

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญาและศาสนา)

ปริญญา

ปรัชญาและศาสนา

ปรัชญาและศาสนา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องบทบาทของศาสนาเทนริเคียวในประเทศไทย

An Analytical Study of Tenrikyo's Roles in Thailand

นามผู้วิจัย นางสาวภาสิดณี โกมลมิศร์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริวรรณ เกษมศานต์กิตติการ, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเวศ อินทองปาน, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเวศ อินทองปาน, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องบทบาทของศาสนาเทนริเคียวในประเทศไทย

An Analytical Study of Tenrikyo's Roles in Thailand

โดย

นางสาวภาศินี โกมลมิศร์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญาและศาสนา)

พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคีนี้ โทมัส 2553: การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องบทบาทของศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย
ปรัชญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญาและศาสนา) สาขาปรัชญาและศาสนา ภาควิชาปรัชญาและศาสนา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริวรรณ เกษมสานต์กิตติการ, Ph.D. 182 หน้า

วิทยานิพนธ์นี้ มีจุดประสงค์ในการวิจัย 3 ประการคือ เพื่อศึกษาองค์ประกอบของศาสนาเทนรีเคียว
เพื่อศึกษาหลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียวและเพื่อวิเคราะห์บทบาทของศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย

ผลจากการศึกษาพบว่าศาสนาเทนรีเคียวเป็นศาสนาใหม่ในประเทศญี่ปุ่น ก่อตั้งขึ้นเมื่อ 26 ค่ำ เดือน
10 ปีเท็มโปที่ 9 (พ.ศ.2381) พระผู้เป็นเจ้าของศาสนาเริ่มเปิดเผยความจริงในการสร้างมนุษยโลกนี้โดยผ่าน
คำพูดของนางมิติ นะคะยะมะหรือที่เรียกว่าพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะ ผู้นำหรือเสาเอกของศาสนาเทนรี
เคียวเรียกว่าชิมะชิระ ซึ่งมีหน้าที่ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา คัมภีร์หลักที่สำคัญมีดังนี้ โอะฟูเดะชะคิ
มิคะจุงะ-อุตะและโอะชะชิชู จุดมุ่งหมายของศาสนาเทนรีเคียว คือ การทำให้โลกแห่งการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิก
บานใจปรากฏขึ้นเป็นจริงบนโลกนี้

บทบาทของศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทยแบ่งได้เป็นบทบาทด้านการศึกษาคือ การก่อตั้งโรงเรียน
สอนภาษาญี่ปุ่น 2 แห่งที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งโรงเรียนคือ เพื่อให้
คนไทยมีโอกาสได้เรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นและเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์และมิตรภาพอันดีระหว่างคนไทยกับ
คนญี่ปุ่น บทบาทด้านการบริการสังคม เน้นการทาสีในะคิซิง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ออกไปหาเพ็ญประโยชน์ตาม
สถานที่ต่างๆ เช่น การทำความสะอาด การทาสี การบริจาคสิ่งของ เป็นต้น และบทบาทด้านการพัฒนา
คุณภาพชีวิตของคน การปฏิบัติตนอันเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ที่เข้ามาเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย
การที่พวกเขาเหล่านั้นเป็นคนดีในสายตาคนทั่วไปก็เพราะการปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียว
ส่งผลให้ผู้คนที่อยู่รอบข้างเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธามากยิ่งขึ้น ข้อคิดหรือแนวทางต่างๆ ที่ได้จากการฟังงาน
แนะนำการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจที่จัดขึ้นทุกปี ส่งผลให้ผู้ฟังสามารถนำข้อคิดที่ได้มาปรับใช้ในการ
ดำรงชีวิต

หลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียวเน้นการใช้จิตใจไปในทางที่จะก่อให้เกิดความผาสุกเบิกบานใจ ทั้งต่อ
ตนเองและผู้อื่น ทำให้ไม่เป็นคนที่เห็นแก่ตัว มนุษย์ทุกคนล้วนเป็นลูกๆ ของพระผู้เป็นเจ้าของศาสนา ดังนั้นเราจึงเป็น
พี่น้องกัน ถ้ามีความคิดเช่นนี้ ทุกคนคงมีจิตใจที่อยากจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เห็นใจกันด้วยความที่เป็น
ครอบครัวเดียวกัน เมื่อเป็นเช่นนี้โลกแห่งการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจจะเกิดขึ้นจริงตามพระประสงค์ของ
พระผู้เป็นเจ้าของศาสนา

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Pasinee Komolmisr 2010: An Analytical Study of Tenrikyo's Roles in Thailand.
Master of Arts (Philosophy and Religion), Major Field: Philosophy and Religion,
Department of Philosophy and Religion. Thesis Advisor: Assistant Professor
Sirivan Kasemsankidakarn, Ph.D. 182 pages.

The purposes of this research were; to study the components of Tenrikyo; to study the teaching of Tenrikyo and to study Tenrikyo's Roles in Thailand.

The results of this study were found that Tenrikyo was a newly religion in Japan. On October 26, 1838 God the Parent revealed the truth about creation through Miki Nakayama, whom we call Oyasama, our "be loved Parent". We call "Shinbashira" as the leader, who has a duty in religion's ritual. The main treatises are Ofudesaki, Mikangura-uta and Osashizu. The purpose of Tenrikyo is to bring the Joyous Life to realization. The Joyous Life will be realized when all people, embraced as they are by God the Parent's warm providence, find joy in everything and live in a spirit of mutual help.

The roles of Tenrikyo in Thailand can sprit in many ways. Education role is establishing 2 Japanese language schools in Bangkok and Cheing-mai. The purposes of this establish are for the Thai people who interest in Japanese language and for the good relationship between Thai people and Japanese people. Local communities service role, "Hinokishin" which is the outside door activities to perform in the public such as cleaning, painting, donation, etc. Also The development of quality of life role. Because the people who publish this religion make it in the good way and their performance from Tenrikyo so it effected to another people in their believes and faith. The rules or views of "Toward the world of the Joyous life" seminar in every year, the clients can apply to their routine.

The teaching of Tenrikyo points in the uses of mind to reflect on ourselves and another. All people in the world are children of God the Parent so we are all brother and sister like a family. God's heart's desire, the purpose of God the Parent, is to see us live joyously while helping each other.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

จุดเริ่มต้นของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เนื่องจากการที่ครอบครัวของข้าพเจ้ามีโอกาสได้รู้จักศาสนา เทนรีเคียวเมื่อประมาณ 10 ปีก่อนหน้านี้ ข้าพเจ้าเองมีโอกาสได้กลับสู่จิตบะหรือโบสถ์ศูนย์กลางของ ศาสนาเทนรีเคียว ถึง 4 ครั้ง ซึ่งในครั้งที่ 3 เป็นโอกาสที่ดีครั้งหนึ่งในชีวิตของข้าพเจ้าที่ได้เข้าเรียนที่ สถาบันภาษาแห่งศาสนาเทนรีเคียวเป็นเวลา 1 ปี การที่ได้เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ ข้าพเจ้าเรียนรู้ในหลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียวมากยิ่งขึ้น ตรงจุดนี้เองที่ส่งผลทำให้ข้าพเจ้ามี ความตั้งใจอย่างแรงกล้าว่าจะต้องทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ เพื่อเป็นส่วนเล็กๆ ส่วนหนึ่งที่ได้ทำหน้าที่ใน การเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียว และเพื่อความเข้าใจในคำสอนมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด ข้าพเจ้า จึงตัดสินใจเข้าร่วมอบรมหลักสูตรที่เรียกว่าชิวโยคะ ซึ่งใช้เวลา 3 เดือนในการศึกษาเพื่อเป็นการเรียนรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียวและการใช้ชีวิตแบบคนเทนรีเคียว

ที่สำคัญที่สุดที่ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริวรรณ เกษมศานต์กิตติการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักที่ได้ให้คำแนะนำและคอยเป็นห่วงข้าพเจ้าอยู่ เสมอ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเวศ อินทองปาน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่คอยตรวจทาน รูปแบบวิทยานิพนธ์ให้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ ความรู้ต่างๆ ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่มีความคิดที่กว้างไกล คณะผู้แทนบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ คำปรึกษาที่ดีและเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำในเรื่อง เอกสารและขั้นตอนต่างๆ ในการจัดทำวิทยานิพนธ์

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณครอบครัวโกมลมิศร์ ครอบครัวที่น่ารักของข้าพเจ้าซึ่งมีทั้งพ่อ แม่ พี่สาว และน้องชาย ทุกคนล้วนเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในชีวิตของข้าพเจ้า ครอบครัว ไอกะตะสำหรับการต้อนรับอันอบอุ่นและดูแลข้าพเจ้าเป็นอย่างดีตอนที่อยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น อาจารย์ หลายๆ ท่านที่ได้ให้ความรู้ทั้งภาษาญี่ปุ่นและคำสอนของศาสนาเทนรีเคียว เจ้าหน้าที่แผนกแปลทุก ท่านที่ทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้คนไทยมีโอกาสได้เข้าใจคำสอนมากยิ่งขึ้น อาจารย์ โยชิ ซาโต้, อาจารย์ เซทซึจิ อิมามูระ หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยและเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ทุก ท่านโดยเฉพาะคุณอาสาฬหิณีและคุณรุ่งราตรีในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างมาก เพื่อนๆ นิสิต บริญญาโททุกคนที่ได้เรียนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมากมายร่วมกัน ขอขอบคุณทุกๆ คนด้วย ความเคารพจากใจจริง

ภาศิณี โกมลมิศร์

พฤษภาคม 2553

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(4)
ประมวลศัพท์	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
ประโยชน์ที่ได้รับ	3
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	3
การตรวจเอกสาร	4
วิธีการวิจัย	5
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	6
บทที่ 2 องค์ประกอบของศาสนาเทนรีเคียว	7
ศาสนา	7
คัมภีร์ธรรม	10
นักบวช	11
ศาสนสถาน	18
สัญลักษณ์	23
บทที่ 3 หลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียว	27
อภิปรัชญา	27
ญาณวิทยา	34
จริยศาสตร์	34
ข้อปฏิบัติที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 บทบาทของศาสนาเทนรีเดียวในประเทศไทย	62
การเผยแผ่ศาสนาเทนรีเดียวในประเทศไทย	62
บทบาทด้านการศึกษา	67
บทบาทด้านการบริการสังคม	69
บทบาทด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน	90
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	105
สรุปผลการวิจัย	105
ข้อเสนอแนะ	114
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	115
ภาคผนวก	122
ภาคผนวก ก บริเวณโบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเดียว	123
ภาคผนวก ข พิธีกรรมทางศาสนา	137
ภาคผนวก ค ตัวอย่างสื่อต่างๆ ในการเผยแผ่ศาสนาเทนรีเดียว	173
ภาคผนวก ง เปรียบเทียบศาสนาในด้านต่างๆ	177
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	182

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เวลายี่นบัตรเข้ารับฟังเบสชะคี	15
2	ตารางเวลาการปฏิบัติโตะมะเข้า-เย็น ณ โบสถ์ศูนย์กลาง	20
3	วันพิธีต่างๆ ณ โบสถ์ศูนย์กลาง	25
4	การอบรมหลักสูตรชีวิตโยคะภาคภาษาไทย	52
5	ที่ตั้งของหน่วยเผยแพร่ศาสนาเทวรีเคียวในประเทศไทย	64
6	การทำฮิโนะคิซิงในประเทศไทย	69
7	วันที่จัดกิจกรรมงานวันเด็กของศาสนาเทวรีเคียว	89
8	การจัดงานแนะนำการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ	93

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ชิมปะชิระ	12
2	ทำรำมือในบทเพลงคะงุระบทที่ 1 ซึ่งใช้สำหรับการถ่ายทอดชะชูเคะด้วย	16
3	ขนาดและรูปลักษณะของหลักคันโระได	19
4	โจะคุ (ข่าวสารศักดิ์สิทธิ์)	22
5	Tenrikyo Mission Headquarters in South Korea	41
6	Tenrikyo Mission Headquarters in America	42
7	Tenrikyo Mission Headquarters of Hawaii	43
8	Tenrikyo Mission Headquarters in Brazil	44
9	Tenrikyo Mission Headquarters in Taiwan	45
10	Tenrikyo Mission Center in Europe	46
11	Tenrikyo Mission Center in Singapore	47
12	Tenrikyo Mission, New York Center	48
13	Tenrikyo Mission Center in Mexico	49
14	ตำแหน่งผู้ปฏิบัติจิตะเมะในพิธีนัมสการประจำเดือน ณ โบสถ์ในท้องถิ่นต่างๆ หรือหน่วยเผยแพร่	55
15	Tenrikyo Mission Center in Thailand	63
ภาพผนวกที่		
ก 1	ประตูทางเข้าด้านหน้าโบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียว	124

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพผนวกที่		หน้า
ก 2	โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียว ห้องโถงสักการะทิศใต้	124
ก 3	โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียว ห้องโถงสักการะทิศตะวันตก	125
ก 4	โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียว ห้องโถงสักการะทิศตะวันออก	125
ก 5	โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียว ห้องโถงสักการะทิศเหนือ	126
ก 6	พระตำหนักของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะ	126
ก 7	หอนูชาดวงวิญญาณบรรพบุรุษ	127
ก 8	ศาสนิกชนผู้เข้าร่วมในวันนมัสการประจำเดือน	127
ก 9	สถานที่รับฟังการบรรยายเบสเซะคิ	128
ก 10	พิพิธภัณฑ	128
ก 11	นักเรียนชั้นประถมของโรงเรียนเทนริสวดมนต์เข้าก่อนไปโรงเรียน	129
ก 12	นักเรียนชั้นประถมของโรงเรียนเทนริสวดมนต์เข้าก่อนไปโรงเรียน	129
ก 13	นักเรียนชั้นมัธยมต้นของโรงเรียนเทนริสวดมนต์เข้าก่อนไปโรงเรียน	130
ก 14	นักเรียนชั้นมัธยมปลายของโรงเรียนเทนริสวดมนต์เข้าก่อนไปโรงเรียน	130
ก 15	สถาบันภาษาแห่งศาสนาเทนรีเคียว (Tenrikyo Language Institute)	131
ก 16	สถาบันภาษาแห่งศาสนาเทนรีเคียว (Tenrikyo Language Institute)	131
ก 17	นักเรียนภาควิชาภาษาญี่ปุ่นจากประเทศต่างๆ ของสถาบัน TLI	132
ก 18	บรรยากาศภายในห้องเรียนของสถาบัน TLI	132

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพผนวกที่		หน้า
ก 19	อาคารอบรมหลักสูตรชีวโยคะ	133
ก 20	ส่วนหนึ่งของผู้เข้าร่วมอบรมหลักสูตรชีวโยคะ	133
ก 21	บรรยากาศภายในห้องเรียนของการอบรมหลักสูตรชีวโยคะ	134
ก 22	บรรยากาศภายในห้องเรียนของการอบรมหลักสูตรชีวโยคะ	134
ก 23	บรรยากาศภายในห้องเรียนรำมือของการอบรมหลักสูตรชีวโยคะ	135
ก 24	บรรยากาศภายในห้องเรียนรำมือของการอบรมหลักสูตรชีวโยคะ	135
ก 25	ห้องเรียนเครื่องดนตรีสำหรับผู้หญิง (เซี่ยะมิเซ็ง) ของหลักสูตรชีวโยคะ	136
ก 26	ห้องเรียนเครื่องดนตรีสำหรับผู้หญิง (เซี่ยะมิเซ็ง) ของหลักสูตรชีวโยคะ	136
ข 1	ตัวอย่างโบสถ์สาขาในพิธีนัมัสการประจำเดือน	138
ข 2	ศาลพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะะวะมิในโบสถ์สาขา	138
ข 3	ด้านขวาของภาพคือศาลพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะวะมิในโบสถ์สาขา	139
ข 4	ตรงกลางของภาพคือศาลบูชาดวงวิญญาณบรรพบุรุษในโบสถ์สาขา	139
ข 5	ตัวอย่างโบสถ์สาขาในพิธีนัมัสการประจำเดือน	140
ข 6	ตัวอย่างโบสถ์สาขาในพิธีนัมัสการประจำเดือน	140
ข 7	พิธีนัมัสการประจำเดือนในโบสถ์สาขา	141
ข 8	พิธีนัมัสการประจำเดือนในโบสถ์สาขา	141
ข 9	การปฏิบัติจีโตะเมะเข้าและเย็นในโบสถ์สาขา	142

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพผนวกที่		หน้า
ข 10	สภาพโดยทั่วไปภายในโบสถ์สาขา	142
ข 11	หนังสือบทเพลงมิคะงูระ-อุตะและอุปกรณ์สำหรับผู้ขับร้อง	143
ข 12	เชือกสำหรับนับบทสวดบทที่ 1 จำนวน 21 ครั้ง	143
ข 13	เครื่องดนตรีสำหรับผู้ชาย - ขลุ่ย	144
ข 14	เครื่องดนตรีสำหรับผู้ชาย - ฉาบ	144
ข 15	เครื่องดนตรีสำหรับผู้ชาย - ไม้กรับคู่	145
ข 16	เครื่องดนตรีสำหรับผู้ชาย - กลอง	145
ข 17	เครื่องดนตรีสำหรับผู้ชาย - ฆ้อง	146
ข 18	เครื่องดนตรีสำหรับผู้ชาย - กลองเล็ก	146
ข 19	เครื่องดนตรีสำหรับผู้หญิงมี 3 ชนิดได้แก่ โคะโตะ เซียะมิเซ็งและโคะคิว	147
ข 20	พัดที่ใช้ในการปฏิบัติจิตะเมะในท่ายืนรำมือ	147
ข 21	ชุดจิตะเมะ-จิ	148
ข 22	ชุดเคียวฟุคุ	148
ข 23	เสื่อฮัปปิ	149
ข 24	ผู้ที่ได้รับสัจจะแห่งชะชูเคะ	150
ข 25	การทำหน้าที่ของโยโบะคุในการถ่ายทอดสัจจะแห่งชะชูเคะให้แก่ผู้ป่วย	150
ข 26	การถ่ายรูปหมู่ในพิธีสมรส	151

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพผนวกที่		หน้า
ข 27	สุสานของผู้นับถือศาสนาเทนรีเคียว	152
ข 28	สุสานของผู้นับถือศาสนาเทนรีเคียว	152
ค 1	หนังสือหลักคำสอนที่แปลเป็นภาษาไทย	174
ค 2	ตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เป็นภาษาไทย	174
ค 3	ตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ	175
ค 4	ตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ	175
ค 5	ตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เป็นภาษาญี่ปุ่น	176

ประมวลศัพท์

- จิปะ¹ : จุดที่ให้กำเนิดมนุษย์เมื่อตอนที่พระผู้เป็นเจ้าของโอะยะงะมิทรงสร้างมนุษย์ขึ้นเป็นครั้งแรก จิปะเปรียบเหมือนบ้านเกิดเมืองนอนของมนุษย์ชาติทั้งปวง ดังนั้น จึงเรียกบริเวณที่มีจิปะเป็นจุดศูนย์กลางว่า โอะยะชะโตะ(บ้านพ่อแม่)
- จี้คิอิ² : จี้คิ แปลว่า พระจันทร์, ฮิ แปลว่า พระอาทิตย์ พระจันทร์อาทิตย์นี้เป็นพระนามหนึ่งของพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะงะมิ หรืออีกนามหนึ่งว่า เทนริโอ-โนะ มิโคะโตะ
- จี้โตะเมะ³ : วัตรปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยคะงุระ(แปลว่าดนตรีที่แสดงเพื่อถวายพระผู้เป็นเจ้าของ) และเทะโอะโตะริ(แปลว่าการรำมือ) เป็นพิธีกรรมที่สำคัญที่สุดของศาสนาเทนริเคียว ด้วยการทำจี้โตะเมะนี้ โลกนี้จะกลายเป็นโลกที่มีชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจตามพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะงะมิ
- ชิมะชิระ⁴ : ผู้นำและปกครองศาสนาเทนริเคียว องค์แรกคือ ท่านชินโนะซุคะนะคะยะมะ หลานชายของโอะยะชะมะ องค์ที่สองคือ ท่านเซียวเซ็งนะคะยะมะ, องค์ที่สามคือ ท่านเซ็งเอะ นะคะยะมะ และองค์ปัจจุบันคือ ท่านเซ็งจิ นะคะยะมะ
- เดะนะโอะชิ⁵ : ศาสนาเทนริเคียวเรียกการเสียชีวิตหรือการตายของคนเราว่า เดะนะโอะชิ แปลว่า การออกไปเพื่อจะกลับมาเกิดใหม่ หมายถึง การคืนร่างกายซึ่งเป็นสิ่งที่ขอยืมมาจากพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะงะมิ

¹ กองการต่างประเทศศาสนาเทนริเคียว (2550: 52)

² กองเผยแผ่ศาสนาเทนริเคียวในต่างประเทศ (2539: 6)

³ เรื่องเดียวกัน (2539: 19)

⁴ เรื่องเดียวกัน (2539: 11)

⁵ กองการต่างประเทศศาสนาเทนริเคียว (2550: 70)

ประมวลศัพท์ (ต่อ)

- ทันโน⁶ : คำนี้ตามอักษรแปลว่า อิมใจ, พอใจ ซึ่งหมายความว่าปลาบปลื้ม เมื่อเข้าใจในพระทัยอันลึกซึ้งที่รักลูกๆ ของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะงะมิ มีความพอใจหรือยินดีเท่าที่ตนเป็นอยู่ รวมทั้งความเจ็บไข้ได้ป่วย และเรื่องยุ่งยากลำบากด้วย
- เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ⁷ : เทน คือ ฟ้าหรือสวรรค์, รี คือ เหตุผลหรือสัจจะ, โอ คือ กษัตริย์หรือพระราชา, โนะ คือ ของหรือแห่ง(บุพบท), มิโคะโตะ คือ คำเต็มพระนามของพระเจ้า คำนี้คือคำที่เราภาวนาถึงพระผู้เป็นเจ้าในศาสนา เทนรีเคียว เป็นอีกหนึ่งพระนามของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะงะมิ
- นิโอะอิ-งะเคะ⁸ : แปลว่า การประพรมกลิ่นหอม ซึ่งหมายความว่า การเผยแพร่คำสอนของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะงะมิ
- เบสซะคิ⁹ : ที่นั่งพิเศษสำหรับฟังการบรรยายเกี่ยวกับคำสอนของศาสนาเทนรีเคียว เพื่ออบรมจิตใจของผู้ที่จะเป็นโยโบะคุและเมื่อรับฟังครบ 9 ครั้งแล้วก็สามารถขอรับชะชูเคะได้
- ยะมะโตะ¹⁰ : เมืองยะมะโตะ คือ บริเวณจังหวัดนาร่าในปัจจุบัน
- โยโบะคุ¹¹ : แปลว่าไม้ที่จะใช้งาน ซึ่งหมายถึงผู้ที่ทำงานเพื่อเป็นประโยชน์ในการสร้างโลกที่มีชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจตามพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะงะมิ

⁶ กองเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ (2539: 82)

⁷ เรื่องเดียวกัน (2539: 4)

⁸ เรื่องเดียวกัน (2539: 89)

⁹ เรื่องเดียวกัน (2539: 94)

¹⁰ เรื่องเดียวกัน (2539: 51)

¹¹ เรื่องเดียวกัน (2539: 11)

ประมวลศัพท์ (ต่อ)

- สัจจะแห่งชะชุกะ¹² : ชะชุกะเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าโอะยะงะมิทรงประทานให้แต่ละคน ซึ่งพระองค์ทรงทราบถึงสัจจะในจิตใจของเขาเพื่อมุ่งไปสู่การช่วยเหลือมวลมนุษย์ด้วยความจริงใจ เมื่อได้รับสัจจะแห่งชะชุกะผู้นั้นจะได้ฐานะเป็นโยโบะคุในการสร้างโลกที่มีชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ เมื่อโยโบะคุได้ถ่ายทอดสัจจะแห่งชะชุกะนี้แล้ว พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าโอะยะงะมิก็จะทรงรับเอาความจริงใจอันบริสุทธิ์ที่พวกเขาเหล่านั้นขอร้องแทนผู้ที่เจ็บป่วย พระองค์จะทรงรักษาโรคทุกอย่างให้ด้วยพรพิทักษ์คุ้มครองสารพัดอย่างของพระองค์
- หลักันโระได¹³ : ตั้งอยู่ ณ จิบะ สถานที่ดั้งเดิมแห่งการให้กำเนิดมนุษย์ เพื่อเป็นหลักฐานและเป็นเป้าหมายในการสักการะด้วย มีคำสอนว่า เมื่อจิตใจของเราทุกคนบริสุทธิ์และได้ทำการปฏิบัติโยคี-จีโตะเมะ(จีโตะเมะแห่งความผาสุกเบิกบานใจ) ตามพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าแล้วจะได้รับน้ำอมฤตจากสวรรค์ซึ่งตกลงมา ณ หลักันโระไดนี้ เมื่อได้รับน้ำอมฤตนี้แล้ว คนเราทุกคนจะไม่มีอาการเจ็บป่วย ไม่ตาย ไม่อ่อนแอจนถึงอายุ 115 ปีและโลกนี้ก็จะกลายเป็นโลกที่มีชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ
- โอะบิยะ-ยุรุชิ¹⁴ : โอะบิยะแปลว่าเรือนคลอด, ยุรุชิแปลว่าอนุญาต สำหรับศาสนาเทนรีเคียวค่านี้อาจมีความหมายว่า พรอนุญาตให้คลอดบุตรอย่างปลอดภัย

¹² กองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ (2539: 27)

¹³ กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว (2550: 53)

¹⁴ กองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ (2537ก: 249)

ประมวลศัพท์ (ต่อ)

- โอะยะงะมิ¹⁵ : โอะยะงะเท่ากับคำภาษาอังกฤษ parent, คะมิ แปลว่า พระผู้เป็นเจ้า เนื่องจากมนุษยชาติทั้งปวงเป็นลูกๆ ของพระองค์ หากอธิบายคำนี้ตามหลักภาษาญี่ปุ่น คำที่นำหน้าด้วยเสียงอโอะยะ k-, t-, p-, s-, ts- ฯลฯ เมื่อมาส่วนท้ายในคำสมาสจะกลายเป็นเสียงอโอะยะไปคือ g-, d-, b-, z- ดังนั้น โอะยะ-คะมิ (oya-kami) จึงกลายเป็นโอะยะ-งะมิ (oya-gami) ไป
- โอะยะชะมะ¹⁶ : ผู้ให้กำเนิดศาสนาเทนริเคียว โอะยะ แปลว่า ผู้ให้กำเนิด, ชะมะ เป็นคำยกย่องคล้ายกับคำว่าพระ-, เจ้า- หรือท่าน และท่านเป็นผู้หญิงจึงเรียกว่า พระแม่ศาสดาเจ้า
- อิโนะคิซิง¹⁷ : ตามตัวอักษรแปลว่า การบริจาตประจำวัน ซึ่งหมายความว่า การอุทิศตนด้วยความขอบคุณแก่พระผู้เป็นเจ้าโอะยะงะมิอย่างรำเริง

¹⁵ กองเผยแพร่ศาสนาเทนริเคียวในต่างประเทศ (2539: 3)

¹⁶ เรื่องเดียวกัน (2539: 3)

¹⁷ เรื่องเดียวกัน (2539: 83)

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนี้ แม้ว่าความทันสมัยของเทคโนโลยีจะสามารถตอบสนองความต้องการด้านต่างๆ ในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ได้ หากแต่ยังเป็นเพียงการสนองต่อความต้องการทางร่างกายเท่านั้น จนบางครั้งส่งผลให้จิตใจนั้นแสดงออกมาในลักษณะที่เลวร้ายมากขึ้นเป็นลำดับ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาจิตใจให้ควบคู่กันไปโดยอาศัยที่พึ่งต่างๆ อย่างเช่น ความศรัทธาในคำสอนของศาสนาต่างๆ หรือแม้กระทั่งยึดถือความเชื่อในสิ่งที่ตนเห็นว่าดี น่าพอใจ เป็นต้น ความเชื่อและความศรัทธาเหล่านี้จึงปรากฏอยู่ในทุกมุมของโลก

ประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศที่ได้รับการยอมรับในเรื่องของการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยมาเป็นอันดับต้นๆ ของโลก แม้การพัฒนานั้นจะไปได้ไกลจนเป็นที่ยอมรับ แต่คนญี่ปุ่นเองก็มิได้ลืมเลือนที่จะอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ อันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ และพร้อมที่จะเผยแพร่ความเป็นเอกลักษณ์นี้สู่สายตาชาวโลกอยู่เสมอ การพัฒนาทางด้านจิตใจสำหรับคนญี่ปุ่นแล้ว นับว่าเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญเช่นกัน ซึ่งวิธีการในการพัฒนานั้นอาจแตกต่างกันไปตามความเชื่อและความศรัทธาของคนในแต่ละพื้นที่ของประเทศ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นมีศาสนาหรือนิกายต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย

ศาสนาเทนริเคียว เป็นอีกหนึ่งในหลายๆ ศาสนาที่ถูกกล่าวถึงในฐานะศาสนาใหม่ที่เกิดขึ้นในประเทศญี่ปุ่น และเป็นศาสนาที่มีผู้นับถือมาจนถึงปัจจุบันนี้ ผู้ที่นับถือศาสนาเทนริเคียวเป็นผู้ที่มีความเลื่อมใสและศรัทธาอย่างแรงกล้าที่จะทำตามพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะะะะมิ ในการที่จะดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ การเผยแพร่หลักคำสอนของศาสนาเทนริเคียว นอกจากจะเผยแพร่ไปทั่วประเทศญี่ปุ่นแล้ว ศาสนาเทนริเคียวยังได้แพร่หลายไปในอีกหลายๆ ประเทศ เริ่มต้นที่ประเทศเกาหลีใต้ และยังมีต่อมาอีกหลายประเทศเช่น ไต้หวัน อเมริกา (ฮาวาย) แคนาดา บราซิล อาร์เจนตินา เม็กซิโก ไทย ฟิลิปปินส์ เนปาล สิงคโปร์ อินโดนีเซีย เป็นต้น

การเผยแพร่ศาสนาเทนริเคียวในประเทศไทยเริ่มขึ้นในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2510 โบสถ์ใหญ่นาคาสึได้เริ่มเข้ามาเผยแพร่ศาสนาเทนริเคียวในประเทศไทย โดยมีนาย Yukio TADA กับ นาย

Masanori IMAMURA ทั้งสองท่านพยายามทุ่มเทอย่างมากในการเผยแพร่คำสอนและดำเนินการขออนุญาตเพื่อเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวอย่างเป็นทางการ จนกระทั่งเดือนมกราคม พ.ศ. 2523 จึงได้รับอนุมัติจากกรมศาสนากระทรวงศึกษาธิการแห่งประเทศไทย ให้สามารถจัดกิจกรรมและพิธีกรรมทางศาสนาเทนรีเคียวได้ (อิมามูระ เซทซุจิ, 2552: 10)

หลังจากที่ได้รับการอนุมัติให้สามารถจัดกิจกรรมและพิธีกรรมทางศาสนาเทนรีเคียวได้อย่างเป็นทางการแล้ว ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยจึงได้ก่อตั้งขึ้นและปัจจุบันตั้งอยู่ที่เลขที่ 6 ซอยลาดพร้าว 69 ถนนลาดพร้าว วังทองหลาง กรุงเทพมหานคร 10310 ศาสนาเทนรีเคียวเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยจนถึงปัจจุบันนี้เป็นเวลากว่า 40 ปีแล้ว คนไทยที่นับถือศาสนาเทนรีเคียวนั้นยังมีจำนวนไม่มาก แต่คนไทยที่รู้จักศาสนานี้อาจมีเพิ่มมากขึ้นในทุกๆ ปี เพราะทางศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยได้จัดงานแนะนำ “การดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ” ช่วงประมาณเดือนกันยายนของทุกปี ในแต่ละภาคของประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่จัดขึ้นอีกมากมายในทุกๆ ปี อย่างเช่น การทำฮิโนะคิซิง การบริจาคสิ่งของ การจัดกิจกรรมงานวันเด็ก การกลับสู่จิตใจของเด็กและผู้ใหญ่ เป็นต้น

ศาสนาเทนรีเคียวมีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ด้วยหลักคำสอนที่ดีและเป็นหลักคำสอนที่เข้าใจได้ง่ายและง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ หลักคำสอนเน้นการใช้จิตใจเพื่อเข้าสู่หนทางแห่งการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น ผู้ที่ยึดมั่นหนทางนี้จะกลายเป็นคนที่ไม่เห็นแก่ตัว เน้นการอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมด้วยใจที่ปิติยินดีที่จะตอบแทนพระคุณต่อพระผู้เป็นเจ้าของ โอะยะงะมิ ที่ทรงพิทักษ์คุ้มครองชีวิตของมนุษย์ในทุกๆ วัน โดยเฉพาะหลักคำสอนเรื่องการทำฮิโนะคิซิง เป็นการอุทิศแรงกายแรงใจเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม เป็นการทำให้เห็นผลในทันที จึงมีผู้ให้ความสนใจจำนวนมากและร่วมปฏิบัติด้วยความยินดี ดังนั้นในอนาคตอันใกล้นี้มีความเป็นไปได้สูงว่าจำนวนผู้ที่นับถือศาสนาเทนรีเคียวจะมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นอีกทั่วโลก

ด้วยเหตุดังนี้ผู้วิจัย มีความประสงค์ที่จะศึกษาเชิงวิเคราะห์ถึงบทบาทของศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย การศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากในการทำความเข้าใจถึงองค์ประกอบและหลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียว ซึ่งเป็นศาสนาใหม่ที่เกิดขึ้นในประเทศญี่ปุ่น อีกทั้งยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงบทบาทในด้านต่างๆ ที่ศาสนาเทนรีเคียวปฏิบัติอย่างจริงจังด้วยความจริงใจตลอดมา ในการเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสร้างคุณประโยชน์ให้แก่คนไทย และสุดท้ายนี้เพื่อเป็นการขอขอบคุณต่อองค์กรต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นโดยศาสนาเทนรีเคียวที่ได้มอบโอกาสที่ดีๆ ให้แก่ผู้วิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของศาสนาเทนรีเคียว
2. เพื่อศึกษาหลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียว
3. เพื่อวิเคราะห์บทบาทของศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทางด้านศาสนา ศึกษาวิเคราะห์บทบาทของศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย อาจมีการเปรียบเทียบกับแนวความคิดของศาสนาอื่นบ้าง แต่ก็ได้มีจุดประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นแนวความคิดของแต่ละฝ่ายว่าเด่นหรือด้อยกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งนี้ก็เพื่อให้การวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นเท่านั้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้มีความรู้ความเข้าใจถึงองค์ประกอบและหลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียว
2. ทำให้ทราบถึงบทบาทของศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย
3. ทำให้ทราบถึงจุดเด่นและข้อดีของศาสนาเทนรีเคียว จนสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตได้
4. ทำให้มีแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าและเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษาศาสนาเทนรีเคียวซึ่งเป็นศาสนาที่เกิดขึ้นใหม่

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายของศัพท์ ผู้วิจัยขอกำหนดความหมายของศัพท์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

บทบาท หมายถึง การกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเป็นทางด้านความคิด ความเชื่อ ด้านการศึกษา หรือด้านการบริการสังคม

ศาสนา หมายถึง ลัทธิคำสอนที่เกี่ยวกับความเชื่อของมนุษย์ มีหลักในการแสดงการเกิดและความสิ้นสุดของชีวิตและโลก มีองค์ประกอบดังนี้ ศาสดาหรือผู้ก่อตั้ง ศาสนสถาน หลักคำสอน ศาสนบุคคล พิธีกรรม และศาสนิกชน

เทนรีเคียว หมายถึง ศาสนาใหม่ที่เกิดขึ้นในประเทศญี่ปุ่น โดยมีศาสนสถานหรือที่เรียกว่าโบสถ์ศูนย์กลาง ตั้งอยู่ที่เมืองเทนริ จังหวัดนารา ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเชื่อว่าเป็นสถานที่ดั้งเดิมที่ให้กำเนิดมนุษย์

การตรวจเอกสาร

จากการตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้น พบว่า การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องบทบาทของศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย ไม่ปรากฏผู้วิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้องมีทั้งภาษาญี่ปุ่น ภาษาอังกฤษและภาษาไทย อย่างไรก็ตามเอกสารที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในครั้งนี้ที่นำมาอ้างอิง มีดังนี้

เสฐียร พันธรั้งษ์ (2529) ได้กล่าวถึงเทนรีเคียวในฐานะเป็นศาสนาที่เกิดขึ้นใหม่ของประเทศญี่ปุ่น และได้ให้ความหมายของเทนรีเคียวไว้ว่า เทนรีเคียว เป็นศาสนาที่เกี่ยวกับปัญญาอันสูงสุด (หรือสวรค์) อีกทางหนึ่ง หมายความว่า ศาสนาของเทพเจ้าหรือคำสอนของสวรค์

กองเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ (2536) คัมภีร์ที่มีชื่อว่าโอะฟูเดะชะคิ หรือ “ปลายฟูกัน” เป็นพระนิพนธ์ของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะ ศาสดาของศาสนาเทนรีเคียว นับว่าเป็นเอกสารที่สำคัญที่สุดสำหรับศาสนาเทนรีเคียว เพราะเป็นคำสอนของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะชะมิ ในโอะฟูเดะชะคินี้จะประกอบด้วย 17 ภาค มีคำประพันธ์รวมเป็น 1,711 บท คำประพันธ์มีลักษณะเป็นเพลง วะคะ (เพลงญี่ปุ่น)

กองเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ (2537ก) หนังสือเล่มนี้เป็นการเรียบเรียงพระชีวประวัติของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะ เกิดขึ้นจากความพยายามอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาประมาณ 60 ปี ตั้งแต่ครบรอบ 10 ปีของพระแม่ศาสดา เป็นหนังสือมาตรฐานสากลสำหรับคนทั่วโลกในการที่จะได้เจริญรอยตามแบบอย่างอันศักดิ์สิทธิ์ของโอะยะชะมะ ซึ่งเปรียบเสมือนจุดหมายแห่งศรัทธาของมนุษย์

กองเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ (2539) หนังสือเล่มนี้เรียบเรียงขึ้นโดยยัต คัมภีร์หลักที่สำคัญของศาสนาเทนรีเคียว คือ โอะฟูเดะชะคิ, มิคะงุระ-อุตะ และโอะชะชิซุ ดังนั้น หนังสือเล่มนี้จึงได้รับการอนุมัติให้ใช้เป็นหนังสือหลักศาสนาเทนรีเคียว (เทนรีเคียว เคียวเต็ง) จาก ผู้นำหรือผู้ที่เปรียบเหมือนเสาเอกของศาสนาเทนรีเคียว คือ ท่านเซียวเซ็ง นะคะยะมะ (ชิมบะชิระ องค์กรที่ 2)

ประทีป สวาโย (2545) ได้กล่าวถึงศาสนาเทนรีเคียวว่าเป็นศาสนาใหญ่ศาสนาหนึ่งของ ญี่ปุ่นในปัจจุบัน เพราะมีกิจกรรมที่ก้าวหน้าและทันสมัย อีกทั้งยังให้ความหมายของคำว่าเทนรี เคียว โดยกล่าวว่า ถ้าจะแปลตามตัว ศาสนาเทนรีเคียว ก็คือ ศาสนาเทนรีนั่นเอง แต่คำว่าเทนรีในที่นี้หมายถึงพระนามของพระเจ้าซึ่งขึ้นต้นว่า “เทนรี” จากคำว่า “เทนรี-โอ-โน-มิโกโตะ”

Saunders (1972) กล่าวไว้ว่า หากกำหนดว่า ศาสนาที่ตั้งขึ้นใหม่ คือศาสนาที่อยู่ในช่วง ศตวรรษที่ 19, นิยามที่ปรากฏขึ้นในความคิดโดยทันทีมีอยู่ 2 นิยามคือ เทนรีเคียว (Tenrikyo) เป็น ศาสนาที่มีคำสอนเกี่ยวกับพระเจ้า เกี่ยวกับสวรรค์ และ คอนโกเคียว (Konko-kyo) เป็นศาสนาที่ สอนถึงทางสายกลางสู่แสงสว่าง

The Agency for Cultural Affairs (1984) กล่าวไว้ว่า เทนรีเคียว (Tenrikyo) คือศาสนาที่ ใหญ่ศาสนาหนึ่งซึ่งได้รับการจัดแบ่งประเภทให้อยู่ในกลุ่มศาสนาอื่นๆ จุดเริ่มต้นเกิดขึ้นจากหญิงผู้ หนึ่งซึ่งมีนามว่า นะคะยะมะ มิชิ (1798-1887) ในปี 1838 นางได้รับประสบการณ์ที่พิเศษอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เผยให้เห็นในสิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อน นางจึงเริ่มต้นเผยแพร่ความรู้นี้สู่ผู้อื่น ผู้ยึด มั่นในเทนรีเคียว “ศาสนาแห่งสัจจะของสวรรค์” เชื่อว่าพระผู้เป็นเจ้ามีพระนามว่า เทนรี-โอ-โนะ-มิ โคะโตะ (Tenri-O-No-Mikoto) และเป็นพระผู้เป็นเจ้าของผู้สร้างโลกและมนุษยชาติ

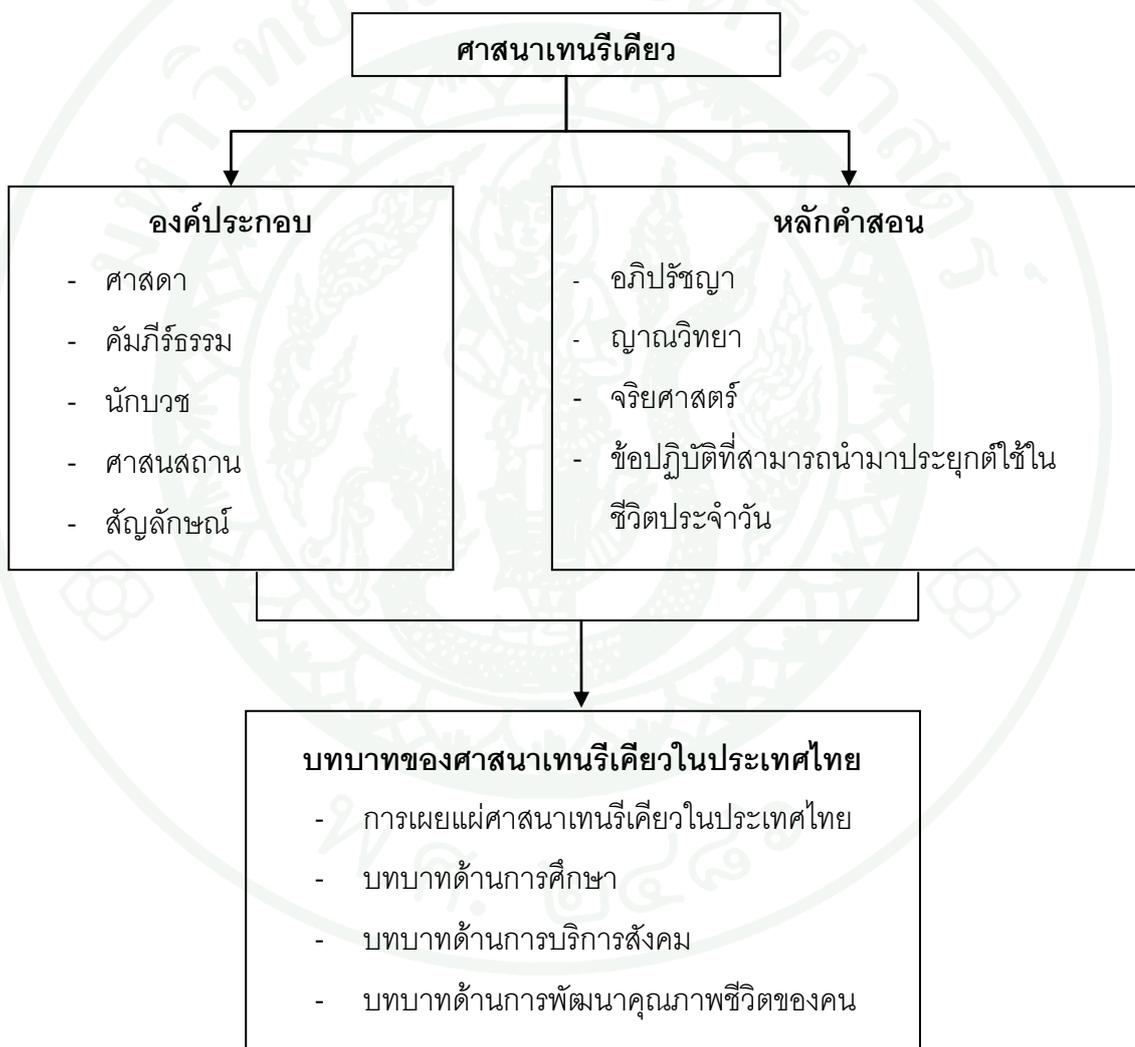
วิธีการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารทั้งที่เป็นปฐมภูมิ (Primary) และทุติยภูมิ (Secondary) เอกสารดังกล่าวได้แก่ คัมภีร์ของ ศาสนาเทนรีเคียว (ฉบับภาษาญี่ปุ่นและฉบับที่แปลเป็นภาษาไทย) หนังสือ วารสารและสื่อต่างๆ เป็นต้น
2. การวิจัยนี้เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยใช้วิธีการ วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอการวิจัยในลักษณะพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive)

3. การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกต (Observation) ในลักษณะการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation)

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

บทที่ 2

องค์ประกอบของศาสนาเทนรีเคียว

เทนรีเคียว คือ ศาสนาที่เกิดขึ้นใหม่หรือเป็นเพียงลัทธิเท่านั้น จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเทนรีเคียว ผู้วิจัยเห็นว่า เทนรีเคียวมีองค์ประกอบครบถ้วนตามองค์ประกอบของศาสนา คือ (เดือนคำดี, 2545: 32)

1. ศาสดา คือ ผู้ก่อตั้งศาสนาหรือผู้สอนดั้งเดิม
2. คัมภีร์ธรรม คือ ที่รองรับหลักธรรมคำสั่งสอน
3. นักบวช คือ ผู้ปฏิบัติตามคำสั่งสอน หรือผู้สืบต่อศาสนา
4. ศาสนสถาน คือ สถานที่กำเนิดและปูชนียสถานทางศาสนา
5. สัญลักษณ์ คือ เครื่องหมายแสดงออกของศาสนาด้านพิธีกรรมและปูชนียวัตถุ

ศาสดา

ศาสดา คือ ผู้ก่อตั้งศาสนาหรือผู้สอนดั้งเดิม ศาสดาของศาสนาเทนรีเคียว คือ พระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะซะมะ ซึ่งเป็นศาลที่ประทับของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะะซะมะ

พระผู้เป็นเจ้าโอะยะะซะมะหรือที่เราภาวนาถึงพระองค์ว่า เทนรีโอ-โนะ มิโคโตะ พระองค์คือพระผู้เป็นเจ้าดั้งเดิม หรือพระผู้เป็นเจ้าที่แท้จริง ทรงเป็นผู้สร้างมนุษยโลกขึ้นจากความไม่มีรูปลักษณะ และปรารถนาชีวิต กาลเวลา และสถานที่ แก่สรรพสิ่งทั้งปวง เพราะฉะนั้น พระผู้เป็นเจ้าโอะยะะซะมะ จึงเป็นรากฐานแห่งมนุษยโลก พระองค์ทรงสร้างโลก สร้างมนุษย์ สร้างทุกสรรพสิ่ง อีกทั้งพระองค์ยังทรงพิทักษ์คุ้มครองชีวิตทั้งหมดที่พระองค์ทรงสร้างขึ้นมานอกจากนี้พระองค์ยังได้ทรงประทานพืชผลและสรรพสิ่งต่างๆ เพื่อเป็นปัจจัยในการดำรงชีพของมนุษย์ มนุษย์เราสามารถรู้และเห็นถึงพรพิทักษ์คุ้มครองสารพัดอย่างของพระองค์ได้อย่างชัดเจน คือ สามารถเห็นได้ด้วยตา รู้สึกได้ด้วยใจและกาย

พวกเจ้าจงไตร่ตรองเรื่องนี้ให้ดีตามลำดับ

(กองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2536: 27,39)

พระผู้เป็นเจ้าโอะยะะซะมิ ทรงเป็นบิดามารดาที่แท้จริงของมนุษย์ เนื่องจากพระองค์มีพระประสงค์ที่จะทำให้ลูกๆ ของพระองค์ ซึ่งก็คือมนุษย์ สามารถดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจได้ พระองค์จึงได้สร้างมนุษย์ขึ้น จะเห็นได้ว่า โครงสร้างอันประณีตของร่างกายมนุษย์ และระบบการทำงานของอวัยวะทุกส่วนในร่างกายนั้น มิใช่สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเอง มนุษย์ไม่มีความสามารถพอที่จะสร้างโครงสร้างและระบบต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกของร่างกายได้ ดังนั้นร่างกายของมนุษย์จึงเป็นสิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าสร้างขึ้นและให้ยืมมาใช้เท่านั้น

พระผู้เป็นเจ้าโอะยะะซะมิ ทรงแสดงเทววิรณีย์ให้กับครอบครัวของนางมิจิ นะคะยะมะ ซึ่งขณะนั้นนางมิจิมีอายุได้ 41 ปี (นางมิจิ นะคะยะมะ เป็นแม่บ้านของชาวนาผู้มีอันจะกินคนหนึ่ง ในหมู่บ้านเซียวะซึคิซึ่งปัจจุบันนี้คือ ตำบลมิชิมะ ในเขตเทศบาลเมืองเทนริ จังหวัดนารา) โดยผ่านปากคำของนางมิจิ ว่า (กองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2539: 3)

“ข้าฯ คือพระผู้เป็นเจ้าดั้งเดิมหรือพระผู้เป็นเจ้าที่แท้จริง เพราะข้ามีเหตุปัจจัย¹⁸

ณ ตรงที่ศฤหาสน์นี้ บัดนี้ข้าฯ จึงได้อวตารลงมา เพื่อที่จะช่วยเหลือมนุษยชาติทั้งปวงในโลกนี้ ข้าฯ ใคร่จะขอสังฆารของนางมิจิ เพื่อจะใช้เป็นศาลที่ข้าฯ จะสิงสถิตอยู่ต่อไป”

ทั้งหมดนี้คือ ปฐมวิจนะแห่งพระผู้เป็นเจ้าโอะยะะซะมิ ครอบครัวของนางมิจิ ต่างก็ตกตะลึงกันไปหมดด้วยเทววิรณีย์นี้ เพราะพระผู้เป็นเจ้าปรากฏออกมาอย่างที่ไม่มีความคาดถึง จึงขอปฏิเสธไปโดยอ้างเหตุผลต่างๆ นานาครั้งแล้วครั้งเล่า แต่พระผู้เป็นเจ้าก็ได้ทรงยื่นกรานไม่ยอมเสด็จถอยออกไปเป็นอันขาด ด้วยเหตุนี้ ในที่สุดครอบครัวของนางจึงได้ตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยว ที่จะตัดขาดจากความนึกคิดทั้งปวงที่เป็นมนุษย์วิสัย รวมทั้งได้สละทิ้งความสะดวกทางครอบครัวโดยสิ้นเชิง แล้วสนองตอบไปว่า จะยอมทำตามพระกระแสทุกประการ สังฆารของท่านก็กลายเป็นศาลแห่งพระผู้เป็นเจ้า หลังจากนั้นเราจึงเรียกท่านว่าพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะซะมะ ผู้เป็นศาลแห่งพระผู้เป็นเจ้า คือ ร่างกายนั้นเป็นเช่นเดียวกับมนุษย์ธรรมดาสามัญ แต่จิตใจนั้นเป็นของพระผู้เป็นเจ้า

¹⁸ มีเหตุปัจจัยคล้ายกับคำที่มีความเกี่ยวข้องกันในอดีต ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ล้วนแต่เกิดจากเหตุปัจจัยทั้งสิ้น เช่น ต้นข้าวเกิดจากข้าวเปลือกโดยตรงนี้คือเหตุ แต่ว่าจะงอกขึ้นเป็นต้นข้าวต้องมียอดดิน น้ำหรือแสงแดดเข้าช่วย โดยทางอ้อมนี้คือปัจจัย (กองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2539: 3)

โอะยะะงะมิ ซึ่งมีพระประสงค์ที่จะช่วยเหลือมวลมนุษยชาติในโลกนี้ให้สามารถดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจได้

เหตุการณ์วันนั้นคือ 26 ค่ำ เดือน 10 เติมโป ปีที่ 9 ซึ่งตรงกับวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ.2381 ศาสนาเทนรีเคียวได้เกิดขึ้นในบัดนั้นเอง (กองเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2536: 3)

- ๑-1 ข้าฯได้สอดส่องมองไปทั่วหล้าทุกกาลสมัย
แต่หาไม่มีผู้ใดหยั่งรู้ถึงจิตใจข้าฯ
- ๑-2 น่าจะเป็นอย่างนั้น เพราะข้าฯไม่เคยอธิบายให้ฟัง
จึงไม่แปลกเลยที่พวกเขาไม่รู้อะไร
- ๑-3 บัดนี้ ข้าฯได้ปรากฏตนออกมา
และจะเล่าทุกสิ่งสรรพให้พวกเขาฟัง

ในเวลาต่อมาพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะงะมะ ก็ยอมตกลงไปในชีวิตอันยากจนข้นแค้นที่สุดตามความปรารถนาของพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะะงะมิ และจากนั้นก็เริ่มออกเดินทางที่จะช่วยมนุษยชาติ แต่การกระทำของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะงะมะนั้นยังไม่เป็นที่เข้าใจของเพื่อนบ้าน ดังนั้นตลอดระยะเวลาเกือบ 20 ปี ไม่มีใครเชื่อฟังคำพูดของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะงะมะเลย แต่เมื่อเวลาผ่านไป ก็ค่อยๆ ปรากฏว่ามีผู้ที่ได้รับความช่วยเหลืออันน่าอัศจรรย์จากพระแม่ศาสดาเจ้าทีละคนๆ มีผู้ที่รักและเคารพพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะงะมะ โดยถือว่าเป็นพระผู้เป็นเจ้าของที่มีร่างกายเป็นมนุษย์มากขึ้นเรื่อยๆ พระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะงะมะ จึงได้ถ่ายทอดคำสอนและความปรารถนาของพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะะงะมิ ในหนทางที่จะช่วยเหลือมนุษยชาติให้แก่ผู้คนเหล่านั้น หนทางที่จะช่วยเหลือมนุษย์ของพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะะงะมินั้น เรียกว่า “ทะซุเคะ-อิชิเจียว” ซึ่งมีวิธีการที่สำคัญคือ “จิตโตะเมะ”(การสวดมนต์) และ “ชะซุเคะ”(สิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าของประทานให้)

พระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะงะมะ ได้ทรงแต่งบทเพลง “มิคะงุระ-อุตะ” สำหรับขับร้องในการรำมือสวดมนต์ และหนังสือคำกลอนที่เรียกว่า “โอะฟูเคะชะคิ”(ปลายพู่กัน) เพื่อแสดงความปรารถนาอันเป็นหลักมูลฐานของพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะะงะมิด้วยพระหัตถ์ของท่านเอง นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2481 พระแม่ศาสดาเจ้าได้แสดงให้เห็นถึงสถานที่ดั้งเดิม จิบะ ซึ่งพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะะงะมิได้ทรงเนรมิตมนุษยชาติขึ้นและเร่งพวกเขาให้ทำการ “จิตโตะเมะ” โดยเร็ว

แต่คำสอนของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะ ที่ว่ามนุษยชาติทั้งหลายเป็นพี่น้องกันนั้น ไม่เข้ากันนโยบายของรัฐบาลในสมัยนั้น ด้วยเหตุนี้หนทางของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะในการถ่ายทอดคำสอน จึงเต็มไปด้วยความลำบากและการกดขี่จากทางการ พระแม่ศาสดาเจ้าถูกตำรวจจับไปขังและได้รับความลำบากหลายต่อหลายครั้ง ในที่สุดพวกสาวกก็ไม่สามารถปฏิบัติ “จี้โตะเมะ” ได้อีก เพราะถ้ามีการปฏิบัติ “จี้โตะเมะ” ตำรวจก็จะมานำตัวพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะไปเข้าคุก พระแม่ศาสดาเจ้าทรงเห็นว่า เมื่อจะทำการ “จี้โตะเมะ” ไม่ได้เสียแล้ว ก็จะเปิดทางช่วยเหลือมนุษยชาติทั้งหลายในโลกนี้ไม่ได้ พระองค์จึงได้ซ่อนพระวรกายไปจากเราเมื่อ 26 ค่ำเดือนอ้าย พ.ศ. 2430 นับตั้งแต่พระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะกลายเป็นศาลแห่งพระผู้เป็นเจ้าโอะยะชะมะแล้ว หนทางที่พระแม่ศาสดาเจ้าทรงเดินผ่านมามากกว่า 50 ปีนั้น เราเรียกว่า “หนทางอันเป็นแบบอย่างของพระแม่ศาสดาเจ้า” คือ แบบอย่างการดำรงชีวิตในการที่จะพยายามช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ พระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะ ได้ซ่อนพระวรกายไปจากเรา ทั้งนี้ก็เพราะทรงอยากให้ลูกๆ ของพระองค์เจริญเติบโตขึ้นโดยเร็ว พระองค์จึงได้บั้นทอนอายุขัยของตนเองลงถึง 25 ปี เนื่องจากพระผู้เป็นเจ้าโอะยะชะมะ ทรงกำหนดอายุขัยของมนุษย์ไว้ 115 ปี (กองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2539: 77)

พระองค์ได้ตรัสไว้ว่า แม้ว่าพระวรกายจะหายไป แต่จะยังคงสถิตอยู่ในคฤหาสน์ดั้งเดิมแห่งนี้นั้นเช่นเดียวกับเมื่อยังมีพระวรกายอยู่ และจะช่วยเหลือมนุษยชาติทั้งปวงเรื่อยไป ทางศาสนาเทนรีเคียว เรียกคำกล่าวนี้ว่า ความจริงแห่งการที่พระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะยังทรงมีชีวิตอยู่

คัมภีร์ธรรม

คัมภีร์ธรรม คือ ที่รองรับหลักธรรมคำสั่งสอน คัมภีร์ธรรมที่เป็นหลักสำคัญของศาสนาเทนรีเคียวมี 3 คัมภีร์ดังนี้

โอะฟูตะชะคิ (ปลายฟูกัน) คือ พระนิพนธ์ของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะผู้ซึ่งเป็นศาลที่ประทับของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะชะมะ ได้นิพนธ์ไว้จากปลายฟูกันของพระองค์เอง นิพนธ์ขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2412 - 2425 ประกอบด้วย 17 ภาค รวมเป็น 1,711 บท เป็นคัมภีร์หลักที่สำคัญที่สุดของศาสนาเทนรีเคียว เพราะกล่าวถึงคำสอนทั้งหมดของศาสนาเทนรีเคียว โดยเน้นการปฏิบัติจี้โตะเมะให้สำเร็จอย่างสมบูรณ์

มิถุนระ-อุตะ คือ บทเพลงที่พระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะนิพนธ์ไว้สำหรับการปฏิบัติ จีโตะเมะ คำว่า จีโตะเมะ หมายถึง วัตรปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย 5 บท แบ่งเป็นบทเพลงสำหรับคะรุระซึ่งเป็นการรำมือในท่าหนึ่ง เริ่มตั้งแต่บทที่ 1 ถึงบทที่ 3 และบทเพลงสำหรับเทะโอะโตะริ เป็นการรำมือในท่าอื่น มีบทที่ 4 เรียกว่าบทโยโรซุโย และบทที่ 5 ซึ่งมีทั้งหมด 12 ตอน¹⁹

โอะชะชิซุ คำชี้ขาดหรือคำชี้แนะสั่งสอนของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า เป็นหนังสือบันทึกคำตรัสซึ่งทรงชี้ให้เห็นหนทางโดยพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะและท่านฮนเซะคิ คือนายอิโซ อิบุริ ผู้เป็นศิษย์ที่ใกล้ชิดที่สุด ซึ่งจะเรียกคำสอนที่ถ่ายทอดออกมาตามพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าโอะยะชะมะในเวลาต่างๆ เรียกว่า ชะชิซุตามเวลาที่กำหนด ส่วนคำตอบที่พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าตรัสตอบการทูลถามของมนุษย์นั้น เรียกว่า ชะชิซุตามการทูลถาม

นักบวช

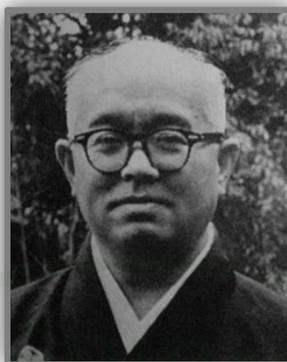
นักบวช คือ ผู้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนหรือผู้สืบทอดศาสนา สำหรับศาสนาเทนริเคียวผู้นำหรือเสาเอกเรียกว่า“ชิมบะชิระ” ท่านชิมบะชิระถือว่าเป็นศูนย์รวมของศาสนานี้เนื่องจากท่านชิมบะชิระจะเป็นผู้นำประกอบพิธีกรรมทางศาสนา มอบสัจจะแห่งชะซุเคะและให้อนุญาตในเรื่องต่างๆ พร้อมทั้งจัดการเรื่องสำคัญๆ เช่น การตัดสินที่เกี่ยวกับคำสอนหรือพิธีกรรมทางศาสนา เป็นต้น ผู้ที่ดำรงตำแหน่งรองจากท่านชิมบะชิระมี 2 ตำแหน่ง คือ โทะเรียวโนและโทะเรียวนอก คำว่าโทะเรียวนั้นเปรียบเหมือนหัวหน้าช่างไม้

ท่านชิมบะชิระองค์แรก คือ ท่านชินโนะซุเคะ นะคะยะมะ หลานชายของโอะยะชะมะ องค์ที่สอง คือ ท่านเซียวเซ็ง นะคะยะมะ องค์ที่สาม คือ ท่านเซ็งเอะ นะคะยะมะ และท่านชิมบะชิระองค์ปัจจุบันนี้คือองค์ที่สี่ มีชื่อว่า ท่านเซ็งจิ นะคะยะมะ

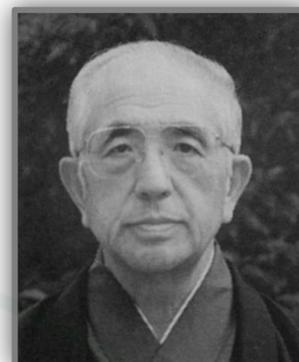
¹⁹ ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข

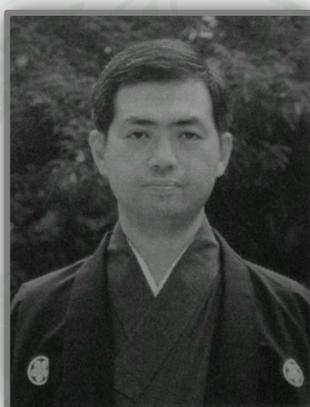
ชิมบะชิระองค์แรก
ชินโนะซุเคะ นะคะยะมะ

ชิมบะชิระองค์ที่สอง
เซียวเซ็ง นะคะยะมะ

ชิมบะชิระองค์ที่สาม
เซ็งเอะ นะคะยะมะ

ชิมบะชิระองค์ปัจจุบัน
เซ็งจิ นะคะยะมะ

ภาพที่ 1 ชิมบะชิระ

ที่มา: กองการต่างประเทศศาสนาเทนริเคียว (2550: 79)

ท่านชิมบะชิระองค์ที่สามและภริยาเคยเดินทางมาประเทศไทยเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2537 เนื่องในโอกาสพิธีฉลองศาลที่ประทับแห่งพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าโอะยะงะมิและเปิดอาคารแห่งใหม่ของศูนย์ศาสนาเทนริเคียวแห่งประเทศไทย (ศูนย์ศาสนาเทนริเคียวแห่งประเทศไทย, 2537ก: 2-4)

ในวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 ท่านเซ็งจิ ผู้ซึ่งจะได้รับการสืบทอดตำแหน่งชิมบะชิระแห่งศาสนาเทนริเคียวองค์ต่อไป พร้อมด้วยท่านฮารุเอะ (ภริยา) ได้เดินทางมาที่เมืองไทยเป็นครั้งแรก และทั้งสองท่านได้เข้าร่วมพิธีนมัสการประจำเดือน ณ ศูนย์ศาสนาเทนริเคียวแห่งประเทศไทย อีกทั้งได้กรุณาแวะไปเยี่ยมหน่วยเผยแผ่ฯ ฮาบาชิตะ ซึ่งในปีนี้เป็นปีฉลองครบรอบ 110 ปีแห่งการพร่างร่างกายของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะงะชะมะ (มาซาฮิโระ นาคาอุเน่, 2540: 3)

จากนั้นในปีพ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นปีฉลองครบรอบ 120 ปีแห่งพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะทานิมบะชิระองค์ปัจจุบันท่านเซ็งจิ นะคะยะมะและภริยาท่านฮารุเอะได้เดินทางมาเยือนประเทศไทย ระหว่างวันที่ 8-14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 มีกำหนดการเดินทางมานั่งเครื่องบิน 4 แห่งคือ ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, หน่วยเผยแพร่ ริวไทโค สังกัดโบสถ์ใหญ่โคริยาม่า, หน่วยเผยแพร่ กรุงเทพ สังกัดโบสถ์ใหญ่นาโกย่าและหน่วยเผยแพร่ ชิชิบุ สังกัดโบสถ์ใหญ่ชิชิบุ (อิ मामุระ เซทส์ซุจิ, 2549: 2-4)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้ที่นับถือศาสนาเทนรีเคียวหรือผู้ที่ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา สามารถแบ่งออกได้หลายระดับ ในขั้นแรกนั้นอาจเป็นเพียงผู้ที่เคยมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยองค์กรของศาสนาจึงทำให้เริ่มรู้จักศาสนาเทนรีเคียวหรือได้รับคำแนะนำจากผู้เผยแพร่ศาสนาจนเกิดความสนใจในหลักคำสอน จากนั้นเพื่อเป็นการเรียนรู้หลักคำสอนและพร้อมที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการเผยแพร่ศาสนา ผู้คนเหล่านั้นจึงต้องเข้ารับฟังการบรรยายที่เรียกว่า เบสเซะคิ ซึ่งเป็นการรับฟังการบรรยายคำสอนของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะซะมะจำนวน 9 ครั้ง ณ สถานที่เบสเซะคิ²⁰ บริเวณโบสถ์ศูนย์กลางของศาสนาเทนรีเคียว สามารถเข้ารับฟังได้ทั้งหญิงและชายที่มีอายุ 17 ปีบริบูรณ์ การเข้ารับฟังเบสเซะคินั้นเปรียบเหมือนประตูสู่ศาสนาเทนรีเคียว ระหว่างที่เข้ารับฟังการบรรยายในแต่ละครั้ง จิตใจของผู้ฟังจะค่อยๆ เกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดมีจิตใจที่เบิกบานและซื่อสัตย์บริสุทธิ์อย่างจริงใจตามที่พระผู้เป็นเจ้าทรงปรารถนาไว้

การฟังคำบรรยายเบสเซะคินั้นเป็นการฟังในเรื่องเดียวกันทั้งหมดทั้ง 9 ครั้ง ครั้งละประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง เนื่องจากถ้าฟังเพียงครั้งเดียวก็มักจะลืมได้ แต่ถ้าฟังเรื่องเดียวกันหลายๆ ครั้งก็จะทำให้เข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง และที่กำหนดให้ฟังเพียงเดือนละครั้งก็ด้วยความคิดที่ว่า เมื่อฟังไปหนึ่งครั้งแล้ว ผู้ฟังสามารถนำคำสอนที่ได้ฟังนั้นกลับไปใช้ในชีวิตรประจำวันท่ามกลางความสับสนวุ่นวายบ้างภายในช่วงระยะเวลาก่อนที่จะเข้าฟังครั้งต่อไป จากนั้นเมื่อได้กลับมาฟังอีกครั้งก็สามารถนำเหตุการณ์ต่างๆ ที่พบเจอมาเปรียบเทียบกับหลักคำสอนจากการบรรยาย ส่งผลให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และด้วยระยะเวลา 9 เดือนนั้นคล้ายกับระยะเวลาในการตั้งครรภ์ เมื่อฟังครบก็เท่ากับว่าได้เกิดใหม่ การเกิดใหม่คือช่วงเวลาที่เราปรับสัจจะแห่งชะชุกะ

²⁰ ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก ภาพผนวกที่ ก 9 หน้า 128

ผู้ที่เข้ารับการฟังการบรรยายเบสชะคี จำเป็นจะต้องกล่าว “คำปฏิญาณตน” ดังนี้

“พระผู้เป็นเจ้าของโอะยะยะมิ ของเราทรงมีพระนามว่า เทนริโอ-โนะ มิโคะโตะ ทรงเป็นพระผู้เป็นเจ้าของดั้งเดิมและแท้จริงซึ่งได้ทรงสร้างมนุษยโลกนี้ขึ้นจากความไม่มีรูปลักษณะ พระผู้เป็นเจ้าของโอะยะยะมิ ได้ทรงสืบพระเจตนารมณ์ของพระองค์มาให้แก่มวลมนุษย์โดยยึดเอาสังขารของโอะยะชะมะ พระแม่ศาสดาเจ้าเป็นศาลที่ประทับ เราจึงได้สดับพระเจตนาของพระองค์โดยผ่านปากคำของโอะยะชะมะเป็นครั้งแรก โอะยะชะมะ พระแม่ศาสดาเจ้าของเราทรงมีพระนามว่า มิชิ นะคะยะมะ พระผู้เป็นเจ้าของโอะยะยะมิ ได้ทรงเนรมิตมนุษยชาติขึ้นด้วยพระประสงค์ที่จะทรงร่วมสนุกกับเราในการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ ชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจนี้เอง เป็นเป้าหมายแห่งชีวิตของมวลมนุษยชาติทั้งปวง

ข้าพเจ้าได้รับการชักนำของพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะยะมิ เนื่องด้วย.....จึงทราบถึงพระองค์และเคยสดับพระเจตนารมณ์ของพระองค์มา บัดนี้ได้กลับสู่จิตเพื่อที่จะเข้าใจแจ่มแจ้งลึกซึ้งยิ่งขึ้นอีก ข้าพเจ้าได้ฟังมาว่า จิบะแห่งนี้เป็นที่ประทับของพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะยะมิ และเป็นทีที่กระทำจิตะมะช่วยเหลือมนุษยชาติทั้งมวล ข้าพเจ้าจึงมีความตั้งใจอย่างแรงกล้าที่จะยึดเอาพระธรรมคำสั่งสอนอันจะได้ศึกษา ณ จิบะนี้ เคารพรักโอะยะชะมะ พระแม่ศาสดาเจ้า จะพยายามเจริญรอยตามแบบอย่างโอะยะชะมะ และให้เป็นที่พอพระหฤทัยของพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะยะมิ พร้อมทั้งให้เป็นที่นิยมชมชื่นของเพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย” (กองการต่างประเทศศาสนาเทนริเคียว, 2548: 12)

เมื่อกล่าวคำปฏิญาณตนต่อหน้าอาจารย์ผู้สอนศาสนาแล้วจึงเข้ารับฟังคำบรรยายในครั้งแรก ซึ่งตามหลักแล้วจะสามารถเข้ารับฟังการบรรยายได้เพียงเดือนละครั้ง แต่ก็มีข้อยกเว้นให้สำหรับผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในจังหวัดที่ไกลจากโบสถ์ศูนย์กลางภายในประเทศญี่ปุ่นและผู้เดินทางมาจากต่างประเทศ เนื่องจากระยะทางและค่าใช้จ่ายต่างๆ ส่งผลให้ไม่สามารถมาฟังได้ทุกเดือนจนครบ 9 ครั้ง ดังนั้น สำหรับคนกลุ่มนี้แล้วสามารถเข้ารับฟังการบรรยายได้หลายครั้งตามเวลาที่กำหนด เช่น ผู้ที่มาจากต่างประเทศ จะสามารถฟังติดต่อกันจนครบ 9 ครั้งได้ แต่ต้องหยุดฟัง 1 วันในระหว่างนั้น เป็นต้น การบรรยายเบสชะคินั้นมีการแปลเป็นภาษาต่างๆ หลายภาษาเพื่อรองรับชาวต่างประเทศที่ต้องการจะเรียนรู้หลักคำสอนของศาสนาเทนริเคียว การฟังบรรยายในแต่ละครั้งมีกำหนดเวลาในการเข้ารับฟังดังตารางนี้

ตารางที่ 1 เวลาขึ้นบัตรเข้ารับฟังเบสชะคี

	ช่วงเช้า	ช่วงบ่าย
วันธรรมดา	8:00 – 9:30	12:00 – 13:30
พิธีนมัสการใหญ่ในฤดูใบไม้ผลิ วันที่ 26 มกราคม	8:00 – 9:30	ไม่มี
พิธีนมัสการฉลองวันประสูติของโอะยะซะมะวันที่ 18 เมษายน	ไม่มี	14:30 – 15:30
พิธีนมัสการใหญ่ในฤดูใบไม้ร่วง วันที่ 26 ตุลาคม	ไม่มี	13:30 – 14:30
พิธีนมัสการประจำเดือน ทุกวันที่ 26	ไม่มี	13:30 – 14:30

หมายเหตุ: ตั้งแต่วันที่ 28 ธันวาคมจนถึงวันที่ 1 มกราคม ไม่มีการบรรยายเบสชะคี

ที่มา: กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว (2550: 155)

เมื่อเข้ารับฟังการบรรยายจนครบ 9 ครั้งและเกิดมีจิตใจดวงใหม่ขึ้นแล้ว ก็จะได้รับสัจจะแห่งชะชูเคะ ซึ่งเป็นสิ่งที่พระเจ้าโอะยะซะมะมีทรงประทานให้ด้วยความรักแห่งบิดามารดาที่ปรารถนาจะให้เราดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ และเป็นพรที่ใช้ในการช่วยเหลือผู้อื่นให้ได้รับความพิทักษ์คุ้มครองอันอัศจรรย์

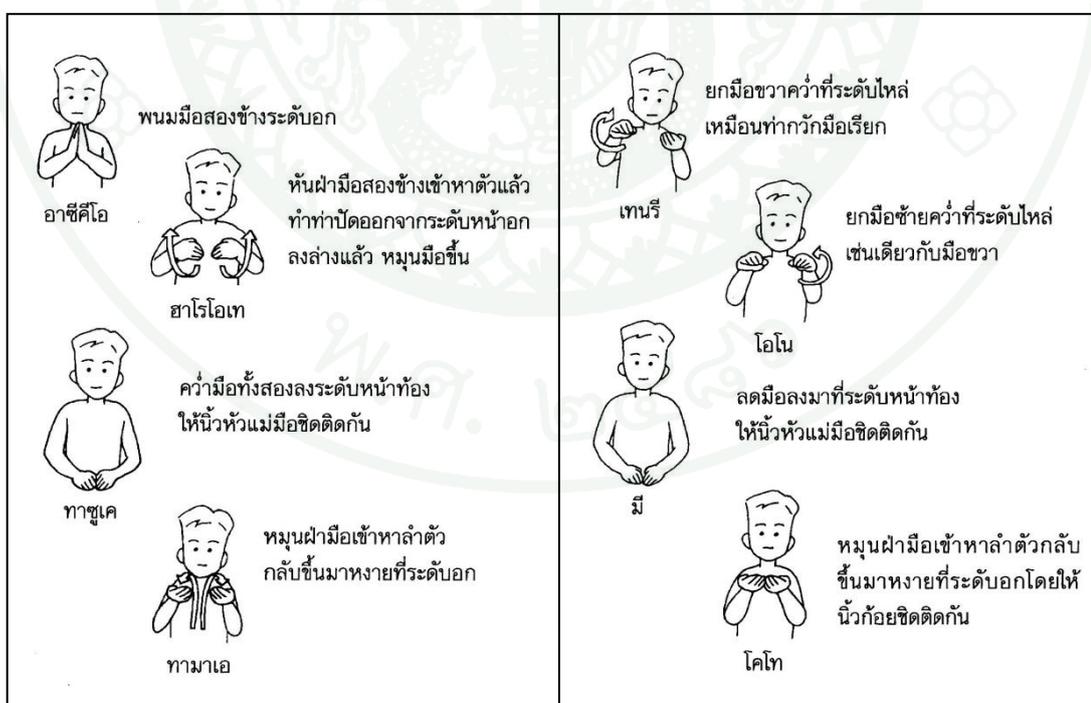
ผู้ที่ได้รับสัจจะแห่งชะชูเคะ เรียกว่าโยโบะคุ คำว่าโยโบะคุนี้เปรียบเหมือนไม้ที่ใช้ในการก่อสร้างโลกแห่งชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจของพระเจ้าโอะยะซะมะ หน้าที่ที่สำคัญของผู้ที่เป็นโยโบะคุก็คือ การถ่ายทอดสัจจะแห่งชะชูเคะให้แก่ผู้ที่เจ็บป่วยด้วยจิตใจที่อยากช่วยเหลือผู้อื่นอย่างจริงใจ เป็นความจริงใจอันซื่อสัตย์สุจริตอย่างแท้จริง ดังนั้นโยโบะคุทุกคนควรมีความพยายามที่จะถ่ายทอดชะชูเคะเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ตลอดชั่วชีวิตของตน ความสุจริตจริงใจที่แท้จริงนั้นเป็นสิ่งสำคัญมากกว่าสิ่งอื่นใดก็จริง แต่พระองค์ไม่ได้ปฏิเสธหมอมและยารักษาโรค ดังคำกล่าวที่ว่า “หมอมและยาเสมือนการตายหูก้าและหว่านปุ๋ย” (กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว , 2549: 111)

การถ่ายทอดชะชูเคะมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ควรแต่งกายให้เหมาะสม ถึงแม้จะไม่ได้สวมชุดสำหรับงานพิธีก็ตาม แต่ก็ควรเป็นเสื้อผ้าที่สะอาดเรียบร้อย ในกรณีเร่งรีบจนไม่มีเวลาเปลี่ยนเสื้อผ้าก็ควรกล่าวคำขอภัยต่อพระเจ้าโอะยะซะมะแล้วจึงเริ่มถ่ายทอดชะชูเคะ

2. การถ่ายทอดคำสอน ก่อนที่จะถ่ายทอดชะชูเคะให้แก่ผู้ป่วย โยโบะคุผู้ั้นควรที่จะแนะนำคำสั่งสอนของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าโอะยะงะงะมิ ด้วยคำพูดที่อ่อนโยน ด้วยความบริสุทธิ์จริงใจในการที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยให้พ้นจากความทุกข์ไม่ควรแสดงท่าทีขัดแย้งหรือโต้เถียงผู้ป่วย การทำเช่นนี้ ก็เพื่อให้ผู้ป่วยได้เข้าใจถึงเรื่องการพิทักษ์คุ้มครองในแต่ละวันของพระองค์ ในกรณีที่ผู้ป่วยมีอาการหนักถึงขั้นหมดสติ หรือมีปัญหาทางจิตใจ ขาดจิตสำนึกจนไม่สามารถที่จะรับฟังคำสอนได้ก็ควรที่จะให้คำแนะนำแก่ครอบครัวของผู้ป่วยแทนเพื่อร่วมกันตั้งจิตภาวนาต่อพระผู้ เป็นเจ้าให้ประทานพรแก่ผู้ป่วย สำหรับผู้ป่วยที่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีก็ควรแนะนำคำสอนให้แก่พ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กเพื่อร่วมกันตั้งจิตภาวนาขอพรให้เด็ก

3. วิธีภาวนาวิงวอน หลังจากที่ได้กล่าวแนะนำคำสอนเรียบร้อยแล้ว ก็จะเริ่มเข้าสู่ขั้นตอนในการถ่ายทอดชะชูเคะ โดยเริ่มด้วยการพนมมือแล้วปรบมือ 2 ครั้ง จากนั้นต้องกล่าวแจ้งที่อยู่ ชื่อ นามสกุล ชื่อโรคและอาการของโรค เช่น เริ่มมีอาการตั้งแต่เมื่อไร เป็นต้น ต่อจากนั้นก็ภาวนาวิงวอนต่อพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าแล้วจึงเริ่มถ่ายทอดชะชูเคะให้แก่ผู้ป่วยโดยสวดว่า “อาชีคี ฮาราอิ ทาชูเค ทามาเอ เทนริโอโน-มิโคโท” พร้อมทั้งรำมือ 3 ครั้ง ซึ่งท่ารำมือนี้นี้จะเหมือนกับท่าหนึ่งรำมือในบทเพลงคะงุระบทที่ 1 มีลักษณะดังนี้

ภาพที่ 2 ท่ารำมือในบทเพลงคะงุระบทที่ 1 ซึ่งใช้สำหรับการถ่ายทอดชะชูเคะด้วย
ที่มา: กองการต่างประเทศศาสนาเทนริเคียว (2548: 32-33)

ต่อจากนั้นให้ลูบมือลงบนร่างกายในส่วนที่เจ็บป่วย 3 ครั้งพร้อมกับสวดว่า “นามือ ทาซุเค ทามาเอ เทนริโอโน-มิโคโท” ทำเช่นนี้ซ้ำถึง 3 รอบ เมื่อทำครบเรียบร้อยแล้วจึงปรบมืออีก 2 ครั้งก็เป็นอันเสร็จสิ้นการถ่ายทอดชะซุเคะ การภาวนานี้จะต้องแบ่งเวลาเป็นตอนๆ ระยะเวลาที่ยาวที่สุดต่อการภาวนา 1 ครั้งคือ 3 วัน 3 คืน การภาวนานี้ถึงแม้จะตั้งจิตภาวนาไว้ 3 วันแต่ไม่ใช่ว่าเมื่อครบ 3 วันแล้วจึงจะถ่ายทอดชะซุเคะ อย่างน้อยที่สุดจะต้องไปเยี่ยมผู้ป่วยวันละ 1 ครั้งและทำการถ่ายทอดชะซุเคะให้แก่ผู้ป่วย หากครบ 3 วันแล้วแต่อาการของผู้ป่วยยังไม่ดีขึ้น เราควรสำนึกตัวว่า ความบริสุทธิ์จริงใจของตนยังไม่เพียงพอ ดังนั้นให้เราปรับปรุงจิตใจใหม่แล้วจึงภาวนาต่ออีก 3 วัน 3 คืน การภาวนาขึ้นอยู่กับอาการของโรค อาจแบ่งเป็นการภาวนา 1 วัน 1 คืนหรือ 2 วัน 2 คืนก็ได้ หรือในกรณีฉุกเฉินก็สามารถแบ่งเวลาในการภาวนาเป็นชั่วโมงก็ได้

4. การถ่ายทอดชะซุเคะสองแห่งขึ้นไป กรณีที่ผู้ป่วยมีอาการบาดเจ็บสองแห่งขึ้นไป จะต้องถ่ายทอดชะซุเคะที่ละแห่ง แต่การปรบมือนั้นจะทำเฉพาะเมื่อเริ่มครั้งแรกและเมื่อเสร็จครั้งสุดท้าย ระหว่างนั้นก็ทำการภาวนาแล้วถ่ายทอดชะซุเคะให้แก่ส่วนอื่นที่เจ็บต่อไป การถ่ายทอดชะซุเคะมีการลำดับบริเวณที่เจ็บป่วยที่ต้องทำการถ่ายทอด คือ เริ่มจากศีรษะ หน้า แขนทั้งสองข้าง หน้าอก ท้อง ขาทั้งสองข้าง ส่วนด้านหลังให้เริ่มจากไหล่ สันหลัง สะโพก ตามลำดับ เรียงจากส่วนบนลงมาส่วนล่างและจากด้านหน้าก่อนด้านหลัง ส่วนตาและหูทั้งสองข้างนั้นให้ถ่ายทอดพร้อมกันทั้งสองข้าง แต่กรณีที่เจ็บเพียงข้างเดียวก็ถ่ายทอดเฉพาะข้างที่เจ็บเท่านั้น ส่วนแขนและขานั้นให้ถ่ายทอดทีละข้าง

5. จำนวนครั้งที่ผู้ป่วยสามารถรับการถ่ายทอดชะซุเคะ ผู้ป่วยหนึ่งคนสามารถรับการถ่ายทอดชะซุเคะได้วันละ 6 ครั้ง โดยแบ่งออกเป็นกลางวัน 3 ครั้ง คือ เช้า บ่ายและเย็น กลางคืน 3 ครั้ง คือ พลบค่ำ ตีกลและรุ่งอรุณ ดังนั้น การถ่ายทอดชะซุเคะให้แก่คนๆ เดียวมากเกินกำหนดโดยเห็นว่าเป็นผู้ที่สนิทหรือเพราะต้องดูแลอยู่ตลอดเวลา นั้น เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เพราะเป็นการใช้สัจจะแห่งชะซุเคะอันศักดิ์สิทธิ์ด้วยจิตใจที่เบาบาง

6. การถ่ายทอดชะซุเคะมิได้สำหรับมนุษย์เท่านั้น ไม่สามารถใช้กับสัตว์หรือพืชได้ การที่สัตว์และพืชไม่เจริญเติบโตตามความต้องการหรือเกิดโรคภัยต่างๆ นั้น เป็นการแสดงออกให้เห็นถึงจิตใจที่มัวหมองของผู้ที่เป็นเจ้าของ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้คำแนะนำแก่เจ้าของและครอบครัวของเขาให้รับรู้และเข้าใจเพื่อปรับปรุงจิตใจ แล้วจึงตั้งจิตภาวนาขอความคุ้มครองและช่วยเหลือจากพระผู้เป็นเจ้าโอะยะะระมิ

ผู้ที่เป็โยโบะคุนี่จะมีหลายระดับ ในระดับที่สูงๆ จะมีชื่อเรียกที่ต่างกันออกไป อย่างเช่น โยโบะคุ คนใดก็ตามที่มุ่งหวังและภาวนาต่อพระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิ ให้ช่วยพิทักษ์คุ้มครองด้วยความจริงใจเพื่อผู้อื่น โดยลืมเรื่องส่วนตัวของตนเองอย่างสิ้นเชิงได้ และทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ พระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิจะปกป้องคุ้มครองเขา จิตใจของเขาเองก็จะเติบโตอย่างเต็มที่โดยที่เขาอาจจะไม่รู้สึกรตัว และเขาผู้นั้นก็จะกลายเป็นผู้ที่มีความผาสุกเบิกบานใจได้ ดังนั้นการที่เขาภาวนาเพื่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ เขาเองก็พลอยได้รับการช่วยเหลือจากพระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิเช่นกัน ในที่สุดเมื่อคุณงามความดีของเขาซึ่งเป็นผลของการเพียรพยายามปรากฏขึ้น และมีผู้คนอยากที่จะเดินตามเขาแล้วมาชุมนุมกัน โยโบะคุคนนั้นจะได้รับอนุญาตให้ก่อตั้ง เคียวโค (โบสถ์, Church) ในท้องถิ่นขึ้นแห่งหนึ่งได้ เราเรียกโยโบะคุผู้ที่เป็นหัวหน้าโบสถ์ว่า โคโจซัง การที่ได้รับอนุญาตให้สร้างเคียวโคขึ้นก็นับว่าเป็นสัจจะที่พระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิ ประทานให้แก่ความแน่วแน่มั่นคงของความตั้งใจของเขาที่จะช่วยเหลือคนอื่นๆ ด้วยความจริงใจ

พระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะงะมะ เคยกล่าวถึงผู้ที่จะเป็นหัวหน้าโบสถ์เอาไว้ตอนหนึ่งว่า “เวลา 1 ปีผ่าน ก็มีสัจจะของ 1 ปี เวลา 2 ปีผ่าน ก็มีสัจจะของ 2 ปี เมื่อเวลา 3 ปีผ่านไป ก็จะเป็นพ่อแม่ ครั้นเป็นพ่อแม่แล้ว ลูกๆ ก็น่ารัก น่าเอ็นดู อะไรก็ตาม จงดูแลลูกด้วยความรักและความเอ็นดูเถอะ ไม่ควรจะเกลียดชังลูกๆ” (กองการต่างประเทศศาสนาเทนริเคียว, 2546: 135)

คำว่าพ่อแม่ที่กล่าวถึงนั้นเปรียบเหมือนผู้ที่เป็นหัวหน้าโบสถ์ ส่วนลูกๆ ก็คือผู้นับถือที่เป็นสมาชิกของโบสถ์นั้นๆ คำสอนนี้เป็นภาระเน้นว่าหัวหน้าโบสถ์แต่ละโบสถ์ควรที่จะให้ความสำคัญกับการดูแลและต้อนรับสมาชิกผู้นับถือของตนให้เป็นอย่างดี เช่น การจัดเตรียมอาหาร เครื่องดื่ม สถานที่เพื่อต้อนรับสมาชิกที่มาร่วมพิธีนมัสการ เป็นต้น แม้ว่าการทำเช่นนี้อาจจะดูเป็นเรื่องที่เล็กน้อย แต่ความพยายามอย่างตั้งใจในการที่จะดูแลนั้นจะเป็นสิ่งที่ช่วยสั่งสอนสมาชิกผู้นับถือให้ก้าวหน้าไปทีละเล็กละน้อยด้วยความบริสุทธิ์ใจ

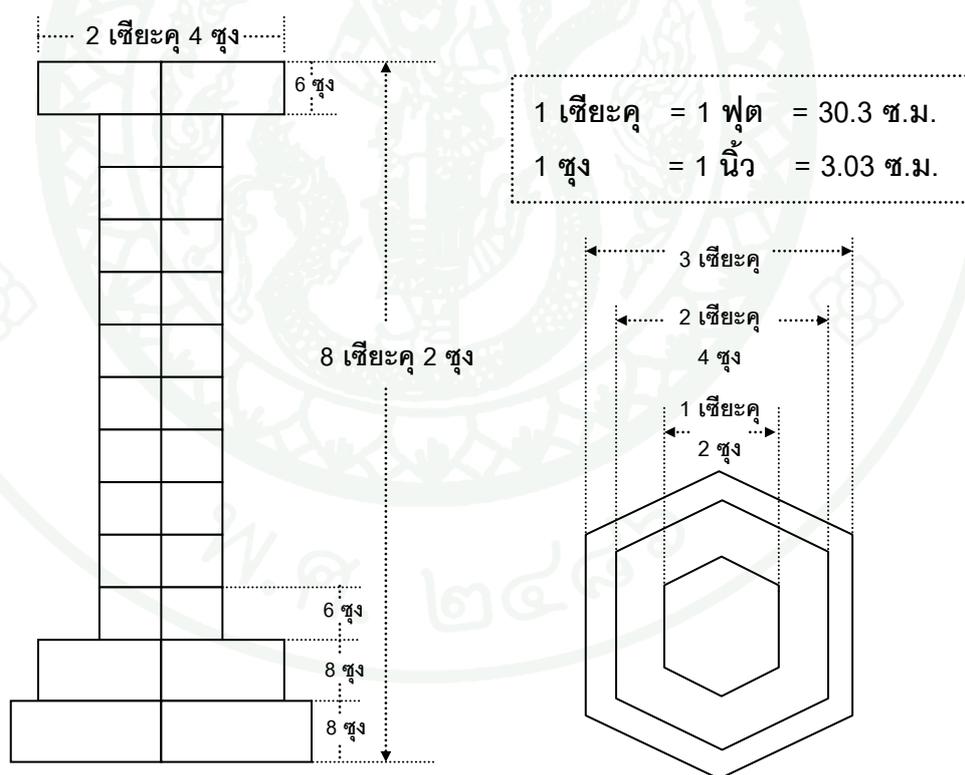
ศาสนสถาน

ศาสนสถาน คือ สถานที่กำเนิดและปูชนียสถานทางศาสนา โบสถ์ศูนย์กลางของศาสนาเทนริเคียว ตั้งอยู่ที่เมืองเทนริ จังหวัดนารา ประเทศญี่ปุ่น สถานที่แห่งนี้เปรียบเหมือนบ้านเกิดของมนุษยชาติ เนื่องจากเป็นจุดเริ่มต้นที่พระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิได้ทรงเนรมิตมนุษยชน เรียกสถานที่นี้ว่า จิบะ สถานที่ดั้งเดิม และได้มีการจัดตั้งหลักคันโระโคขึ้น ณ ตรงจุดนั้น เพื่อเป็นการแสดงให้เห็น

เห็นถึงหลักฐานในการสร้างมนุษย์ จากนั้นจึงได้สร้างโบสถ์ศูนย์กลางขึ้น ในลักษณะที่จะสามารถทำการสักการะหลักันโระได้นี้ได้จากทั้ง 4 ทิศ²¹

ณ จิเบะ สถานที่ดั้งเดิมแห่งการให้กำเนิดมนุษย์นี้ได้มีการตั้งหลักันโระไว้เพื่อเป็นหลักฐานและเป็นเป้าหมายในการสักการะด้วย มีคำสอนว่าเมื่อจิตใจของเราทุกคนบริสุทธิ์และได้ทำการปฏิบัติโยคี-จีโตะเมะ (คະรุงะ-จีโตะเมะ) จีโตะเมะแห่งความผาสุกเบิกบานใจ ตามพระประสงค์ของพระเจ้าแล้ว จะได้รับน้ำอมฤตจากสวรรค์ซึ่งตกลงมา ณ หลักันโระได้นี้ เมื่อได้รับน้ำอมฤตนี้แล้ว คนเราทุกคนจะไม่มีอาการเจ็บป่วย ไม่ตาย ไม่อ่อนแอจนถึงอายุ 115 ปีและโลกนี้จะกลายเป็นโลกที่มีชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ (กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว, 2550: 52-53)

หลักันโระได มีลักษณะเป็นหลักรูปหกเหลี่ยม สร้างขึ้นโดยประกอบด้วยชั้นส่วนทั้งขนาดเล็กและใหญ่ซ้อนกันทั้งหมด 13 ชั้น

ภาพที่ 3 ขนาดและรูปลักษณะของหลักันโระได

ที่มา: กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว (2550: 53)

²¹ ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก ภาพผนวกที่ ก 1 - ก 5 หน้า 124-126

ณ โบสถ์ศูนย์กลางแห่งนี้ จะมีผู้คนมากมายจากที่ต่างๆ มาทำกรรมนัสการ ไม่ว่าจะในช่วงเวลาใดก็ตาม ที่นี้จะเปิดต้อนรับผู้ที่กลับมาทำกรรมนัสการตลอดเวลา และในทุกๆ วันจะมีการนัสการหรือที่เรียกว่าการปฏิบัติจีโตะเมะเช้า ซึ่งตรงกับเวลาที่พระอาทิตย์ขึ้น เพื่อเป็นการปฏิญาณตนสำหรับการใช้ชีวิตในวันนี้ และการปฏิบัติจีโตะเมะเย็นซึ่งจะตรงกับเวลาที่พระอาทิตย์ตกดิน เพื่อเป็นการแสดงความขอบพระคุณที่ได้รับการพิทักษ์คุ้มครองของวันนั้นๆ เนื่องจากในแต่ละเดือนนั้น ช่วงเวลาที่พระอาทิตย์ขึ้นและตกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จึงได้มีการกำหนดเวลาในการปฏิบัติจีโตะเมะดังตารางนี้

ตารางที่ 2 ตารางเวลาการปฏิบัติจีโตะเมะเช้า-เย็น ณ โบสถ์ศูนย์กลาง

ช่วงเวลา	จีโตะเมะเช้า	จีโตะเมะเย็น
1 – 15 มกราคม	7 : 00	5 : 00
16 – 31 มกราคม	7 : 00	5 : 15
1 – 15 กุมภาพันธ์	7 : 00	5 : 30
16 – 28 กุมภาพันธ์	6 : 45	5 : 45
1 – 15 มีนาคม	6 : 30	6 : 00
16 – 31 มีนาคม	6 : 15	6 : 30
1 – 15 เมษายน	6 : 00	6 : 30
16 – 30 เมษายน	5 : 45	6 : 45
1 – 15 พฤษภาคม	5 : 30	7 : 00
16 – 31 พฤษภาคม	5 : 15	7 : 15
1 – 30 มิถุนายน	5 : 00	7 : 30
1 – 15 กรกฎาคม	5 : 00	7 : 30
16 – 31 กรกฎาคม	5 : 15	7 : 30
1 – 15 สิงหาคม	5 : 30	7 : 15
16 – 31 สิงหาคม	5 : 30	7 : 00
1 – 15 กันยายน	5 : 45	6 : 45
16 – 30 กันยายน	6 : 00	6 : 30
1 – 15 ตุลาคม	6 : 00	6 : 00
16 – 31 ตุลาคม	6 : 15	5 : 45

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ช่วงเวลา	จีโตะเมะเช้า	จีโตะเมะเย็น
1 – 15 พฤศจิกายน	6 : 30	5 : 30
16 – 30 พฤศจิกายน	6 : 45	5 : 15
1 – 31 ธันวาคม	7 : 00	5 : 00

ที่มา: กองการต่างประเทศศาสนาเทวรีเคียว (2550: 91)

สิ่งที่สามารถขอได้จากโบสถ์ศูนย์กลางของศาสนาเทวรีเคียวหรือที่เรียกว่า จิบะ หรือโอะยะชะโตะ (บ้านพ่อเมืองแม่) ซึ่งเป็นสถานที่ดั้งเดิมในการสร้างมนุษย์มี 3 สิ่งคือ เครื่องราง, โงะคุ (ข้าวสารศักดิ์สิทธิ์) และพรอนุญาตให้คลอดบุตรอย่างปลอดภัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (กองการต่างประเทศศาสนาเทวรีเคียว, 2550: 137-139)

เครื่องราง เป็นสิ่งที่มีมอบให้แก่ผู้ที่กลับมาเยี่ยมบ้านพ่อเมืองแม่ โดยต้องยื่นคำร้องด้วยตนเอง ซึ่งเป็นหลักฐานในการกลับมาสู่จิบะ จึงเรียกกันว่า “เครื่องรางที่เป็นหลักฐาน” เป็นเครื่องรางที่ได้จากชุดสีแดงที่พระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะทงมีชีวิตอยู่สวมใส่แล้วนำมาตัดเป็นชิ้นเล็กๆ เมื่อนำเครื่องรางติดตัวไม่ห่างตลอดเวลาแล้วก็จะสามารถคุ้มครองนำพาให้พ้นผ่านจากมหาภัยกลายเป็นจูลภัย จากจูลภัยกลายเป็นนิรภัยได้ แต่ไม่ได้หมายความว่าเพียงแค่เอาติดตัวไว้ก็พอ ดังที่สอนไว้ว่า “รักษาจิตใจก็รักษาร่างกาย” เมื่อทำความเข้าใจคำสอนของโอะยะชะมะและปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันด้วยตัวเองทุกๆ วันก็จะได้รับการพิทักษ์คุ้มครองนั่นเอง

ในการขอรับเครื่องรางนั้น จะต้องเตรียมเอกสารยื่นคำขอต่อโบสถ์ศูนย์กลางโดยผ่านโบสถ์ที่ตนสังกัด ยิ่งกว่านั้นผู้ขอจะต้องกลับมาสู่จิบะและยื่นคำขอด้วยตนเอง แต่ในกรณีที่มีอายุไม่ถึง 15 ปี ก็สามารถให้พ่อแม่หรือตัวแทนของพ่อแม่ยื่นคำขอพร้อมกับผู้ขอหรือพ่อแม่มารับแทนก็ได้แต่จะแลกเปลี่ยนกันไม่ได้ไม่ว่าพ่อแม่ลูก หรือสามีภรรยา หรือพี่น้องก็ตาม

โงะคุ (ข้าวสารศักดิ์สิทธิ์) เป็นข้าวสารที่ล้างสะอาดและนำไปถวายแด่โอะยะชะมะผู้ยังทงมีชีวิตอยู่ ณ พระตำหนักโอะยะชะมะ จากนั้นนำมาห่อด้วยกระดาษญี่ปุ่น ใช้เพื่อช่วยเหลือผู้ที่เจ็บไข้ได้ป่วย ในโอะชะชิซุได้สอนเกี่ยวกับข้าวสารศักดิ์สิทธิ์ไว้ว่า “สรรพคุณไม่ได้อยู่ที่ข้าวสารฯ แต่เพราะความจริงแห่งจิตใจของเจ้านั่นเอง” หมายถึง สรรพคุณไม่ได้อยู่ที่ตัวเมล็ดข้าวสารนั้น แต่อยู่ที่ความซื่อสัตย์สุจริตใจของผู้รับซึ่งเชื่อถือว่าข้าวสารศักดิ์สิทธิ์ที่รับมาจากจิบะสถานดั้งเดิมแล้ว

กำหนดจิตใจที่จะทำตามพระประสงค์ เมื่อนั้นการพิทักษ์คุ้มครองก็จะปรากฏขึ้นมา โงะคุจะมอบให้แก่โบสถ์ที่สังกัดตรงต่อโบสถ์ศูนย์กลางตามคำขอ

ภาพที่ 4 โงะคุ (ข้าวสารศักดิ์สิทธิ์)

พรอนุญาตให้คลอดบุตรอย่างปลอดภัย (โอะบิยะ-ยุรุชิ) เป็นพรที่ได้รับจากจิชะซึ่งเป็นสถานที่ดั้งเดิมที่พระผู้เป็นเจ้าของโอะยะงะมิได้ทรงสร้างมนุษย์ขึ้นมาหรือตั้งครมมนุษย์เป็นครั้งแรก ถ้าได้รับพรอนุญาตให้คลอดบุตรอย่างปลอดภัยนี้แล้ว หากปรารถนาที่จะคลอดโดยวางใจในพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะงะมิแล้วละก็ ไม่ว่าจะใครก็จะสามารถคลอดบุตรได้อย่างปลอดภัย

ตั้งแต่สมัยก่อน การคลอดบุตรนั้นเป็นเรื่องเสี่ยงชีวิตสำหรับผู้หญิงดังที่พูดกันว่า “การคลอดลูกเป็นบทบาทสำคัญหรือภาระหนักของผู้หญิง” จึงมีธรรมเนียมมากมายเกี่ยวกับการตั้งครมและการทำคลอด เช่น การเอาผ้าพันท้อง (พันหลังคลอด) งดอาหารบางอย่างในช่วงตั้งครม เป็นต้น แต่โอะยะงะมิกลับสอนว่า “ผู้ที่ได้รับพรอนุญาตให้คลอดบุตรอย่างปลอดภัย หากทำตามคำสอนโดยไม่มีใจสงสัยแล้ว ในเรือนคลอดไม่ต้องทำอะไรเป็นพิเศษที่แปลกไปจากวันธรรมดา ไม่ต้องพันผ้าพันท้อง ไม่ต้องงดอาหารบางอย่าง ไม่ต้องมีเครื่องอิงพิงกายและไม่จำเป็นต้องถือว่าหลังคลอดแล้วร่างกายจะแปรเปลี่ยนไปตั้ง 75 วัน” พรอนุญาตนี้กลายเป็นการเริ่มต้นของเส้นทางแห่งการช่วยเหลือทั้งปวง จึงขยายออกไปทุกสารทิศ

พรอนุญาตให้คลอดบุตรอย่างปลอดภัยนั้น สามารถรับเมื่อใดก็ได้ หากตั้งครม 6 เดือนขึ้นไปโดยเตรียมเอกสารยื่นขอไปที่โบสถ์ใหญ่โดยผ่านโบสถ์สาขาที่ตนสังกัดแล้วกลับไปขอรับที่จิชะด้วยตนเองจึงจะรับได้ ในกรณีที่ตนเองกลับมาไม่ได้ก็ให้สามีหรือพ่อแม่ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมารับ

แทนได้ ข้าพสารศักดิ์สิทธิ์ที่ได้รับตอนรับพรอนุญาตฯ นั้น เป็นข้าพสารที่ถวายเป็นพิธีจีโตะมะมะขอให้
 คลอดบุตรอย่างปลอดภัยโดยล้อมรอบหลักคันโรเดที่จีบะ จะมีข้าพสารศักดิ์สิทธิ์ 3 ห่อใส่ไว้อยู่ใน
 ถุง ห่อที่หนึ่งเรียกว่า “ข้าพสารที่ช่วยให้นุตรและมารดาปลอดภัย” ภาวนาต่อพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะยะชะ
 มะ ขอให้ทารกอยู่ในครรภ์อย่างปกติแล้วจึงรับประทานเข้าไป

ห่อที่สองเรียกว่า “ข้าพสารที่ช่วยให้การคลอดเสร็จอย่างรวดเร็ว” เมื่อรู้สึกว่าเจ็บท้องใกล้
 จะคลอดให้อธิษฐานต่อพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะยะชะมิขอให้คลอดอย่างปลอดภัยภายในเวลาที่กำหนด
 แล้วจึงรับประทาน เมื่อทำเช่นนี้ก็จะคลอดได้เร็ว อีกทั้งหลังการคลอดก็จะได้รับพรพิทักษ์คุ้มครอง
 ให้เสร็จสิ้นโดยไม่ติดขัดใดๆ

ห่อที่สามเรียกว่า “ข้าพสารที่ช่วยชำระล้างร่างกาย” หลังคลอดเสร็จขอให้จิตใจสงบลงก่อน
 แล้ว จึงรับประทานโดยกล่าวขอบพระคุณที่ทำให้คลอดบุตรได้อย่างปลอดภัยและอธิษฐานขอให้
 การเปลี่ยนแปลงในครรภ์มารดาทุเลาลง ได้รับการชำระล้างเป็นลำดับ

สัญลักษณ์

สัญลักษณ์ คือ เครื่องหมายแสดงออกของศาสนาด้านพิธีกรรมและปฐมนิยัตถุ สำหรับ
 ศาสนาเทนรีเคียวแล้ว จีโตะมะเป็นพิธีกรรมที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นวิถีทางอันเป็นรากฐานใน
 หนทางที่จะมุ่งสู่การช่วยเหลือ ดังคำกล่าวในโอะฟูเดะชะคิส่วนหนึ่ง ดังนี้

๒-9 จะทำจีโตะมะนี้เพื่ออะไร พวกเจ้าคิดอย่างไรบ้าง
 ก็คือการเตรียมที่จะช่วยเหลือมนุษย์ทั้งปวงนั่นเอง
 (กองเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2536: 16)

๔-93 ทำการจีโตะมะนี้พวกเจ้าคิดว่าเพื่ออะไรกัน
 ก็เพื่อจะทำให้โลกสงบสุขและช่วยผู้คนทั่วทั้งโลก
 (กองเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2536: 56)

๑๐-18 จิตใจของมนุษย์ก็นับวันแต่จะห้าวหาญขึ้นตามลำดับ
 เมืองยะมะโตะนี้ช่างเก็บเกี่ยวได้มากจริงๆ

(กองเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2536: 141)

- ๑๐-19 จงรีบเร่งทำจี้โตะเมะทุกวันไป
แล้วพวกเจ้าจะหลุดพ้นจากภัยพิบัติทุกอย่างไป
- ๑๐-20 ไม่ว่าโรคที่รักษาให้หายยากเพียงใดก็ตาม
หลุดพ้นได้ทั้งนั้นด้วยความมุ่งมั่นในจี้โตะเมะ
(กองเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2536: 141)
- ๑๔-89 จงไตร่ตรองในความจริงนี้ให้ดีเถิด
และตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวแล้วเริ่มทำจี้โตะเมะกันเถิด
- ๑๔-90 จงรีบเตรียมการที่จะทำจี้โตะเมะเถิด
โอะยะะระบรองนะว่าไม่ต้องเกรงกลัวสิ่งใดๆ
- ๑๔-91 จงไตร่ตรองให้ถี่ถ้วนและตัดสินใจ
ที่จะเตรียมการรวบรวมผู้ประกอบการโดยเร็ว
(กองเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2536: 224)

พิธีกรรมที่จัดให้มีขึ้นตลอดปี ณ โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียว มีดังนี้

พิธีนมัสการฉลองวันขึ้นปีใหม่ จะจัดขึ้นในวันที่ 1 มกราคมของทุกปี ส่วนพิธีนมัสการใหญ่
ในฤดูใบไม้ผลิจะจัดขึ้นในวันที่ 26 มกราคมของทุกปีเช่นกัน ในวันที่ 26 นั้นจะมีการปฏิบัติจี้โตะ
เมะเพื่อเป็นการรำลึกถึงวันที่พระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะชะมะได้ทรงพรางร่างกายไปจากเรา เพื่อที่
ต้องการจะช่วยเหลือมนุษยชาติให้หลุดพ้น

พิธีระลึกถึงวิญญาณผู้ล่วงลับในฤดูใบไม้ผลิและฤดูใบไม้ร่วงนั้นจะจัดขึ้นทุกปีในวันที่ 27
มีนาคม (ฤดูใบไม้ผลิ) และวันที่ 27 กันยายน (ฤดูใบไม้ร่วง) เพื่อแสดงความขอบคุณต่อวิญญาณ
ของผู้ล่วงลับซึ่งมีความจริงใจในการเผยแพร่คำสอนสืบต่อกันมา

พิธีนมัสการฉลองวันประสูติของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะชะมะ จัดขึ้นในวันที่ 18 เมษายน
ของทุกปี ในพิธีจะมีการปฏิบัติจี้โตะเมะเพื่อฉลองวันประสูติของโอะยะะชะมะซึ่งประสูติเมื่อ 18 ค่ำ
เดือน 4 คัมเซปีที่ 10 (พ.ศ. 2341)

พิธีนมัสการใหญ่ในฤดูใบไม้ร่วง จะจัดขึ้นในวันที่ 26 ตุลาคมของทุกปี ในวันนี้จะมีการปฏิบัติจิตตะมะ (คะจุงะ-จีโตะมะและเทะโอะโตะริ) เพื่อรำลึกถึงวันแรกเริ่มที่พระผู้เป็นเจ้าโอะยะะจะมีได้อวตารลงมา ณ คฤหาสน์ดั้งเดิมโดยเอาสังขารของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะชะมะ (นางมิตินะคะยะมะ) เป็นศาลที่ประทับและเริ่มสอนคำสอนเพื่อช่วยมวลมนุษย์ทั้งปวง เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อ 26 ค่ำ เดือน 10 เท็มโปปีที่ 9 (พ.ศ. 2381) ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นของศาสนาเทนรีเคียว

พิธีนมัสการประจำเดือน จะจัดขึ้นทุกวันที่ 26 ของทุกเดือน จะจัดให้มีพิธีนมัสการปฏิบัติคะจุงะ-จีโตะมะ เป็นการปฏิบัติจิตตะมะรอบล้อมหลักคันโระโด เพื่อที่จะได้รับการพิทักษ์คุ้มครองของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะะะมิสราพัดเรื่อง เช่น ได้รับการช่วยเหลือให้หายจากการทุกข์ทรมานจากความเจ็บป่วย ความยุ่งยาก ความลำบาก ขอให้พืชผลอุดมสมบูรณ์ หรือขอให้มีความสันติสุข เป็นต้น

ตารางที่ 3 วันพิธีต่างๆ ณ โบสถ์ศูนย์กลาง

พิธี	วันที่	เวลา
พิธีนมัสการฉลองวันขึ้นปีใหม่	1 มกราคม	05.00 น.
พิธีนมัสการใหญ่ในฤดูใบไม้ผลิ	26 มกราคม	11.30 น.
พิธีระลึกถึงวิญญาณผู้ล่วงลับในฤดูใบไม้ผลิ	27 มีนาคม	09.00 น.
พิธีนมัสการฉลองวันประสูติของ โอะยะะชะมะ	18 เมษายน	10.00 น.
พิธีระลึกถึงวิญญาณผู้ล่วงลับในฤดูใบไม้ร่วง	27 กันยายน	09.00 น.
พิธีนมัสการใหญ่ในฤดูใบไม้ร่วง	26 ตุลาคม	08.00 น.
พิธีนมัสการประจำเดือน	ทุกวันที่ 26	09.00 น.

ที่มา: กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว (2549: 4)

นอกจากนี้ ที่โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียวยังจัดให้มีพิธีสมรสตามคำขอ ในพิธีสมรสนั้น เจ้าบ่าวและเจ้าสาวจะก้าวไปยังเบื้องหน้าพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะชะมะตามประธานในพิธี ซึ่งก็คือหัวหน้าโบสถ์หรือกรรมการโบสถ์ จากนั้นประธานพิธีจะอ่านคำปฏิญาณตนแทนเจ้าบ่าวเจ้าสาว ซึ่งทั้งสองคนจะปฏิญาณว่าจะร่วมมือร่วมใจสร้างครอบครัวที่มีชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ และจะเจริญเติบโตเป็นโยโอะคุที่ดีต่อไป หลังจากนั้นผู้ที่เข้าร่วมพิธีทุกคนจะปฏิบัติจิตตะมะพร้อม

กันโดยใช้ไม้กำรับคู่และเชือกนับ²²เท่านั้น โดยประธานในพิธีจะทำหน้าที่ตีไม้กำรับคู่ ในพิธีสมรส ประธานพิธี เจ้าบ่าวและเจ้าสาวจะใส่ชุดที่เรียกว่า “ชุดจีโตะเมะ-งิ”²³ ซึ่งเป็นเครื่องแบบของโยโบะคุ

เมื่อโยโบะคุหรือผู้เลื่อมใสของศาสนาเทนริเคียวเสียชีวิต ทางโบสถ์ศูนย์กลางหรือโบสถ์ ตามท้องถิ่นต่างๆ จะดูแลเรื่องพิธีศพโดยจะจัดงานศพและทำพิธีในการอัญเชิญดวงวิญญาณของผู้ ล่วงลับมาร่วมบูชาไว้ ณ ศาลบูชาวิญญาณของโบสถ์นั้นๆ ซึ่งเป็นการปฏิบัติพิธีตามคำสอนเรื่อง การออกไปเพื่อจะกลับมาเกิดใหม่

ในพิธีศพนั้นจะอาลัยรักคิดถึงคุณความดีของผู้ที่ล่วงลับไปแล้วและวิงวอนขอให้ยม ร่างกายใหม่เพื่อจะกลับมาเกิดใหม่ในโลกนี้อีกโดยเร็ว บางครั้งผู้เลื่อมใสที่อยู่ใกล้เคียงหรือใน ท้องถิ่นนั้นจะมาช่วยจัดพิธีด้วย (กองการต่างประเทศศาสนาเทนริเคียว, 2550: 96)

²² ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข ภาพผนวกที่ ข 11 - ข 12 หน้า 143

²³ ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข ภาพผนวกที่ ข 21 หน้า 148

บทที่ 3

หลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียว

ศาสนาเทนรีเคียวมีหลักคำสอนที่เป็นข้อคิดที่น่าสนใจอยู่มากมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอ
นำเสนอหลักคำสอนต่างๆ โดยแบ่งตามแนวคิดในหลักปรัชญา 3 สาขา คือ อภิปรัชญา, ญาณวิทยา
และจริยศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

อภิปรัชญา

อภิปรัชญา (Metaphysics) เป็นสาขาปรัชญาที่ว่าด้วยเรื่องความเป็นจริงหรือสิ่งที่มีอยู่จริง
ความเป็นจริงที่อภิปรัชญาแสวงหานั้น หมายถึง ความเป็นจริงอันเป็นพื้นฐานที่สุดที่เรียกกันว่า
“ความจริงอันติมะ” (Ultimate Reality) ปรัชญาสาขานี้จึงศึกษาและค้นหาความเป็นจริงของ
ธรรมชาติ ของโลกหรือจักรวาล ธรรมชาติของมนุษย์ ฯลฯ ประเด็นปัญหาในอภิปรัชญา เช่น อะไร
คือธาตุแท้ของโลก ใครเป็นผู้สร้างโลกและสร้างเพื่อวัตถุประสงค์อะไร มนุษย์เกิดมาได้อย่างไร
วิญญาณมีจริงหรือไม่ เป็นต้น (ทองหล่อ วงษ์ธรรมมา, 2549: 8) สำหรับประเด็นปัญหาในปรัชญา
สาขาอภิปรัชญานี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอ 3 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 ปัญหาเกี่ยวกับสัจจะแห่งการสร้างมนุษย์โลก

สัจจะแห่งการสร้างมนุษย์โลก หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เรื่องราวของความเป็นจริงแห่ง
การปฏิบัติจิตะเมะ” ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่สุดของเรื่องอยู่ที่ว่าเป็นการแสดงความหมายของการ
ปฏิบัติจิตะเมะ-จิตะเมะให้ประจักษ์อย่างชัดเจน เป็นเรื่องราวที่ได้สอนว่าเพราะอะไรเราจึงจะได้รับ
การช่วยเหลือด้วยการปฏิบัติจิตะเมะ ซึ่งจะใช้ในความหมายเดียวกันกับเรื่องราวการเริ่มต้นของ
มนุษย์โลก เป็นเรื่องราวที่ชี้ให้เห็นถึงหลักการอันเป็นพื้นฐานของโครงสร้างของโลกมนุษย์ที่ไม่ได้
เปลี่ยนแปลงมาจนถึงทุกวันนี้ เป็นเรื่องราวที่สำคัญและเป็นรากฐานของคำสอนของศาสนาเทนรี
เคียว ซึ่งมีเนื้อหาโดยสังเขปดังนี้ (กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว, 2550: 54-57)

ก. พระผู้เป็นเจ้าของโอะยะงะมิได้ทรงสร้างมนุษย์โลกขึ้นด้วยพระประสงค์ที่อยากจะ
ทอดพระเนตรและทรงร่วมสนุกไปพร้อมๆ กับมนุษย์ในการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ

ข. ด้วยเหตุนี้ เพื่อจะสร้างต้นแบบสามภรรยาคู่แรกของมนุษย์ขึ้น พระองค์จึงทรงเรียกปลาตัวใหญ่ (ซึ่งต่อมาได้รับเทวนามว่าอิชนะนะมิ-โนะ มิโคะโตะ ซึ่งเป็นต้นแบบดั้งเดิมของบุรุษเพศเปรียบเหมือนพันธุ์พืช) กับงูขนาดใหญ่ (ซึ่งต่อมาได้รับเทวนามว่าอิชนะนะมิ-โนะ มิโคะโตะ ซึ่งเป็นต้นแบบดั้งเดิมของนารีเพศเปรียบเหมือนที่เพาะพันธุ์พืช) ให้เข้ามาหาพระองค์และทรงให้คำมั่นสัญญาว่าทั้งคู่ว่า ถ้าทั้งคู่ยอมรับคำขอร้องของพระองค์แล้วจะให้พวกมนุษย์รุ่นหลังๆ กราบไหว้ในฐานะพระผู้เป็นเจ้า เมื่อผ่านระยะเวลาจำนวนปีเท่ากับจำนวนลูกที่เกิดมาครั้งแรก เขาทั้งสองจึงตกลงยินยอม พระองค์จึงทรงรับทั้งคู่ไว้ในพระองค์

ค. จากนั้นพระองค์ก็ทรงเรียกเครื่องมือต่างๆ 6 ตัวให้เข้าหาดังนี้ ปลาวาฬออกจากทิศพายัพ (ต่อมาได้รับเทวนามว่าจิคิโยะมิ-โนะ มิโคะโตะ), เต่าตนุตัวใหญ่จากทิศอาคเนย์ (ต่อมาได้รับเทวนามว่าคุนิชะซุชิ-โนะ มิโคะโตะ), ปลาไหลจากทิศบูรพา (ต่อมาได้รับเทวนามว่าคุโมะโยะมิ-โนะ มิโคะโตะ), ปลาซีกเดียวจากทิศหริดี (ต่อมาได้รับเทวนามว่าคะชิโคะนะ-โนะ มิโคะโตะ), งูดำจากทิศประจิม (ต่อมาได้รับเทวนามว่าโอะโตะโนะเบะ-โนะ มิโคะโตะ) และปลาปักเป้าจากทิศอีสาน (ต่อมาได้รับเทวนามว่าไทเซียวคุเต็ง-โนะ มิโคะโตะ) ทุกตัวก็ยอมตกลงถวายตัวรับใช้ ซึ่งพระองค์ก็ทรงรับ แล้วเสวยเข้าไปเพื่อทดสอบรสชาติทางจิตภาพนิสสัยใจคอและได้ทรงตัดสินพระทัยที่จะทรงใช้งานในหน้าที่ต่างๆ ที่เหมาะสม

ง. ก่อนอื่นพระองค์ได้เสวยปลาหมูทั้งหมดที่อยู่ในทะเลโคลนตมเข้าไป เพื่อจะใช้ปลาหมูเหล่านั้นเป็นพันธุ์พืชแห่งมนุษยชาติ แล้วพระผู้เป็นเจ้า (จิคิอิ) ก็ทรงเข้าไปภายในร่างกายของคู่สามีภรรยาต้นแบบแล้วเอาพันธุ์พืชแห่งมนุษย์จำนวนเก้าร้อยล้านเก้าหมื่นเก้าพันเก้าร้อยเก้าสิบเก้าเมล็ดใส่เข้าไปในครรภ์ ณ จิบะ สถานที่ดั้งเดิม

จ. ลูกๆ ที่เกิดมาครั้งแรกมีรูปลักษณะอย่างเดียวกันหมด สูง 5 บุ (1.52 ซม.) เมื่อเวลาผ่านไป 99 ปี ลูกๆ เหล่านั้นก็สูญสลายไปหมดเพื่อจะกลับมาเกิดใหม่ เป็นเช่นนี้ 3 ครั้งและเมื่อเกิดมาอีกก็เจริญเติบโตสูงขึ้น 4 ชุง (12.12 ซม.) แล้วก็สูญสลายไปหมดเพื่อจะกลับมาเกิดใหม่

ฉ. หลังจากนั้น มนุษย์ก็เกิดใหม่แปดพันกับแปดหมื่นโดยผ่านชาติต่างๆ นานา เช่น แมลงนก สัตว์สี่เท้า ฯลฯ แล้วก็สูญสลายไปหมดอีก คงเหลือแต่ลิงตัวเมียตัวเดียวเท่านั้น ลิงตัวนี้ตั้งครรภ์และคลอดลูกเป็นมนุษย์ครั้งละสิบคน เป็นชายห้าคนและหญิงห้าคน เมื่อตอนที่เกิดมา มนุษย์เหล่านี้สูง 5 บุและค่อยๆ สูงขึ้น ในตอนนั้น ทะเลกับภูเขา ฟ้ากับดินก็ค่อยๆ มีรูปลักษณะชัดเจนขึ้น

จนสังเกตได้ และแล้วในที่สุดเมื่อพวกเขาตัวสูงได้ 5 เซียะคุ (1.51 ม.) ทัวทั้งโลกก็ถูกสร้างสำเร็จ เป็นที่เรียบร้อยและมนุษย์ชาติจึงได้เริ่มอาศัยอยู่บนบกต่อไป

ข. มนุษยชาติเราเคยดำรงชีวิตอยู่ใต้น้ำมาเป็นเวลาเก้าร้อยล้านกับเก้าหมื่นปี ต่อมาจึงทรงฝึกอบรมมนุษย์ให้เกิดมีปัญญาโดยใช้เวลาหกพันปีและภายในเวลาอีกสามพันเก้าร้อยเก้าสิบเก้าปี พระองค์ทรงฝึกให้ใช้ตัวอักษร เวลาที่ได้ทรงสัญญาไว้ซึ่งเป็นเวลาที่ผ่านไปเท่ากับจำนวนมนุษย์ที่ได้ตั้งครมครั้งแรกนั้นก็คือ วันกำเนิดศาสนาเทวีเคียวนั่นเอง

ในเรื่องราวของสัจจะแห่งการสร้างมนุษย์โลกนี้ ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า มนุษย์ได้ถูกสร้างขึ้นมาจากใคร เมื่อไร ที่ไหนและอย่างไร

ประเด็นที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโลก

การพิทักษ์คุ้มครองอันยิ่งใหญ่ที่ไม่มีขอบเขตของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าโอะยะงะมินั้น ได้ทรงอธิบายแยกแยะอย่างเป็นระบบด้วยสัจจะแห่งพรพิทักษ์คุ้มครองทั้ง 10 ประการและได้ประทานเทวนามให้กับงานเหล่านี้ เพื่อที่จะสอนให้เข้าใจและสามารถจดจำได้ง่าย เรียกกันว่าเทวนามทั้ง 10 แต่ไม่ได้หมายความว่าพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า 10 องค์ เพราะเทวนามเหล่านี้ พระองค์ได้ทรงประทานไว้ให้กับการทำงานของเหล่าเครื่องมือที่ทำงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการสร้างมนุษย์โลก ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (กองการต่างประเทศศาสนาเทวีเคียว, 2550: 59)

- คูนิตะโคะตะชิ-โนะ มิโคะโตะ ในร่างกายของมนุษย์ปรากฏเป็นความชุ่มชื้นในดวงตา และของเหลวต่างๆ ในโลกปรากฏเป็นสัจจะแห่งพรคุ้มครองเกี่ยวกับน้ำ
- โอะโมะตะริ-โนะ มิโคะโตะ ในร่างกายของมนุษย์ปรากฏเป็นความอบอุ่น ในโลกปรากฏเป็นสัจจะแห่งพรคุ้มครองเกี่ยวกับไฟ
- คูนิตะชิชิ-โนะ มิโคะโตะ ในร่างกายของมนุษย์ปรากฏเป็นอวัยวะสืบพันธุ์ของนารีเพศ ผิวหนังและการต่อเชื่อม ในโลกปรากฏเป็นสัจจะแห่งพรคุ้มครองเกี่ยวกับงานต่อเชื่อมทุกอย่าง
- จิคิโยะมิ-โนะ มิโคะโตะ ในร่างกายของมนุษย์ปรากฏเป็นอวัยวะสืบพันธุ์ของบุรุษเพศ กระดูกและการค้ำจุนต่างๆ ในโลกปรากฏเป็น สัจจะแห่งพรคุ้มครองเกี่ยวกับงานค้ำจุนทุกอย่าง

- คูโมะโยะมิ-โนะ มิโคะโตะ ในร่างกายของมนุษย์ปรากฏเป็นงานตี๋มกินและซั้บถ่าย ในโลกปรากฏเป็น สัจจะแห่งพรคู้มครองเกี่ยวกับงานลอยขึ้นลงของไอน้ำ
- คะชิโคะเนะ-โนะ มิโคะโตะ ในร่างกายของมนุษย์ปรากฏเป็นงานหายใจและพูด ในโลกปรากฏเป็นสัจจะแห่งพรคู้มครองเกี่ยวกับลม
- ไทเซียวคุเต็ง-โนะ มิโคะโตะ ปรากฏเป็นงานตัดขาดสายสะดือเมื่อคนเกิดมาเพื่อแยกลูกจากมารดาและงานช่วยตัดลมหายใจเมื่อคนจะออกไปเพื่อจะกลับมาเกิดใหม่ ในโลกปรากฏเป็นสัจจะแห่งพรคู้มครองเกี่ยวกับงานตัดขาดทุกอย่าง
- โอะโตะโนะเบะ-โนะ มิโคะโตะ ปรากฏเป็นงานดึงเอาเด็กออกมาจากมารดาของเขาเมื่อเกิดมา ในโลกปรากฏเป็นสัจจะแห่งพรคู้มครองเกี่ยวกับงานดึงออกทุกอย่าง
- อิชะนะจิ-โนะ มิโคะโตะ ต้นแบบดั้งเดิมของบุรุษเพศและสัจจะแห่งความเป็นพันธุ์พืช
- อิชะนะมิ-โนะ มิโคะโตะ ต้นแบบดั้งเดิมของนารีเพศ และสัจจะแห่งความเป็นที่เพาะพันธุ์พืช

พรพิทักษ์คู้มครองทั้ง 10 ประการ เป็นสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัวของมนุษย์และมีความสำคัญอย่างมากในการดำรงชีวิตในแต่ละวัน ผู้วิจัยขอล่าวถึงตัวอย่างแนวคิดในเรื่องพรพิทักษ์คู้มครองที่ผู้วิจัยได้ฟังมาจากอาจารย์ผู้สอนศาสนาเทนรีเคียว 2 เรื่อง ดังนี้

เรื่องแรกคือ การรับประทานอาหาร การที่เราสามารถทานอาหารได้และซั้บถ่ายได้อย่างปกติก็เพราะเราได้รับพรพิทักษ์คู้มครองจากคูโมะโยะมิ-โนะ มิโคะโตะ (ในร่างกายของมนุษย์ปรากฏเป็นงานตี๋มกินและซั้บถ่าย, ในโลกปรากฏเป็นสัจจะแห่งพรคู้มครองเกี่ยวกับงานลอยขึ้นลงของไอน้ำ) ดังนั้นเวลาทานอาหารทุกคนจะปฏิบัติเหมือนๆ กันคือ ทุกคนจะพูดพร้อมกันว่าจะทานแล้วนะ เพื่อเป็นการขออนุญาตและแสดงความขอบคุณต่อผู้ที่ทำอาหารให้ ต่ออาหารที่เรา จะทานและต่อการได้รับพรพิทักษ์คู้มครองให้สามารถทานอาหารเข้าไปได้ จากนั้นเมื่อทานอาหารเสร็จก็จะกล่าวขอบคุณอีกครั้งหนึ่งและมีบางคนที่จะพูดทุกครั้งหลังจากทานเสร็จว่าอาหารมีอร่อยมาก เป็นการปฏิบัติตามคำสอนในเกร็ดพระชีวประวัติของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะตอนที 132 เรื่อง “พูดด้วยว่าอร่อยมาก” ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว, 2546: 126-127)

ในบางครั้ง นะคะตะ, ยะมะโมะโตะ, ทะโคหรือบรรดาพวกที่ทำงานอยู่ในคฤหาสน์
ดั้งเดิมจะไปจับปลาที่ลำธารเล็กๆ ที่อยู่ใกล้ๆ คฤหาสน์ดั้งเดิม และจับปลาหมู ปลาเล็กๆ
หรือกุ้ง เขาพวกนี้มาต้มด้วยผักปรุงซีอิ้วแล้วส่งมาให้โอะยะซะมะคะโตะ โอะยะซะมะคะจะหยิบ
ปลาที่เห็นว่าใหญ่ที่สุดตัวหนึ่งขึ้นมาและพูดราวกับเล่าให้เด็กๆ ฟังว่า

“ให้ทุกๆ คนรับประทานด้วยความเต็มใจอย่างเอร็ดอร่อยและกลับมาเกิดใหม่ให้
ดีกว่าเดิมด้วย” แล้วกล่าวต่อผู้อยู่ข้างเคียงว่า “ให้ตัวใหญ่ที่สุดได้พึงพอใจดังเช่นนี้แล้ว ตัว
อื่นๆ ก็จะได้พึงพอใจตามนั้นเป็นเรื่องสมเหตุสมผลใช่ไหม”

และสิ่งสอนต่อไปอีกว่า “เมื่อรับประทานไป ขอให้ทุกๆ คนจงพูดว่า อร่อย อร่อยมาก
ด้วยนะ ถ้าถูกมนุษย์รับประทานด้วยความปีติยินดีโดยพูดว่าเอร็ดอร่อยด้วยแล้ว ด้วย
สัจจะแห่งความปีติยินดีนี้ พวกนั้นก็จะได้เจริญเติบโตขึ้นในคราวหน้า และจะใกล้เข้ามาสู่
ความเป็นมนุษย์มากขึ้นตามลำดับทุกครั้งที่สุดุญหายและกลับมาเกิดใหม่”

กล่าวกันว่า เมื่อมีคณะจากที่ต่างๆ นำกระต่าย ไก่ฟ้า นกป่า ฯลฯ มาถวาย โอะยะ
ซะมะก็จะกล่าวเช่นนี้เหมือนกัน

นอกจากนี้ เวลาที่เราสามารถขยับถ่ายได้อย่างปกติ ก็ควรที่จะรู้สึกขอบพระคุณในความ
พิทักษ์คุ้มครองด้วยเช่นกัน หากเกิดความผิดปกติขึ้นกับใคร นั้นหมายถึงสัญญาเดือไนให้เรา
พิจารณาการใช้จิตใจของตนเองว่ามีผู้เฝ้าระวังหรือไม่จากพระเจ้าโอะยะซะมะ

อีกเรื่องหนึ่งคือ การอาบน้ำ ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างการอาบน้ำแบบคนญี่ปุ่น ที่มีลักษณะ
เป็นการแช่น้ำร้อนในอ่างอาบน้ำซึ่งมีทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่แตกต่างกันไป เวลาที่เราแช่น้ำอยู่
นั้นก็ให้รู้สึกขอบพระคุณต่อพรพิทักษ์คุ้มครองของ คุณิโตะโคะตะชิ-โนะ มิโคะโตะ (ในร่างกายของ
มนุษย์ปรากฏเป็นความชุ่มชื้นในดวงตาและของเหลวต่างๆ ในโลกปรากฏเป็นสัจจะแห่งพร
คุ้มครองเกี่ยวกับน้ำ) และโอะโมะตะริ-โนะ มิโคะโตะ (ในร่างกายของมนุษย์ปรากฏเป็นความ
อบอุ่น ในโลกปรากฏเป็นสัจจะแห่งพรคุ้มครองเกี่ยวกับไฟ) เนื่องจากน้ำร้อนที่อยู่ในอ่างนั้นเกิดจาก
พรคุ้มครองระหว่างน้ำกับไฟ ดังนั้นการกระทำทุกอย่างควรที่จะระลึกถึงความพิทักษ์คุ้มครองของ
พระเจ้าเป็นเจ้าและรู้สึกขอบพระคุณในความคุ้มครองนี้อยู่เสมอ เราควรที่จะสำรวมตนในการกระทำทุก
อย่าง จะดื่มน้ำ ล้างหน้าก็ใช้น้ำอย่างสำรวม อย่างประหยัดและนึกขอบคุณทุกๆ ครั้ง แม้แต่การเส
ริพน้ำให้แก่ผู้อื่น เราก็ควรรู้สึกขอบพระคุณและขอให้ผู้ที่ดื่มน้ำนั้นดื่มอย่างมีความสุขด้วย ดังนั้น สิ่ง

สำคัญที่ควรระลึกอยู่เสมอคือ รู้สึกขอบคุณ ทำทุกอย่างด้วยความสำรวมและช่วยเหลือผู้อื่นโดย มุ่งเน้นให้เขาเหล่านั้นเกิดความยินดี

ประเด็นที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับแก่นแท้ของมนุษย์

หลักคำสอนเรื่องสิ่งที่ให้ยืม-สิ่งที่ขอยืม ซึ่งแปลมาจากคำว่า คะชิโมะโนะ- คะริโมะโนะ เป็น คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นในศาสนาเทนรีเคียว หมายถึง ร่างกายของมนุษย์ที่ได้รับการให้ยืมมาและขอยืมมาจากพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าโอะยะซะงะมิ ตามความเชื่อของศาสนาเทนรีเคียวโครงสร้างของมนุษย์มีความประณีตและสามารถทำหน้าที่ต่างๆ ได้อย่างละเอียดอ่อนนั้น ไม่ใช่สิ่งที่พ่อ แม่ มนุษย์ของเรา สร้างขึ้นมาเอง และไม่ใช่สิ่งที่มนุษย์จะสามารถควบคุมการทำหน้าที่ต่างๆ เหล่านั้นด้วยกำลังของตนเองได้ทั้งหมด ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับร่างกายของมนุษย์ล้วนเป็นผลแห่งความคิดอันเยี่ยมยอดและพรพิทักษ์คุ้มครองของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าโอะยะซะงะมิ ดังคำกล่าวที่ว่า

๓-137 ร่างกายของพวกเจ้านั้นล้วนแต่เป็นของที่ยืมมาจากพระเจ้า
ถ้าไม่รู้เรื่องนี้เจ้าก็จะไม่เข้าใจอะไรทั้งสิ้น
(กองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2536: 40)

๖-120 ทิวทั้งจักรวาลนี้อยู่ในอ้อมอกของจิตอันนิ่งเองนะ
ร่างกายของมนุษย์ทั้งหลายคือสิ่งที่จิตให้ยืมไป
(กองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2536: 93)

พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าโอะยะซะงะมิทรงให้มนุษย์ยืมร่างกายมาใช้ในการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ ส่วนจิตใจนั้นพระองค์ทรงให้อิสระแก่มนุษย์ในการใช้จิตใจภายใต้ร่างกายที่ได้รับการให้ยืมมา ดังคำกล่าวที่ว่า “อันว่ามนุษย์นั้น ร่างกายเป็นสิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าให้ยืมไปใช้ และมนุษย์ได้ขอยืมมา ดวงจิตดวงเดียวเท่านั้นแหละที่เป็นของมนุษย์อย่างแท้จริง” โอะซะชิซุ 1 มิ.ย. เมจิ ปีที่ 22 หรือ พ.ศ. 2432 (กองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2539: 73)

มนุษย์ได้รับสิทธิพิเศษในการใช้จิตใจอย่างอิสระ แต่นั่นมิได้หมายความว่ามนุษย์สามารถทำอะไรได้ตามใจชอบ โดยไม่ต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อการใช้จิตใจนั้น เพราะความอิสระที่ได้รับมา ยังคงต้องมีขอบเขตภายใต้เงื่อนไขบางอย่าง หากมนุษย์ละเลย เพิกเฉย และไม่ใส่ใจ ในเงื่อนไขนั้น อาจนำไปสู่หนทางที่ตรงกันข้ามกับความตั้งใจของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า หากเป็นเช่นนั้นจริง พระองค์จะทรงตักเตือนเราแต่ละคน ด้วยวิธีที่แตกต่างกัน เพื่อให้เราเกิดความสำนึกและเร่ง

พิจารณาตัวเองว่าจิตใจของเรามีฝุ่นละออง²⁴ที่สะสมอยู่มากเกินไปหรือไม่ แม้จะเป็นเพียงฝุ่นละอองที่เล็กและเบาบาง แต่หากมีการทับถมเพิ่มมากขึ้นทุกวันก็ยากที่จะชำระออกได้ง่ายๆ คำว่าฝุ่นละอองในที่นี้อาจเทียบได้กับคำว่ากิเลสในพระพุทธศาสนา

ศาสนาเทนรีเคียวเรียกการเสียชีวิตหรือการตายของคนเราว่า “เดอะนะโอะชิ” แปลว่าการออกไปเพื่อจะกลับมาเกิดใหม่ หมายถึงการคืนร่างกายซึ่งเป็นสิ่งที่ขอยืมมาจากพระผู้เป็นเจ้าของตนเอง ความหมายเดิมของคำว่า “เดอะนะโอะชิ” หมายถึงทำใหม่อีกครั้งตั้งแต่แรก จึงพอทราบได้ว่า การเสียชีวิตหรือการตายนับเป็นโอกาสในการเกิดใหม่ ซึ่งมีความหมายรวมไปถึงจุดเริ่มต้นในการกลับมาเกิดใหม่ โดยยืมร่างกายใหม่เพื่อกลับมาสู่โลกนี้อีกตามความเหมาะสมของดวงวิญญาณของแต่ละคน เหตุปัจจัยของดวงวิญญาณที่มีเหตุปัจจัยซึ่งเป็นหนทางแห่งการใช้จิตใจมาจนถึงชาติที่แล้ว จะกลับมาโดยขอยืมร่างกายใหม่ ดวงวิญญาณจะเปลี่ยนแปลงไปตามการใช้จิตใจในชาตินี้และแล้วก็จะออกไปเพื่อกลับมาเกิดใหม่ในชาติหน้าอีก

ความคิดโดยทั่วไปมักจะคิดกันว่า การเกิดนั้นเป็นเรื่องมงคล ส่วนการตายเป็นเรื่องน่าเศร้าสำหรับศาสนาเทนรีเคียวแล้ว การตายนั่นไม่ใช่เป็นการจบลงหรือสิ้นสุดลงเพียงแค่นั้น แต่เป็นโอกาสครั้งสำคัญหรือจุดเริ่มต้นเพื่อจะกลับมาเกิดใหม่ เมื่อคิดเช่นนี้แล้วก็จะเข้าใจว่า ถ้าไม่มีการตายก็ไม่มีการเกิด การเกิดกับการตายนั่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แยกจากกันไม่ได้ การตายไม่ใช่จุดอวสานแต่เป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตใหม่ และการเกิดก็ไม่ใช่เป็นเพียงการเริ่มต้นของชีวิต แต่เป็นการสืบเนื่องของชีวิตต่อจากชาติที่แล้ว การหมุนเวียนของชีวิตด้วยการส่งต่อไม่ผลัด แห่งชีวิตครั้งแล้วครั้งเล่านี้จะดำเนินไปพร้อมกับการก้าวเข้าสู่การดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ (กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว, 2550: 70)

การที่มนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างกันทางด้านรูปร่างหน้าตา พรสวรรค์หรือปัญญาที่มี เช่น เรียนเก่ง เล่นกีฬาเก่ง มีความสามารถทางด้านดนตรี ศิลปะ เป็นต้น ความแตกต่างนั้นเป็นเพราะมนุษย์เกิดมาโดยถือเอาเหตุปัจจัยและบุญกุศลที่เกิดจากการใช้จิตใจหรือพฤติกรรมในชาติก่อน ซึ่งเรียกว่า “เหตุปัจจัยในชาติปางก่อน”

²⁴ ดูรายละเอียดในหน้า 35

ญาณวิทยา

ญาณวิทยา (Epistemology) หรือทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge) เป็นปรัชญาสาขาที่ศึกษาและแสวงหาความแท้จริงของความรู้ ประเด็นปัญหาในปรัชญาสาขานี้ เช่น อะไรคือลักษณะทั่วไปของความรู้ มนุษย์เรารู้ความจริงได้แค่ไหน ความรู้ของมนุษย์ได้มาอย่างไร เป็นต้น นักปรัชญาบางท่านให้ทัศนะว่า ปรัชญาสาขาญาณวิทยาหรือทฤษฎีความรู้มีความสำคัญมากกว่าปรัชญาสาขาอื่นๆ เป็นสาขาที่เป็นจุดเริ่มต้นที่นำไปสู่การค้นพบความเป็นจริงขั้นสูงสุดที่เรียกว่า “สัจธรรม” (ทองหล่อ วงษ์ธรรมมา, 2549: 9)

มนุษย์เราสามารถรับรู้ถึงพระเจ้าได้ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน เพราะจักรวาลทั้งหมดนี้ล้วนเป็นร่างกายของพระเจ้าเป็นเจ้าโอะยะะงะมิ โลกทั้งโลกจึงถูกแผ่คลุมไปด้วยพรอันเมตตาจากภูษาของพระองค์ แม้จะไกลเพียงใดก็ตาม มนุษย์สามารถมองเห็นพรอันเมตตาจากภูษานี้ได้อย่างชัดเจนผ่านทางธาตุไฟ น้ำ และลม เป็นต้น บางสิ่งอาจจะไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาแต่เราก็สามารถรู้สึกได้ถึงความรักที่แผ่คลุมครองของพระองค์ (กองเผยแพร่ศาสนาเทนริเคียวในต่างประเทศ, 2536: 121)

- ๘-51 จีคิอิ สอดส่องมองเห็นโลกนี้หมด
แม้ว่าเป็นเรื่องแห่งหนตำบลใดก็ไม่มีอะไรที่ไม่รู้
- ๘-52 จีคิอิ มองดูแต่ละคนอย่างถี่ถ้วน
และพิจารณาแบ่งแยกดีและชั่ว

พระองค์ได้ทรงปรากฏตัวเป็นพระจันทร์และพระอาทิตย์อยู่ในท้องฟ้า ทรงให้แสงสว่างอันสดใสและความอบอุ่นที่แผ่กระจายไปยังทั่วทุกมุมของโลก เพื่อให้มนุษย์เรารู้สึกถึงพระเจ้าโอะยะะงะมิได้อย่างชัดเจน เพียงแค่เราแหงนหน้ามองดูพระจันทร์และพระอาทิตย์ในทุกๆ วัน เราก็จะสามารถสัมผัสถึงความคุ้มครองของพระองค์ที่ส่องทั่วถึงทุกคน บางครั้งเราจึงกล่าวถึงพระองค์ในนามว่า “จีคิอิ” (จีคิ = พระจันทร์, อิ = พระอาทิตย์) ดังนั้น พระจันทร์อาทิตย์นี้ จึงเป็นอีกหนึ่งพระนามของพระเจ้าโอะยะะงะมิที่มนุษย์เราภาวนาถึงพระองค์

จริยศาสตร์

จริยศาสตร์ (Ethics) เป็นสาขาที่ว่าด้วยความประพฤติและค้นหาเกณฑ์การตัดสินค่าของความประพฤติ เช่น ดี ชั่ว ถูก ผิด ควร ไม่ควร ซึ่งเกี่ยวข้องรวมไปถึงการค้นหาค่าและจุดหมาย

สูงสุดที่มนุษย์ควรแสวงหา (ทองหล่อ วงษ์ธรรมา, 2549: 9) สำหรับประเด็นปัญหาในปรัชญา
สาขาจริยศาสตร์นี้ ผู้วิจัยขอเสนอ 2 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งที่เรียกว่าการทำควมดี

ผู้ที่นับถือศาสนาเทนรีเคียวจะหมั่นพิจารณาฝุ่นละออง(กิเลส)ในจิตใจของตนเองอยู่เสมอ
ฝุ่นละอองเป็นสิ่งที่เล็กและเบามากจนเราสามารถจะเป่ามันออกด้วยลมหายใจเพียงอึดเดียว
ดังนั้น การกำจัดฝุ่นละอองจึงเป็นเรื่องที่ง่ายมาก หากหมั่นทำความสะอาด แต่ถ้าเราปล่อยไว้สัก
พักหนึ่ง มันก็จะสะสมกันมากขึ้น จะปิดกั้นหรือเช็ดถูก็ทำได้ยากขึ้น ถ้ามนุษย์ใช้จิตใจโดยไม่
สอดคล้องกับพระประสงค์ของพระเจ้าโอะยะะงะมิ จิตใจนั้นก็หม่นหมองลงโดยที่มนุษย์
อาจจะไม่รู้ตัว การสะสมพอกพูนของฝุ่นละอองจะทำให้จิตใจค่อยๆ หมดความสดใสซึ่งเป็น
ลักษณะดั้งเดิมของจิตใจ จนในที่สุดไม่มีทางจะแก้ไขได้ (กองเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวใน
ต่างประเทศ, 2536: 9)

- ๑-52 มองไปทั่วพิภพทุกกาลสมัย
ไม่เห็นมีใครชั่วร้ายจริงๆ แม้สักคน
- ๑-53 ไม่มีใครชั่วร้ายจริงๆ ในโลกนี้ก็จริง
เพียงแต่แปดเปื้อนไปด้วยฝุ่นละอองจับเกาะดวงจิตเท่านั้น

ฝุ่นละอองทางจิตใจของมนุษย์คนใดคนหนึ่งยอมให้โทษแก่ผู้อื่นและสามารถทำลายความ
สงบสุขของสังคมได้ การใช้จิตใจเช่นนี้จึงปรากฏออกมาเป็นความเจ็บป่วยหรือเกิดปัญหายุ่งยาก
ลำบากขึ้น เพราะฉะนั้น มนุษย์จึงควรหมั่นปิดกั้นฝุ่นละอองด้วยการพิจารณาจิตใจของตนเอง
เสมอๆ เพื่อจะช่วยให้มนุษย์สามารถพิจารณาจิตใจได้นั้น พระเจ้าโอะยะะงะมิได้กล่าวถึงชนิด
ต่างๆ ของฝุ่นละอองไว้ 8 ชนิด คือ (กองจัดการศึกษาและการอบรมศาสนาเทนรีเคียว, 2550: 17)

1. ความเสียหาย เสียหายต่อการใช้จิตใจ การทำงานด้วยร่างกาย เสียหายที่จะต้องเสียใน
สิ่งที่ตัวเองมีหน้าที่ที่จะต้องเสีย ปลีกตัวออกจากความรับผิดชอบของตน จิตใจที่หวังแต่ความ
สบายเฉพาะตัว

2. ความอยากได้ ความอยากได้เงินทองโดยไม่ใช้จิตใจและไม่ทำงาน มักอยากจะได้
เสื้อผ้าที่สวยงาม อยากกินแต่ของดีๆ ถึงจะมีอยู่แล้วก็อยากจะได้ของดีกว่า

3. ความเกลียดชัง เกลียดชังต่อผู้หวังดีที่คอยตักเตือน เกลียดชังลูกเขย เกลียดชังลูกสะใภ้ ไม่ยอมรับความผิดที่เกิดขึ้น แต่กลับไปโกรธแค้นผู้อื่น

4. ความรักตนเอง หากตัวเองได้ดีได้สบายแล้วถึงคนอื่นจะเดือดร้อน จะเป็นเช่นไรตนก็ไม่เกี่ยว คิดถึงแต่ตัวเอง โยนความชั่วให้ผู้อื่น หลงรักหลงเชื่อลูกตัวเองจนเกินไปแม้ลูกจะทำชั่วก็ปล่อยไม่ตักเตือน รักแต่ตนเองและลูกของตน

5. ความแค้นพยาบาท เคียดแค้นผู้อื่นเมื่อตนต้องเสียหน้าขายหน้า ผูกพยาบาทผู้ที่คิดขวางความต้องการของตน ใครพูดจาวาอย่างใด ก็คอยแต่จะโกรธ จะโมโหไม่ยอมรับในความไม่รู้รอบรู้ ความไร้สมรรถภาพและความโง่เขลาบาปปัญหาของตน คอยแต่จะโกรธแค้นผู้อื่น

6. ความโกรธ เกิดขึ้นได้จากการโมโห สบายเกินไปจนไม่รู้จักความลำบาก จิตใจก็ไม่ผ่องใส ใครทำอะไรไม่ถูกใจก็โมโห เอาแต่เหตุผลของตนเป็นที่ตั้ง ไม่ฟังเหตุผลของผู้อื่น การที่จะโมโห ผิดคุณลักษณะเฉียนั้น อาจทำให้เราเองหมกมุ่นวุ่นวายและยังทำให้สูญเสียแม้ชีวิตได้

7. ความโลภ การลักขโมยของผู้อื่น หลอกหลวงผู้อื่นเพื่อสร้างผลประโยชน์แก่ตน ลุ่มหลงมกมายในความรักใคร่ของชายและหญิงเป็นกามตัณหา ความโลภในการแย่งของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นฝุ่นละออง

8. ความยโสอวดดี การอวดทำตัวเด่นต่างๆ ที่ตัวเองไร้ความสามารถ ดูหมิ่นคนอื่นว่าต่ำกว่าตน นึกเสมอว่าตนเองเก่งมีความสามารถ จึงขัดแย้งขัดขานผู้อื่นบ้าง เหยียบย่ำนอนอยู่บนผู้อื่นบ้าง ตีหน้าทำเป็นคนรู้ดี ดูหมิ่นผู้อื่นต่างๆ ที่ตนเองก็ไม่มีรู้ คอยจ้องจับผิดผู้อื่น

นอกจากนี้แล้ว การใช้คำพูดเพราะๆ ซึ่งไม่ตรงกับใจอันแสนสกปรก การพูดปดมดเท็จและประจบประแจง พระผู้เป็นเจ้าก็ทรงตักเตือนว่า ทรงไม่ชอบทั้ง 2 สิ่งนี้

เมื่อทราบถึงสัจจะแห่งคำสอนเป็นอย่างดีและปรับปรุงการใช้จิตใจโดยใช้คำสอนเป็นบรรทัดฐานแล้ว จิตใจก็จะสดใสเบิกบานขึ้น ร่างกายก็จะได้รับพรคุ้มครองให้มีสุขภาพแข็งแรง การปรับปรุงจิตใจเป็นเรื่องที่ยากก็จริง แต่ถ้าผ่านพ้นไปได้ก็จะได้รับสิ่งที่ดี ดังแนวคิดตอนหนึ่งในเกร็ดพระชีวประวัติของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะที่ว่า “หนามของเกาลัดนั้น แข็งแกร่งมาก ถ้าเอาหนามออกไปแล้วยังมีเปลือกและส่วนที่ฝาดอยู่ข้างใน ถ้าปอกเปลือกและส่วนที่ฝาดออกไปก็จะปรากฏเมล็ดเกาลัดรสชาติอร่อยขึ้นในที่สุด มนุษย์ก็เช่นเดียวกัน ตัดส่วนที่เป็นหนามและส่วนที่

ผาดทิงโดยตั้งใจฟังคำสอนที่แท้จริง จิตใจก็จะดีขึ้นเช่นเดียวกับเมล็ดเกาลัดที่มีรสชาติเอิร์ดอร่อย”
(กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว, 2546: 77)

และข้อความในโอะฟูเดะชะคิดังนี้

๓-52 ในการปิดกวาดฝุ่นในใจของคนทั่วโลก
พระเจ้าทำงานบทบาทเป็นไม้กวาด พวกเจ้าจงตั้งตาดูให้ดี
(กองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2536: 29)

๓-98 หากปิดขจัดฝุ่นละอองออกจนหมดสิ้นแล้ว
ข้าฯ จะแสดงการช่วยเหลืออย่างมหัศจรรย์
(กองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2536: 35)

ผู้ที่นับถือศาสนาเทนรีเคียวจะทำการสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวันโดยมีพื้นฐานความคิดในเรื่อง
การทำฮิโนะคิซิง คำว่าฮิโนะคิซิง “ฮิโนะ” หมายถึง หนึ่งวันหรือแต่ละวัน “คิซิง” หมายถึง การ
บริจาคโดยทั่วไป เมื่อรวมกันแล้วมีความหมายว่า การบริจาคในแต่ละวัน ดีความกันว่าเป็นการ
ถวายเป็นงานในหนึ่งวัน คือ การถวายเป็นเวลาอันเนื่องเพราะพระผู้เป็นเจ้าประทานเวลาให้มาเท่า
เทียมกัน ไม่แบ่งแยกคนจนหรือคนรวย ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นคนรวยหรือคนจน ผู้ใหญ่หรือเด็ก ผู้ชาย
หรือผู้หญิงก็ตาม ทุกคนสามารถทำฮิโนะคิซิงได้ทั้งนั้นด้วยความซื่อสัตย์สุจริตใจเพียงอย่างเดียว
(กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว, 2550: 74)

การทำฮิโนะคิซิงเป็นการแสดงความรู้สึกขอบพระคุณต่อการพิทักษ์คุ้มครองของพระผู้เป็น
เจ้าโอะยะงะมิในทุกๆ วัน ด้วยการปฏิบัติสิ่งต่างๆ ที่ถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องที่คุณเล็กน้อยใน
ชีวิตประจำวันและผู้อื่นจะสังเกตเห็นหรือไม่ก็ตาม อย่างเช่น การเก็บขยะบนถนน การถอนหญ้า
วัชพืชตามสถานที่ต่างๆ การจัดรองเท้าที่วางอย่างไม่เป็นระเบียบตรงประตูทางเข้า กิจกรรมทำ
ความสะอาดตามที่สาธารณะ กิจกรรมในสถานสงเคราะห์ การบริจาคโลหิต เป็นต้น หากการ
ปฏิบัตินั้นเกิดจากจิตใจที่รู้สึกยินดีที่เรานี้เป็นผู้ที่ได้รับการให้มีชีวิตอยู่แล้ว ถือเป็นถวายเป็น
ความซื่อสัตย์สุจริตต่อพระผู้เป็นเจ้าโอะยะงะมิ

การทำฮิโนะคิซิง เป็นความปีติยินดีในการอุทิศตนทำประโยชน์ โดยยึดถือคำสอนเรื่อง การ
ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นหลัก ฮิโนะคิซิง มิใช่การทำงานที่ทำเพียงชั่วคราวเท่านั้น หากเป็นการ
ทำอย่างต่อเนื่องกันไปในชีวิตประจำวัน ผู้ที่ทำฮิโนะคิซิงอยู่แล้วเป็นประจำสามารถชักจูงจิตใจของ
ผู้อื่นทีละคนสองคนเพื่อให้เขาเหล่านั้นได้เข้าร่วมสู่การทำฮิโนะคิซิง เป็นการร่วมกันทำงานด้วย

ความรู้สึกปลื้มยินดีด้วยกัน การทำฮิโนะคิซิงนั้นเริ่มต้น ณ จิยะ สถานที่ดั้งเดิมแห่งนี้ จากนั้น จึงกระจายออกไปทั่วทุกหนทุกแห่งในโลก

หลักพื้นฐานของการทำฮิโนะคิซิงคือ การปฏิบัติจริงของแต่ละคนซึ่งเกิดขึ้นจากความรู้สึกสำนึกในพระคุณของพระผู้เป็นเจ้าของ แต่ก็มีคนไม่น้อยที่ไม่กล้าทำคนเดียวหรือไม่ก็คิดว่ากำลังของคนเพียงคนเดียวไม่สามารถทำอะไรได้ ดังนั้นตามโบสถ์หรือหน่วยเผยแผ่ศาสนา ในที่ต่างๆ จึงได้กำหนดวันเวลาเพื่อทำฮิโนะคิซิงตามสถานที่สาธารณะต่างๆ เป็นประจำและทุกปีจะมีการกำหนดวันเวลาเพื่อจัดวันฮิโนะคิซิงของผู้นับถือศาสนาเทนรีเคียว การกระทำที่ผู้เลื่อมใสรวมพลังกันทำนั้นทำให้เกิดความรู้สึกปีติยินดีหรือมุ่งมั่นเบิกบานใจ ซึ่งไม่สามารถรู้สึกได้ด้วยการทำเพียงคนเดียว

ในการทำฮิโนะคิซิงนั้น ไม่ได้มีการกำหนดรูปแบบหรือลักษณะ ขึ้นอยู่กับการค้นพบ การสร้างสรรค์ดัดแปลงในชีวิตประจำวันของแต่ละคน แม้แต่คำพูดสักหนึ่งคำก็ถือเป็นการทำฮิโนะคิซิงได้ สังคมในโลกปัจจุบันนี้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นเรื่อยๆ บางครั้งแม้ว่าอยากจะทำฮิโนะคิซิงก็ตาม แต่ในบางกรณีก็จำเป็นจะต้องมีทักษะพิเศษและความรู้เฉพาะเรื่องเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของแต่ละท้องถิ่น ทางแผนกฮิโนะคิซิง กองเผยแผ่ศาสนาของโบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียวจึงได้เปิดหลักสูตรโรงเรียนฮิโนะคิซิงสำหรับโยโอะคุซึน โดยมี 2 หลักสูตรคือ หลักสูตรขั้นพื้นฐานที่จะเรียนรู้ความหมายของฮิโนะคิซิงและเรียนรู้การปฏิบัติจริงในลักษณะต่างๆ และหลักสูตรชำนาญการ กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ที่สำเร็จหลักสูตรขั้นพื้นฐานแล้วจะศึกษาความรู้และทักษะเฉพาะวิชาแขนงต่างๆ เช่น การดูแลผู้สูงอายุ การดูแลผู้ป่วยที่มีอาการทางประสาท การซ่อมแซมหนังสือที่ชำรุด เป็นต้น (กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว, 2550: 121)

ไม่ว่าจะเป็นการทำฮิโนะคิซิงและการเผยแผ่คำสอน ในฐานะที่เป็นผู้ที่นับถือหนทางสายนี้ ควรจะลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ไม่ว่าจะที่ไหน เวลาใดก็ตาม และเพื่อให้โยโอะคุทุกคนทั่วโลกได้ทำกิจกรรมพร้อมๆ กัน จึงมีการกำหนดวันเวลาในการทำคือ วันฮิโนะคิซิงประจำปี และวันเผยแผ่คำสอนประจำปี ซึ่งได้เริ่มต้นขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2475 กิจกรรมเหล่านี้จัดขึ้นเพื่อเป็นโอกาสให้โยโอะคุแต่ละคนลงมือปฏิบัติฮิโนะคิซิงหรือเผยแผ่คำสอนในชีวิตประจำวันหรือเป็นโอกาสรวบรวมกิจกรรมที่ทำเป็นประจำให้เป็นการทำกิจกรรมครั้งใหญ่ พร้อมทั้งเป็นการแสดงจุดมุ่งหมายของศาสนาให้กับสังคมตามท้องถิ่นต่างๆ สำหรับประเทศไทยมีวันฮิโนะคิซิงประจำปีโดยกำหนดให้มีปีละ 2 ครั้ง ซึ่งจัดในเดือนพฤษภาคมและเดือนตุลาคม

ผู้ที่นับถือศาสนาเทนรีเคียวมักจะหาโอกาสในการเผยแพร่คำสอนของศาสนาเทนรีเคียวหรือที่เรียกว่าการประพรมกลิ่นหอมอยู่เสมอ การประพรมกลิ่นหอม (นิโอะชิ-งะเคะ) หมายถึง การถ่ายทอดความดีงามของหนทางสายนี้หรือถ่ายทอดจิตใจที่ปีติยินดีของผู้เลื่อมใสในพระผู้เป็นเจ้าของ โอะยะงะมิให้แก่ผู้อื่น เป็นการกระทำเพื่อชักนำผู้อื่นไปสู่หนทางที่ได้รับการช่วยเหลืออันแท้จริง การถ่ายทอดความพิทักษ์คุ้มครองอันน่าขอบพระคุณของพระผู้เป็นเจ้าของ โอะยะงะมิให้แก่ผู้คนทั่วโลก และการเผยแพร่ความปีติยินดีในความเลื่อมใสให้กันและกันนั้นเป็นการปฏิบัติจริงในการตอบแทนพระคุณต่อพระองค์ที่ดีที่สุด

การประพรมกลิ่นหอมนั้น ไม่ใช่การโฆษณาหรือการชวนเชื่อแบบทั่วๆ ไปและไม่ได้กำหนดว่าจะต้องเป็นลักษณะการพูดคุยกับผู้อื่นเท่านั้น แต่เมื่อเราดำเนินชีวิตโดยยึดถือตามแบบอย่างโอะยะงะมิอย่างสม่ำเสมอทุกวันและมุ่งหน้าในการทำอิโนะคิซิงแล้ว ภาพนั้นจะสะท้อนไปในจิตใจของผู้รอบข้าง เป็นกลิ่นหอมอันวิเศษ ตรึงใจของผู้คนโดยไม่ต้องใช้คำพูด ดังกลิ่นหอมของดอกไม้จะแผ่ออกไปรอบๆ ตามธรรมชาติจนมีผู้คนมารวมกันเอง อย่างเช่น การทำอิโนะคิซิง เป็นการกระทำอย่างมีน้ำใจจำเริญเบิกบานหรือสมัครใจทำในเรื่องต่างๆ ในที่ทำงานหรือในท้องถิ่นนั้นๆ จะสะท้อนกลิ่นหอมของหนทางสายนี้ในฐานะที่เป็นผู้ที่น่าไว้วางใจและน่านับถือให้แก่ผู้รอบข้างตามธรรมชาติ

สิ่งที่สำคัญก็คือ เราต้องตั้งใจที่จะแนะนำหรือถ่ายทอดคำสอนสักคำหรือแนะนำให้ผู้คนอ่านสื่อที่เกี่ยวข้องกับคำสอนของเทนรีเคียวบ้าง เพื่อให้ผู้คนมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ รู้ถึงพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าของ โอะยะงะมิและรู้สึกถึงความน่าขอบพระคุณของการพิทักษ์คุ้มครองของพระองค์ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ แม้ว่าคนฟังจะไม่ตั้งใจรับฟังก็ตาม ขอให้ตั้งอกตั้งใจถ่ายทอดด้วยความสุจริตจริงใจ นี่คือการประพรมกลิ่นหอมอันสำคัญยิ่ง

การเผยแพร่หรือประพรมกลิ่นหอมนั้น จะเริ่มจากคนใกล้ตัวก่อน โดยจะพยายามแนะนำหลักคำสอนที่สามารถใช้ในชีวิตประจำวันให้แก่ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน เป็นต้น เป็นไปได้ก็ชักชวนให้กลับสู่จิตะได้ก็เป็นเรื่องที่น่ายินดี ดังนั้นความไว้วางใจกันในชีวิตประจำวันจึงเป็นเรื่องสำคัญ ในบางครั้งอาจจะมีผู้คนไม่ยอมรับฟัง แต่ไม่ว่าจะถูกว่ากล่าวอย่างไรก็ตามต้องขอบคุณผู้คนเหล่านี้ว่าเป็นผู้มีบุญคุณที่จะทำให้จิตใจของเราเจริญขึ้น จงรับฟังด้วยความปีติยินดีแล้วผู้คนละดวงในใจก็จะถูกขจัดออกไป ในที่สุดก็จะได้รับพรคุ้มครองมีผู้คนเชื่อ

ฟังคำสอนอย่างแน่นอน สิ่งที่จะส่งเสริมในการประพรมกลิ่นหอม เช่น หนังสือเกี่ยวกับศาสนาเทวีรีเคียว วารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ²⁵ เป็นต้น (กองการต่างประเทศศาสนาเทวีรีเคียว, 2550: 104-106)

การเผยแพร่หลักคำสอนของศาสนาเทวีรีเคียวในประเทศญี่ปุ่นเจริญก้าวหน้ามากขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้มีการเริ่มต้นที่จะเผยแพร่คำสอนของศาสนาเทวีรีเคียวสู่ต่างประเทศ เรียกว่าเป็นการประพรมกลิ่นหอมให้ลอยไปไกลยิ่งขึ้น เพื่อให้โลกนี้กลายเป็นโลกแห่งความผาสุกเบิกบานใจตามพระประสงค์ของพระเจ้าโอยะยะงะมิ ซึ่งคล้ายกับคำกล่าวตอนหนึ่งว่า “ข้าฯ ก็อยากจะลองเที่ยวเรือดูสักครั้ง ถ้าได้ลงเรือออกไป คิดว่าในระยะเวลา 2 - 3 ปีคงไม่สามารถกลับมาได้” กล่าวกันว่า คำกล่าวของโอยะยะงะมิดังกล่าวเป็นการล่วงรู้อนาคตซึ่งจะมีวันที่พระประสงค์ของพระเจ้าโอยะยะงะมิเผยแพร่ข้ามทะเลออกไป (กองการต่างประเทศศาสนาเทวีรีเคียว, 2546: 159)

ในที่สุดพระประสงค์ของพระเจ้าโอยะยะงะมิก็ปรากฏขึ้นจริง การเผยแพร่ศาสนาเทวีรีเคียวสู่นานาชาติประเทศเริ่มต้นขึ้น ที่แรกคือ ประเทศเกาหลี (ใต้) และต่อมาได้มีการเผยแพร่ศาสนา ออกไปอีกหลายประเทศ ดังนี้

การเผยแพร่ศาสนาเทวีรีเคียวในประเทศเกาหลี (ใต้) เริ่มต้นประมาณ 110 ปีก่อน ซึ่งเป็น การเผยแพร่ศาสนาเทวีรีเคียวในต่างประเทศเป็นครั้งแรก โดยได้ก่อตั้งสถานที่ควบคุมการเผยแพร่ศาสนาเทวีรีเคียวขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2451 ณ เมืองปูซาน หลังจากนั้นด้วยความเจริญก้าวหน้าในการดำเนินกิจกรรมของการเผยแพร่ศาสนาฯ 3 ปีต่อมาจึงได้ย้ายมาอยู่ที่กรุงโซล

ศาสนาเทวีรีเคียวได้แพร่หลายอย่างกว้างขวาง มีการก่อตั้งโบสถ์ต่างๆ ขึ้น แต่หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลง ผู้เผยแพร่ศาสนาชาวญี่ปุ่นมีความจำเป็นต้องกลับประเทศ สถานที่ควบคุมการเผยแพร่ และสถาบันการอบรมคำสอนก็ต้องปิดไป หลังจากนั้นก็มีความยากลำบากมากในการเผยแพร่ศาสนาฯ ในประเทศเกาหลี (ใต้) แต่ชาวเกาหลี (ใต้) ก็ยังคงเลื่อมใสและสืบทอดกันมาโดยตลอด จนกระทั่งปี พ.ศ. 2510 ได้มีการก่อตั้งสถานที่ควบคุมการเผยแพร่ศาสนาฯ ขึ้นใหม่ และเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2545 ก็ได้มีการจัดพิธีเปิดศูนย์ศาสนาเทวีรีเคียวแห่งเกาหลี (ใต้) ขึ้น (ศูนย์ศาสนาเทวีรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2546ก: 27)

²⁵ ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค ภาพผนวกที่ ค 1 - ค 5 หน้า 174 - 176

ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ Tenrikyo Mission Headquarters in South Korea
 Shinbanpo-Gung Jeon Apt. #2-404
 65-1 Banpo, Seocho
 Seoul 137-042 South Korea
 Service day: 14th of each month
 Phone: (02) 599-4236, Fax: (02) 599-3329
 (Tenrikyo Overseas Mission Department [TOMD], 1998: 155)

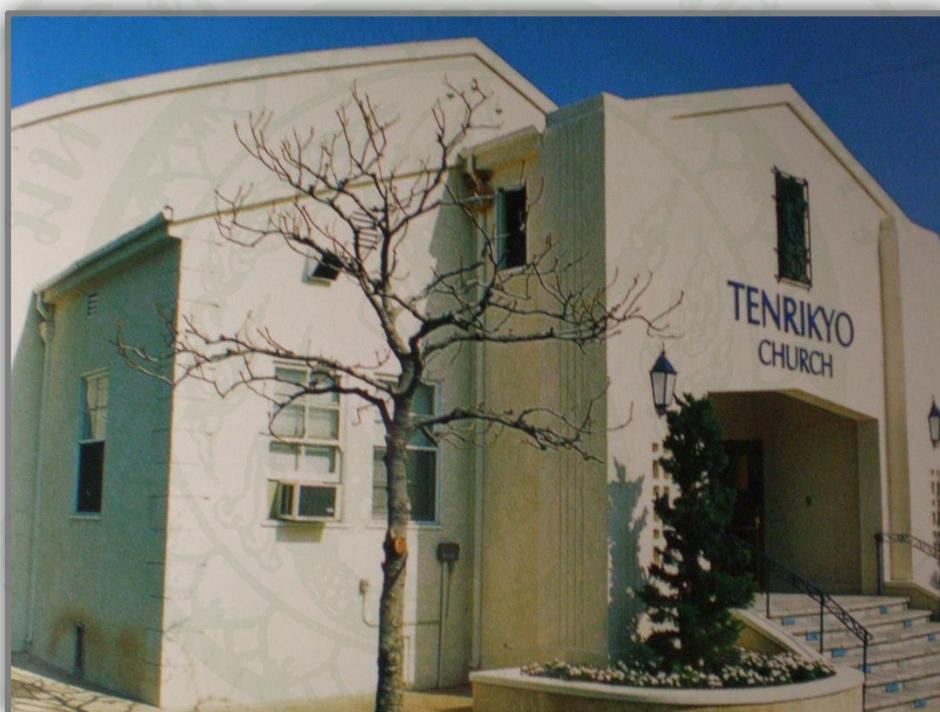
ภาพที่ 5 Tenrikyo Mission Headquarters in South Korea

ที่มา: www.panoramio.com/photos/original/8619583.jpg

การเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในสหรัฐอเมริกาเริ่มตั้งแต่ประมาณ พ.ศ. 2440 ในช่วงนั้นมีชาวญี่ปุ่นจำนวนมากย้ายถิ่นฐานไปอยู่ในอเมริกา ในจำนวนนั้นก็มีผู้เผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวรวมอยู่ด้วย การเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวจึงเริ่มขึ้น จนกระทั่งเกิดการก่อตั้งศูนย์รวมผู้ศรัทธาและก่อตั้งโบสถ์อีกหลายแห่ง และเพราะเหตุดังกล่าวทางโบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียวจึงมีมติก่อตั้งศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งสหรัฐอเมริกาขึ้นเมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2477 หลังจากนั้นได้เกิดสงครามระหว่างอเมริกาและญี่ปุ่นในวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2484 ทำให้การเผยแพร่ศาสนาเทนรี

เคียวหยุดชะงักลง จนกระทั่งได้รับการฟื้นฟูขึ้นใหม่อีกครั้งเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2497
(ศูนย์ศาสนาเทริเคียวแห่งประเทศไทย, 2542ค: 12)

ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ Tenrikyo Mission Headquarters in America
2727 E. 1st St. Los Angeles, CA 90033 U.S.A.
Service day: 3rd Sunday
Phone: (213) 261-3379, Fax: (213) 261-8659 (TOMD,1998: 156)

ภาพที่ 6 Tenrikyo Mission Headquarters in America
ที่มา: Tenrikyo Overseas Mission Department (1998)

การเผยแผ่ศาสนาเทริเคียวในหมู่เกาะฮาวายเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2442 โดยโยโบะคุชาวญี่ปุ่นจำนวนหนึ่งไปตั้งถิ่นฐานอยู่ คนเหล่านั้นนอกจากจะทำงานแล้ว ยังมีความมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือผู้ป่วย ต่อมาจึงมีการตั้งหน่วยเผยแผ่ศาสนาขึ้น หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2470 โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทริเคียวที่ประเทศญี่ปุ่นได้ก่อตั้งกองเผยแผ่ศาสนาเทริเคียวในต่างประเทศ ส่งผลให้มีผู้เผยแผ่จำนวนมากจากโบสถ์ต่างๆ มาที่ฮาวาย จากนั้นในปี พ.ศ. 2484 เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 การเผยแผ่ศาสนาไม่อาจดำเนินต่อไปได้ แต่หลังจากที่สงครามโลกยุติลง การ

ฟื้นฟูกิจกรรมการเผยแผ่ศาสนาฯ จึงเริ่มใหม่อีกครั้ง จนกระทั่งมีการก่อตั้งศูนย์ศาสนาเทนรีเคียว แห่งฮาวายขึ้นเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2497 (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2543: 21)

ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ Tenrikyo Mission Headquarters of Hawaii
 2920 Pali Highway Honolulu, HI 96817 U.S.A.
 Service day: 3rd Sunday
 Phone: (808) 595-6523, Fax: (808) 595-7748 (TOMD,1998: 154)

ภาพที่ 7 Tenrikyo Mission Headquarters of Hawaii

ที่มา: Tenrikyo Overseas Mission Department (1998)

การเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศบราซิลเริ่มต้นประมาณปี พ.ศ. 2457 โดยโยโบะคุ ชาวญี่ปุ่นจำนวนหนึ่งได้ย้ายถิ่นฐานไปประกอบอาชีพเกษตรกรในประเทศบราซิล ต่อมาก็มีโยโบะคุ จากประเทศญี่ปุ่นอีก 10 ครอบครัวย้ายมาอยู่ที่บราซิล รากฐานของศาสนาเทนรีเคียวมีความมั่นคงยิ่งขึ้น แต่ด้วยอิทธิพลของสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้ประเทศบราซิลและญี่ปุ่นขาดความสัมพันธ์กัน หลังจากที่ยุติสงครามยุติลงศาสนาเทนรีเคียวก็ได้รับการฟื้นฟูขึ้นใหม่ในวันที่ 26

มกราคม พ.ศ. 2489 จนกระทั่งได้ก่อตั้งศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยบราซิลขึ้นเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2494 (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2543ก: 24-25)

ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ Tenrikyo Mission Headquarters in Brazil
 R. Tenri, 4-58 V. Independencia-Bauru-SP
 Cx. Postal 515 Brazil 17054-250
 Service day: 2nd Sunday
 Phone: (014) 236-1144, Fax: (014) 236-1202 (TOMD,1998: 152)

ภาพที่ 8 Tenrikyo Mission Headquarters in Brazil

ที่มา: Tenrikyo Overseas Mission Department (1998)

การเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไต้หวัน เริ่มต้นขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2440 การเผยแผ่ศาสนา ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น จนกระทั่งเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2477 โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียวได้จัดตั้งศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งไต้หวันขึ้น แต่เนื่องจากไต้หวันได้รับอิทธิพลของสงครามโลกครั้งที่ 2 อาคารศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งไต้หวันถูกรัฐบาลยึดไปเมื่อปี พ.ศ. 2488 พร้อมทั้งโบสถ์และหน่วยเผยแผ่ฯ ต่างๆ ต้องถอยตัวกลับประเทศญี่ปุ่น หลังจากสงครามโลกเสร็จ

สิ้น ทางศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งไต้หวันได้รับการอนุญาตให้ตั้งมูลนิธิศูนย์รวมศาสนาเทวรีเคียวแห่งไต้หวันและได้รับอนุญาตให้เผยแพร่ศาสนาเทวรีเคียวจากรัฐบาลไต้หวันอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 (ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2542ข: 13)

ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ Tenrikyo Mission Headquarters in Taiwan
625 Peian Road
Taipei, The Republic of China
Service day: 10th of each month
Phone: (02) 25335594, Fax: (02) 25331720 (TOMD, 1998: 156)

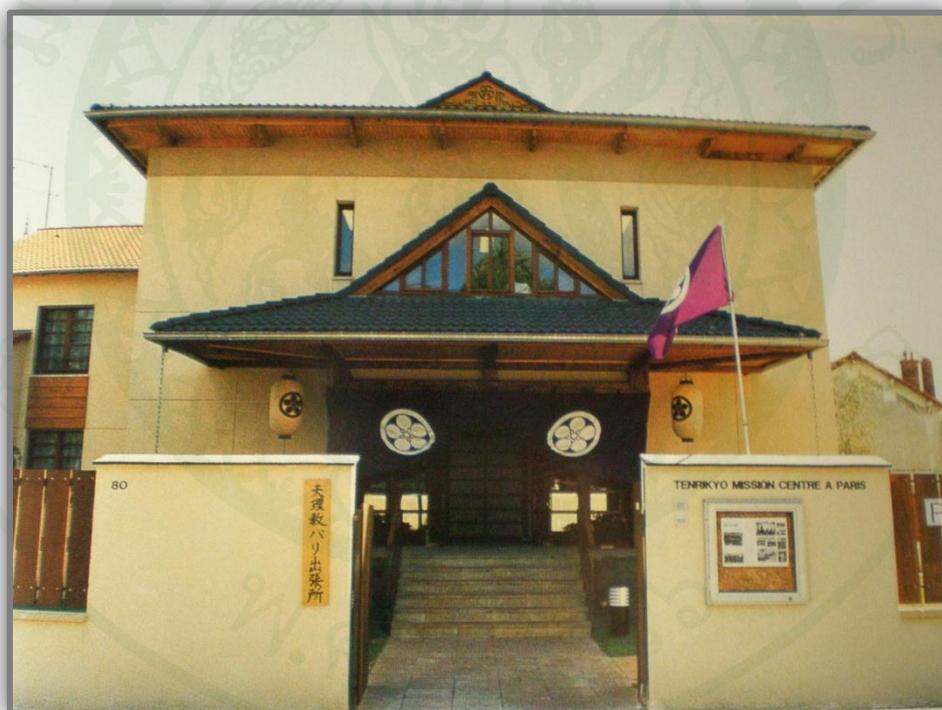
ภาพที่ 9 Tenrikyo Mission Headquarters in Taiwan

ที่มา: Tenrikyo Overseas Mission Department (1998)

ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งปารีสก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2513 จากนั้นในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2514 ได้จัดตั้งสมาคมปารีส-ญี่ปุ่นเทวรีเคียว เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเผยแพร่ศาสนาเทวรีเคียว และในปีเดียวกันนี้ก็จัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาญี่ปุ่นเทวรีเคียว ซึ่งนับว่าเป็นโรงเรียนแห่งแรกๆ ที่ทำการสอนภาษาญี่ปุ่นในปารีส ในปี พ.ศ. 2533 ได้มีการก่อสร้างศูนย์ศาสนาเทวรีเคียว

เคียวแห่งปารีสขึ้นใหม่ เนื่องจากมีผู้เลื่อมใสศรัทธาจำนวนมากมาสมัคร ทำให้สถานที่ไม่อาจรองรับได้ การก่อสร้างเสร็จสิ้นและได้ทำพิธีเปิดศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งปารีสแห่งใหม่ขึ้นเมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2534 ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อจากศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งปารีสเป็นศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งยุโรปในวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2535 (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2543ง: 21)

ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ Tenrikyo Mission Center in Europe
80, rue Velpeau, 92160 Antony, France
Service day: 2nd Sunday
Phone: 146.66.77.01, Fax: 146.66.68.11 (TOMD,1998: 153)

ภาพที่ 10 Tenrikyo Mission Center in Europe

ที่มา: Tenrikyo Overseas Mission Department (1998)

การเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศสิงคโปร์ เริ่มต้นเมื่อประมาณ 70-80 ปีก่อน มีผู้เผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวจำนวนมากเข้ามาเผยแผ่ แต่เนื่องจากเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้การเผยแผ่ศาสนา ต้องหยุดชะงักลง จนกระทั่งเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2514 ได้ก่อตั้งศูนย์ศาสนา

เทนรีเคียวขึ้นที่ประเทศสิงคโปร์ และได้ยกฐานะขึ้นเป็นศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยสิงคโปร์ ในวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2518 ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่ในการเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศสิงคโปร์แล้ว ยังถือว่าเป็นศูนย์กลางในการเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2544ข: 18)

ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ Tenrikyo Mission Center in Singapore
40 Watten Estate Rd. Singapore 287518
Service day: 1st Sunday
Phone: 468-1026, Fax: 469-3431(TOMD,1998: 155)

ภาพที่ 11 Tenrikyo Mission Center in Singapore

ที่มา: Tenrikyo Overseas Mission Department (1998)

ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งนิวยอร์กก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2520 โดยมีจุดประสงค์เพื่อทำหน้าที่เป็นสาขาของโบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียวแห่งสหรัฐอเมริกา เผยแผ่ศาสนา ในเขตตะวันออกของประเทศและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับสังคมนิวยอร์ก มีการเปิดโรงเรียนสอนยูโดขึ้นที่นี้ด้วย (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2544ง: 21)

ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ Tenrikyo Mission, New York Center
 42-19 147th St. Flushing, NY 11355 U.S.A.
 Service day: 1st Sunday
 Phone: (718) 359-2426, Fax: (718) 461-2688 (TOMD,1998: 156)

ภาพที่ 12 Tenrikyo Mission, New York Center

ที่มา: <http://nycenter.tenri.org/en/idex.php>

การเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศเม็กซิโก เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2465 มีผู้เผยแผ่หญิงคนหนึ่งได้ย้ายถิ่นฐานมาทำงานอยู่ที่ประเทศเม็กซิโกพร้อมกับเผยแผ่ศาสนาฯ ไปด้วย จนกระทั่งวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2522 กองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศได้เข้ามาเปิดสำนักงาน การเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวแห่งเม็กซิโก สังกัดศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งสหรัฐอเมริกา หลังจากนั้นได้ยกฐานะเป็นศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2544ค: 15)

ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ Tenrikyo Mission Center in Mexico
 Av. Año de Juárez No.348, Col. Granjas San Antonio
 C.P. 09070 Delegación Iztapalapa

México 19 D.F. México

Mailing address: Apartado Postal No. 21-037

04000 México 21, D.F. México

Service day: 3rd Sunday

Phone: (5) 581-8133, Fax: (5) 670-1409 (TOMD,1998: 154-155)

ภาพที่ 13 Tenrikyo Mission Center in Mexico

ที่มา: Tenrikyo Overseas Mission Department (1998)

ข้อความเหล่านี้เป็นเพียงประวัติส่วนหนึ่งในการเผยแผ่ศาสนาเทนริเคียวในต่างประเทศ การเผยแผ่ศาสนาฯ ยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สถาบันภาษาแห่งศาสนาเทนริเคียวหรือเรียกสั้นๆ ว่าสถาบัน TLI (Tenrikyo Language Institute) เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการเตรียมความพร้อมด้านภาษาให้แก่บุคลากรเพื่อการเผยแผ่และดำรงคงอยู่ของศาสนาเทนริเคียวในต่างประเทศ และอีกหนึ่งหลักสูตรที่เรียกว่าชิวโยะคะ ซึ่งเป็นกรอบระยะเวลา 3 เดือนเพื่อเรียนรู้หลักคำสอนของศาสนาเทนริเคียว โดยมีรายละเอียดดังนี้

สถาบันภาษาแห่งศาสนาเทนรีเคียว (Tenrikyo Language Institute)²⁶ ก่อตั้งขึ้นเนื่องจากมหาวิทยาลัยเทนริภาคพิเศษภาษาญี่ปุ่นหรือที่เรียกว่าเบกกะได้ยกเลิกการเรียนการสอนไปแล้วแต่ทางกองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศต้องการจะสานต่อแนวความคิดเดิม จึงได้สร้างสถาบันภาษาแห่งศาสนาเทนรีเคียวขึ้นและเริ่มเปิดสอนในปี พ.ศ. 2537 โดยมีจุดประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนผู้นับถือศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศได้เรียนรู้วัฒนธรรมญี่ปุ่นและภาษาญี่ปุ่น พร้อมทั้งศึกษาคำสอนแห่งการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสร้างบุคลากรสู่การเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศและเพื่อเป็นการมุ่งไปสู่การช่วยเหลือมนุษยชาติทุกมุมโลก

สถาบันภาษาแห่งศาสนาเทนรีเคียวหรือเรียกสั้นๆ ว่า TLI นี้ เปิดการเรียนการสอนใน 5 สาขาวิชาดังนี้ สาขาวิชาภาษาต่างประเทศสำหรับคนญี่ปุ่นที่ตั้งใจจะไปเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาโปรตุเกส ภาษาเกาหลี ภาษาไทย เป็นต้น สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นสำหรับผู้นับถือศาสนาเทนรีเคียวที่อยู่ในต่างประเทศ สาขาการสอนภาษาญี่ปุ่นสำหรับอาจารย์ที่จะสอนภาษาญี่ปุ่น สาขาการแปลและสาขาโอะยะะวะซะสำหรับผู้นับถือศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ โดยแต่ละสาขาจะใช้เวลา 1 ปี คุณสมบัติทั่วไปสำหรับชาวต่างประเทศที่ต้องการเข้าศึกษาในสาขาภาษาญี่ปุ่นคือ จะต้องสำเร็จการศึกษาระดับประถมและมัธยม ซึ่งมีหลักสูตรการศึกษารวมกันไม่ต่ำกว่า 12 ปีหรือเทียบเท่ากันจากประเทศของตนและต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ในขณะที่เข้ามาศึกษา รับสมัครจำนวน 40 คนต่อปี ในจำนวนนั้นจะมีนักเรียนจากประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้รับการคัดเลือก เช่น ประเทศเกาหลีใต้ ประเทศบราซิล สหรัฐอเมริกา (ฮาวาย) ประเทศไต้หวัน ประเทศไทย เป็นต้น (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2536ค: 19-20)

การอบรมหลักสูตรชิโยคะ ใช้เวลาในการศึกษา 3 เดือน ชิโยคะ คือ สถานที่ฝึกฝนจิตใจให้เกิดความเลื่อมใสและเชื่อมั่นในคำสอนของพระเจ้าโอะยะะวะซะมิ แสวงหาความปิติยินดีในการเลื่อมใสศรัทธาด้วยการปฏิบัติจริง ณ โอะยะะวะซะโตะ(บ้านพ่อเมืองแม่) อันเป็นสถานที่ดั้งเดิมซึ่งพระเจ้าเป็นเจ้าโอะยะะวะซะมิและพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะวะซะมะทรงประทับอยู่

การอบรมชิโยคะเป็นการอบรมสำหรับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 17 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็นผู้สูงอายุหรือวัยรุ่น ผู้ชายหรือผู้หญิง มีคุณวุฒิ มีประวัติหรือมีอาชีพอะไรก็ตาม สามารถเข้ารับการ

²⁶ ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก ภาพผนวกที่ ก 15 - ก 18 หน้า 131 - 132

อบรมได้ทุกคน ผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์หรือผู้ที่มีโรคภัยไข้เจ็บหรือผู้ที่มีปัญหาต่างๆ ก็จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทุกคนตั้งใจที่จะศึกษาและอบรมจิตใจอย่างจริงจัง เพื่อสัมผัสกับความยินดีในความเลื่อมใสและได้เกิดใหม่ก้าวออกไปสู่ชีวิตใหม่และเป็นโยโบะคุผู้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างโลกแห่งชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ

ในการอบรมหลักสูตรชีวิตโยคะ จะมีการบรรยายในเรื่องต่อไปนี้ “หลักศาสนาเทนรีเคียว” “พระชีวิตประวัติของโยะยะชะมะพระแม่ศาสดาเจ้าแห่งศาสนาเทนรีเคียว” “บทเพลงมิคะงุระ-อุตะ” “ข้อพึงปฏิบัติสำหรับการเป็นโยโบะคุ” นอกจากนี้ยังมีการฝึกซ้อมการเล่าเรื่องคำสอน การเล่าประสบการณ์ การฝึกหัดรำมือ การฝึกเล่นเครื่องดนตรี การแนะนำโบสถ์ศูนย์กลางและโบราณสถานทางศาสนา ฯลฯ

สำหรับผู้ที่จะเข้าอบรมชีวิตโยคะนั้น การทำอิโนะคิซิงถือเป็นสิ่งสำคัญ จึงควรทำการปฏิบัติอย่างจริงจังและทำด้วยความยินดี การทำอิโนะคิซิงสำหรับผู้อบรมชีวิตโยคะมีดังนี้

1. การทำความสะอาดโบสถ์ศูนย์กลาง ในช่วงเวลาก่อนการทำจีโตะเมะเช้าและเย็น โดยจะจัดให้มีการทำความสะอาดภายในโบสถ์ศูนย์กลาง พระตำหนักของพระแม่ศาสดาเจ้า หอบูชา วิญญาณบรรพบุรุษ รวมทั้งเฉลียงทางเดิน ซึ่งจะผลัดเปลี่ยนกันไปตามแต่ละชั้น
2. การทำอิโนะคิซิงตามปกติ จะจัดให้มีสัปดาห์ละ 3 ครั้งในช่วงบ่ายถ้าไม่มีกิจกรรมพิเศษอะไรในวันนั้น
3. การทำอิโนะคิซิงระยะยาว คือ ทำติดต่อกัน 1-2 เดือน เช่น การทำความสะอาด หอประชุม การช่วยจัดอาหารกลางวันที่โรงอาหาร การควบคุมการจราจร เป็นต้น
4. การทำอิโนะคิซิงพิเศษ ซึ่งจะมีในช่วงพิธีนมัสการใหญ่ในฤดูใบไม้ผลิและใบไม้ร่วงหรือกิจกรรมในช่วงปีใหม่ ช่วงงานกลับสู่จิตใจของเด็กหรือทำอิโนะคิซิงในวันอาทิตย์ เป็นต้น
5. การทำอิโนะคิซิง โดยการบริจาคโลหิต ซึ่งในช่วงเข้ารับการอบรมชีวิตโยคะภายใน 3 เดือนนี้จะมีการทำอิโนะคิซิงโดยการบริจาคโลหิตหนึ่งครั้งสำหรับผู้ที่มีความพร้อมและด้วยความสมัครใจ

นอกจากนี้ ผู้อบรมชีวิตโยคะที่ยังไม่ได้รับสัจจะแห่งชะชูเคะ จะเข้าร่วมฟังการบรรยายเบส เซะคิครบ 9 ครั้งภายในระยะเวลา 3 เดือนนี้และสามารถรับสัจจะแห่งชะชูเคะได้เป็นโยโบะคุกันทุก

คน นอกจากนี้ การอบรมชีวโยคะได้จัดให้มีการอบรมด้วยภาษาต่างๆ สำหรับผู้ที่ไม่รู้ภาษาญี่ปุ่นด้วย เช่น ภาษาอังกฤษและภาษาจีนซึ่งจัดขึ้นทุกปี ส่วนภาคภาษาไทยจัดให้มีปีเว้นปีในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 การอบรมหลักสูตรชีวโยคะภาคภาษาไทย

รุ่นที่	ช่วงเวลา	จำนวน	รุ่นที่ (ภาคภาษาญี่ปุ่น)
1	เดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2531	29 คน	565
2	เดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2533	19 คน	589
3	เดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2535	19 คน	613
4	เดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2537	7 คน	637
5	เดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2539	9 คน	661
6	เดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2541	8 คน	685
7	เดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2543	6 คน	709
8	เดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2545	17 คน	733
9	เดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2547	11 คน	757
10	เดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2549	12 คน	781
11	เดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2551	15 คน	805

ที่มา: วารสารเทวารีสัมพันธ์

ประเด็นที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งที่มนุษยศาสตร์แสวงหาในชีวิต

หลักคำสอนของศาสนาเทวารีเคียวโดยทั่วไปแล้ว เน้นการอธิบายให้เห็นถึงความสำคัญของพิธีกรรมที่เรียกว่าการปฏิบัติจีโตะเมะ จีโตะเมะ คือ การปฏิบัติที่พระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะได้ทรงสอนให้กับเรา เพื่อเป็นการช่วยเหลือมนุษย์ทั้งมวลและปรับเปลี่ยนให้เป็นโลกที่มีชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ ต้นกำเนิดของการปฏิบัติจีโตะเมะก็คือ คะงุระ-จีโตะเมะ เป็นการปฏิบัติเพื่อทำให้พรพิทักษ์คุ้มครองของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะซะมะในตอนที่พระองค์ทรงสร้างมนุษยโลกนี้ขึ้นนั้นปรากฏออกมาในโลกนี้อีกครั้งหนึ่ง หากปฏิบัติจีโตะเมะเช่นนี้แล้ว จะทำให้โลกแห่งชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจปรากฏขึ้นเป็นจริงได้

หากผู้คนมีจิตใจอันสดใส ไม่มีฝุ่นละอองและร่วมมือร่วมใจเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมปฏิบัติจิตะเมะกันด้วยความมุ่งมั่นเบิกบานแล้ว พระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิก็ทรงพลอยมุ่งมั่นเบิกบานและประทานพรพิทักษ์คุ้มครองสารพัดอย่างให้ ไม่เพียงแต่สุขภาพของผู้คนเท่านั้น ยังรวมถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและความสงบสุขของสังคมโลกอีกด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า (กองเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2536: 224)

๑๔-92 ถ้าร่วมมือพร้อมเพรียงกันและทำจิตะเมะ
อย่างแน่วแน่โดยเร็วได้แล้ว ความสงบสุขก็จะเกิดขึ้นในโลกนี้

การปฏิบัติคะงุระ-จิตะเมะ ประกอบด้วยคะงุระเป็นหลัก โดยมีผู้ประกอบพิธี 10 คน ชาย 5 คนและหญิง 5 คน แต่ละคนจะสวมหน้ากากคะงุระ หน้ากากที่สวมนี้จะแตกต่างกันไปตามหน้าที่ และพรพิทักษ์คุ้มครองในการทำงานแต่ละอย่าง ทำการรำมือล้อมรอบหลักคันโระได ด้วยการประกอบพิธีนี้ จะได้รับความพิทักษ์คุ้มครองของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิในตอนที่ยังสร้างมนุษยโลกอีกครั้ง เป็นการภาวนาอธิษฐานเพื่อให้มนุษยทั่วโลกจะได้รับความช่วยเหลือจนกลายเป็นโลกที่เต็มเปี่ยมไปด้วยชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ หลังจากทำคะงุระ-จิตะเมะแล้ว จะมีการรำมือในท่ายืนที่เรียกว่าเตะโอะโตะริ โดยมีชาย 3 คนและหญิง 3 คน ทั้งคะงุระและเตะโอะโตะริจะเป็นการรำมือไปตามทำนองเสียงเพลงมิคะงุระ-อุตะ ซึ่งเป็นบทเพลงในการปฏิบัติจิตะเมะ

คะงุระ-จิตะเมะนั้น มีการเรียกหลายอย่าง ได้แก่ โยคี-จิตะเมะ หมายถึงจิตะเมะแห่งความผาสุกเบิกบานใจ, ทะซีเคะ-จิตะเมะ หมายถึงจิตะเมะแห่งการช่วยเหลือ และคันโระได-จิตะเมะ หมายถึงจิตะเมะแห่งหลักคันโระได

โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียวกับโบสถ์ในที่ต่างๆ เป็นเหมือนลมหายใจเดียวกัน ดังนั้นโบสถ์ในที่ต่างๆ จะได้รับสัจจะแห่งจิตะเมะแล้วกระจายออกไปในทุกสารทิศโดยมีโบสถ์ศูนย์กลางเป็นใจกลาง การช่วยเหลือมนุษยโลกก็จะก้าวหน้าต่อไป ในแต่ละโบสถ์นั้นได้ตั้งศาลบูชาพระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิ พระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะงะมะและดวงวิญญาณของผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าโบสถ์แห่งนั้น ผู้ที่เป็นโยโอะคุและผู้นับถือที่ล่วงลับไปแล้ว

โบสถ์เป็นสถานที่ที่มุ่งไปสู่การช่วยเหลือเพื่อจะถ่ายทอดและเผยแผ่พระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิ จึงต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจในสังคมตามท้องถิ่นนั้นๆ สิ่งสำคัญของโยโอะคุที่ได้ขุมนุมกันที่โบสถ์ก็คือ ต้องพยายามอบรมจิตใจและลงมือปฏิบัติในการช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ พร้อมทั้งแบ่งปันความปิติยินดีแห่งความเลื่อมใสศรัทธาซึ่งกัน

และกัน ร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือกันเพื่อจะได้ผลในการช่วยเหลือที่แท้จริง หัวหน้าโบสถ์ผู้ซึ่งเป็น ศูนย์รวมของโบสถ์นั้น จะอบรมสั่งสอนผู้ที่เป็นโยโบะคุและปฏิบัติจีโตะเมะกับเผยแพร่คำสอนซึ่งเป็น หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของโบสถ์ด้วย ปัจจุบันนี้ โบสถ์ของศาสนาเทนรีเคียวมีอยู่ทั่วประเทศญี่ปุ่น และในต่างประเทศ จำนวนมากถึงหนึ่งหมื่นเจ็ดพันกว่าแห่ง และมีหน่วยเผยแพร่ศาสนาอีก ประมาณสองหมื่นหนึ่งพันแห่งทั่วโลก

การนมัสการประจำวันของโบสถ์แต่ละแห่ง จะมีการปฏิบัติจีโตะเมะเช้าและจีโตะเมะเย็น ทุกวัน โดยผู้เข้าร่วมทุกคนจะสวดบทเพลงมิคะงุระ-อุตะตั้งแต่บทที่ 1 ถึงบทที่ 3 พร้อมทั้งรำมือตาม ทำนองบรรเลงของเครื่องดนตรีเพียง 4 ชนิดคือ ไม้กรับคู่ ฉาบ กลองและฆ้อง หลังจากปฏิบัติ จีโตะเมะในทำนองเสร็จแล้ว ผู้ที่มาร่วมพิธีจะทำการรำมือเทะโอะโตะริทำวันละ 2 ตอนหรือบทโย โธซุโย หลังจากนั้นอาจจะจัดเวลาให้มีการฝึกรำมือ อ่านหนังสือโอะฟูเตะชะชิ หรือมีการถ่ายทอด คำสอนเพื่อขัดเกลาจิตใจให้เข้าใจคำสอนอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น การฝึกหัดรำมือสำหรับการปฏิบัติจีโตะ เมะ ในช่วงเริ่มต้นจะมีลักษณะเป็นการเลียนแบบคือ การรำโดยทำตามแบบอย่างของผู้นับถือรุ่นพี่ หรือหัวหน้าโบสถ์ให้คุ้นเคยก่อน หลังจากนั้นจึงปฏิบัติโดยเข้าใจความหมายสำคัญที่อยู่ในบทเพลง

พิธีนมัสการของโบสถ์แต่ละแห่งจะปฏิบัติจีโตะเมะนั่งก่อนต่อจากนั้นจะปฏิบัติรำมือ เทะโอะโตะริ 12 ตอน การปฏิบัติจีโตะเมะเป็นเรื่องสำคัญยิ่งกว่าสิ่งอื่นใดสำหรับโบสถ์แต่ละแห่ง เพราะฉะนั้น โยโบะคุทุกคนควรจะต้องเข้าร่วมปฏิบัติจีโตะเมะอย่างสมำครใจ เพื่อไม่ให้ขาดผู้ปฏิบัติ รำมือและเล่นเครื่องดนตรีในพิธีนมัสการของโบสถ์ที่ตนสังกัด ตั้งอกตั้งใจและร่วมมือให้เป็นหนึ่ง เดียวกัน ปฏิบัติจีโตะเมะด้วยความผาสุกเบิกบานใจอย่างพร้อมเพรียงกัน พระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะ ชะมะทรงเร่งรีบให้ทำการปฏิบัติจีโตะเมะโดยเร็ว แต่ก็มีความเมตตาแห่งบิดามารดาที่ว่า “ถ้า ฝึกซ้อมการบรรเลงยังไม่เพียงพอก็ให้นั่งอยู่ข้างหน้าเครื่องดนตรีและบรรเลงด้วยดวงใจ พระผู้เป็น เจ้าจะทรงรับดวงใจนั้น” (กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว, 2546: 54)

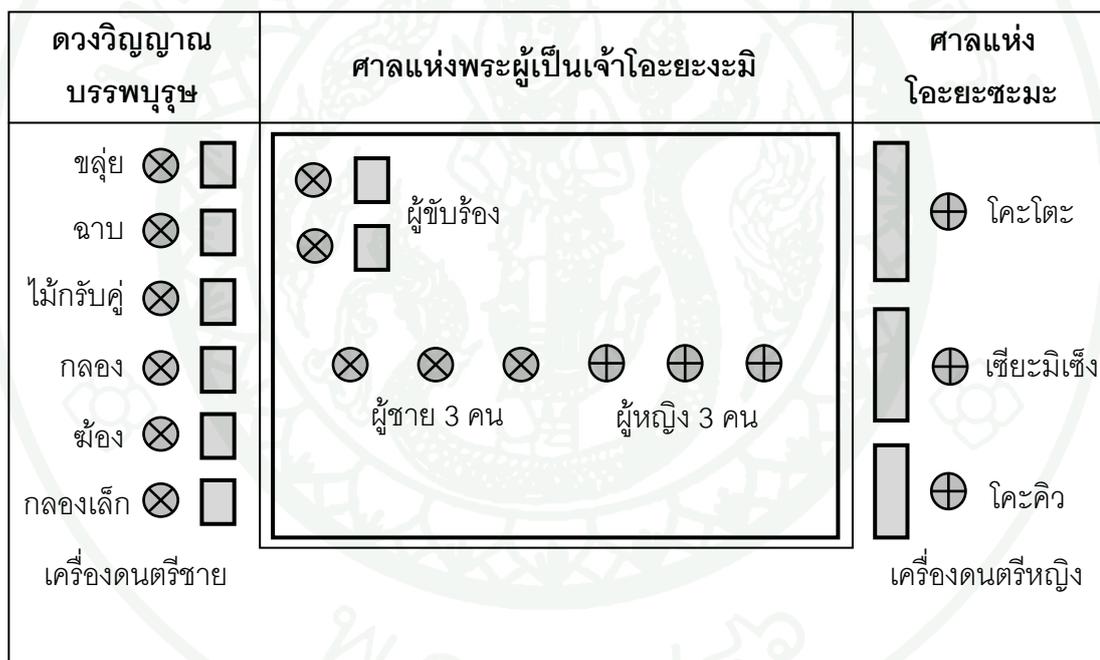
ดังนั้นควรจะพากเพียรฝึกรำมือและเครื่องดนตรีอย่างสมำเสมอและในฐานะที่เป็นโยโบะคุ ถึงแม้ว่าจะไม่มีความมั่นใจก็ตาม อย่าท้อแท้ลงใจ ให้ปฏิบัติด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจ

เครื่องดนตรีที่ใช้ในการปฏิบัติจีโตะเมะมีทั้งหมด 9 ชนิด²⁷ แบ่งเป็นเครื่องดนตรีสำหรับ ผู้ชายมี 6 ชนิด ได้แก่ ฆลุ่ย ฉาบ ไม้กรับคู่ กลอง ฆ้องและกลองเล็ก และเครื่องดนตรีสำหรับผู้หญิง

²⁷ ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข ภาพผนวกที่ ข 13 - ข 19 หน้า 144 - 147

มี 3 ชนิด ได้แก่ โคะโตะ เซียะมิเซ็งและโคะคิวจะขาดชนิดใดชนิดหนึ่งไม่ได้ในพิธีนัมัสการประจำเดือนที่โบสถ์ ดังนั้นจึงต้องฝึกหัดเครื่องดนตรีเป็นประจำ เพื่อให้สามารถเล่นเครื่องดนตรีในพิธีนัมัสการได้ด้วยความมุ่งมั่นเบิกบานใจ การฝึกเล่นเครื่องดนตรีควรที่จะให้ผู้ผู้เล่นเป็นสอนให้ก่อนในครั้งแรก เมื่อเข้าใจพื้นฐานของวิธีการเล่นหรือการใช้เครื่องต่างๆ แล้ว หลังจากนั้นก็สามารถฝึกเล่นได้ด้วยตัวเองโดยใช้หนังสือโน้ตเพลงฝึกหัดของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด

การปฏิบัติจีโตะเมะในพิธีนัมัสการประจำเดือนในโบสถ์แต่ละแห่ง จะมีผู้ปฏิบัติรำมือ 6 คน แบ่งเป็นชาย 3 คนและหญิง 3 คน ผู้ที่เล่นเครื่องดนตรี 9 คน ผู้ขับร้อง 1 ถึง 3 คนรวมแล้วมี 16 ถึง 18 คน โดยจะผลัดเปลี่ยนผู้ปฏิบัติจีโตะเมะ 3 ช่วงคือ จีโตะเมะนั่ง, รำมือทะเลโคะโคะริครั้งแรกและครึ่งหลัง ดังนั้นผู้ปฏิบัติควรจะมีมากกว่า 50 คนขึ้นไป

ภาพที่ 14 ตำแหน่งผู้ปฏิบัติจีโตะเมะในพิธีนัมัสการประจำเดือน ณ โบสถ์ในท้องถิ่นต่างๆ หรือหน่วยเผยแผ่ฯ

ที่มา: กองการต่างประเทศศาสนาเทนริเคียว (2550: 95)

จีโตะเมะภาวนาวิงวอน เป็นการปฏิบัติจีโตะเมะเพื่อขอความช่วยเหลือให้หายจากโรคภัยไข้เจ็บหรือให้ช่วยแก้ไขปัญหานั้นๆ จะปฏิบัติกันที่โบสถ์ตามเวลาที่เหมาะสม เมื่อมีความทรมาณใจก็จะขอวิงวอนให้หัวหน้าโบสถ์ปฏิบัติจีโตะเมะด้วย การปฏิบัตินี้จะสวดมนต์และรำมือตั้งแต่บทที่ 1 ถึง 3 ของบทเพลงมิคะจระ-อุตะ เหมือนการปฏิบัติจีโตะเมะเช้าและเย็น แต่ส่วนใหญ่จะใช้แค่ไม้

กับคู่และเชือกนับเท่านั้น เครื่องสักราระจะเปลี่ยนใหม่ทุกครั้งที่จะปฏิบัติกิจโตะมะ ในการภาวนา วจิวนั้นจะกล่าวชื่อ อายุ ที่อยู่ ชื่อโรคหรืออาการของผู้ป่วย หรือปัญหาที่เกิดขึ้นของผู้ที่กลุ่มใจ และเรื่องที่จะภาวนาวจิวน

มนุษย์ควรรู้จักการใช้จิตใจแบบทันโน คำว่าทันโนแปลว่า อิมใจ, พอใจ ซึ่งหมายความว่า ปลอบปล้มเมื่อเข้าใจในพระทัยอันลึกซึ้งที่รักลูกๆ ของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าโอะยะซะมะ มีความพอใจหรือ ยินดีเท่าที่ตนเป็นอยู่ รวมทั้งความเจ็บไข้ได้ป่วยและเรื่องยุ่งยากลำบากด้วย ผู้ที่มุ่งไปข้างหน้าตาม ทางเลื่อมใสศรัทธาในพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าโอะยะซะมะนั้น จะไม่ยอมแพ้ต่อความเจ็บปวดหรือเรื่องยุ่งยาก ลำบากใดๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเองเลย มีแต่จะก้าวหน้าไปด้วยจิตใจที่ห้าวหาญ สำหรับคนพวกนี้ ความ เจ็บป่วยหรือปัญหาที่พบเจอก็จะกลายเป็นเรื่องที่น่าปิติยินดี เพราะเขามองดูทุกสิ่งที่เกิดขึ้นด้วย จิตใจอันซื่อสัตย์สุจริต ดังนั้นสำหรับผู้ซึ่งเข้าถึงภาวะทันโน เหตุปัจจัยที่ไม่ดีซึ่งได้ก่อไว้แต่ชาติก่อนก็ จะตัดขาดสูญหายไปเอง (กองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2539: 82)

ดังตัวอย่างในเกร็ดพระชีวะประวัติของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะตอนที่ 172 การสำนึก ถึงเหตุปัจจัยที่ไม่ดีซึ่งมีมาแต่ชาติปางก่อน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ “มีลูกสาวของร้านค้าสาหร่าย ทะเลในเมืองซะโคคนหนึ่ง มีนิสัยชอบขโมยของ บิดามารดาของเธอจึงขออนุญาตเข้าพบโอะยะซะ มะและถามถึงสาเหตุนิสัยของลูกสาวดังกล่าว โอะยะซะมะกล่าวว่า นั่นคือ เหตุปัจจัยซึ่งมีต้นเหตุ ในชาติปางก่อน การกระทำของลูกสาวของเจ้าไม่ใช่ว่าลูกทำลงไปเอง เขาเพียงทำแทนพ่อแม่ซึ่งได้ ทำไว้แต่ชาติปางก่อน ดังนั้น บิดามารดาจึงสารภาพจากใจจริงต่อเหตุปัจจัยซึ่งเคยได้ทำมาแต่ก่อน แล้ว นิสัยไม่ดีของลูกสาวก็ได้รับพรพิทักษ์คุ้มครองอย่างซัดแจ้ง” (กองการต่างประเทศศาสนาเทนรี เคียว, 2546: 162)

ทันโน จึงเป็นการรับสภาพของความทุกข์ยากลำบากด้วยความคิดในแง่บวก ยินดีและ ขอบพระคุณต่อสิ่งนั้น ทันโนไม่ใช่สภาพจิตใจแบบท้อแท้สิ้นหวัง แต่เป็นการสารภาพเหตุปัจจัยที่ไม่ ดีซึ่งมีมาแต่ชาติก่อน ยอมรับและพยายามทำในสิ่งที่ดีในปัจจุบันนี้เพื่อชีวิตจะได้เปลี่ยนแปลงไป ในทางที่ดีจนสามารถดำเนินชีวิตด้วยความมุ่งมั่นเบิกบานและร่าเริงสดใสได้

จุดมุ่งหมายสูงสุดที่มนุษย์ทุกคนควรแสวงหาในชีวิต คือ การทำให้โลกแห่งการดำรงชีวิต อันผาสุกเบิกบานใจปรากฏขึ้นเป็นจริงบนโลกนี้ การดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจนั้น จะปรากฏ เป็นจริงได้ก็ต่อเมื่อผู้คนที่ทั้งหลายดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความปิตินดีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่ง เป็นการเจริญเติบโตทางด้านจิตใจของมนุษย์ โดยได้รับการพิทักษ์คุ้มครองอย่างอบอุ่นของพระผู้ เป็นเจ้าโอะยะซะมะ มนุษย์เราสามารถดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจได้ในโลกนี้

พระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิทรงเนรมิตโลกนี้และสร้างมนุษย์ขึ้น เพราะทรงดำริว่าเมื่อพระองค์ทอดพระเนตรเห็นการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจของมนุษย์ทั้งหลาย พระผู้เป็นเจ้าก็จะทรงร่วมสนุกรื่นเริงไปด้วย ดังนั้น สภาพที่ทั้งพระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิและมนุษย์เราซึ่งเป็นลูกๆ ของพระองค์ร่วมสนุกสนานเบิกบานใจด้วยกันนั่นเอง คือ การดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ นี่คือนี่สิ่งทีพระผู้เป็นเจ้าทรงปรารถนายิ่ง ดังคำกล่าวที่ว่า (กองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ, 2536: 112)

- ๗-109 เมื่อมนุษยชาติทั่วทั้งโลกมีใจบริสุทธิ์ใสสะอาด
และดำรงชีวิตที่เต็มไปด้วยความผาสุกเบิกบานใจแล้วไซ้
- ๗-110 ฝ่ายใจจิตอิทธิพลยห้าวหาญขึ้นด้วยอย่างแน่นอน
เช่นเดียวกันกับพวกมนุษย์ไม่ผิดเลย
- ๗-111 หากจิตใจของมนุษยชาติทั่วทั้งโลกนี้จะห้าวหาญขึ้น
ทั้งจิตอิทธิและมนุษย์ก็เช่นเดียวกัน

พระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิจึงทรงประทานพรทุกสิ่งทุกอย่างในธรรมชาติไว้ให้เพื่อการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ เพื่อให้มนุษย์เราสามารถดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจได้ พระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิจึงทรงให้มนุษย์เราเยี่ยมร่างกายมา ด้วยความขอบพระคุณต่อพระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิ เราจึงใช้ทุกสิ่งทุกอย่างในธรรมชาติให้เป็นประโยชน์ ใช้ร่างกายที่ข้อม้อมมาให้เป็นประโยชน์ เพื่อที่เราจะสร้างโลกแห่งชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ และเพื่อให้มวลมนุษย์สามารถดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจได้ พระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะงะมิจะสั่งสอนการปฏิบัติจิตโตะเมะกับชะซุเคะ ซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในการช่วยเหลือมนุษย์ทั้งหลายให้มีชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ

จิตใจแห่งการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจก็คือ จิตใจแห่งการช่วยเหลือ มนุษย์ที่พระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิสร้างขึ้นมา นั้น เป็นลูกๆ ของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิทุกคน มนุษย์เราจึงเป็นพี่น้องกัน สภาพที่พี่น้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันและดำรงชีวิตอย่างผาสุกเบิกบานใจนั้น เป็นสิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าทรงปรารถนามากที่สุด จากจิตใจที่คิดเอาแต่อยากจะทำให้ตัวเองได้รับการช่วยเหลือปรับเปลี่ยนให้เป็นจิตใจที่ภาวนาอธิษฐานขอความช่วยเหลือเพื่อผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง จิตใจแห่งการช่วยเหลือผู้อื่นเป็นจิตใจแห่งการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ ดังข้อความที่ว่า (กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว, 2546: 158)

“พระเจ้าผู้เป็นเจ้าทรงชักนำเจ้าเสร็จ แต่การทดสอบเจ้ายังไม่เสร็จนั่นแหละ การทดสอบหมายความว่า ถ้าช่วยเหลือผู้อื่น ตนเองก็พลอยได้รับการช่วยเหลือด้วย อย่าคิดแต่เรื่องของตัวเอง หากจิตใจของเจ้าบริสุทธิ์ผุดผ่องแน่นอนซึ่งแม้ตนเองเป็นอะไรไปก็ตาม มุ่งมั่นอยากช่วยเหลือคนอื่นหรืออยากให้คนอื่นได้รับความช่วยเหลือให้ได้แล้ว อาการป่วยของเจ้าก็จะได้รับการรักษาให้หายขาดไป”

และอีกหนึ่งเรื่องในเกร็ดพระชีวิตประวัติของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการที่จะช่วยเหลือผู้อื่น ดังนี้ (กองการต่างประเทศศาสนาเทรีเคียว, 2546: 134)

“เรื่องนี้เป็นเรื่องของเงินจิโร ฟุคุยะ ซึ่งเป็นตอนที่เงินจิโรตั้งใจแน่วแน่ว่าคำสอนที่ดีอย่างนี้จำเป็นต้องเผยแพร่ออกไปให้ได้ จึงเกิดความพยายามมุ่งมั่นอย่างเบิกบานมากยิ่งขึ้นในการเดินเผยแผ่คำสอนและทำการช่วยเหลือผู้ป่วยที่โน่นที่นี้ ขณะนั้น ชีวิตความเป็นอยู่ของเงินจิโรอยู่ในสภาพที่ไม่มีเสื่อที่จะเปลี่ยนใส่ ไม่มีถ่านที่จะเผาไหม้และหากไม่ได้รับการทำงานของพระเจ้าโอะยะซะมะแล้ว ข้าวกินสำหรับวันนี้ไม่มีอีกด้วย ถึงแม้ว่าจะอยู่ในสถานการณ์เช่นนี้ก็ตาม เขาก็ยังกลับไปจับะโดยไม่ท้อแท้ใจแต่อย่างใด โอะยะซะมะกล่าวแก่เขาเสมอว่า ความจำกัดเสมือนเป็นความยินดี อย่าคร่ำครวญไม่พอใจว่ามันยังเล็ก สัจจะนั้นทับถมมาจากสิ่งเล็กๆ จนกลายเป็นสิ่งใหญ่ แม้แต่ต้นสนใหญ่ก็เคยเป็นต้นเล็ก จงยินดีกับสิ่งเล็กน้อย นั่นเป็นหน่อใหญ่ที่จะเจริญงอกงามในอนาคต”

ข้อปฏิบัติที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากการศึกษาหลักคำสอนของศาสนาเทรีเคียว ผู้วิจัยพบว่าข้อปฏิบัติที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ดังนี้

1. การมองโลกในแง่ดี แง่บวกเสมอ ถึงแม้ว่าจะเจอกับสภาพความทุกข์ยากลำบากใดๆ ก็ตาม ดังข้อความในพระชีวิตประวัติของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะตอนหนึ่งที่ว่า “ในโลกนี้มีบางคนแม้จะมีข้าวปลาอาหารกองสูงปานภูเขาอยู่เคียงข้างหมอนหนุนนอนก็ตาม แต่จะกินไม่ลง แม้แต่น้ำก็ดื่มไม่ลงคอ ทุกข์ทรมานอยู่อย่างนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับคนเหล่านั้น เรายังข้างมีความสุขมากเหลือเกิน ถ้าตม่น้ำก็จะรู้รสชาติของน้ำได้ดี พระเจ้าโอะยะซะมะประทานไว้ให้เพียบพร้อม” (กองเผยแผ่ศาสนาเทรีเคียวในต่างประเทศ, 2537ก: 30-31)

2. การให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและมีความเห็นใจผู้อื่นเสมือนว่าผู้นั้นเป็นคนในครอบครัว การช่วยเหลือผู้อื่นที่กำลังเดือดร้อน โดยให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ด้วยจิตใจที่ปรารถนาจะให้ เขาเหล่านั้นเกิดความปีติยินดีเป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างยิ่ง ดังคำกล่าวตอนหนึ่งที่ว่า “ถ้ามอบให้แก่ คนที่ต้องการละก็ น่ายินดีมากกว่าไม่ใช่หรือ” (กองการต่างประเทศศาสนาเทรีเคียว, 2546: 38) ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับมนุษย์นั้น ถ้าทั้งสองฝ่ายมีจิตใจที่รวมกันเป็นหนึ่งก็จะทำให้สามารถ ผ่านพ้นสิ่งต่างๆ ไปได้ หากมีเหตุการณ์ที่ไม่ดีเกิดขึ้นกับคนอื่น อยาคิดว่าเป็นเรื่องที่ไกลตัวเรา เพราะทุกสิ่งที่เราคิดว่าไม่ใช่เรื่องของเรา เราไม่เกี่ยวข้องด้วยนั้น สักวันอาจเกิดขึ้นกับตัวเราก็ได้ ดังนั้นเราควรที่จะเห็นใจผู้อื่นและเข้าใจจิตใจของคนเหล่านั้นว่าเขาต้องเผชิญกับความทุกข์เช่นไร

3. สอนให้เรารู้จักการตอบแทนคุณแก่ผู้ที่อยู่เบื้องหลังชีวิตของเรา ในโลกนี้ ไม่มีใครที่เกิด ขึ้นมาด้วยความสามารถของตนเอง และไม่มีใครที่สามารถดำรงคงอยู่ได้ด้วยพลังของตนเอง หาก เรามีความรู้สึกในการขอบคุณต่อร่างกายที่ได้รับการให้ยืมมา ขอบคุณต่อสิ่งที่อยู่รอบตัว อาหารที่ กินเพื่อสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ และรู้สึกขอบคุณต่อผู้ที่อยู่เบื้องหลังเราที่คอยผลักดันให้เรามีวันนี้ ได้ หากมีความคิดและรู้สึกถึงสิ่งเหล่านี้ ไม่ว่าจะเหตุการณ์ที่พบนั้นจะเลวร้ายแค่ไหนก็ตาม เราก็จะมีความพยายามและพร้อมที่จะเผชิญกับทุกปัญหาที่พบเจอ การตอบแทนคุณต่อผู้มีพระคุณไม่ จำเป็นต้องทำอะไรที่ยิ่งใหญ่เสมอไป ขอเพียงทำด้วยความตั้งใจและจริงใจ แม้จะเป็นเพียงสิ่ง เล็กน้อยแต่ก็มีความยิ่งใหญ่ได้ อย่างเช่นคำกล่าวที่ว่า “การกตัญญูทวดเวที่ต่อพ่อแม่ นั่น เงินทองไม่ จำเป็นหรอก อะไรก็ตามที เพียงแค่นวดให้ก็อ้อมอกอ้อมใจ” (กองการต่างประเทศศาสนาเทรีเคียว, 2546: 149) พ่อแม่เปรียบเหมือนต้นไม้ที่ดูแลเราจากพื้นดิน เราซึ่งเป็นลูกก็เป็นเพียงกิ่งไม้กิ่งหนึ่ง ดังนั้นเราควรที่จะรู้สึกขอบคุณต่อพ่อแม่ที่ทำให้เราสามารถเจริญเติบโตจนมีวันนี้ได้

4. สอนให้เราเข้าใจจิตใจของพ่อแม่ที่มีความรักและความปรารถนาที่จะให้สิ่งที่ดีที่สุดลูกๆ เสมอ ดังข้อความในเกร็ดพระชีวประวัติของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะตอนหนึ่งที่ว่า “เวลานั้น เป็นฤดูใบไม้ร่วง เป็นช่วงที่ลูกพลับออกสุดลาดมากที่สุดพอดี ขณะที่โอะยะชะมะ มะซุอิอยู่ต่อหน้า โอะยะชะมะและข้างหน้าโอะยะชะมะก็มีลูกพลับหลายลูกวางไว้บนถาด ก่อนที่โอะยะชะมะจะ หยิบลูกพลับออกจากถาดนั้น ก็มองดูลูกพลับลูกนั้นลูกนี้จากมุมต่างๆ เมื่อโอะยะชะมะสังเกตการ กระทำเช่นนี้ก็คิดว่า แม่โอะยะชะมะก็เหมือนกัน เมื่อหยิบลูกพลับก็เลือกเอาลูกพลับที่ดี แต่ลูกพลับ ที่โอะยะชะมะหยิบขึ้นมานั้นกลับเป็นลูกพลับที่เสียมากที่สุดและผลกถาดที่วางลูกพลับที่เหลือไว้ไป ทางโอะยะชะมะและกล่าวว่า เอลละ เจ้าก็กินลูกหนึ่งซิ จึงให้ลูกพลับแก่โอะยะชะมะ เมื่อเห็นการ กระทำของโอะยะชะมะดังกล่าว โอะยะชะมะรู้สึกซาบซึ้งใจจริงๆ ว่า จริงทีเดียว โอะยะชะมะก็มีการ

เลือกของท่าน แต่การที่ท่านเลือกนั้นแตกต่างกันกับการเลือกของมนุษย์เรา ท่านเลือกสิ่งที่ไม่ดีที่สุดสำหรับตัวท่านเอง นี่คือนิยายอย่างพ่อแม่ของโอะยะซะมะจริง ๆ ลูกพลับที่นำเอเร็ดอรัยนั้น โอะยะซะมะเหลือไว้ให้แก่ลูก ๆ อยากให้ลูก ๆ กิน นี่คือนิยายอย่างพ่อแม่ของโอะยะซะมะที่แท้จริง” (กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว, 2546: 150-151)

5. สอนให้เรามีนิสัยที่ตื่นแต่เช้า มีความซื่อสัตย์และขยันในการทำงาน จงยึดหลักทั้ง 3 ไว้ให้มั่น ดังข้อความในเกร็ดพระชีวิตประวัติของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะตอนหนึ่งว่า “ตื่นแต่เช้า ซื่อสัตย์สุจริต ขยันทำงาน คนอื่นปลูกให้ตื่นในตอนเช้ากับปลูกคนอื่นให้ตื่นนั้น ผลบุญที่ได้รับแตกต่างกันมากนะ ขยันทำงานอย่างเจียว ๆ และชมเชยคนอื่นคือ ความซื่อสัตย์สุจริต หรือฟังคำสอนแล้วไม่ได้ปฏิบัติตามละก็ จะกลายเป็นคนโกหกมดเท็จ ขยันทำงานแล้วก็อยากจะทำอีกหน่อยอีกหน่อยนั้นไม่ใช่เป็นความโลภ แต่เป็นการทำงานที่แท้จริงนั่นเอง” (กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว, 2546: 109-110)

6. สอนให้เรารู้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างในโลกใบนี้ไม่มีสิ่งใดเลยที่ไม่มีประโยชน์ หากรู้จักวิธีในการนำมาใช้ ดังข้อความในเกร็ดพระชีวิตประวัติของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะตอนหนึ่งว่า “การใช้สิ่งของที่ไม่ใช้แล้วให้เกิดประโยชน์ เป็นผลดีติดตัว ไม่ใช่เป็นความเลวทรามต่ำช้า” (กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว, 2546: 110)

7. สอนให้เรารู้ว่าความพยายามเป็นสิ่งที่สำคัญ หากตั้งมั่นในสิ่งใดแล้วไม่ควรที่จะท้อแท้ ดังข้อความในเกร็ดพระชีวิตประวัติของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะที่ว่า “ในแม่น้ำอันกว้างใหญ่มีสะพานข้ามที่ไม่มีเสา ถ้าข้ามสะพานไปและขึ้นภูเขาแห่งสมบัติอันล้ำค่าแล้วก็จะได้รับสิ่งที่ดีเลิศ แต่ในระหว่างทางข้ามสะพาน สะพานก็แกว่งไปมาเพราะไม่มีเสา ถ้าจะย้อนกลับไปกลางคันเพราะสะพานแกว่งก็จะไม่สามารถรับสมบัติอันล้ำค่าได้ แต่ถ้าหากก้าวเดินข้ามสะพานอย่างระมัดระวังด้วยความพยายาม ไม่ตกลงไปในแม่น้ำก็จะมีภูเขาแห่งสมบัติอันล้ำค่าอยู่ตรงหน้า ถ้าก้าวขึ้นไปถึงยอดเขาก็จะได้รับสิ่งที่ดีเลิศ แต่ถ้าเปลี่ยนใจถอยกลับลงจากที่นั่นเพราะภูเขาสูงชันก็จะไม่สามารถรับสมบัติอันล้ำค่าได้” (กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว, 2546: 161-162)

8. สอนให้เรารู้ว่าหากคิดที่จะทำการค้า ก็ไม่ควรที่จะเอาเปรียบผู้อื่นหรือหวังแต่ผลกำไรสูง ๆ ดังข้อความในเกร็ดพระชีวิตประวัติของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะตอนหนึ่งว่า “คนค้าขายควรซื้อด้วยราคาแพงและขายด้วยราคาถูก เมื่อซื้อของจากร้านขายส่งก็ควรซื้อในราคาที่แพงกว่าร้านอื่น เพื่อไม่ให้ร้านขายส่งล้มละลายและลำบาก เมื่อขายของที่ซื้อมาให้แก่ลูกค้าก็ควรที่จะ

ขายให้ถูกกว่าร้านอื่นโดยหากำไรเพียงเล็กน้อย ถ้าทำเช่นนั้นแล้ว ร้านขายส่งก็จะเจริญและเกิดความยินดี ส่วนลูกค้าก็จะดีใจ ด้วยหลักการนี้ก็จะทำให้ร้านของตนเองมีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น เป็นสัจจะแห่งความเจริญรุ่งเรืองพร้อมกันซึ่งจะไม่มีของเหลือและไม่ขาดทุนเป็นอันขาด” (กองการต่างประเทศศาสนาเทวรีเคียว, 2546: 103)

บทที่ 4

บทบาทของศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย

การศึกษาบทบาทของศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย เริ่มต้นจากประวัติในการเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย จากนั้นจึงมุ่งประเด็นไปที่เรื่องของบทบาทของศาสนาเทนรีเคียวในด้านต่างๆ ที่มีในประเทศไทย โดยการรวบรวมข้อมูลจากกิจกรรมต่างๆ ที่ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยและสมาชิกผู้นับถือศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทยจัดขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการวิเคราะห์ให้เห็นถึงบทบาท ผู้วิจัยจึงขอเสนอโดยการแบ่งบทบาทออกเป็น 3 ด้านคือ บทบาทด้านการศึกษา, บทบาทด้านการบริการสังคมและบทบาทด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน

การเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย

การเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทยเริ่มขึ้นในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2510 โดยโบสถ์ใหญ่ศาสนาได้เริ่มเข้ามาเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย โดยมีนาย Yukio TADA กับนาย Masanori IMAMURA ทั้งสองท่านพยายามทุ่มเทอย่างมากในการเผยแผ่คำสอนและดำเนินการขออนุญาตเพื่อเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวอย่างเป็นทางการ จนกระทั่งเดือนมกราคม พ.ศ. 2523 จึงได้รับอนุมัติจากกรมศาสนากระทรวงศึกษาธิการแห่งประเทศไทย ให้สามารถจัดกิจกรรมและพิธีกรรมทางศาสนาเทนรีเคียวได้ (อิมามูระ เซทซุจิ, 2552: 10)

หลังจากที่ได้รับอนุญาตให้สามารถจัดกิจกรรมและพิธีกรรมทางศาสนาเทนรีเคียวได้อย่างเป็นทางการแล้ว ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยจึงได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2525 ณ ซอยศูนย์วิจัย ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ โดยมีหัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยคนแรกคือ ท่านอาจารย์โทจิ ซาโต้ ซึ่งเข้ารับตำแหน่งเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2525 หน้าที่หลักของศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยคือ เป็นศูนย์กลางการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยเผยแผ่ ๔ ของแต่ละโบสถ์ในประเทศไทย และเป็นศูนย์กลางการทำกิจกรรมต่างๆ ของสมาชิกที่นับถือศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย

ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยตั้งอยู่ที่ซอยศูนย์วิจัยเป็นแห่งแรกและตั้งอยู่เป็นเวลา 5 ปี จากนั้นจึงย้ายมาอยู่ที่ 251 ซอยโรจนา ถนนสุขุมวิท 21 (ซอยอโศก) กรุงเทพมหานคร

จนถึงปี พ.ศ. 2536 ต่อมาทางศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยได้จัดซื้อที่ดิน ณ ซอย 69 ถนนลาดพร้าว กรุงเทพฯ และได้ทำพิธีวางศิลาฤกษ์ในวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2536 โดยมีท่านอาจารย์โยชิซุ เทระดะ รองหัวหน้ากองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศและท่านอาจารย์โนบุโอะ นะกะโอะ ซึ่งเป็นหัวหน้าแผนกเอเชีย 1 เดินทางมาร่วมพิธีในครั้งนี้ โดยมีแขกผู้มีเกียรติเข้าร่วมงานทั้งหมด 56 คน (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2537ก: 5)

หลังจากนั้นได้ทำการก่อสร้างศูนย์ฯ แห่งใหม่จนกระทั่งเสร็จสิ้น และในวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2537 ได้ทำพิธีน้อมสักการะศาลที่ประทับแห่งพระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิซึน และถือเป็นการเปิดอาคารแห่งใหม่ของศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย โดยมีท่านชิมบะชิระ องค์กรที่ 3 และภริยาให้เกียรติเดินทางมาร่วมงานในครั้งนี้ ซึ่งปัจจุบันยังคงตั้งอยู่ที่ซอยลาดพร้าว 69 ถนนลาดพร้าว วังทองหลาง กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 15 Tenrikyo Mission Center in Thailand

ที่มา: Tenrikyo Overseas Mission Department (1998)

นอกจากศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยแล้ว ยังมีหน่วยเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทยอีกหลายแห่ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5 ที่ตั้งของหน่วยเผยแพร่ศาสนาเทวรีเดียวในประเทศไทย

ชื่อหน่วยเผยแพร่	ที่ตั้ง/วันก่อตั้ง/หัวหน้าหน่วยฯ/วันนมัสการ
ศูนย์ศาสนาเทวรีเดียวแห่งประเทศไทย	เลขที่ 6 ซ.ลาดพร้าว 69 ถนนลาดพร้าว แขวง / เขต วังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310 โทรศัพท์ 02-933-0727, 02-933-0729 โทรสาร 02-933-0728 หัวหน้าศูนย์ อาจารย์เซทซีลี อิมามูระ วันนมัสการประจำเดือน วันอาทิตย์ที่ 2 ของทุกเดือน เวลา 10.15 น. พิธีนมัสการพร้อมกับจิบะ วันที่ 26 ของทุกเดือน เวลา 10.30 น. สอนรำมือและเล่นเครื่องดนตรี วันอาทิตย์ที่ 2 ของทุกเดือน เวลา 14.00 น. วันเสาร์ที่ 3 ของทุกเดือน เวลา 8.30 น.
หน่วยเผยแพร่ศาสนาเทวรีเดียวบางกอก สังกัดโบสถ์ใหญ่னிชิ	เลขที่ 180 ซ.ศูนย์วิจัย 6 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ เขตห้วย ขวาง กรุงเทพฯ 10320 โทรศัพท์ 02-3190-3607 โทรสาร 02-319-3607 เริ่มก่อตั้งวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2520 เป็นหน่วยเผยแพร่ แห่งแรกในประเทศไทย หัวหน้าหน่วยฯ อาจารย์มิจิโนะบุ ไชโต้ นมัสการวันอาทิตย์ที่ 1 ของทุกเดือน เวลา 10.30 น.
หน่วยเผยแพร่ศาสนาเทวรีเดียวกรุงเทพ สังกัดโบสถ์นาโกย่า	เลขที่ 97/14 ม.วรินทร์ ซ.อารีสัมพันธ์ 1 ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ 02-271-1885 เริ่มก่อตั้ง วันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2523 และย้ายมาอยู่ ที่ตั้งปัจจุบันเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2548 หัวหน้าหน่วยฯ อาจารย์ทาดาโยะ พิลานันท์เดช นมัสการวันอาทิตย์ที่ 1 ของทุกเดือน เวลา 11.00 น.

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ชื่อหน่วยเผยแพร่ฯ	ที่ตั้ง/วันก่อตั้ง/หัวหน้าหน่วยฯ/วันนมัสการ
หน่วยเผยแพร่ศาสนาเทวรีเคียวนาคท์ลี สังกัดโบสถ์ใหญ่นาคท์ลี	เลขที่ 15 ซ.แม่เนี่ยว ถ.ประชาสงเคราะห์ 21 เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10320 โทรศัพท์ 02-277-0123 เริ่มก่อตั้งวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2523 และย้ายมาอยู่ที่ตั้งปัจจุบันเมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2526 หัวหน้าหน่วยฯ คุณยะซุคะซุ อิมามูระ (ผู้ดูแล) นมัสการวันอาทิตย์ที่ 1 ของทุกเดือน เวลา 18.30 น.
หน่วยเผยแพร่ศาสนาเทวรีเคียวโบสถ์ ใหญ่ชิชิบุแห่งประเทศไทย	เลขที่ 3/9 ถ.อรุณอัมรินทร์ แขวงอรุณอัมรินทร์ เขต บางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700 โทรศัพท์ 02-433- 8821 โทรสาร 02-433-8821 เริ่มก่อตั้งวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2527 และย้ายมาอยู่ที่ตั้งปัจจุบันเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2532 หัวหน้าหน่วยฯ อาจารย์ฟูมิฮิโกะ มียาโมโตะ นมัสการวันอาทิตย์ที่ 1 ของทุกเดือน เวลา 11.00 น.
หน่วยเผยแพร่เทวรีเคียววิวิไทโค สังกัดโบสถ์ใหญ่โคริยาม่า	เลขที่ 44 แยก 1 ซอยลาดพร้าว 110 ถนนลาดพร้าว เขตสะพานสอง แขวงวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310 โทรศัพท์ 02-538-3950 เริ่มก่อตั้งวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2532 และย้ายมาอยู่ที่ตั้งปัจจุบันเมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2540 หัวหน้าหน่วยฯ อาจารย์สุเนะโอะ โอะกะตะ นมัสการวันเสาร์ที่ 3 ของทุกเดือน เวลา 11.00 น.
หน่วยเผยแพร่ไทยชินยูโค สังกัดโบสถ์ใหญ่ชิกิชิม่า	เลขที่ 257/42 หมู่บ้านเวียงทอง หมู่ 2 ถนนมหิดล แขวงเม็งราย 3 ต.ป่าแดด อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50100 โทรศัพท์ / โทรสาร (053) 279-796 เริ่มก่อตั้งวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2530 ที่กรุงเทพฯ หลังจากนั้นได้ย้ายไปอยู่ที่เชียงใหม่ เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2533

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ชื่อหน่วยเผยแพร่ฯ	ที่ตั้ง/วันก่อตั้ง/หัวหน้าหน่วยฯ/วันนมัสการ
ศูนย์รวมสมาชิกเทวรีเคียวบันโด มหาสารคาม โบสถ์ใหญ่บันโด	หัวหน้าหน่วยฯ อาจารย์ทะเคะฮิโกะ นิชิโอะคะ นมัสการวันอาทิตย์ที่ 1 ของทุกเดือน เวลา 10.00 น. เลขที่ 1437/17 ถ.นครสวรรค์ ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม 44000 โทรศัพท์ (043) 711-236 โทรสาร (043) 721-351 เริ่มก่อตั้งวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ.2539
หน่วยเผยแพร่ฯ ศูนย์มิชิทาเคะ สังกัดโบสถ์ใหญ่โทฮง	หัวหน้าหน่วยฯ อาจารย์มะซาชิคะ ทะงิคุและ คุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล (ผู้ดูแล) นมัสการวันที่ 18 ของทุกเดือน เวลา 18.00 น. เลขที่ 61/75 ไรมอนเพลส ซ.10 หมู่ที่ 3 ถ.เทพารักษ์ กม.15.5 ต.บางปลา อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540 เริ่มก่อตั้ง / พิธีเปิด วันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2544
หน่วยเผยแพร่ศาสนาเทวรีเคียวเน็งะตะ สังกัดโบสถ์ใหญ่เน็งะตะ	หัวหน้าหน่วยฯ คุณทองสุข ละออลชา (ผู้ดูแล) นมัสการวันเสาร์สุดท้ายของทุกเดือน เวลา 19.00 น. เลขที่ 3/746 ชั้น 10 บ้านประชานิเวศน์ 1 ถ. ประชา นิเวศน์ 1 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑ 10900 โทรศัพท์ / แฟกซ์ 02-5804805 เริ่มก่อตั้งวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2538 จากนั้นย้ายไปอยู่ที่ ที่บางซื่อเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2543 แล้วจึงย้ายมา อยู่ที่ตั้งปัจจุบัน
หน่วยเผยแพร่ศาสนาเทวรีเคียวไทย อะโบชิ สังกัดโบสถ์ใหญ่อะโบชิ	หัวหน้าหน่วยฯ คุณโยชิฮาระ ฮิเดะกะ (ผู้ดูแล) นมัสการวันอาทิตย์ที่ 1 ของทุกเดือน เวลา 11.00 น. เลขที่ 31 หมู่ที่ 1 ต.ด้า อ.ขุนตาล จ.เชียงราย 57340 โทรศัพท์ 053-657227 เริ่มก่อตั้งวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2546
	หัวหน้าหน่วยฯ คุณทาคานิริ คุโบ (ผู้ดูแล)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ชื่อหน่วยเผยแพร่	ที่ตั้ง/วันก่อตั้ง/หัวหน้าหน่วยฯ/วันนมัสการ
	นมัสการวันอาทิตย์ที่ 1 ของทุกเดือน เวลา -

ที่มา: ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย

เมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2549 อาจารย์เซทซ์ซุจิ อิมามูระได้เดินทางมารับตำแหน่งหัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยเป็นคนที่ 2 แทนอาจารย์โซจิ ซาโต้ซึ่งท่านอาจารย์ได้มาใช้ชีวิตอยู่ที่ประเทศไทยเพื่อทำการเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวเป็นระยะเวลาถึง 24 ปี ถือเป็นการเรียนรู้ถึงพรพิทักษ์คุ้มครองของพระเจ้าโอะยะะงะมิโดยผ่านประเทศไทยและคนไทย ทุกกิจกรรมที่ท่านทำได้สร้างประโยชน์แก่คนไทยและสังคมไทยไม่น้อยเลยทีเดียว จากนั้นได้ทำพิธีนมัสการมอบตำแหน่งในวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2549 โดยอาจารย์อิบุริ มะซะฮิโกะ ประธานคณะกรรมการฝ่ายปกครองแห่งศาสนาเทนรีเคียว (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2549ค: 3)

การประพรมกลิ่นหอมหรือการเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย มีกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องดังนี้ งานแนะนำการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจซึ่งจัดในเดือนกันยายน, การทำอินะคิซิง, การประชุมการแปลหนังสือ, การจัดพิมพ์วารสารเทนรีสัมพันธ์, การจัดกิจกรรมงานวันเด็ก, การกลับสู่จิตของเด็ก, เบสเซคิทัวร์, งานแนะนำศาสนาเทนรีเคียว เป็นต้น กิจกรรมการเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทยสามารถแบ่งตามบทบาทในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

บทบาทด้านการศึกษา

การก่อตั้งโรงเรียนสอนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย

การก่อตั้งโรงเรียนสอนภาษาญี่ปุ่น 2 แห่งคือ โรงเรียนศิลปะและวัฒนธรรมเชียงใหม่ ซึ่งเปิดโรงเรียนอย่างเป็นทางการในวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 ตั้งอยู่ที่ 61/65 ถนนวิไลย ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่และโรงเรียนกรุงเทพศิลปวัฒนธรรมและภาษาเปิดโรงเรียนอย่างเป็นทางการขึ้นเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 ตั้งอยู่ที่ 6 ซอยลาดพร้าว 69 ถนนลาดพร้าว วังทองหลาง กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งโรงเรียนคือ เพื่อให้คนไทยมีโอกาสได้เรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์และมิตรภาพอันดีระหว่างคนไทยกับคนญี่ปุ่น การเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น ในช่วงแรกๆ นั้นมีคนสนใจเรียนน้อยมาก ถ้าเทียบกับยุคปัจจุบัน เนื่องจากเทคโนโลยีต่างๆ ที่มีใช้กันอยู่ส่วนใหญ่ผลิตจากประเทศญี่ปุ่น ยิ่งไปกว่านั้น

โรงงานและบริษัทหลายแห่งในประเทศไทยมีนายทุนหรือหัวหน้าเป็นชาวญี่ปุ่น ดังนั้นคนไทยที่มีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาญี่ปุ่นจึงมีโอกาสดำรงตำแหน่งมากกว่า ส่งผลให้คนไทยเกิดความสนใจที่จะเรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้น

การเรียนการสอนของที่นี่ นอกจากผู้เรียนจะได้ความรู้ทางภาษาญี่ปุ่นอย่างเต็มที่แล้ว ยังถือได้ว่าเป็นการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมอีกด้วย เนื่องจากครูผู้สอนเป็นชาวญี่ปุ่นที่นับถือศาสนาเทนริเคียว ผู้เรียนจึงได้ทั้งความรู้ด้านภาษา ด้านวัฒนธรรมและได้เห็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตของผู้สอนซึ่งนับถือศาสนาเทนริเคียว

การคัดเลือกคนไทยเพื่อเข้าเรียนภาษาญี่ปุ่นในสถาบัน TLI

การเรียนการสอนของสถาบันภาษาแห่งศาสนาเทนริเคียวหรือที่เรียกสั้นๆ ว่า สถาบัน TLI ซึ่งย่อมาจาก Tenrikyo Language Institute เป็นสถาบันที่เปิดโอกาสให้ชาวต่างประเทศที่นับถือศาสนาเทนริเคียวได้ศึกษาวัฒนธรรมญี่ปุ่น ภาษาญี่ปุ่นพร้อมกับคำสอนของศาสนาเทนริเคียว สถาบันแห่งนี้ตั้งอยู่ไม่ไกลจากโบสถ์ศูนย์กลางของศาสนาเทนริเคียว ดังนั้นก่อนที่จะเริ่มการเรียนการสอนนักเรียนทุกคนจะต้องไปสวดมนต์ที่โบสถ์ศูนย์กลางให้ทันตามเวลาที่กำหนด จากนั้นทุกคนจะเดินทางมาที่โรงเรียนพร้อมกันและร่วมตัวกันที่ห้องประชุมเพื่อรำมือเทะโอะโตะริ แล้วจึงเริ่มเรียน ตอนกลางวันทุกคนจะรับประทานอาหารที่โรงเรียนด้วยกันและมีเวรล้างจานผลัดเปลี่ยนกันไป ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ เจ้าหน้าที่หรือนักเรียน ทุกคนต่างก็ต้องทำหน้าที่ในการล้างจานและทำความสะอาดโรงอาหาร ซึ่งทุกคนก็ทำด้วยความยินดีเพราะถือเป็นการทำฮิโนะคิซิงอย่างหนึ่ง

สำหรับคนไทยแล้วมีหลายคนที่จบการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้ บางคนจบหลักสูตร 1 ปีซึ่งเน้นการเรียนภาษาญี่ปุ่น แต่ระหว่างที่เรียนจะได้ศึกษาคำสอนของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าโอะยะะมะมิและดำเนินชีวิตตามแบบอย่างของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะชะมะไปพร้อมๆ กัน บางคนเรียนในปีที่ 2 เพื่อเรียนรู้หลักคำสอนของศาสนาเทนริเคียวให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นและเน้นการทำฮิโนะคิซิงในที่ต่างๆ แน่นนอนว่าพวกเขาเหล่านี้กลายเป็นส่วนสำคัญในการสืบทอดและดำรงคงอยู่ของศาสนาเทนริเคียวในประเทศไทย

ความร่วมมือทางวิชาการ

มหาวิทยาลัยเทนริกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้ทำหนังสือข้อตกลงว่าด้วยการแลกเปลี่ยนทางวิชาการระหว่างกันเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2546 มหาวิทยาลัยเทนริได้เปิดการ

เรียนการสอนในภาควิชาไทยศาสตร์ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2535 เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาภาษา และวัฒนธรรมของประเทศไทย จากนั้นในเดือนเมษายนปี พ.ศ. 2546 ทางมหาวิทยาลัยได้เปลี่ยนระบบทั้งการบริหารและวิชาการ และเปลี่ยนชื่อเป็น สาขาภาษาไทย ภาควิชาเอเชียศึกษา แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงชื่อเรียก แต่การเรียนการสอนนั้นมีความเข้มงวดมากกว่าเดิม การทำหนังสือขอตกลงว่าด้วยการแลกเปลี่ยนทางวิชาการและโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยเทรน์กับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ในครั้งนี้จะมีประโยชน์อย่างมากสำหรับสถาบันทั้งสองแห่งนี้ โดยโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาเริ่มขึ้นในปีการศึกษา พ.ศ. 2547 (โคจิ โนสุ , 2547: 13)

บทบาทด้านการบริการสังคม

กิจกรรมการทำฮีโนะคิซิง

ชมรมฮีโนะคิซิงในประเทศไทยก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2529 มีจุดประสงค์เพื่อรองรับการทำกิจกรรมทุกอย่างตามความเห็นของหน่วยงานศาสนาเทรน์เดียวประจำประเทศไทยและกองประชุมหัวหน้าหน่วยเผยแผ่ศาสนาเทรน์เดียว ทำทุกอย่างที่สร้างความยินดีให้แก่ผู้อื่นและเป็นประโยชน์ต่อสังคมตามแนวทางคำสอนของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะ สร้างเสริมความเลื่อมใสศรัทธาในคำสอนของตนและผู้อื่น อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน นอกจากการทำฮีโนะคิซิงแล้ว ทางชมรมฮีโนะคิซิงได้มีการจัดการแข่งขันโบว์ลิงเชื่อมความสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกจากโบสถ์ต่างๆ ได้มีการพบปะสังสรรค์เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนะซึ่งกันและกัน การทำฮีโนะคิซิงในประเทศไทยจัดขึ้นปีละ 2 ครั้งในเดือนพฤษภาคมและเดือนตุลาคม รายละเอียดกิจกรรมมีดังนี้

ตารางที่ 6 การทำฮีโนะคิซิงในประเทศไทย

วันที่	กิจกรรมฮีโนะคิซิง
18 พฤษภาคม พ.ศ. 2530	ทำความสะอาดบริเวณสวนสาธารณะจตุจักร (ศูนย์ศาสนาเทรน์เดียวแห่งประเทศไทย, 2530: 8)
15 พฤษภาคม พ.ศ. 2531	กำหนดการแรกคือทำความสะอาดบริเวณสวนสาธารณะ จตุจักรแต่วันนี้ฝนตกจึงมีการทำฮีโนะคิซิงที่ศูนย์ฯ และที่หน่วย เผยแผ่ของแต่ละคน (ศูนย์ศาสนาเทรน์เดียวแห่งประเทศไทย, 2531ก: 5)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

วันที่	กิจกรรมอินโอะดิซิง
5 พฤษภาคม พ.ศ. 2532	ทาสีเครื่องเล่นและเตียง รวมทั้งบริจาคสมุดและสิ่งของต่างๆ ที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2532ข: 10-11)
23 ตุลาคม พ.ศ. 2532	ทาสีการ์ตูนทับภาพวาดเดิม ทาสีเครื่องเล่นเด็กและอาคารบางส่วน รวมทั้งตัดหญ้าที่สนาม ณ โรงพยาบาลราชานุกูล ดินแดน ห้วยขวาง (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2533ก: 14)
8 พฤษภาคม พ.ศ. 2533	ทาสีเก้าอี้ โต๊ะและรั้ว รวมทั้งผนังกันคร้ว และมีการบริจาคกระเบื้องปูพื้นห้องครัวที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2533ข: 10-11)
21 ตุลาคม พ.ศ. 2533	ทาสีขอบหน้าต่าง กำแพง ประตูไม้ที่ห้องเรียน ทำความสะอาดห้องเรียนและห้องประชุม ณ โรงพยาบาลราชานุกูล ดินแดน ห้วยขวาง (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2533ค: 10-11)
19 พฤษภาคม พ.ศ. 2534	ซ่อมแซมและทาสีเก้าอี้ โต๊ะในโรงอาหาร ทำความสะอาดบริเวณสนามเด็กเล่น และมีการบริจาคกระเบื้องหลังคาอาคารเด็กเล่นและบริจาคยาให้แก่เด็กๆ ที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2534: 14)
20 ตุลาคม พ.ศ. 2534	ช่วยจัดทำอุปกรณ์การเรียนการสอน ทาสีผนังห้อง จัดสวนปรับพื้นที่สนาม ตัดหญ้า ตัดต้นไม้ ทำความสะอาดหลังคาและร่องน้ำ ทำความสะอาดบริเวณอาคารเรียนและเข็ดกระจก ณ โรงพยาบาลราชานุกูล ดินแดน ห้วยขวาง (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2534: 14)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

วันที่	กิจกรรมฮิโนะคิซิง
5 พฤษภาคม พ.ศ. 2535	ทาสีเสาทางเดินระหว่างตึกและม้านั่งยาวหน้าตึกทุกตึกที่สถาน สงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2535: 10-11)
5 พฤษภาคม พ.ศ. 2536	ทาสีเครื่องเล่น เก้าอี้ในโรงอาหาร ซ่อมแซมเก้าอี้ที่ชำรุด ที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2536ข: 9)
23 ตุลาคม พ.ศ. 2536	ทาสีรั้ว อาคารสำนักงาน เรือนไม้และช่วยขนดินถมถนนภายใน ศูนย์ฝึกอาชีพบางพูน ปทุมธานี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่ง ประเทศไทย, 2536ค: 16-18)
5 พฤษภาคม พ.ศ. 2537	ทำความสะอาดบริเวณภายในศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่ง ประเทศไทยแห่งใหม่ เพื่อเตรียมการต้อนรับท่านชิมบะชิระและ ภรรยา (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2537ก: 11)
23 ตุลาคม พ.ศ. 2537	ทาสีกำแพงภายนอกอาคาร ประตู ขอบหน้าต่าง โตะ เก้าอี้ใน โรงอาหารและผนังภายนอกกระเบื้องทางเดินของอาคารเรียนที่ ศูนย์ฝึกอาชีพบางพูน ปทุมธานี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่ง ประเทศไทย, 2537ข: 16-17)
25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2538	ทาสีอาคารอำนวยการทั้งภายในและภายนอกที่ศูนย์ฝึกอาชีพ บางพูน ปทุมธานี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2539ก: 15)
19 พฤษภาคม พ.ศ. 2539	ซ่อมแซมและทาสีอาคารต่างๆ ที่ชำรุดทรุดโทรมเพราะอุทกภัย ที่ศูนย์ฝึกอาชีพบางพูน ปทุมธานี (พิทักษ์ เปงอินทร์, 2539: 12-14)
20 ตุลาคม พ.ศ. 2539	ซ่อมแซมเก้าอี้ ทาสีและทำความสะอาดศาลาที่สถาน สงเคราะห์คนชราบ้านบางแค (พิทักษ์ เปงอินทร์, 2540: 14-15)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

วันที่	กิจกรรมฮิโนะคิซิง
18 พฤษภาคม พ.ศ. 2540	ซ่อมเก้าอี้ ทาสีรั้ว ศาลากลางน้ำและทำความสะอาดโรงอาหาร ที่ศูนย์ฝึกอาชีพบางพูน ปทุมธานี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2540ข: 2-3)
17 พฤษภาคม พ.ศ. 2541	ทาสีรั้ว ทำความสะอาดห้องพักอาคาร 4 ชั้นและโรงอาหารที่ ศูนย์ฝึกอาชีพบางพูน ปทุมธานี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2541ข: 20-21)
18 ตุลาคม พ.ศ. 2541	ทาสีเตียงนอนของเด็กๆ บริจาคแปรงสีฟัน และมีบริการตัดผม ให้กับเด็กๆ ที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต คลอง 5 ปทุมธานี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2541ค: 12-13)
16 พฤษภาคม พ.ศ. 2542	ทาสีเตียงนอนของเด็กๆ บริจาคสิ่งของและมีบริการตัดผมให้กับ เด็กๆ ที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต คลอง 5 ปทุมธานี (ศูนย์ ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2542ข: 2-3)
21 พฤษภาคม พ.ศ. 2543	ทาสีเครื่องเล่นเด็กจำนวน 40 เครื่องและมีบริการตัดผมให้กับ เด็กๆ ที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต คลอง 5 ปทุมธานี (ศูนย์ ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2543ค: 2-7)
15 ตุลาคม พ.ศ. 2543	ทาสีเสาของทางเดินที่เชื่อมระหว่างตึกและเครื่องเล่นเด็ก บางส่วน และมีบริการตัดผมให้กับเด็กๆ ที่สถานสงเคราะห์เด็ก อ่อนรังสิต คลอง 5 ปทุมธานี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่ง ประเทศไทย, 2544ก: 8-9)
20 พฤษภาคม พ.ศ. 2544	ทาสีเตียงนอนของเด็กๆ ที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต คลอง 5 ปทุมธานี(ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2544ค: 8)
21 ตุลาคม พ.ศ. 2544	ทาสีเตียงนอนของเด็กๆ ที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต คลอง 5 ปทุมธานี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2544ง: 10-11)
19 พฤษภาคม พ.ศ. 2545	ทาสีเตียงนอนของเด็กๆ ที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต คลอง 5 ปทุมธานี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2545ค: 3-4)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

วันที่	กิจกรรมอื่นในคดีซึ่ง
20 ตุลาคม พ.ศ. 2545	กวาดใบไม้และเก็บขยะบริเวณภายในสวนสาธารณะลุมพินี กรุงเทพมหานคร (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2546ก: 4)
18 พฤษภาคม พ.ศ. 2546	ทาสีเตียงนอนของเด็กๆ ที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต คลอง 5 ปทุมธานี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2546ข: 8-9)
16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546	กวาดใบไม้และเก็บขยะบริเวณภายในสวนสาธารณะลุมพินี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2547ก: 6)
16 พฤษภาคม พ.ศ. 2547	ทาสีเตียงนอนของเด็กๆ ที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต คลอง 5 ปทุมธานี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2547ค: 2-3)
21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547	กวาดใบไม้และเก็บขยะบริเวณภายในสวนสาธารณะลุมพินี กรุงเทพมหานคร (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2548ก: 2-3)
15 พฤษภาคม พ.ศ. 2548	ทาสีรั้วไม้ที่กั้นระหว่างทางเดินและสระน้ำ ทาสีเตียงนอนของเด็กๆ ที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต คลอง 5 ปทุมธานี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2548ง: 2-3)
30 ตุลาคม พ.ศ. 2548	กวาดใบไม้และเก็บขยะบริเวณภายในสวนสาธารณะลุมพินี กรุงเทพมหานคร และได้มอบไม้กวาดกับที่ตักขยะให้แก่เจ้าหน้าที่ของสวนลุมพินีเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2548ฉ: 8-9)
21 พฤษภาคม พ.ศ. 2549	ทาสีเตียงนอนของเด็กๆ ที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต คลอง 5 ปทุมธานี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2549ข: 4-5)
15 ตุลาคม พ.ศ. 2549	กวาดใบไม้และเก็บขยะบริเวณภายในสวนสาธารณะลุมพินี กรุงเทพมหานคร (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2549ง: 10-11)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

วันที่	กิจกรรมฮิโนะคิซิง
20 พฤษภาคม พ.ศ. 2550	ทำความสะอาดหลังคาทางเดินระหว่างอาคารและบริเวณภายนอกอาคาร ตัดกิ่งไม้ ซ่อมแซมและทาสีรั้วบริเวณรอบสระน้ำ ที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต คลอง 5 ปทุมธานี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2550ข: 2-4)
21 ตุลาคม พ.ศ. 2550	กวาดใบไม้และเก็บขยะบริเวณภายในสวนสาธารณะ ลุมพินี กรุงเทพมหานคร และได้มอบไม้กวาด 10 อันกับที่ตัดขยะ 9 อัน ให้แก่เจ้าหน้าที่ของสวนลุมพินีเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2550ง: 4-5)
18 พฤษภาคม พ.ศ. 2551	ทาสีเครื่องเล่น ตัดหญ้า กวาดใบไม้ เช็ดกระจกและซ่อมแซมรั้วที่ชำรุดที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต คลอง 5 ปทุมธานี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2551ข: 2-4)
19 ตุลาคม พ.ศ. 2551	เก็บขยะบริเวณชายหาดและทางเดินริมถนนที่ชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2551ง: 4-5)
17 พฤษภาคม พ.ศ. 2552	ทาสีผนังข้างในด้านบน ด้านล่าง หน้าต่างและทำความสะอาดด้านนอก บริเวณค้ำเสาส่วนหนึ่งและขนมให้แก่เด็กที่สถานสงเคราะห์เยาวชนมูลนิธิมหาราช รังสิต คลอง 5 ปทุมธานี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2552ข: 2-5)
22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552	เก็บขยะบริเวณชายหาดและทางเดินริมถนนที่ชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2553: 4-7)

ที่มา: วารสารเทนรีสัมพันธ์

กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ในต่างจังหวัด

ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทยร่วมกับสมาชิกสังกัดโบสถ์ต่างๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทยได้จัดกิจกรรมเพื่อเป็นการบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่คนไทยในต่างจังหวัด รายละเอียดมีดังนี้

วันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2531 คณะเผยแผ่ของศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทยนำโดยอาจารย์โชจิ ซาโต้ ได้บริจาคสิ่งของเพื่อช่วยเหลือพี่น้องคนไทยในภาคใต้ที่ประสบกับอุทกภัยเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2531 โดยมีผ้าห่มกันหนาวจำนวน 500 ผืนและสมุดจำนวน 500 เล่ม โดยได้ทำการส่งมอบผ่านทางกระทรวงศึกษาธิการ (ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2532 ก: 15)

วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2533 คณะเผยแผ่ของศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทยนำโดยอาจารย์โชจิ ซาโต้ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บันโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล มอบสมุดให้แก่นักเรียนทั้งหมด 9 โรงเรียน นักเรียนที่ได้รับมอบจำนวน 2,773 คนที่จังหวัดมหาสารคาม (ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2533ค: 15)

วันที่ 16-18 สิงหาคม พ.ศ. 2535 คณะเผยแผ่ของศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทยนำโดยอาจารย์โชจิ ซาโต้ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บันโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล ได้ไปเยี่ยมเยียน มอบสมุด เสื้อผ้าให้แก่นักเรียน และได้มอบเสื้อผ้าที่ได้รับบริจาคให้แก่ชาวบ้านที่อยู่หมู่บ้านใกล้เคียงในจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

โรงเรียนวันครู 2502	โรงเรียนหนองโนอีดำ
โรงเรียนหลักเมืองมหาสารคาม	โรงเรียนบ้านหนองแวง
โรงเรียนบ้านหนองโพด	โรงเรียนบ้านโคกศรี
โรงเรียนบ้านหนองปลิง	โรงเรียนบ้านโคกกลาง
โรงเรียนบ้านวังแสง	โรงเรียนขอนแก่นตะคุ
โรงเรียนบ้านดอนก่อกกเหลี่ยม	หมู่บ้านกกเหลี่ยม
หมู่บ้านหนองโพด	

(ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2536ก: 5-7)

วันที่ 14-16 ตุลาคม พ.ศ. 2536 คณะเผยแผ่ของศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทยนำโดยอาจารย์โชจิ ซาโต้ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บันโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล

มอบสมุดและเสื้อผ้าให้แก่นักเรียนทั้งหมด 11 โรงเรียน และได้มอบเสื้อผ้าที่ได้รับบริจาคให้แก่ชาวบ้านที่อยู่หมู่บ้านใกล้เคียงในจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

โรงเรียนบ้านดินดำ	โรงเรียนบ้านวังขาว
โรงเรียนบ้านโขงกุดหวาย	โรงเรียนบ้านแก้ง
โรงเรียนบ้านท่าประทาย	โรงเรียนชุมชนบ้านลาด
โรงเรียนบ้านวังไฟ	โรงเรียนบ้านบึงคล้า
โรงเรียนบ้านกุดชุย	โรงเรียนบ้านเล็งปอ
โรงเรียนบ้านม่วงโพธิ์ศรี	ตำบลลาดพัฒนา ตำบลแก้ง

(ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2536ค: 15)

วันที่ 3 - 6 ตุลาคม พ.ศ. 2537 คณะเผยแผ่ของศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทยนำโดยอาจารย์โชจิ ซาโต้ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บันโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล มอบสมุดและเสื้อผ้าให้แก่ นักเรียนทั้งหมด 23 โรงเรียนที่จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

โรงเรียนบ้านหญ้าป้อม บรบือ	โรงเรียนบ้านหนองไผ่ด้ามขวาน
โรงเรียนบ้านหนองจิก	โรงเรียนโคกเทิม
โรงเรียนบ้านหนองบัวน้อย	โรงเรียนบ้านหนองกลางโคก
โรงเรียนหนองโนใต้	โรงเรียนบ้านหนองโนนทับม้า
โรงเรียนบ้านร่วมใจสอง	โรงเรียนบ้านหนองแต่น้อย
โรงเรียนบ้านหนองผง	โรงเรียนบ้านหนองแคนหัวฝ้าย
โรงเรียนบ้านป่าข้างโนนลาน	โรงเรียนบ้านชุมชุมมิตรภาพ
โรงเรียนบ้านโพนละออม	โรงเรียนบ้านโนนศรีภิบาล
โรงเรียนบ้านโสกแดง	โรงเรียนบ้านโคกสีน
โรงเรียนบ้านคุณ	โรงเรียนบ้านหนองเจริญ
โรงเรียนบ้านหนองบัว	โรงเรียนบ้านดอนก่อ
โรงเรียนบ้านขอนแก่นตะคุ	

(ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2537ข: 18-19)

วันที่ 28-29 กันยายน พ.ศ. 2538 คณะเผยแผ่ของศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทยนำโดยอาจารย์โชจิ ซาโต้ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บันโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล มอบสมุดและเสื้อผ้าให้แก่ นักเรียนทั้งหมด 17 โรงเรียนที่จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

โรงเรียนน่านเกษียณ	โรงเรียนหัวช้างหนองแสง
โรงเรียนโคกก่อ	โรงเรียนสมศรี
โรงเรียนภูดิน	โรงเรียนหนองหิน
โรงเรียนหนองค้อสวนอ้อย	โรงเรียนหนองบัวโนนหอมกม
โรงเรียนเหล่าหนาด	โรงเรียนหนองหล่ม
โรงเรียนดอนหว้านหัวหนอง	โรงเรียนหนองคูน้ำจัน
โรงเรียนหนองคู	โรงเรียนจำนัก
โรงเรียนบ้านโคกศรี	โรงเรียนบ้านหนองโพด
โรงเรียนบ้านหนองแวง	

(ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2538: 3-5)

ในปีพ.ศ. 2531 โบสถ์ใหญ่ชิชิบูได้ก่อตั้งมูลนิธิช่วยเหลือเด็กยากจนขึ้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อที่จะได้ช่วยเหลือเด็กๆ ที่อยู่ต่างจังหวัดที่ยากจนได้มีการศึกษากันอย่างทั่วถึงมากขึ้น และเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2539 คณะเผยแผ่ของโบสถ์ชิชิบู มอบสมุดให้แก่นักเรียนทั้งหมด 7 โรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนไทรคามวิทยา	โรงเรียนปาฝา
โรงเรียนหัวนางามวิทยา	โรงเรียนดอนแคนดอนหวายสามัคคี
โรงเรียนบ้านพยอม	โรงเรียนบ้านม่วงน้ำ
โรงเรียนบ้านเหล่ากล้วย	

(มาซาฮิโระ นาคาคูเน่, 2539: 15)

วันที่ 16-19 มกราคม พ.ศ. 2540 คณะเผยแผ่ของศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย นำโดยอาจารย์โชจิ ซาโต้ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บันโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล มอบสมุด อุปกรณ์การเรียนและเสื้อผ้าให้แก่เรียนทั้งหมด 10 โรงเรียนที่จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

โรงเรียนบ้านหันเชียงเหียน	โรงเรียนบ้านโคกศรี
โรงเรียนบ้านหนองปลิง	โรงเรียนบ้านแวงนคร
โรงเรียนบ้านโนนทัน	โรงเรียนบ้านสระแก้วหนองคู
โรงเรียนบ้านจัวบา	โรงเรียนบ้านโคกไร่
โรงเรียนบ้านหนองหว้า	โรงเรียนบ้านโนน

(ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2540ก: 3-4)

มูลนิธิส่งเสริมการศึกษาและวัฒนธรรมแห่งเชียงใหม่ ได้ไปบริจาคสิ่งของที่โรงเรียนป่าแป๋วิทยา จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2540 และที่หมู่บ้านซาวกะเหรี่ยงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 ในปีนี้ทางมูลนิธิได้ไปเยี่ยมโรงเรียนและบริจาคอุปกรณ์การเรียนทั้งหมด 12 แห่งที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน (ศูนย์ศาสนาเทวรีเดียวแห่งประเทศไทย, 2540ก: 5-6)

สมาชิกของหน่วยเผยแผ่ฯ บัณฑิตมหาสารคามจำนวน 17คน นำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล ร่วมกันทำอินะคิซิงในวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2540 ที่สถานสงเคราะห์คนชรา อำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม กิจกรรมที่จัดขึ้นคือ นำอาหารมาบริการในมือเย็นและมอบเครื่องทำน้ำเย็นไว้ในโรงอาหาร (ศูนย์ศาสนาเทวรีเดียวแห่งประเทศไทย, 2540ข: 15)

วันที่ 14-16 มกราคม พ.ศ. 2541 คณะเผยแผ่ฯของศูนย์ศาสนาเทวรีเดียวแห่งประเทศไทย นำโดยอาจารย์โชจิ ซาโต้ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บัณฑิตมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล มอบสมุด อุปกรณ์การเรียนและเสื้อผ้าให้แก่นักเรียนทั้งหมด 10 โรงเรียนที่จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

โรงเรียนบ้านหนองใหญ่	โรงเรียนบ้านดงแก้งดอนหัน
โรงเรียนบ้านแก่น้อย	โรงเรียนบ้านกุดแคน
โรงเรียนบ้านโคกศรี	โรงเรียนบ้านหัวหนองแสง
โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน	โรงเรียนบ้านสมศรี
โรงเรียนบ้านหนองบัวโนนมี	โรงเรียนบ้านหนองค้อสวนอ้อย

(ศูนย์ศาสนาเทวรีเดียวแห่งประเทศไทย, 2541ก: 13-15)

มูลนิธิส่งเสริมการศึกษาและวัฒนธรรมแห่งเชียงใหม่ ได้ไปบริจาคหนังสือแก่เด็กสาวเขาที่โรงเรียนบ้านปางแดง สาขาทุ่งหลุก อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พร้อมทั้งเลี้ยงอาหารกลางวัน จากนั้นไปบริจาคเสื้อกันหนาวที่หมู่บ้านกระเหรี่ยงประร่อง ในวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2541 และในวันที่ 2 ก็เดินทางไปเยี่ยมและให้กำลังใจ พร้อมทั้งถ่ายทอดชะสุเคะให้แก่ผู้ป่วยอนาถาที่โรงพยาบาลมหาราช เชียงใหม่ นอกจากนี้ยังได้ถ่ายทอดชะสุเคะให้กับผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ศูนย์โรคมะเร็งเป็นประจำทุกเดือน (ศูนย์ศาสนาเทวรีเดียวแห่งประเทศไทย, 2542ก: 18)

หน่วยเผยแผ่ฯ ไทยชินยูโค สังกัดโบสถ์ใหญ่ชิโกชิม่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน ร่วมกันทำอินะคิซิงที่ศูนย์โรคมะเร็ง บ้านป่าเปอะ อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยการถ่ายทอด

ชะงูเคาะให้แก่ผู้ป่วย และได้ทำการถางหญ้า ตัดต้นไม้บริเวณภายในศูนย์โรคมะเร็งนี้เมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2542 (ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2542ค: 17)

วันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2543 คณะเผยแผ่ของศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทยนำโดยอาจารย์โชจิ ซาโต้ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บันโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล มอบอุปกรณ์การเรียน ของเล่นและเสื้อผ้าให้แก่นักเรียนทั้งหมด 15 โรงเรียนที่จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

โรงเรียนบ้านวังแสง	โรงเรียนบ้านขอนแก่นตะคุ
โรงเรียนบ้านหนองซุ่น	โรงเรียนบ้านเสือกินวัวโคกน้อย
โรงเรียนชุมชนหมากคำ	โรงเรียนบ้านโนนศรีภิบาล
โรงเรียนบ้านโคกลิ่น	โรงเรียนบ้านหัวขัวโพธิ์ศรี
โรงเรียนบ้านแกดำ	โรงเรียนบ้านเหล่าจันทนาฏ
โรงเรียนบ้านหนองเจริญ	โรงเรียนบ้านหนองบัว
โรงเรียนดอนกอกกเหลี่ยม	โรงเรียนบ้านหนองหัว
โรงเรียนบ้านโคกศรี	

(ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2543ข: 6-9)

วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2543 มูลนิธิส่งเสริมการศึกษาและวัฒนธรรมแห่งเชียงใหม่ร่วมกับคณะของสมาคมชายหนุ่มซิกิซิม่าได้ไปบริจาคอุปกรณ์การเรียนและร่วมร้องเพลง เล่นเกมส์กับเด็กนักเรียนชาวเขาที่โรงเรียนบ้านเตียนอาน ตำบลบ่อหลวง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นโรงเรียนในหมู่บ้านชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง (ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2543ข: 19)

หน่วยเผยแผ่ฯ ไทยชินยูโค สังกัดโบสถ์ใหญ่ซิกิซิม่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คน ร่วมกันทำอิโนะคิซิงที่ศูนย์โรคมะเร็ง บ้านป่าเปอะ อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยการทาสีอาคารนอนผู้ป่วย 2 หลัง และเมื่อทำอิโนะคิซิงเสร็จก็ได้ทำการถ่ายทอดชะงูเคาะให้แก่ผู้ป่วยโรคมะเร็ง ในวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2543 (ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2543ค: 8)

สมาชิกของหน่วยเผยแผ่ฯ บันโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล ร่วมกันทำอิโนะคิซิงโดยนำอาหารและเสื้อผ้าไปมอบแก่ผู้สูงอายุที่บ้านมหาสารคาม ในวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2543 (ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2543ค: 9)

สมาชิกของหน่วยเผยแพร่ฯ บ้านโดมหาสารคาม ร่วมกันทำฮิโนะคิซิงที่จังหวัดมหาสารคาม ในวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2543 ที่โรงเรียนท่าปะทาย โดยได้ซ่อมแซมและทาสีเครื่องเล่นเด็ก รวมทั้งตัดหญ้าบริเวณสนามเด็กเล่น และในวันที่ 21 ก็ได้เดินทางไปบริจาคสิ่งของต่างๆ ให้แก่คนชราที่ยากจนที่อาศัยอยู่ในเมืองมหาสารคาม (นภาพร เตชภูวานันท์, 2544ก: 7)

หน่วยเผยแพร่ฯ ไทยชินยูโค สังกัดโบสถ์ใหญ่ซิกิซิม่า จังหวัดเชียงใหม่ เดินทางไปบริจาคอุปกรณ์การศึกษาแก่เด็กนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยเสือเฒ่า ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 24-25 ธันวาคม พ.ศ. 2543 (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2544 ก: 10)

วันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2544 คณะเผยแพร่ฯ ของศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยนำโดยอาจารย์โชจิ ซาโต้ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บ้านโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล มอบอุปกรณ์การเรียน ของเล่นและเสื้อผ้าให้นักเรียนทั้งหมด 12 โรงเรียนที่จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

โรงเรียนบ้านท่าปะทาย	โรงเรียนบ้านโขงกุดหวาย
โรงเรียนบ้านแก้ง	โรงเรียนชุมชนบ้านลาด
โรงเรียนบ้านวังไผ่	โรงเรียนบึงคล้าท่างาม
โรงเรียนบ้านม่วงโพธิ์ศรี	โรงเรียนบ้านท่าตูมดอนเรือ
โรงเรียนบ้านหนองโดนอ้อยช้าง	โรงเรียนบ้านหนองข่าไปโล
โรงเรียนบ้านนาแพงดอนไฮ	โรงเรียนบ้านโดท่างาม

(ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2544ข: 6-8)

สมาชิกของหน่วยเผยแพร่ฯ บ้านโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล ร่วมกันทำฮิโนะคิซิงโดยนำอาหารและของขวัญที่ได้จากการบริจาคไปมอบแก่ผู้สูงอายุที่สถานสงเคราะห์คนชราบ้านมหาสารคาม ในวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2544 (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2544ค: 9)

หน่วยเผยแพร่ฯ ไทยชินยูโค สังกัดโบสถ์ใหญ่ซิกิซิม่า จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกันทำฮิโนะคิซิงโดยการถางหญ้าและตัดหญ้ารอบๆ บริเวณศูนย์ฯ และโรงเรียนศิลปะและวัฒนธรรมเชียงใหม่ ในวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2544 (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2544ค: 10)

สมาชิกของหน่วยเผยแพร่ฯ บัณฑิตมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล ร่วมกันทำอิโนะคิซิงโดยนำของใช้และอาหารแห้งที่ได้จากการบริจาคไปมอบแก่คนชราที่อยู่ในหมู่บ้านต่างๆ ของจังหวัดมหาสารคาม ในวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2544 (ศูนย์ศาสนาเทวีเดียวแห่งประเทศไทย, 2544ง: 12-13)

หน่วยเผยแพร่ฯ ไทยชินยูโค สังกัดโบสถ์ใหญ่ชิกิชิมา จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกันทำอิโนะคิซิงโดยการล้างมุ้งลวด เช็ดกระจก ตัดต้นไม้ ตัดหญ้ารอบๆ บริเวณศูนย์ฯ และโรงเรียนศิลปะและวัฒนธรรมเชียงใหม่ ในวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2544 (ศูนย์ศาสนาเทวีเดียวแห่งประเทศไทย, 2544ง: 11)

วันที่ 17-18 มกราคม พ.ศ. 2545 คณะเผยแพร่ฯ ของศูนย์ศาสนาเทวีเดียวแห่งประเทศไทย นำโดยอาจารย์โชจิ ซาโต้ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บัณฑิตมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล มอบอุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า ของใช้และหนังสือให้แก่นักเรียนทั้งหมด 9 โรงเรียนที่จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

โรงเรียนบ้านค้อ	โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร
โรงเรียนเทศบาลบ้านแมด	โรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา
โรงเรียนบ้านดอนงัว	โรงเรียนเทศบาลสามัคคีวิทยา
โรงเรียนเทศบาลโพธิ์ศรี	โรงเรียนเทศบาลบ้านสองนางโย
โรงเรียนบ้านหนองขามสะแพง	

(ศูนย์ศาสนาเทวีเดียวแห่งประเทศไทย, 2545ข: 2-6)

หน่วยเผยแพร่ฯ ไทยชินยูโค สังกัดโบสถ์ใหญ่ชิกิชิมา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 11 คน ร่วมกันทำอิโนะคิซิงที่ศูนย์โรคมะเร็ง บ้านป่าเปอะ อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยการทาสีอาคารนอนผู้ป่วย 2 ตึก ในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 (ศูนย์ศาสนาเทวีเดียวแห่งประเทศไทย, 2545ค: 5)

สมาชิกของหน่วยเผยแพร่ฯ บัณฑิตมหาสารคามจำนวน 47 คนนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล ร่วมกันทำอิโนะคิซิงโดยการนำอาหารไปเลี้ยงคนชราที่บ้านพักคนชราจังหวัดมหาสารคาม ในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 (ศูนย์ศาสนาเทวีเดียวแห่งประเทศไทย, 2545ค: 6)

สมาชิกของหน่วยเผยแพร่ฯ สังกัดโบสถ์ใหญ่โคริยาม่าจังหวัดนครศรีธรรมราช นำโดยคุณอำนาจ เสรีวัฒนาชัยร่วมกับสโมสรไลออนส์นครศรีธรรมราชได้ไปที่โรงเรียนบ้านคลองดิน ตำบลนา

เคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 เพื่อให้ความรู้เรื่อง สิ่งแวดล้อมแก่ประธานกลุ่มนักเรียน และบริจาคเงินทำบ่อเลี้ยงปลา ทำสวนปลูกผักสวนครัว และมี บริการตัดผมให้นักเรียนฟรี พร้อมทั้งเลี้ยงอาหารกลางวัน (อำนาจ เสรีวัฒนาชัย, 2545: 16)

วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2546 คณะเผยแผ่ของศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยนำ โดยอาจารย์โชจิ ซาโต้ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บันโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล มอบอุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า ของใช้และหนังสือให้แก่นักเรียนทั้งหมด 12 โรงเรียนที่จังหวัด มหาสารคาม ดังนี้

โรงเรียนบ้านแก้วชิงแดง	โรงเรียนบ้านหัวขัว
โรงเรียนศรีโกสุมวิทยา	โรงเรียนบ้านสังข์ทอง
โรงเรียนบ้านโชคชัย	โรงเรียนบ้านหนองบอน
โรงเรียนบ้านแพง	โรงเรียนบ้านโนนเมืองรุ่งเรืองวิทย
โรงเรียนบ้านหนองเขื่อน	โรงเรียนบ้านหนองสระพัง
โรงเรียนบ้านม่วงน้อย	โรงเรียนบ้านศรีสุข

(เปรมจิต ประภุติพงศ์, 2546: 2-4)

สมาชิกของหน่วยเผยแผ่ฯ บันโดมหาสารคาม นำโดยคุณโทชิยูกิ โทมิโอะกะและคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล ร่วมกันทำฮิโนะคิซิงโดยการนำอาหารไปเลี้ยงคนชราที่สถานสงเคราะห์คนชรา จังหวัดมหาสารคาม ในวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2546ข: 10)

หน่วยเผยแผ่ฯ ไทยชินยูโค สังกัดโบสถ์ใหญ่ชิชิมา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 11 คน ร่วมกันทำฮิโนะคิซิง โดยช่วยกันทำความสะอาดและตัดหญ้าบริเวณโดยรอบของศูนย์โรคมะเร็ง บ้านป่าเปอะ อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ อีกทั้งมีการถ่ายทอดชะชูเคะให้แก่ผู้ป่วยทุกคนด้วย ในวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2546ข: 11)

สมาชิกของหน่วยเผยแผ่ฯ บันโดมหาสารคาม นำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล ร่วมกัน ทำฮิโนะคิซิงโดยการนำสิ่งของต่างๆ เช่น ผ้าห่ม เสื้อกันหนาว และอาหารแห้งไปมอบให้แก่ผู้สูงอายุ ที่สุขภาพไม่แข็งแรง และผู้สูงอายุบางคนที่ย้ายอยู่ในเพิงเล็กๆ ที่มีที่สำหรับนอนเท่านั้นในจังหวัด มหาสารคาม เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2546 (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2547ก: 7)

วันที่ 15-16 มกราคม พ.ศ. 2547 คณะเผยแพร่ของศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย นำโดยอาจารย์โชจิ ซาโต้ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บันโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล มอบอุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า ของใช้และหนังสือให้แก่ักเรียนทั้งหมด 10 โรงเรียนที่จังหวัด มหาสารคาม ดังนี้

โรงเรียนบ้านตัวสันติสุข	โรงเรียนบ้านดงน้อย
โรงเรียนแก่น้อย	โรงเรียนบ้านกุดแคน
โรงเรียนบ้านโคกก่อ	โรงเรียนบ้านหนองหิน
โรงเรียนเหล่าหนาด	โรงเรียนบ้านหนองค้อสวนอ้อย
โรงเรียนบ้านหนองบัวโนนมี	โรงเรียนหนองคุณน้ำจัน

(ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2547ข: 2-5)

สมาชิกของหน่วยเผยแพร่ฯ บันโดมหาสารคาม ร่วมกันทำอิโนะคิซิงโดยการทำความสะอาดสวนสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 (ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2547ค: 5)

วันที่ 27-29 มกราคม พ.ศ. 2548 คณะเผยแพร่ของศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย นำโดยอาจารย์โชจิ ซาโต้ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บันโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล มอบอุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า ของใช้และหนังสือให้แก่ักเรียนทั้งหมด 10 โรงเรียนที่จังหวัด มหาสารคาม ดังนี้

โรงเรียนบ้านดอนตูม	โรงเรียนบ้านท่าสองคอน
โรงเรียนบ้านอุปราชา	โรงเรียนบ้านบ่อน้อย
โรงเรียนบ้านหนองกุงเต่า	โรงเรียนบ้านหินลาด
โรงเรียนบ้านหนองเขื่อนช้าง	โรงเรียนบ้านดงเค็ง
โรงเรียนบ้านแม่่นใหญ่	โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง

(ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2548ข: 4-6)

สมาชิกของหน่วยเผยแพร่ฯ ไทยชินยูโค สังกัดโบสถ์ใหญ่ชิกิชิมา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 12 คนร่วมกันทำอิโนะคิซิง โดยช่วยกันตัดหญ้า ตัดต้นไม้บริเวณโดยรอบของมูลนิธิต่อต้านโรคมะเร็งภาคเหนือ (ศูนย์โรคมะเร็ง) จังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2548 และสมาชิกของหน่วยเผยแพร่ฯ บันโดมหาสารคาม ร่วมกันทำอิโนะคิซิงโดยการทำความสะอาดสวน

สุขภาพจังหวัดมหาสารคามเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2548 (ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2548: 4)

วันที่ 12-14 มกราคม พ.ศ. 2549 คณะเผยแผ่ของศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย นำโดยอาจารย์โชจิ ซาโต้ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บันโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล มอบอุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า ของใช้และหนังสือให้แก่นักเรียนทั้งหมด 10 โรงเรียนที่จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

โรงเรียนบ้านท่าขอนยาง	โรงเรียนบ้านหัวขัว
โรงเรียนบ้านดอนดู่	โรงเรียนบ้านคันธาร์
โรงเรียนบ้านคอกม้า	โรงเรียนบ้านหนองอีตื้อ
โรงเรียนชุมชนบ้านลาด	โรงเรียนบ้านนาดีศรีสุข
โรงเรียนบ้านขามเฒ่า	โรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคีวิทยา

(ยะมะโมะโตะ ชะโตะโยชิและยะมะโมะโตะ ฮารุโนะ, 2549: 2-5)

วันที่ 18-20 มกราคม พ.ศ. 2550 คณะเผยแผ่ของศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย นำโดยอาจารย์อิมามูระ เซทซึจิ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บันโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล มอบอุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า และกระเป๋าให้แก่ นักเรียนทั้งหมด 12 โรงเรียน นักเรียน 1,300 กว่าคนที่จังหวัดมหาสารคาม (ลดาวัลย์ อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2550: 2-5)

หน่วยเผยแผ่ฯ ไทยชินยูโค สังกัดโบสถ์ใหญ่ชิชิมา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 17 คน ร่วมกันทำฮิโนะคิซิง โดยช่วยกันเช็ดกระจก ตัดหญ้า ตัดต้นไม้บริเวณโดยรอบของศูนย์โรคมะเร็ง จังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 (ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2550: 5)

สมาชิกของหน่วยเผยแผ่ฯ บันโดมหาสารคาม นำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล และสมาชิกจำนวน 13 คน ร่วมกันทำฮิโนะคิซิงโดยการทำความสะอาดบริเวณโดยรอบของสวนสุขภาพ จังหวัดมหาสารคาม เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 (วิรุณา วรจินดา, 2550: 5)

วันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2551 คณะเผยแผ่ของศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย นำโดยอาจารย์อิมามูระ เซทซึจิ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บันโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล มอบอุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า กระเป๋าและหนังสือให้แก่ นักเรียนทั้งหมด 9 โรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนบ้านโคกกลาง	โรงเรียนบ้านวังแสง
โรงเรียนอนุบาลแกดำ	โรงเรียนบ้านหมากดำ
โรงเรียนบ้านหนองซุ่น	โรงเรียนบ้านเสือกินัว
โรงเรียนบ้านโพนสว่าง	โรงเรียนบ้านโคกไร่
โรงเรียนบ้านโพนละออม	

(ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2551ก: 6-7)

สมาชิกของหน่วยเผยแผ่ฯ ริ้วไทยโค สังกัดโบสถ์ใหญ่โคริยาม่า เดินทางไปบริจาคอุปกรณ์การเรียนและสิ่งของต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียนประกาศิตเวชศักดิ์ หมู่บ้านชุมชนสถาน ตำบลสันทะ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติขุนสถานและอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล 1,023 เมตร อากาศหนาวเย็นตลอดปี อีกทั้งยังเป็นที่ตั้งของหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง เมื่อวันที่ 21-23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 จุดเริ่มต้นของโครงการนี้เนื่องมาจากการทำฮิโนะคิซิงเพื่อฉลองครบรอบ 120 ปีในการก่อตั้งโบสถ์ใหญ่โคริยาม่าที่ประเทศญี่ปุ่น โบสถ์โคริยาม่าเป็นโบสถ์แรกที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศญี่ปุ่น (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2551ก: 8-10)

สมาชิกของหน่วยเผยแผ่ฯ บันโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล และสมาชิกจำนวน 20 คนร่วมกันทำฮิโนะคิซิงโดยการทำความสะอาดบริเวณโดยรอบของสวนสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2551ข: 5)

วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 คณะเผยแผ่ฯ ของศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย นำโดยอาจารย์อิมามูระ เซทซึจิ ได้รวบรวมสิ่งของบริจาคทั้งหมดเดินทางไปยังสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ซึ่งมีรายการสิ่งของบริจาคครั้งนี้ เงินที่ได้รับจากการบริจาคจำนวน 12,530 บาทนำไปซื้อข้าวสาร 70 ถุง ได้รับบริจาคอีก 10 ถุงรวมเป็น 80 ถุง น้ำดื่ม 12 โหล มาม่า 20 กล่อง และของใช้อื่นๆ บางส่วน เพื่อมอบให้แก่ชาวพม่าที่ประสบกับภัยจากพายุनाกิส (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2551ข: 7)

วันที่ 19-21 มกราคม พ.ศ. 2552 คณะเผยแผ่ฯ ของศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย นำโดยอาจารย์อิมามูระ เซทซึจิ ร่วมกับสมาชิกโบสถ์บันโดมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล มอบอุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า ของใช้และหนังสือให้แก่นักเรียนทั้งหมด 11 โรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนบ้านท่าประทายโนนตูม	โรงเรียนบ้านโขงกุดหวาย
โรงเรียนบ้านแก้ง	โรงเรียนบ้านวังไผ่
โรงเรียนบ้านบึงคล้าท่างาม	โรงเรียนบ้านเลิงบ่อ
โรงเรียนบ้านม่วงโพธิ์ศรี	โรงเรียนบ้านหนองหวาย
โรงเรียนบ้านดี	โรงเรียนบ้านกุดซุย
โรงเรียนชุมชนบ้านลาด	

(ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2552ก: 2-5)

สมาชิกของหน่วยเผยแผ่ฯ บัณฑิตมหาสารคามนำโดยคุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล และสมาชิกจำนวน 19 คนร่วมกันทำฮิโนะคิซิงโดยการทำความสะอาดบริเวณโดยรอบของสวนสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 (ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2552ข: 6)

สมาชิกของหน่วยเผยแผ่ฯ ไทยชินญูโค สังกัดโบสถ์ใหญ่ชิโกชิม่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 28 คนร่วมกันทำฮิโนะคิซิง โดยช่วยกันตัดหญ้าในสนามและเก็บกวาดให้เรียบร้อยบริเวณโดยรอบๆ ของศูนย์โรคมะเร็ง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 (ยะมะโมะโตะชะโตะโยชิ, 2552: 5)

การช่วยเหลือคนไทยผู้ประสบภัยสึนามิ

หลังจากเกิดเหตุการณ์คลื่นสึนามิในวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 บริเวณภาคใต้ของประเทศไทยได้รับความเสียหายอย่างมาก ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทยได้ประสานงานกับทางโบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทวรีเคียวที่ประเทศญี่ปุ่น ทำให้ได้รับเงินบริจาคจำนวน 1 ล้านบาท หลังจากเหตุการณ์ผ่านไปไม่นาน ซึ่งเป็นกรรวบรวมเงินบริจาคจากคนญี่ปุ่นในหน่วยงานเครือข่ายให้ความช่วยเหลือนานาชาติ ฝ่ายต่างประเทศศาสนาเทวรีเคียว จากนั้นทางหัวหน้าศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย อาจารย์โชจิ ซาโต้ได้พาคุณฮามะตะ มะโคโตะตัวแทนจากเครือข่ายให้ความช่วยเหลือนานาชาติ ไปเยี่ยมผู้ประสบภัยสึนามิที่หมู่บ้านบางม่วงและหมู่บ้านน้ำเค็มที่อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 พบว่าในหมู่บ้านมีโรงเรียนที่ได้รับความเสียหายมากอยู่ 3 โรงเรียนคือ โรงเรียนบ้านบางม่วง โรงเรียนบ้านน้ำเค็มและโรงเรียนบ้านบางลึก และในวันที่ 10 ได้เดินทางไปเกาะภูเก็ต หาดป่าตองกับหาดยะนุ้ยทั้งสองหาดได้รับความเสียหายอย่างมาก จากการสำรวจในเบื้องต้นจะเริ่มจากการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน

ที่จำเป็นให้กับโรงเรียนบ้านบางสัก และจะช่วยเหลือโรงเรียนอื่นๆ อีกในเวลาต่อมา (ไชจิ ชาติ, 2548: 2-3)

ศูนย์กลางศาสนาเทวรีเคียวที่ประเทศญี่ปุ่นมีความประสงค์ที่จะเป็นอีกแรงหนึ่งที่จะให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิ ถึงแม้ว่าจะมีความช่วยเหลือจากหน่วยต่างๆ มากมายก็ตาม แต่ว่าบางครั้งอาจจะไม่เพียงพอหรือไม่ทั่วถึง ดังนั้นด้วยความตั้งใจและเต็มใจอย่างยิ่ง ทางศูนย์กลางศาสนาเทวรีเคียวจึงได้มอบเงินที่ได้รับการบริจาคจากผู้สนับสนุนศาสนาเทวรีเคียวมีที่อยู่ในหลายๆ ประเทศเป็นเงินประมาณ 10 ล้านเยนหรือ 3 ล้านบาทเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือคนไทยที่ได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติในครั้งนี้ โดยการนำของอาจารย์ไชจิ ชาติ หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

วันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2548 ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทยได้นำเครื่องคอมพิวเตอร์ (acer) และปริ้นเตอร์ (canon) จำนวน 10 ชุด มอบให้โรงเรียน 3 แห่งในอำเภอตะกั่วป่า โดยเริ่มจากโรงเรียนบ้านบางม่วง มอบให้จำนวน 4 ชุด จากนั้นได้เดินทางไปยังโรงเรียนบ้านน้ำเค็ม 3 ชุดและโรงเรียนบ้านบางสักอีก 3 ชุดพร้อมเงินสำหรับต่อเติมอาคารเรียนชั่วคราว เช่น ฝาผนัง ประตู หน้าต่าง จำนวน 90,000 บาทและมอบเงินสำหรับต่อเติมอาคารเรียนเอนกประสงค์ชั่วคราวจำนวน 45,000 บาทและอีกส่วนหนึ่งคือ counter สำหรับโรงอาหารเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดเตรียมอาหารเป็นจำนวนเงินประมาณ 40,000 บาท (ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2548ค: 2-4)

จากนั้นได้เดินทางไปที่โรงเรียนบ้านบางม่วงอีกครั้งในวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2548 เพื่อมอบทุนการศึกษาให้แก่แก่นักเรียนจำนวน 45 ทุน ทุนละ 6,000 บาท รวมเป็นเงิน 270,000 บาท จากนั้นจึงเดินทางไปเยี่ยมโรงเรียนบ้านบางสักเพื่อดูอาคารที่ทำการต่อเติมเสร็จสิ้นเรียบร้อย (ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2548ง: 6-7)

ในเวลาต่อมาทางศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทยได้รับเงินบริจาคจากผู้เลื่อมใสที่ต้องการช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิ หัวหน้าศูนย์ฯ มีความเห็นว่าโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบโดยตรงต่างก็ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ แล้ว จึงตั้งใจจะช่วยเหลือโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม จากการสำรวจจึงตัดสินใจที่จะให้ความช่วยเหลือโรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา และโรงเรียนบ้านเกาะปู อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ในขั้นแรกอาจารย์ไชจิ ชาติได้นำสมุดและดินสอไปบริจาคก่อนจำนวนหนึ่ง ส่วนความช่วยเหลือในขั้นต่อไปคือ เป็นผู้รับผิดชอบ

ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์จำนวนเงินประมาณโรงเรียนละ 500,000 บาท ซึ่งทางโรงเรียนบ้านเกาะปุดต้องการอาคารห้องสมุดเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับนักเรียน ส่วนโรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยาต้องการอาคารเอนกประสงค์สำหรับให้นักเรียนและชาวบ้านใช้เป็นที่พักผ่อนหรือหลบภัยหากเกิดภัยธรรมชาติขึ้นอีก (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2548ค: 5-7)

โดยได้ส่งมอบอาคารทั้งสองแห่งนี้เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2549 นำโดยอาจารย์อิมามูระ เซทซีจิ หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยคนที่ 2 ที่มารับตำแหน่งต่อจากอาจารย์โซจิ ซาโต้ สรุปลำค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารทั้งสองแห่งรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,222,430 บาท ซึ่งอาจจะเกินงบที่ตั้งไว้เนื่องจากผลกระทบของราคาน้ำมันขึ้นทั่วโลก แต่ก็เป็นความช่วยเหลือที่คุ้มค่าถ้าเทียบกับประโยชน์ที่ทั้งสองโรงเรียนจะได้รับ (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2549ข: 2-3)

เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2549 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบือ ได้จัดพิธีมอบโล่แสดงความขอบคุณเพื่อเป็นเกียรติแก่องค์กรเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนการก่อสร้างอาคารเรียนและอาคารเอนกประสงค์ต่างๆ โดยได้เรียนเชิญนายจาตุรงค์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมาเป็นผู้มอบโล่ในพิธี ทั้งนี้อาจารย์โซจิ ซาโต้หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยคนก่อน ซึ่งเดินทางมาพร้อมกับอาจารย์อิมามูระ เซทซีจิหัวหน้าศูนย์ฯ คนปัจจุบันเป็นตัวแทนศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยขึ้นรับมอบ (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2549ค: 5)

ปัจจุบันศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย เปิดรับบริจาคสิ่งของต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้า รองเท้า ผ้าห่ม ของใช้ต่างๆ ที่อยู่ในสภาพดี หนังสือเรียนหรือหนังสือที่ให้ความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์สำหรับเด็กนักเรียนและประชาชนทั่วไป โดยได้รับความร่วมมือจากผู้เลื่อมใสศาสนาเทนรีเคียวทุกคนที่ได้บริจาคสิ่งของมาให้ทางศูนย์ฯ เพื่อที่จะได้นำไปบริจาคที่จังหวัดมหาสารคาม ในเดือนมกราคมของทุกปี เนื่องจากจังหวัดมหาสารคามเป็นจังหวัดที่มีความยากจนเป็นอันดับสองของประเทศ มีเด็กอีกจำนวนมากที่ไม่มีแม้กระทั่งเสื้อผ้าและรองเท้าสวมใส่ ดังนั้นโครงการบริจาคสมุดและอุปกรณ์การเรียนที่จัดขึ้นโดยศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยร่วมกับสมาชิกผู้นับถือศาสนาเทนรีเคียวจึงเป็นประโยชน์อย่างมาก กิจกรรมดังกล่าวนี้ได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกปี และมีการบริจาคเพิ่มเติมไปยังอีกหลายจังหวัดที่มีความเดือดร้อน

กิจกรรมงานวันเด็กของศาสนาเทนรีเคียว

กิจกรรมงานวันเด็กของศาสนาเทนรีเคียวก่อตั้งขึ้นจากแนวคิดที่ว่า การที่จะเพิ่มจำนวนโยโบะคุในประเทศไทยให้มากขึ้นนั้น จำเป็นจะต้องเริ่มจากการให้ความรู้แก่เด็กๆ เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี นอกจากเด็กๆ จะได้รับประโยชน์จากกิจกรรมนี้แล้ว ยังถือว่าเป็นการให้ความรู้เพื่อสร้างความศรัทธาสำหรับผู้ปกครองไปพร้อมๆ กันด้วย ยิ่งไปกว่านั้น การเตรียมงานและการดูแลเด็กๆ ในวันนั้นเกิดจากความร่วมมือกันของโยโบะคุทั้งหลาย จึงเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่สร้างความศรัทธาให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

กิจกรรมที่จัดขึ้นในวันเด็ก มีดังนี้ เริ่มจากการกล่าวเปิดงานและทำพิธีน้มนัสการโดยหัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย จากนั้นก็มีการเล่าเรื่องเกี่ยวกับคำสอนของศาสนาเทนรีเคียว การฝึกทำจีโตะมะะ การแสดงของเด็กๆ แล้วก็มีกรรถ่ายรูปร่วมกันและรับประทานอาหารกลางวัน ต่อด้วยการเล่นเกมส์และชมการแสดงชุดพิเศษที่จัดขึ้นโดยตัวแทนของศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย เมื่อกิจกรรมและการแสดงต่างๆ เสร็จสิ้น ก็จะมีการน้มนัสการร่วมกันอีกครั้ง และรับของที่ระลึกในงานวันเด็กจากหัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย กิจกรรมเหล่านี้สร้างความสนุกสนานและประทับใจให้แก่เด็กๆ เป็นอย่างมาก สำหรับความสุขและความประทับใจที่ผู้ร่วมจัดงานได้รับก็คือ การได้เห็นรอยยิ้มของเด็กๆ ที่มาร่วมงานในวันนั้น

การจัดกิจกรรมงานวันเด็กของศาสนาเทนรีเคียวเริ่มจัดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 ต่อเนื่องจนกระทั่งปัจจุบัน โดยจะจัดขึ้นทุกวันอาทิตย์ที่ 3 ของเดือนธันวาคม ดังนี้

ตารางที่ 7 วันที่จัดกิจกรรมงานวันเด็กของศาสนาเทนรีเคียว

ครั้งที่	วันที่	ครั้งที่	วันที่
1	24 มีนาคม พ.ศ. 2528	14	21 ธันวาคม พ.ศ. 2540
2	15 ธันวาคม พ.ศ. 2528	15	20 ธันวาคม พ.ศ. 2541
3	21 ธันวาคม พ.ศ. 2529	16	19 ธันวาคม พ.ศ. 2542
4	20 ธันวาคม พ.ศ. 2530	17	17 ธันวาคม พ.ศ. 2543
5	25 ธันวาคม พ.ศ. 2531	18	16 ธันวาคม พ.ศ. 2544
6	24 ธันวาคม พ.ศ. 2532	19	15 ธันวาคม พ.ศ. 2545
7	23 ธันวาคม พ.ศ. 2533	20	21 ธันวาคม พ.ศ. 2546

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ครั้งที่	วันที่	ครั้งที่	วันที่
8	22 ธันวาคม พ.ศ. 2534	21	19 ธันวาคม พ.ศ. 2547
9	20 ธันวาคม พ.ศ. 2535	22	18 ธันวาคม พ.ศ. 2548
10	19 ธันวาคม พ.ศ. 2536	23	17 ธันวาคม พ.ศ. 2549
12	17 ธันวาคม พ.ศ. 2538	25	21 ธันวาคม พ.ศ. 2551
13	15 ธันวาคม พ.ศ. 2539	26	20 ธันวาคม พ.ศ. 2552

ที่มา: วารสารเทวปริทัศน์

บทบาทด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน

กิจกรรมการเผยแผ่ศาสนาเทวรีเดียวในประเทศไทย

การกลับสู่จิตะ คำว่าจิตะในที่นี้หมายถึงสถานที่ดั้งเดิมในการสร้างมนุษย์ของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิ ซึ่งก็คือโบสถ์ศูนย์กลางของศาสนาเทวรีเดียวนั้นเอง หรือที่เรียกว่าโอะยะะชะโตะบ้านพ่อแม่เมืองแม่ การกลับสู่จิตะของคนไทยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันดังนี้

การกลับสู่จิตะของคณะผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการไทยจำนวน 17 คน โดยมีนายณรงค์ นุ่นทอง เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นหัวหน้าคณะ โดยได้เดินทางไปประเทศญี่ปุ่นตามคำเชิญของกองเผยแผ่ศาสนาเทวรีเดียวในต่างประเทศ ระหว่างวันที่ 27 พฤศจิกายนถึง 3 ธันวาคม พ.ศ. 2530 นำโดยอาจารย์ไชจิ ซาได้หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทวรีเดียวแห่งประเทศไทย (ศูนย์ศาสนาเทวรีเดียวแห่งประเทศไทย, 2531ก: 5)

ในปีต่อมาเมื่อวันที่ 21-28 พฤษภาคม พ.ศ. 2531 คณะเจ้าหน้าที่จากกรมศาสนาไทยจำนวน 5 คนได้เข้าร่วมงานนมัสการประจำปีเดือนของโบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทวรีเดียวในวันที่ 26 จากนั้นได้พูดคุยกับนักเรียนหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นของมหาวิทยาลัยเทวรี และได้เข้าชมการอบรมหลักสูตรชีวิตโยคะภาคภาษาไทยด้วย (ศูนย์ศาสนาเทวรีเดียวแห่งประเทศไทย, 2531ข: 12)

จากนั้นเมื่อวันที่ 24-27 พฤษภาคม พ.ศ. 2532 มีนายบรรจง ชูสกุลชาติ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการและภรรยาพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่จากกระทรวงศึกษาธิการรวม 8 ท่านเดินทางกลับสู่จิตะ

โดยการนำของอาจารย์โชจิ ซาโต้และคุณยูคิโอะ ทะดะ โดยได้เข้าเยี่ยมชมมหาวิทยาลัยเทนริ โรงเรียนมัธยมเทนริ โรงเรียนประถมเทนริและแคว้นงานที่หอสมุดเทนริ พิพิธภัณฑ์เทนริ โรงอาหารใหญ่ของเทนริและมีโอกาสได้เข้าร่วมงานนมัสการประจำปีเดือนที่โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนริเคียว (ศูนย์ศาสนาเทนริเคียวแห่งประเทศไทย, 2532ข: 3)

คณะกรรมการวงศึกษาศึกษาธิการ นำโดยนายพยุหศักดิ์ จันทรสุรินทร์ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, นายสำรวม พุทธิเสถียร หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสถานศึกษาของโรงเรียนสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและนางกนกมล ปิติสุข เลขาธิการ ได้เดินทางกลับสู่จิบะเมื่อวันที่ 1-5 มิถุนายน พ.ศ. 2539 โดยได้ชมวีดีโอการแนะนำคำสอนแห่งการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานในใจที่ศูนย์ประชาสัมพันธ์ เข้าร่วมสวดมนต์ที่โบสถ์ศูนย์กลาง เข้าร่วมงานเลี้ยงต้อนรับของหัวหน้าแผนกเอเชีย 1 และตัวแทนของโบสถ์ต่างๆ ที่มีหน่วยเผยแพร่ในประเทศไทย จากนั้นเข้าเยี่ยมชมการสวดมนต์เช้าของนักเรียนที่โบสถ์ศูนย์กลาง การประชุมเช้าของผู้เข้าอบรม ชิวโยคะ สถาบันภาษาแห่งศาสนาเทนริเคียว (TLI) เข้าชมมหาวิทยาลัยเทนริ หอสมุดและพิพิธภัณฑ์เทนริ (ศูนย์ศาสนาเทนริเคียวแห่งประเทศไทย, 2539ข: 6)

อาจารย์โชจิ ซาโต้ หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนริเคียวแห่งประเทศไทยนำคณะข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาศึกษาธิการเยี่ยมชมโบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนริเคียวและสถาบันการศึกษาสถาบันต่างๆ ของศาสนาเทนริเคียว เช่น สถาบันภาษาแห่งศาสนาเทนริเคียว, โรงเรียนมัธยมปลายโอะยะซะโตะ, ศูนย์ผลิตอาหาร, สำนักพิมพ์ เป็นต้น จำนวน 5 คนดังนี้ คุณอาทร จันทิมล เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ดร.สวัสดิ์ อุดมโกชนันและภรรยา, คุณอำนาจ จันเงิน ผู้อำนวยการกองเอกชนสัมพันธ์ และคุณสำรวม พุทธิเสถียร ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการศึกษานอกระบบเมื่อวันที่ 14-17 ตุลาคม พ.ศ.2541 (ศูนย์ศาสนาเทนริเคียวแห่งประเทศไทย, 2541ค: 7)

หลังจากนั้นกองการต่างประเทศศาสนาเทนริเคียวได้มีจดหมายเชิญเจ้าหน้าที่ของกระทรวงศึกษาศึกษาธิการเพื่อเข้าเยี่ยมชมโบสถ์ศูนย์กลางและสถาบันการศึกษาของศาสนาเทนริเคียวอีกครั้งเมื่อวันที่ 17-20 เมษายน พ.ศ. 2548 โดยมีคุณสำรวม พุทธิเสถียร ผู้อำนวยการกองโรงเรียนสามัญศึกษากระทรวงศึกษาศึกษาธิการ, คุณธีระพันธ์ พุทธิสวัสดิ์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานทะเบียนสำนักบริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาศึกษาธิการและคุณเกตุกานดา พุทธิสวัสดิ์ อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษารุนูริ ทั้ง 3 ท่านให้ความสนใจเป็นอย่างมาก โดยได้สอบถามข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับระบบการศึกษาของสถาบันการศึกษาของเทนริ (ศูนย์ศาสนาเทนริเคียวแห่งประเทศไทย, 2548ค: 10-11)

การกลับสู่จิตะในโครงการเบสชะคีทัวร์ ซึ่งจะจัดขึ้นในเดือนเมษายนของทุกปี ในช่วงแรกนั้นทางศูนย์ศาสนาเทรีเคียวแห่งประเทศไทยนำโดยอาจารย์โชจิ ซาโต้เป็นผู้นำคณะคนไทยกลับสู่จิตะ หลังจากนั้นให้เป็นหน้าที่ของหน่วยเผยแผ่ศาสนาฯ แต่ละหน่วยเป็นผู้จัดการ ซึ่งหลักๆ แล้วเบสชะคีทัวร์จะเน้นการเข้าฟังการบรรยายเบสชะคี คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าฟังการบรรยายคือผู้ที่อายุ 17 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป หากมีเด็กที่อายุต่ำกว่านั้นไปด้วยก็จะมีผู้ดูแลให้ระหว่างที่ผู้ปกครองกำลังฟังการบรรยาย คณะที่ไปเบสชะคีทัวร์จะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดส่วนย่อย เช่น ระยะเวลาที่ไปไม่กี่วัน พักที่ไหน ได้ไปเยี่ยมชมสถานที่อื่นหรือไม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้นำของแต่ละหน่วยเผยแผ่ฯ

การกลับสู่จิตะของเด็กๆ มี 2 ช่วงคือ ช่วงเดือนสิงหาคม ซึ่งจะตรงกับงานการกลับสู่จิตะของเด็กๆ ที่ญี่ปุ่น ในงานนี้จะมีเด็กๆ จากทั่วโลกเดินทางกลับมาทำกิจกรรม ณ โอะยะชะโตะ บ้านพ่อแม่เมืองแม่ ซึ่งมีกิจกรรมต่างๆ ให้เข้าร่วมเช่น การทำฮิโนะคิซิงในการขนดิน หมู่บ้านนินจา เป็นต้น แต่ความพิเศษของการกลับสู่จิตะในครั้งนี้คือ การเข้าร่วมในขบวนพาเหรดซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนเด็กจากประเทศไทยได้แสดงความสามารถและสื่อถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย เป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างเยาวชนจากประเทศต่างๆ

เด็กไทยที่ไปในช่วงนี้จึงต้องเตรียมการแสดง เตรียมเสื้อผ้าไทยๆ ไปด้วย ส่วนมากแล้วจะเป็นกลุ่มของนักเรียนที่โรงเรียนอยู่ในกรุงเทพฯ เช่น โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ โรงเรียนศึกษานารี เป็นต้น อีกช่วงหนึ่งคือ เดือนตุลาคมซึ่งเป็นช่วงที่ปิดเทอมของนักเรียน โรงเรียนที่เข้าร่วมกลับสู่จิตะในช่วงนี้ เช่น โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ เป็นต้น โดยหลักๆ แล้วคณะนักเรียนทุกคนจะได้ฟังการบรรยายคำสอนขั้นพื้นฐานของศาสนาเทรีเคียว ส่วนอาจารย์ที่มาดูแลจะเข้าฟังการบรรยายเบสชะคี และได้เข้าไปนมัสการที่โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทรีเคียว อีกหนึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้นคือ การเยี่ยมชมโรงเรียนมัธยมต้นมัธยมปลายของเทรี หรือโรงเรียนมัธยมปลายโอะยะชะโตะ เป็นต้น กิจกรรมของแต่ละคณะจะแตกต่างกันไปในรายละเอียดย่อย ซึ่งแล้วแต่ผู้นำของหน่วยเผยแผ่ฯ ที่พาไป

งานแนะนำการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ มีส่วนสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมการเผยแผ่หลักคำสอนของศาสนาเทรีเคียวในประเทศไทย เพื่อให้คนไทยได้เข้าใจในหลักคำสอนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้ การบรรยายที่จัดขึ้นในช่วงแรกๆ นั้น จะทำการบรรยายโดยอาจารย์สอนศาสนาเทรีเคียวชาวญี่ปุ่นและมีการแปลโดยคนไทย ต่อมาได้เปลี่ยนมาเป็นการบรรยายจากอาจารย์สอนศาสนาเทรีเคียวชาวญี่ปุ่นที่สามารถพูดภาษาไทยได้

การบรรยายในแต่ละครั้งมีลักษณะเป็นการนำเอาหลักคำสอนของศาสนาเทวรีเคียวมาอธิบายความโดยยกตัวอย่างสิ่งที่สามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ นอกจากนี้ยังมีการชมวีดีโอแนะนำศาสนาเทวรีเคียว การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับหลักคำสอนของศาสนาเทวรีเคียวซึ่งตั้งอยู่บริเวณรอบๆ สถานที่จัดงาน เป็นต้น รายละเอียดการจัดงานมีดังนี้

ตารางที่ 8 การจัดงานแนะนำการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ

ผู้บรรยาย	วันที่	สถานที่
อ.โยชิอะกิ คุโนะ	1 มีนาคม พ.ศ. 2531	ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย
อ.ซิกะ เคอิทะโระ	17 ธันวาคม พ.ศ. 2531	โรงแรมอิมพีเรียล (กรุงเทพมหานคร)
	18 ธันวาคม พ.ศ. 2531	โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า (จ.เชียงใหม่)
อ.คิคุโอะ คุระเดะ	18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532	โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า (จ.เชียงใหม่)
	19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532	ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย
อ.โนบุฮิโระ	17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533	โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า (จ.เชียงใหม่)
นะคะโมะโตะ	18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533	ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย
อ.มะซะโตะ ซึรุมะกิ	9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2534	หน่วยเผยแพร่ ไทยซินยูโด (จ.เชียงใหม่)
	10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2534	ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย
อ.อุระตะ คิคุโอะ	13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536	หน่วยเผยแพร่ ไทยซินยูโด (จ.เชียงใหม่)
	14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536	ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย
อ.โยชิซึกุ อิโตะ	30 ตุลาคม พ.ศ. 2539	โรงแรมเซาท์เทิร์นบี.เอ็ม.(จ.นครศรีธรรมราช)
	1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539	หน่วยเผยแพร่ ไทยซินยูโด (จ.เชียงใหม่)
	2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539	สวนอาหารมารินทร์ (จ.มหาสารคาม)
อ.อิทาโร อิมามูระ	5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540	โรงแรมแกรนด์ปาร์ค (จ.นครศรีธรรมราช)
	7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540	หน่วยเผยแพร่ ไทยซินยูโด (จ.เชียงใหม่)
	9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540	ศูนย์รวมสมาชิกบันโด (จ.มหาสารคาม)
อ.ทะดะมิ ทะนิงุจิ	6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541	หน่วยเผยแพร่ ไทยซินยูโด (จ.เชียงใหม่)
	8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541	ศูนย์รวมสมาชิกบันโด (จ.มหาสารคาม)
อ.เซทซุจิ อิมามูระ	16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543	ศูนย์รวมสมาชิกบันโด (จ.มหาสารคาม)
	18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543	หน่วยเผยแพร่ ไทยซินยูโด (จ.เชียงใหม่)
	19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543	โรงแรมเดอะแกรนด์ (กรุงเทพมหานคร)

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ผู้บรรยาย	วันที่	สถานที่
อ.เซฟท์ซุจิ อิมามูระ	22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543	โรงแรมแกรนด์ปาร์ค (จ.นครศรีธรรมราช)
อ.คิมูระ ยะซุฮิโระ	14 กันยายน พ.ศ. 2544	โรงแรมแกรนด์ปาร์ค (จ.นครศรีธรรมราช)
	16 กันยายน พ.ศ. 2544	โรงแรมเอส.เอส.บางแสนบีช (จ.ชลบุรี)
	19 กันยายน พ.ศ. 2544	โรงแรมนิเวศพัฒนา (จ.มหาสารคาม)
	22 กันยายน พ.ศ. 2544	หน่วยเผยแพร่ ไทยชินยูโค (จ.เชียงใหม่)
	23 กันยายน พ.ศ. 2544	โรงแรมเดอะแกรนด์ (กรุงเทพมหานคร)
อ.โอกะตะ สุนเโอะ	14 กันยายน พ.ศ. 2545	โรงแรมเมอร์เคียว (จ.ชลบุรี)
	15 กันยายน พ.ศ. 2545	โรงแรมไอร์แลนด์พาวริลเลียน (จ.ภูเก็ต)
	19 กันยายน พ.ศ. 2545	โรงแรมนิเวศพัฒนา (จ.มหาสารคาม)
	21 กันยายน พ.ศ. 2545	หน่วยเผยแพร่ ไทยชินยูโค (จ.เชียงใหม่)
	22 กันยายน พ.ศ. 2545	โรงแรมวินเซอร์สวิตส์ (กรุงเทพมหานคร)
อ.ยะซุฮิโระ คิมูระ	13 กันยายน พ.ศ. 2546	โรงแรมเมอร์เคียว (จ.ชลบุรี)
	14 กันยายน พ.ศ. 2546	โรงแรมแกรนด์ปาร์ค (จ.นครศรีธรรมราช)
	17 กันยายน พ.ศ. 2546	โรงแรมตักสิลา (จ.มหาสารคาม)
	20 กันยายน พ.ศ. 2546	โรงแรมเดอะปาร์ค (จ.เชียงใหม่)
	21 กันยายน พ.ศ. 2546	โรงแรมดิเอ็มเมอรัลด์ (กรุงเทพมหานคร)
อ.โยอิชิ ซุซูกิ	11 กันยายน พ.ศ. 2547	โรงแรมเดอะไทด์ รีสอร์ท (จ.ชลบุรี)
	14 กันยายน พ.ศ. 2547	โรงแรมไอร์แลนด์พาวริลเลียน (จ.ภูเก็ต)
	16 กันยายน พ.ศ. 2547	โรงแรมตักสิลา (จ.มหาสารคาม)
	18 กันยายน พ.ศ. 2547	โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า (จ.เชียงใหม่)
อ.โยอิชิ ซุซูกิ	19 กันยายน พ.ศ. 2547	โรงแรมดิเอ็มเมอรัลด์ (กรุงเทพมหานคร)
อ.ทะเฮอิ	10 กันยายน พ.ศ. 2548	โรงแรมทวินโลดส์ (จ.นครศรีธรรมราช)
มะซึโมะโตะ	12 กันยายน พ.ศ. 2548	โรงแรมเมอร์เคียว (จ.ชลบุรี)
	14 กันยายน พ.ศ. 2548	โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า (จ.เชียงใหม่)
	16 กันยายน พ.ศ. 2548	โรงแรมตักสิลา (จ.มหาสารคาม)
	18 กันยายน พ.ศ. 2548	โรงแรมดิเอ็มเมอรัลด์ (กรุงเทพมหานคร)

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ผู้บรรยาย	วันที่	สถานที่
อ. นะคะงะวะะ	9 กันยายน พ.ศ. 2549	โรงแรมเมอร์เคียว (จ.ชลบุรี)
โทชิยุกิ	11 กันยายน พ.ศ. 2549	โรงแรมไอร์ พาวิลเลียน (จ.ภูเก็ต)
	13 กันยายน พ.ศ. 2549	โรงแรมเดอะปาร์ค (จ.เชียงใหม่)
	15 กันยายน พ.ศ. 2549	โรงแรมดักสิลา (จ.มหาสารคาม)
	17 กันยายน พ.ศ. 2549	โรงแรมเอสซีปาร์ค (กรุงเทพมหานคร)
อ. อินุอิ มิซึฮิโระ	8 กันยายน พ.ศ. 2550	โรงแรมเมอร์เคียว (จ.ชลบุรี)
	10 กันยายน พ.ศ. 2550	โรงแรมแกรนด์ปาร์ค (จ.นครศรีธรรมราช)
	12 กันยายน พ.ศ. 2550	โรงแรมดักสิลา (จ.มหาสารคาม)
	14 กันยายน พ.ศ. 2550	โรงแรมเดอะปาร์ค (จ.เชียงใหม่)
อ. โนบะยะ โนกุจิ	16 กันยายน พ.ศ. 2550	โรงแรมเอสซีปาร์ค (กรุงเทพมหานคร)
	13 กันยายน พ.ศ. 2551	โรงแรมเมอร์เคียว (จ.ชลบุรี)
	15 กันยายน พ.ศ. 2551	โรงแรมไอร์ พาวิลเลียน (จ.ภูเก็ต)
	17 กันยายน พ.ศ. 2551	โรงแรมดักสิลา (จ.มหาสารคาม)
อ. ทะเฮอิ	19 กันยายน พ.ศ. 2551	โรงแรมเดอะปาร์ค (จ.เชียงใหม่)
	21 กันยายน พ.ศ. 2551	โรงแรมเอเชีย (กรุงเทพมหานคร)
	12 กันยายน พ.ศ. 2552	โรงแรมชลอินเตอร์ (จ.ชลบุรี)
	มะซึโมะโตะ	14 กันยายน พ.ศ. 2552
16 กันยายน พ.ศ. 2552		โรงแรมดักสิลา (จ.มหาสารคาม)
18 กันยายน พ.ศ. 2552		โรงแรมเดอะปาร์ค (จ.เชียงใหม่)
20 กันยายน พ.ศ. 2552		โรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค (กรุงเทพมหานคร)

ที่มา: วารสารเทววิสัยสัมพันธ์

การประชุมการแปลหนังสือ เป็นส่วนสำคัญอย่างมากในการเผยแพร่ศาสนาเทวรีเคียวในประเทศไทย เนื่องจากต้นกำเนิดของศาสนาเทวรีเคียวอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น คัมภีร์และหลักคำสอนต่างๆ จึงเป็นภาษาญี่ปุ่น ดังนั้นการจัดให้มีการแปลหนังสือหลักคำสอนของศาสนาเทวรีเคียวเป็นภาษาไทย ก็เพื่อให้คนไทยมีโอกาสได้เข้าใจในหลักคำสอนของศาสนาเทวรีเคียวมากยิ่งขึ้น การประชุมการแปลในแต่ละครั้งมีผลต่อการเผยแพร่ศาสนาเทวรีเคียวในประเทศไทยให้เกิด

ความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาการใช้จิตใจที่มุ่งไปสู่การดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ รายละเอียดการประชุมการแปลหนังสือในแต่ละครั้งมีดังนี้

วันที่ 8-12 สิงหาคม พ.ศ. 2531 การประชุมแปลในครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อการแปลหนังสือ โอะฟูเดะชะคิและพระชีวประวัติของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะ โดยมีคณะผู้แปลที่อยู่ในประเทศไทย คือ อาจารย์ปรีชา อิงกาภิรมณ์ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, อาจารย์เข็มชาติ พิลาพันธ์เดชจากหน่วยเผยแพร่ กรุงเทพฯ, อาจารย์ยะซุอิโระ คิมูระจากหน่วยฯ นิชิ อาจารย์โชจิ ซาโต้ หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย และคุณโนบุยะ โนกุจิสมทบกับคณะผู้แปลที่มาจากกองการต่างประเทศที่ทำงานศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวประเทศญี่ปุ่น คือ คุณโยชิคะซุ เทระตะ หัวหน้าแผนกการแปลและคุณทะเคจิโระ โทมิตะ ศาสตราจารย์ประจำสถาบันโอะยะซะโตะ (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2531ข: 12)

จากนั้นกองเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศได้ทำการแปลโอะฟูเดะชะคิฉบับภาษาไทยและจัดพิมพ์ครั้งแรกเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2536 (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2536ค: 9)

ระหว่างวันที่ 3-6 และ 9-11 ธันวาคม พ.ศ. 2542 การประชุมแปลในครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อการแปลหนังสือเกร็ดชีวประวัติพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะ ซึ่งเป็นหนังสือที่รวบรวมเรื่องสั้นเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยทั้งที่เป็นแบบอย่างและคำสอนของโอะยะซะมะมีทั้งหมด 200 เรื่อง ครั้งนี้นับเป็นครั้งแรกที่มีการแปลเป็นภาษาไทยอย่างเป็นทางการที่จัดโดยแผนกการแปล กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2543ก: 5)

เริ่มตั้งแต่วันที่ 28 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2543 การประชุมการแปลในครั้ง นี้เพื่อเป็นการติดตามผลการทำงานในการแปลหนังสือเกร็ดชีวประวัติพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะ (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2544ก: 6)

เริ่มตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2544 การประชุมแปลหนังสือเกร็ดชีวประวัติพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะ ในครั้งนี้เป็นการพิจารณาตรวจแก้ภาษาเพื่อให้ครบถ้วนและมีให้ผิดเพี้ยนไปจากฉบับภาษาญี่ปุ่นมากนัก และคนไทยสามารถอ่านรู้เรื่อง (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2545ก: 6)

ระหว่างวันที่ 5-10 ธันวาคม พ.ศ. 2546 การประชุมแปลในครั้งนี้มีเป้าหมายในการแปลหนังสือหลายเรื่อง คือ แม้จะล้มป่วยก็จะขออุทิศตัวเพื่อผู้อื่น, หลัก 3 ประการในการเลี้ยงลูก, ความมหัศจรรย์ของร่างกายและจิตใจ, เก็นซัง นายนินจา และคู่มือโยโยะคุ (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2547ก: 5)

ระหว่างวันที่ 4-12 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ชมรมการแปลหนังสือเทนรีเคียวในประเทศไทยได้ร่วมกันปรับปรุงคำบรรยายเบสชะคี เนื่องจากคำแปลเดิมนั้นได้แปลไว้นานแล้ว และเพื่อให้คนไทยสามารถเข้าใจได้ง่ายๆ จึงมีข้อตกลงเบื้องต้นของคณะผู้แปลคือจะไม่ใช้ราชาศัพท์กับโอะยะซะมะ และพยายามทำให้ได้ใจความตามภาษาญี่ปุ่นในขณะที่ต้องแก้ไขคำบรรยายให้สั้นลงกว่าเดิม เนื่องจากการฟังบรรยายเบสชะคินั้น ผู้บรรยายใช้ภาษาญี่ปุ่นในการบรรยาย ดังนั้นคนไทยที่เข้าฟังการบรรยายจึงต้องได้รับการแปลความหมายโดยการฟังเทป คำบรรยายอันเดิมนั้นมีความยาวกว่าคำบรรยายภาษาญี่ปุ่น เวลาอ่านคำบรรยายลงในเทปจึงต้องเร็วอาจทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ไม่ชัดเจน การปรับปรุงคำบรรยายเบสชะคีในครั้งนี้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2548ก: 7)

ระหว่างวันที่ 3-12 ธันวาคม พ.ศ. 2548 การประชุมแปลในครั้งนี้ได้มีการแปลเอกสารเรื่องการเตรียมตัวสำหรับผู้ที่จะเข้าร่วมการอบรมชิวโยคะ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเดินทาง โดยมีคณะผู้แปลที่อยู่ในประเทศไทย คือ คุณการุญ ตระกูลเผด็จไกร, คุณจากรุวรรณ จตุรภัทร์ และคุณอุษณีย์ พึ่งปาน สมทบกับคณะผู้แปลที่มาจากกองการต่างประเทศที่ทำงานศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวประเทศญี่ปุ่น คือ คุณโนบุยะ โนกุจิและคุณโทชิยุกิ นะคะงะวะ (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2549ก: 16)

ระหว่างวันที่ 17-21 มีนาคม พ.ศ. 2550 งานที่จะแปลในครั้งนี้มี 2 เรื่องคือ เรื่องเกี่ยวกับพิธีกรรมต่างๆ เช่น การปฏิบัติจิตะเมะเข้า-เย็นและการนมัสการประจำเดือน การตั้งศาล การเปิดและปิดศาล การย้ายศาล เป็นต้น และเรื่องทำรำมือ โดยมีคณะผู้แปลที่อยู่ในประเทศไทย คือ คุณการุญ ตระกูลเผด็จไกร, คุณอุษณีย์ พึ่งปาน, คุณจากรุวรรณ จตุรภัทร์, คุณพุมิฮิโกะ มิยาโมโต้ และคุณยูจิ ฟุรุสะชิ สมทบกับคณะผู้แปลที่มาจากกองการต่างประเทศที่ทำงานศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวประเทศญี่ปุ่น คือ คุณโนบุยะ โนกุจิ, คุณโทชิยุกิ นะคะงะวะ และคุณปรวิมาพร ตระกูลเผด็จไกร (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2550ก: 16)

ระหว่างวันที่ 6-12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 หนังสือแปลในครั้งนี้เป็นเรื่องคู่มือทำรำมือ ซึ่งเป็นหนังสือที่ได้อธิบายถึงทำรำมือในการปฏิบัติจิตะเมะที่ประกอบด้วยจิตะเมะเข้า-เย็น โยะโรชะโยะและการรำมือตอนที่ 1-12 ซึ่งพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะทรงสอนไว้โดยตรง การประชุมแปลหนังสือครั้งนี้มีคณะผู้แปลที่อยู่ที่ประเทศไทย คือ คุณการุญ ตระกูลเผด็จไกร, คุณอุษณีย์ ฟุ้งปาน, คุณปฎิมาพร ตระกูลเผด็จไกร, คุณพุมิฮิโกะ มียาโมโต้ และคุณยูจิ ฟุรุซะชิ สมทบกับคณะผู้แปลที่มาจากกองการต่างประเทศที่ทำงานศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวประเทศญี่ปุ่น คือ คุณโนบุยะ โนกุจิ, คุณโทชิยุกิ นะคะงะวะ และคุณจากรุวรรณ จตุรภัทร์ (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2551 ก: 14)

ระหว่างวันที่ 31 มกราคม ถึง 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 การประชุมแปลครั้งนี้เป็นการแปลการ์ตูนโอะยะชะมะเล่มที่ 1 จำนวน 220 หน้าและเล่มที่ 2 จำนวน 224 หน้า ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการกำเนิดศาสนาเทนรีเคียว พร้อมหนทางในการช่วยเหลือของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะ ทำให้ทราบถึงความยากลำบากในการเดินทางไปเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในสมัยนั้น การประชุมแปลหนังสือครั้งนี้มีคณะผู้แปลที่อยู่ที่ประเทศไทย คือ คุณการุญ ตระกูลเผด็จไกร, คุณอุษณีย์ ฟุ้งปาน, คุณปฎิมาพร ตระกูลเผด็จไกรและคุณยูจิ ฟุรุซะชิ สมทบกับคณะผู้แปลที่มาจากกองการต่างประเทศที่ทำงานศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวประเทศญี่ปุ่นคือคุณโนบุยะ โนกุจิ, คุณโทชิยุกิ นะคะงะวะ และคุณจากรุวรรณ จตุรภัทร์ (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2552ก: 7)

การประชุมตัวแทนศาสนาเทนรีเคียวจากภูมิภาคต่างๆ ในประเทศไทย ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยได้จัดให้มีการประชุมตัวแทนผู้เลื่อมใสศาสนาเทนรีเคียวจากจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทยขึ้น ซึ่งครั้งแรกจัดขึ้นเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2542 โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่ายในการเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากจังหวัดต่างๆ ดังนี้

คุณการุญ ตระกูลเผด็จไกร	ตัวแทนจากกรุงเทพมหานคร
คุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล	ตัวแทนจากจังหวัดมหาสารคาม
คุณวรพล-คุณสุภาพร ว่องวิริยะกุล	ตัวแทนจากจังหวัดภูเก็ต
คุณประสิทธิ์-คุณอาสาฬหศิริ ชมดี	ตัวแทนจากจังหวัดชลบุรี
คุณอำนาจ เสรีวัฒนาชัย	ตัวแทนจากจังหวัดนครศรีธรรมราช
คุณสุชาติดา ปินคำ	ตัวแทนจากจังหวัดเชียงใหม่
อาจารย์ไชจิ ซาโต้	หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย

อาจารย์มะชะฮิโระ นะคะอุเนะ ตัวแทนจากศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย
 อาจารย์มิชิโนะบุ ไซโต้ ตัวแทนจากศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย
 อาจารย์โนะบุยะ โนกุชิ ตัวแทนจากศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย
 (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2542ค: 2)

ครั้งที่ 2 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2543 เป็นการประชุมเพื่อเตรียมงานแนะนำการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากจังหวัดต่างๆ ดังนี้

คุณยุพา ตระกูลเผด็จไกร	ตัวแทนจากกรุงเทพมหานคร
คุณโกวิท-อัญชลี ไทยทองสุขสกุล	ตัวแทนจากจังหวัดมหาสารคาม
คุณประสิทธิ์-คุณอาสาฬหิณี ชมดี	ตัวแทนจากจังหวัดชลบุรี
คุณอำนาจ เสรีวัฒนาชัย	ตัวแทนจากจังหวัดนครศรีธรรมราช
คุณสุชาดา ปินคำ	ตัวแทนจากจังหวัดเชียงใหม่
อาจารย์ไซจิ ซาโต้	หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย
อาจารย์มิชิโนะบุ ไซโต้	ตัวแทนจากศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย
อาจารย์โนะบุยะ โนกุชิ	ตัวแทนจากศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย

(ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2543ง: 2)

ครั้งที่ 3 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2544 เป็นการประชุมในเรื่องงานแนะนำการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ วันฮิโนะคิซิง การอบรมชีวิตโยคะภาคภาษาไทย ประโยชน์จากวารสารเทนริสัมพันธ์และเรื่องอื่นๆ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากจังหวัดต่างๆ ดังนี้

คุณการุญ-คุณยุพา ตระกูลเผด็จไกร	ตัวแทนจากกรุงเทพมหานคร (โบสถ์นิชิ)
คุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล	ตัวแทนจากจังหวัดมหาสารคาม (โบสถ์บันโด)
คุณวรพล-คุณสุภาพร ว่องวิริยะกุล	ตัวแทนจากจังหวัดภูเก็ต (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณประสิทธิ์-คุณอาสาฬหิณี ชมดี	ตัวแทนจากจังหวัดชลบุรี (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณอำนาจ เสรีวัฒนาชัย	ตัวแทนจากจังหวัดนครศรีธรรมราช (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณสุชาดา ปินคำ	ตัวแทนจากจังหวัดเชียงใหม่ (โบสถ์ซิกิชิมา)
อาจารย์ไซจิ ซาโต้	หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย
อาจารย์มัทซึฮารุ คิคุตะ	ตัวแทนจากโบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียว
อาจารย์ฟุมิฮิโกะ มิชะโมโต้	ตัวแทนจากหน่วยเผยแผ่ฯ ซิชิบุ

(ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2544ง: 14)

ครั้งที่ 4 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 เป็นการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติในการเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากจังหวัดต่างๆ ดังนี้

คุณการุณ-คุณยุพา ตระกูลเผด็จไกร	ตัวแทนจากกรุงเทพมหานคร (โบสถ์นิชิ)
คุณทองสุข ละออชา	ตัวแทนจากกรุงเทพมหานคร (โบสถ์โทฮง)
คุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล	ตัวแทนจากจังหวัดมหาสารคาม (โบสถ์บันโด)
คุณวรพล-คุณสุภาพร ว่องวิริยะกุล	ตัวแทนจากจังหวัดภูเก็ต (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณประสิทธิ์-คุณอาสาฬหิณี ชมดี	ตัวแทนจากจังหวัดชลบุรี (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณอำนาจ เสรีวัฒนาชัย	ตัวแทนจากจังหวัดนครศรีธรรมราช (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณนาริสุง์ โอโนะ	ตัวแทนจากจังหวัดเชียงใหม่ (โบสถ์ชิชิมา)
อาจารย์โชจิ ซาโต้	หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย
อาจารย์มิชิโนะบุ ไชโต้	ตัวแทนจากหน่วยเผยแผ่ฯ นิชิ
อาจารย์ฟูมิฮิโกะ มียะโมโต้	ตัวแทนจากหน่วยเผยแผ่ฯ ชิชิบุ

(ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2545: 17)

ครั้งที่ 5 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 เนื้อหาการประชุมในครั้งนี้คือการจัดงานแนะนำการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ วันฮิโนะคิซิง การอบรมชีวโยคะ ภาคภาษาไทยที่จะจัดขึ้นในปี 2547 ซึ่งต้องการผู้เข้าอบรมจำนวน 5 คนขึ้นไป ประโยชน์จากวารสารเทนรีสัมพันธ์ รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติในการเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากจังหวัดต่างๆ ดังนี้

คุณการุณ-คุณยุพา ตระกูลเผด็จไกร	ตัวแทนจากกรุงเทพมหานคร (โบสถ์นิชิ)
คุณทองสุข ละออชา	ตัวแทนจากกรุงเทพมหานคร (โบสถ์โทฮง)
คุณโกวิท-คุณอัญชลิ ไทยทองสุขสกุล	ตัวแทนจากจังหวัดมหาสารคาม (โบสถ์บันโด)
คุณวรพล-คุณสุภาพร ว่องวิริยะกุล	ตัวแทนจากจังหวัดภูเก็ต (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณประสิทธิ์-คุณอาสาฬหิณี ชมดี	ตัวแทนจากจังหวัดชลบุรี (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณอำนาจ เสรีวัฒนาชัย	ตัวแทนจากจังหวัดนครศรีธรรมราช (โบสถ์โคริยาม่า)
อาจารย์โชจิ ซาโต้	หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย
อาจารย์มุทชีฮารุ คิคุตะ	ตัวแทนจากศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย
อาจารย์มิชิโนะบุ ไชโต้	ตัวแทนจากหน่วยเผยแผ่ฯ นิชิ

อาจารย์พุมิฮิโกะ มียะโมโต้   ตัวแทนจากหน่วยเผยแพร่ฯ ชีชิบุ
(ศูนย์ศาสนาเทนริเคียวแห่งประเทศไทย, 2546ค: 8)

ครั้งที่ 6 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2547 เนื้อหาการประชุมในครั้งนี้เป็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดงานแนะนำการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจในแต่ละจังหวัด ซึ่งมีความแตกต่างกัน ได้มีการพูดคุยปรึกษากันเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากจังหวัดต่างๆ ดังนี้

คุณการุญ-คุณยุพา ตระกูลเผด็จไกร	ตัวแทนจากกรุงเทพมหานคร (โบสถ์นิชิ)
คุณทองสุข ละออชา	ตัวแทนจากจังหวัดสมุทรปราการ (โบสถ์โทสง)
คุณโกวิท-คุณอัญชลี ไทยทองสุขสกุล	ตัวแทนจากจังหวัดมหาสารคาม (โบสถ์บันโด)
คุณวรพล-คุณสุภาพร ว่องวิริยะกุล	ตัวแทนจากจังหวัดภูเก็ต (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณประสิทธิ์-คุณอาสาฬีสริ ชมดี	ตัวแทนจากจังหวัดชลบุรี (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณอำนาจ เสรีวัฒนาชัย	ตัวแทนจากจังหวัดนครศรีธรรมราช (โบสถ์โคริยาม่า)
อาจารย์โชจิ ซาโต้	หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนริเคียวแห่งประเทศไทย
อาจารย์ มิชิโนะบุ ไชโต้	ตัวแทนจากหน่วยเผยแพร่ฯ นิชิ
อาจารย์พุมิฮิโกะ มียะโมโต้	ตัวแทนจากหน่วยเผยแพร่ฯ ชีชิบุ

(ศูนย์ศาสนาเทนริเคียวแห่งประเทศไทย, 2547ง: 6)

ครั้งที่ 7 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 เนื้อหาการประชุมในครั้งนี้เป็นกิจกรรมของเทนริเคียวตลอดปีที่ผ่านมาและโครงการที่จะเกิดขึ้นในปีต่อไป เช่น วันฮิโนะคิซิง การอบรมชิวโยคะ งานแนะนำการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนผู้ประสบภัยสึนามิ ทุกเรื่องต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในแต่ละภาคที่มีผู้เลื่อมใสศาสนาเทนริเคียวอาศัยอยู่ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากจังหวัดต่างๆ ดังนี้

คุณการุญ-คุณยุพา ตระกูลเผด็จไกร	ตัวแทนจากกรุงเทพมหานคร (โบสถ์นิชิ)
คุณทองสุข ละออชา	ตัวแทนจากจังหวัดสมุทรปราการ (โบสถ์โทสง)
คุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล	ตัวแทนจากจังหวัดมหาสารคาม (โบสถ์บันโด)
คุณพิทักษ์ เป็งอินทร์	ตัวแทนจากจังหวัดเชียงใหม่ (โบสถ์โกโจ)
คุณวรพล-คุณสุภาพร ว่องวิริยะกุล	ตัวแทนจากจังหวัดภูเก็ต (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณประสิทธิ์-คุณอาสาฬีสริ ชมดี	ตัวแทนจากจังหวัดชลบุรี (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณอำนาจ เสรีวัฒนาชัย	ตัวแทนจากจังหวัดนครศรีธรรมราช (โบสถ์โคริยาม่า)

อาจารย์ไชจิ ซาโต้	หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย
อาจารย์ฟูมิฮิโกะ มิยะโมโต้	ตัวแทนจากหน่วยเผยแผ่ฯ ชิชิบุ
คุณรุ่งราตรี อุปรี	ผู้บันทึกรายงานการประชุม (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณโทชิยูกิ โทมิโอกะ	ผู้บันทึกรายงานการประชุม (โบสถ์บันโด)

(ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2548จ: 8)

ครั้งที่ 8 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 เนื้อหาการประชุมในครั้งนี้คือกิจกรรมของเทนรีเคียวตลอดปีที่ผ่านมาและโครงการที่จะเกิดขึ้นในปีต่อไปว่ามีปัญหาหรือสิ่งใดที่ควรจะต้องแก้ไขปรับปรุง โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากจังหวัดต่างๆ ดังนี้

คุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล	ตัวแทนจากจังหวัดมหาสารคาม (โบสถ์บันโด)
คุณพิทักษ์ เบ็งอินทร์	ตัวแทนจากจังหวัดเชียงใหม่ (โบสถ์โกโจ)
คุณวรพล-คุณสุภาพร ว่องวิริยะกุล	ตัวแทนจากจังหวัดภูเก็ต (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณประสิทธิ์-คุณอาสาฬหิณี ชมดี	ตัวแทนจากจังหวัดชลบุรี (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณอำนาจ เสรีวัฒนาชัย	ตัวแทนจากจังหวัดนครศรีธรรมราช (โบสถ์โคริยาม่า)
อาจารย์อิมามูระ เซทซึจิ	หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย
อาจารย์ฟูมิฮิโกะ มิยะโมโต้	ตัวแทนจากหน่วยเผยแผ่ฯ ชิชิบุ

(ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2549ค: 4)

ครั้งที่ 9 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 โดยมีหัวข้อในการประชุมครั้งนี้ วันฮิโนะคิซิง กิจกรรมฮิโนะคิซิงที่ผ่านมาตลอดปีว่ามีสิ่งใดที่ต้องแก้ไขปรับปรุง และต้องการเพิ่มกิจกรรมฮิโนะคิซิงเพื่อให้ความช่วยเหลือไปได้ทั่วถึงตามความต้องการจริงๆ งานแนะนำการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ งานวันเด็กเทนรีเคียว โดยมีการแจ้งเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่จะจัดขึ้นและการเตรียมตัวแทนเด็กที่จะปฏิบัติกิจโตะเมะ กำหนดเวลาในการออกวารสารเทนรีสัมพันธ์ รวมทั้งมีการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาเพิ่มเติมเพื่อให้น่าสนใจยิ่งขึ้น การจัดงานเลี้ยงของนักเรียนชิวโยคะภาคภาษาไทยและแจ้งกิจกรรมพิเศษต่างๆ ที่จะจัดขึ้นในปีต่อไป โดยอาจารย์อิมามูระ เซทซึจิ หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยจะนำหัวข้อในการประชุมดังกล่าวไปพิจารณาและดำเนินการเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวให้มีความชัดเจนและกว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากจังหวัดต่างๆ ดังนี้

คุณการุญ ตระกูลเผด็จไกร	ตัวแทนจากกรุงเทพมหานคร (โบสถ์นิชิ)
คุณทองสุข ละอองชา	ตัวแทนจากจังหวัดสมุทรปราการ (โบสถ์โทฮง)

คุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล	ตัวแทนจากจังหวัดมหาสารคาม (โบสถ์บันโด)
คุณพิทักษ์ เบ็ญอินทร์	ตัวแทนจากจังหวัดเชียงใหม่ (โบสถ์โกโจ)
คุณวรพล-คุณสุภาพร ว่องวิริยะกุล	ตัวแทนจากจังหวัดภูเก็ต (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณประสิทธิ์-คุณอาสาฬหิรี ชมดี	ตัวแทนจากจังหวัดชลบุรี (โบสถ์โคริยาม่า)
อาจารย์อิมามูระ เซทซีจี	หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย
อาจารย์ฟูมิฮิโกะ มิชะโมโต้	ตัวแทนจากหน่วยเผยแพร่ ชิชิบุ
คุณรุ่งราตรี อุปรี	ผู้บันทึกรายงานการประชุม (โบสถ์โคริยาม่า)

(ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2550ค: 2)

ครั้งที่ 10 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 หัวข้อในการประชุมมีดังนี้ ข้อดี-ข้อเสีย และปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นตลอดปีที่ผ่านมาพร้อมคำแนะนำในการปรับปรุง วันฮิโนะคิซิง งานแนะนำการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ งานวันเด็กเทนรีเคียว งานชุมนุมชายหนุ่ม วารสารเทนรีสัมพันธ์และชีวโยคะปาร์ตี้ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากจังหวัดต่างๆ ดังนี้

คุณการุญ ตระกูลเผด็จไกร	ตัวแทนจากกรุงเทพมหานคร (โบสถ์นิชิ)
คุณทองสุข ละออลชา	ตัวแทนจากจังหวัดสมุทรปราการ (โบสถ์โทสง)
คุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล	ตัวแทนจากจังหวัดมหาสารคาม (โบสถ์บันโด)
คุณพิทักษ์ เบ็ญอินทร์	ตัวแทนจากจังหวัดเชียงใหม่ (โบสถ์โกโจ)
คุณวรพล ว่องวิริยะกุล	ตัวแทนจากจังหวัดภูเก็ต (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณประสิทธิ์-คุณอาสาฬหิรี ชมดี	ตัวแทนจากจังหวัดชลบุรี (โบสถ์โคริยาม่า)
คุณอำนาจ เสรีวัฒนาชัย	ตัวแทนจากจังหวัดนครศรีธรรมราช (โบสถ์โคริยาม่า)
อาจารย์อิมามูระ เซทซีจี	หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย
อาจารย์ฟูมิฮิโกะ มิชะโมโต้	ตัวแทนจากหน่วยเผยแพร่ ชิชิบุ
คุณรุ่งราตรี อุปรี	ผู้บันทึกรายงานการประชุม (โบสถ์โคริยาม่า)

(ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2551ค: 2)

ครั้งที่ 11 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 หัวข้อในการประชุมมีดังนี้ วันฮิโนะคิซิง งานแนะนำการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ งานวันเด็กเทนรีเคียว งานพบปะสังสรรค์ชีวโยคะ ทั้งนี้เป็นการนำข้อบกพร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากจังหวัดต่างๆ ดังนี้

คุณการุญ ตระกูลเผด็จไกร	ตัวแทนจากกรุงเทพมหานคร (โบสถ์นิชิ)
-------------------------	------------------------------------

คุณทองสุข ละออชา	ตัวแทนจากจังหวัดสมุทรปราการ (โบสถ์โทสง)
คุณโกวิท ไทยทองสุขสกุล	ตัวแทนจากจังหวัดมหาสารคาม (โบสถ์บันโด)
คุณพิทักษ์ เบ็งอินทร์	ตัวแทนจากจังหวัดเชียงใหม่ (โบสถ์โกโจ)
คุณวรพล ว่องวิริยะกุล	ตัวแทนจากจังหวัดภูเก็ต (โบสถ์ไครยาม่า)
คุณประสิทธิ์ ชมดี	ตัวแทนจากจังหวัดชลบุรี (โบสถ์ไครยาม่า)
คุณอาสาฬหิณี วงศ์เทศ	ตัวแทนจากจังหวัดกรุงเทพมหานคร (โบสถ์ไครยาม่า)
อาจารย์อิมามูระ เซทซีจี	หัวหน้าศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย
อาจารย์ฟูมิฮิโกะ มียะโมโต้	ตัวแทนจากหน่วยเผยแพร่ ชิชิบุ
คุณรุ่งราวตี อุปรี	ผู้บันทึกรายงานการประชุม (โบสถ์ไครยาม่า)

(ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2552ค: 11)

งานแนะนำศาสนาเทนรีเคียวในต่างจังหวัด ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยได้จัดให้มีงานแนะนำศาสนาเทนรีเคียวขึ้น เป็นการบรรยายเพื่อแนะนำศาสนาเทนรีเคียวให้กับสมาชิกผู้เลื่อมใสใหม่ที่พึงรู้จักศาสนาเทนรีเคียวให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น ถือเป็นความก้าวหน้าอีกอย่างหนึ่งในการเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในไทย

ครั้งแรกจัดขึ้นที่จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2547 ที่หน่วยเผยแพร่ ไทยอะโบชิ โดยมีอาจารย์อะคิระ ชิมิซึเป็นผู้บรรยาย (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2547ง: 7) ครั้งที่ 2 ที่จังหวัดนครราชสีมา โรงแรมดิโอโยรา เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ผู้บรรยายคือ อาจารย์มิชิโนบุ ไชโต้ (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2548ก: 8) ครั้งที่ 3 จัดขึ้นที่จังหวัดเพชรบุรี ที่โรงแรมโอโยรา เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 โดยมีอาจารย์อะคิระ ชิมิซึเป็นผู้บรรยาย (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2548จ: 9) และครั้งที่ 4 ที่จังหวัดเชียงราย ซึ่งถือเป็นครั้งที่ 2 ของที่นี่ จัดขึ้นเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2548 ที่โรงแรมเวียงอินทร์ ผู้บรรยายคือ อาจารย์ฟูมิฮิโกะ มียะโมะโตะ (ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทย, 2548จ: 9)

การปฏิบัติตนอันเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ที่เข้ามาเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย ส่งผลให้ผู้คนที่อยู่รอบข้างเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธามากยิ่งขึ้น เนื่องจากแบบอย่างของการกระทำที่ดีเป็นสิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจน จึงส่งผลให้ผู้ที่ได้พบเห็นเกิดความคิดที่อยากจะปฏิบัติตาม ถือเป็น การปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีจากการมองเห็น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องบทบาทของศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย ผู้วิจัยมีข้อสรุปผลการวิจัยโดยแยกกล่าวตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ดังนี้

องค์ประกอบของศาสนาเทนรีเคียว

องค์ประกอบของศาสนาเทนรีเคียวมีดังนี้ พระผู้เป็นเจ้าทรงมีพระนามว่าโอะยะงะมิ ส่วนศาสดาเรียกว่าพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะงะชะมะ คัมภีร์หลักที่สำคัญคือโอะฟูเดะชะคิ มิคะงุระ-อุตะ และโอะชะชิซุ นักบวชหรือผู้ที่ปฏิบัติตามคำสอน เริ่มจากผู้นำหรือเสาเอกของศาสนาเทนรีเคียว เรียกว่าท่านชิมบะชิระ ซึ่งมีหน้าที่ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา มอบสังฆะแห่งชะชูเคะและให้อนุญาตในเรื่องต่างๆ พร้อมทั้งจัดการเรื่องสำคัญๆ และโยโบะคุ คำว่าโยโบะคุนี้เปรียบเหมือนไม้ที่ใช้ในการก่อสร้างโลกแห่งชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะงะมิ หน้าที่ที่สำคัญของผู้ที่เป็นโยโบะคุก็คือการถ่ายทอดสังฆะแห่งชะชูเคะให้แก่ผู้ที่เจ็บป่วยด้วยจิตใจที่อยากจะช่วยเหลือผู้อื่นอย่างจริงใจ เป็นความจริงใจอันซื่อสัตย์สุจริตอย่างแท้จริง

โบสถ์ศูนย์กลางของศาสนาเทนรีเคียว ตั้งอยู่ที่เมืองเทนริ จังหวัดนารา ประเทศญี่ปุ่น สถานที่แห่งนี้เปรียบเหมือนบ้านเกิดของมนุษยชาติ เนื่องจากเป็นจุดเริ่มต้นที่พระผู้เป็นเจ้าโอะยะงะมิได้ทรงเนรมิตมนุษยชน เรียกสถานที่นี้ว่า จิบะ สถานที่ดั้งเดิม และได้มีการจัดตั้งหลักคันโระไต ขึ้น ณ ตรงจุดนั้น เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงหลักฐานในการสร้างมนุษย์ จากนั้นจึงได้สร้างโบสถ์ศูนย์กลางขึ้น ในลักษณะที่จะสามารถทำการสักการะหลักคันโระไตนี้ได้จากทั้ง 4 ทิศ อีกทั้งยังเป็นสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่แสดงออกด้านพิธีกรรม เนื่องจากพิธีกรรมทางศาสนาที่เรียกว่า การปฏิบัติจีโตะเมะนั้นจะทำพิธีล้อมรอบหลักคันโระไต ณ โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียวจะมีการจัดพิธีกรรมต่างๆ ตลอดปี

หลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียว

ศาสนาเทนรีเคียวมีหลักคำสอนที่เป็นข้อคิดที่น่าสนใจอยู่มากมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอ นำเสนอหลักคำสอนต่างๆ โดยแบ่งตามแนวคิดในหลักปรัชญา 3 สาขา คือ อภิปรัชญา, ญาณวิทยา และจริยศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

อภิปรัชญาเป็นสาขาปรัชญาที่ว่าด้วยเรื่องความเป็นจริงหรือสิ่งที่มีอยู่จริง ความเป็นจริงที่ อภิปรัชญาแสวงหานั้น หมายถึง ความเป็นจริงอันเป็นพื้นฐานที่สุดที่เรียกกันว่า “ความจริงอันติมะ” (Ultimate Reality) ปรัชญาสาขานี้จึงศึกษาและค้นหาความเป็นจริงของธรรมชาติ ของโลกหรือ จักรวาล ธรรมชาติของมนุษย์ ฯลฯ ประเด็นปัญหาในปรัชญาสาขาอภิปรัชญานี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอ 3 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 ปัญหาเกี่ยวกับสัจจะแห่งการสร้างมนุษย์โลก ในเรื่องราวของสัจจะแห่งการ สร้างมนุษย์โลกนี้ ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า มนุษย์ได้ถูกสร้างขึ้นมาจากใคร เมื่อไร ที่ไหนและอย่างไร

ประเด็นที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโลก การพิทักษ์ คุ่มครองอันยิ่งใหญ่ที่ไม่มีขอบเขตของพระเจ้าโอะยะงะมินั้น ได้ทรงอธิบายแยกแยะอย่างเป็น ระบบด้วยสัจจะแห่งพรพิทักษ์คุ่มครองทั้ง 10 ประการและได้ประทานเทวนามต่างๆ ให้กับงาน เหล่านี้ พรพิทักษ์คุ่มครองทั้ง 10 ประการ เป็นสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัวของมนุษย์และมีความสำคัญอย่าง มากในการดำรงชีวิตในแต่ละวัน

ประเด็นที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับแก่นแท้ของมนุษย์ พระผู้เป็นเจ้าของโอะยะงะมินั้นทรงให้มนุษย์ยืม ร่างกายมาใช้ในการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ ส่วนจิตใจนั้นพระองค์ทรงให้อิสระแก่มนุษย์ใน การใช้จิตใจภายใต้ร่างกายที่ได้รับการให้ยืมมา

ญาณวิทยาหรือทฤษฎีความรู้เป็นปรัชญาสาขาที่ศึกษาและแสวงหาความแท้จริงของ ความรู้ ประเด็นปัญหาในปรัชญาสาขานี้ เช่น อะไรคือลักษณะทั่วไปของความรู้ มนุษย์เรารู้ความ จริงได้แค่ไหน ความรู้ของมนุษย์ได้มาอย่างไร เป็นต้น นักปรัชญาบางท่านให้ทัศนะว่า ปรัชญา สาขาญาณวิทยาหรือทฤษฎีความรู้มีความสำคัญมากกว่าปรัชญาสาขาอื่นๆ เป็นสาขาที่เป็น จุดเริ่มต้นที่นำไปสู่การค้นพบความเป็นจริงขั้นสูงสุดที่เรียกว่า “สัจธรรม”

มนุษย์เราสามารถรับรู้ถึงพระผู้เป็นเจ้าของได้ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน เพราะจักรวาลทั้งหมดนี้ล้วนเป็นร่างกายของพระผู้เป็นเจ้าของ โลกทั้งโลกจึงถูกแผ่คลุมไปด้วยพรอันเมตตากรุณาของพระองค์ และพระองค์ได้ทรงปรากฏตัวเป็นพระจันทร์และพระอาทิตย์อยู่ในท้องฟ้า ทรงให้แสงสว่างอันสดใสและความอบอุ่นที่แผ่กระจายไปยังทั่วทุกมุมของโลก เพื่อให้มนุษย์เรารู้สึกถึงพระผู้เป็นเจ้าของ โอะยะยะงะมิได้อย่างชัดเจน เพียงแค่เราแหงนหน้ามองดูพระจันทร์และพระอาทิตย์ในทุกๆ วัน เราก็จะสามารถสัมผัสถึงความคุ้มครองของพระองค์ที่ส่องทั่วถึงทุกคน บางครั้งเราจึงกล่าวถึงพระองค์ในนามว่า “จิคิฮิ” (จิคิ = พระจันทร์, ฮิ = พระอาทิตย์)

จริยศาสตร์เป็นสาขาที่ว่าด้วยความประพฤติและค้นหาเกณฑ์การตัดสินค่าของความประพฤติ เช่น ดี ชั่ว ถูก ผิด ควร ไม่ควร ซึ่งเกี่ยวข้องรวมไปถึงการค้นหาและจุดหมายสูงสุดที่มนุษย์ควรแสวงหา สำหรับประเด็นปัญหาในปรัชญาสาขาจริยศาสตร์นี้ ผู้วิจัยขอเสนอ 2 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งที่เรียกว่าการทำความดี

ผู้ที่นับถือศาสนาเทนรีเคียวจะหมั่นพิจารณาฝุ่นละออง (กิเลส) ในจิตใจของตนเองอยู่เสมอ ฝุ่นละอองทางจิตใจของมนุษย์คนใดคนหนึ่งยอมให้โทษแก่ผู้อื่นและสามารถทำลายความสงบสุขของสังคมได้ การใช้จิตใจเช่นนี้จึงปรากฏออกมาเป็นความเจ็บป่วยหรือเกิดปัญหายุ่งยากลำบากขึ้น เพราะฉะนั้น มนุษย์จึงควรหมั่นปิดกั้นฝุ่นละอองด้วยการพิจารณาจิตใจของตนเองเสมอๆ เพื่อจะช่วยให้มนุษย์สามารถพิจารณาจิตใจได้นั้น พระผู้เป็นเจ้าของโอะยะยะงะมิได้กล่าวถึงชนิดต่างๆ ของฝุ่นละอองไว้ 8 ชนิด คือ ความเสียหาย, ความอยากได้, ความเกลียดชัง, ความรักตนเอง, ความแค้นพยาบาท, ความโกรธ, ความโลภและความมโหฬารดี นอกจากนี้ การใช้คำพูดเพราะๆ ซึ่งไม่ตรงกับใจอันแสนสกปรก การพูดปดมดเท็จและประจบประแจง พระผู้เป็นเจ้าของก็ทรงตักเตือนว่า ทรงไม่ชอบทั้ง 2 สิ่งนี้ เมื่อทราบถึงสิ่งจะแห่งคำสอนเป็นอย่างดีและปรับปรุงการใช้จิตใจโดยใช้คำสอนเป็นบรรทัดฐานแล้ว จิตใจก็จะสดใสเบิกบานขึ้น ร่างกายก็จะได้รับพรคุ้มครองให้มีสุขภาพแข็งแรง การปรับปรุงจิตใจเป็นเรื่องที่ยากก็จริง แต่ถ้าผ่านพ้นไปได้ก็จะได้รับสิ่งที่ดี

ผู้ที่นับถือศาสนาเทนรีเคียวจะทำการสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวันโดยมีพื้นฐานความคิดในเรื่องการทำอิโนะคิซิง การทำอิโนะคิซิงเป็นการแสดงความรู้สึกขอบพระคุณต่อการพิทักษ์คุ้มครองของพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะยะงะมิในทุกๆ วัน ด้วยการปฏิบัติสิ่งต่างๆ ที่ถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องที่คุณเล็กน้อยในชีวิตประจำวันและผู้อื่นจะสังเกตเห็นหรือไม่ก็ตาม ในการทำอิโนะคิซิงนั้น ไม่ได้มีการกำหนด

รูปแบบหรือลักษณะ ขึ้นอยู่กับการค้นพบ การสร้างสรรค์ดัดแปลงในชีวิตประจำวันของแต่ละคน แม้แต่คำพูดสักหนึ่งคำก็ถือเป็นการทำฮิโนะคิซิงได้ ดังนั้นการทำฮิโนะคิซิงเป็นความปิติยินดีในการอุทิศตนทำประโยชน์ โดยยึดถือคำสอนเรื่องการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นหลัก ฮิโนะคิซิง มิใช่การทำงานที่ทำเพียงชั่วคราวเท่านั้น หากเป็นการทำอย่างต่อเนื่องกันไปในชีวิตประจำวัน

ผู้ที่นับถือศาสนาเทนรีเคียวมักจะหาโอกาสในการเผยแพร่คำสอนของศาสนาเทนรีเคียวหรือที่เรียกว่าการประพรมกลิ่นหอมอยู่เสมอ การประพรมกลิ่นหอม (นิโอะอิ-งะเคะ) หมายถึง การถ่ายทอดความดีงามของหนทางสายนี้หรือถ่ายทอดจิตใจที่ปิติยินดีของผู้เลื่อมใสในพระเจ้าโอะยะะงะมิให้แก่ผู้อื่น เป็นการกระทำเพื่อชักนำผู้อื่นไปสู่หนทางที่ได้รับการช่วยเหลืออันแท้จริง การถ่ายทอดความพิทักษ์คุ้มครองอันน่าขอบพระคุณของพระเจ้าโอะยะะงะมิให้แก่ผู้คนทั่วโลก และการเผยแพร่ความปิติยินดีในความเลื่อมใสให้กันและกันนั้นเป็นการปฏิบัติจริงในการตอบแทนพระองค์ต่อพระองค์ที่ดีที่สุด การเผยแพร่หลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียวในประเทศญี่ปุ่นเจริญก้าวหน้ามากขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้มีการเริ่มต้นที่จะเผยแพร่คำสอนของศาสนาเทนรีเคียวสู่ต่างประเทศ เรียกว่าเป็นการประพรมกลิ่นหอมให้ลอยไปไกลยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งที่มนุษย์ควรแสวงหาในชีวิต

หลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียวโดยทั่วไปแล้ว เน้นการอธิบายให้เห็นถึงความสำคัญองพิธีกรรมที่เรียกว่าการปฏิบัติจีโตะเมะ จีโตะเมะ คือ การปฏิบัติที่พระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะะงะมิได้ทรงสอนให้กับเรา เพื่อเป็นการช่วยเหลือมนุษย์ทั้งมวลและปรับเปลี่ยนให้เป็นโลกที่มีชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ ต้นกำเนิดของการปฏิบัติจีโตะเมะก็คือ คะงุระ-จีโตะเมะ เป็นการปฏิบัติเพื่อให้พรพิทักษ์คุ้มครองของพระเจ้าโอะยะะงะมิในตอนที่เราสร้างมนุษย์โลกขึ้นนั้นปรากฏออกมาในโลกนี้อีกครั้งหนึ่ง หากปฏิบัติจีโตะเมะเช่นนี้แล้ว จะทำให้โลกแห่งชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจปรากฏขึ้นเป็นจริงได้

มนุษย์ควรรู้จักการใช้จิตใจแบบทันโน ทันโนเป็นการรับสภาพของความทุกข์ยากลำบากด้วยความคิดในแง่บวก ยินดีและขอบพระคุณต่อสิ่งนั้น ทันโนไม่ใช่สภาพจิตใจแบบท้อแท้สิ้นหวัง แต่เป็นการสภาวะเหตุปัจจัยที่ไม่ดีซึ่งมีมาแต่ชาติก่อน ยอมรับและพยายามทำในสิ่งที่ดีในปัจจุบันนี้เพื่อชีวิตจะได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีจนสามารถดำเนินชีวิตด้วยความมุ่งมั่นเบิกบานและสำเร็จสดใสได้

จุดมุ่งหมายสูงสุดที่มนุษย์ทุกคนควรแสวงหาในชีวิต คือ การทำให้โลกแห่งการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจปรากฏขึ้นเป็นจริงบนโลกนี้ การดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจนั้น จะปรากฏเป็นจริงได้ก็ต่อเมื่อผู้คนทั้งหลายดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความปิติยินดีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตทางด้านจิตใจของมนุษย์ โดยได้รับการพิทักษ์คุ้มครองอย่างอบอุ่นของพระเจ้า เป็นเจ้าโอะยะะงะมิ มนุษย์เราสามารถดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจได้ในโลกนี้

จิตใจแห่งการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจก็คือ จิตใจแห่งการช่วยเหลือ มนุษย์ที่พระเจ้าเป็นเจ้าโอะยะะงะมิสร้างขึ้นมา นั้น เป็นลูกๆ ของพระเจ้าเป็นเจ้าโอะยะะงะมิทุกคน มนุษย์เราจึงเป็นพี่น้องกัน สภาพที่พี่น้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันและดำรงชีวิตอย่างผาสุกเบิกบานใจนั้น เป็นสิ่งที่พระเจ้าผู้เป็นเจ้าของพรารณามากที่สุด จากจิตใจที่คิดเอาแต่อยากจะทำให้ตัวเองได้รับการช่วยเหลือ ปรับเปลี่ยนให้เป็นจิตใจที่ภาวนาอธิษฐานขอความช่วยเหลือเพื่อผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง จิตใจแห่งการช่วยเหลือผู้อื่นเป็นจิตใจแห่งการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ

ข้อปฏิบัติที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากการศึกษาหลักคำสอนของศาสนาเทรีเคียว ผู้วิจัยพบว่าข้อปฏิบัติที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ดังนี้ การมองโลกในแง่ดี แบ่งอกเสมอ ถึงแม้ว่าจะเจอกับสภาพความทุกข์ยากลำบากใดๆ ก็ตาม, การให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและมีความเห็นใจผู้อื่นเสมือนว่าผู้นั้นเป็นคนในครอบครัว, สอนให้เรารู้จักการตอบแทนคุณแก่ผู้ที่อยู่เบื้องหลังชีวิตของเรา, สอนให้เราเข้าใจจิตใจของพ่อแม่ที่มีความรักและความปรารถนาที่จะให้สิ่งที่ดีต่อลูกๆ เสมอ, สอนให้เราเมตตาที่ตื่นแต่เช้า มีความซื่อสัตย์และขยันในการทำงาน จงยึดหลักทั้ง 3 ไว้ให้มั่น, สอนให้เรารู้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างในโลกใบนี้ไม่มีสิ่งใดเลยที่ไม่มีประโยชน์ หากรู้จักวิธีในการนำมาใช้, สอนให้เรารู้ว่าความพยายามเป็นสิ่งที่สำคัญ หากตั้งมั่นในสิ่งใดแล้วไม่ควรที่จะท้อแท้และสอนให้เรารู้ว่าหากคิดที่จะทำการค้า ก็ไม่ควรที่จะเอาเปรียบผู้อื่นหรือหวังแต่ผลกำไรสูงๆ

บทบาทของศาสนาเทรีเคียวในประเทศไทย

การเผยแผ่ศาสนาเทรีเคียวในประเทศไทยเริ่มขึ้นในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2510 จนกระทั่งเดือนมกราคม พ.ศ. 2523 จึงได้รับอนุมัติจากกรมศาสนากระทรวงศึกษาธิการแห่งประเทศไทย ให้สามารถจัดกิจกรรมและพิธีกรรมทางศาสนาเทรีเคียวได้ หลังจากที่ได้รับการอนุมัติให้สามารถจัดกิจกรรมและพิธีกรรมทางศาสนาเทรีเคียวได้อย่างเป็นทางการแล้ว ศูนย์ศาสนาเทรีเคียวแห่ง

ประเทศไทยจึงได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2525 ณ ซอยศูนย์วิจัย ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ โดยมีหัวหน้าศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทยคนแรกคือ ท่านอาจารย์ไชจิ ชาติ

หน้าที่หลักของศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทยคือ เป็นศูนย์กลางการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยเผยแผ่ ฯ ของแต่ละโบสถ์ในประเทศไทย และเป็นศูนย์กลางการทำกิจกรรมต่างๆ ของสมาชิกที่นับถือศาสนาเทวรีเคียวในประเทศไทย ปัจจุบันศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทยตั้งอยู่ที่ซอยลาดพร้าว 69 ถนนลาดพร้าว วังทองหลาง กรุงเทพมหานคร โดยมีหัวหน้าศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทยคนที่สองคือ ท่านอาจารย์เซ็ทซุจิ อิมามูระซึ่งรับตำแหน่งหัวหน้าศูนย์ฯ แทนท่านอาจารย์ไชจิ ชาติ เมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2549 ที่ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทยจัดให้มีวันนมัสการประจำเดือนในวันอาทิตย์ที่ 2 ของทุกเดือน เวลา 10.15 น.

เพื่อวิเคราะห์บทบาทของศาสนาเทวรีเคียวที่มีต่อประเทศไทย ผู้วิจัยได้แบ่งบทบาทออกเป็น 3 ด้านคือ บทบาทด้านการศึกษา, บทบาทด้านการบริการสังคมและบทบาทด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน

บทบาทด้านการศึกษา

การก่อตั้งโรงเรียนสอนภาษาญี่ปุ่น 2 แห่งคือ โรงเรียนศิลปและวัฒนธรรมเชียงใหม่ ซึ่งเปิดโรงเรียนอย่างเป็นทางการในวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 ตั้งอยู่ที่ 61/65 ถนนวัวลาย ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่และโรงเรียนกรุงเทพศิลปวัฒนธรรมและภาษาเปิดโรงเรียนอย่างเป็นทางการขึ้นเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 ตั้งอยู่ที่ 6 ซอยลาดพร้าว 69 ถนนลาดพร้าว วังทองหลาง กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งโรงเรียนคือ เพื่อให้คนไทยมีโอกาสได้เรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์และมิตรภาพอันดีระหว่างคนไทยกับคนญี่ปุ่น การคัดเลือกคนไทยให้เข้าเรียนภาษาญี่ปุ่นในสถาบันภาษาแห่งศาสนาเทวรีเคียว นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยเทวรีกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทบาทด้านการบริการสังคม

เน้นการทำฮิโนะคิซิง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ออกไปบำเพ็ญประโยชน์ตามสถานที่ต่างๆ เช่น การทำความสะอาด การทาสี การบริจาคสิ่งของ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้จัดขึ้นทุกปีเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 จนกระทั่งปัจจุบัน ทุกกิจกรรมเกิดจากความร่วมมือร่วมใจกันของสมาชิกผู้นับถือศาสนาเทวรีเคียวในประเทศไทย ถือเป็นการช่วยปลูกฝังจิตสาธารณะ กิจกรรมการทำฮิโนะคิซิงในประเทศ

ไทยจัดขึ้นปีละ 2 ครั้งในเดือนพฤษภาคมและเดือนตุลาคม รวมทั้งตอนที่เกิดเหตุการณ์ภัยธรรมชาติสึนามิทางภาคใต้ของประเทศไทยทางศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเสียหายในครั้งนั้น

การจัดกิจกรรมงานวันเด็กของศาสนา เทนรีเคียวซึ่งเริ่มจัดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 ต่อเนื่องจนกระทั่งปัจจุบัน กิจกรรมเหล่านี้สร้างความสนุกสนานและประทับใจให้แก่เด็กๆ เป็นอย่างมาก ส่วนความสุขและความประทับใจที่ผู้ร่วมจัดงานได้รับก็คือ การได้เห็นรอยยิ้มของเด็กๆ ที่มาร่วมงานในวันนั้น

บทบาทด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน

กิจกรรมการเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย การกลับสู่จิตบะ คำว่าจิตบะในที่นี้หมายถึงสถานที่ดั้งเดิมในการสร้างมนุษย์ของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะะงะมิ ซึ่งก็คือโบสถ์ศูนย์กลางของศาสนาเทนรีเคียวนั่นเอง หรือที่เรียกว่าโอะยะชะโตะ บ้านพ่อเมืองแม่ การกลับสู่จิตบะของคนไทยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันดังนี้ การกลับสู่จิตบะเนื่องจากได้รับเชิญจากกองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว เพื่อเข้าเยี่ยมชมโบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียวและสถาบันการศึกษาของศาสนาเทนรีเคียว ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเจ้าหน้าที่จากกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยเพื่อศึกษาดูงาน การกลับสู่จิตบะในโครงการเบสชะคิทัวร์ซึ่งจะจัดขึ้นในเดือนเมษายนของทุกปี หลักๆ แล้วเบสชะคิทัวร์จะเน้นการเข้าฟังการบรรยายเบสชะคิและการกลับสู่จิตบะของเด็กๆ ซึ่งจะมี 2 ช่วงคือ ช่วงเดือนสิงหาคมและเดือนตุลาคม โดยหลักๆ แล้วจะเป็นคณะนักเรียนจากประเทศไทย ซึ่งนักเรียนทุกคนจะได้ฟังการบรรยายคำสอนขั้นพื้นฐานของศาสนาเทนรีเคียว ส่วนอาจารย์ที่มาดู และจะเข้าฟังการบรรยายเบสชะคิ และได้เข้าไปนมัสการที่โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียว อีกหนึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้นคือ การเยี่ยมชมโรงเรียนมัธยมต้น มัธยมปลายของเทนรี หรือโรงเรียนมัธยมปลายโอะยะชะโตะ เป็นต้น

งานแนะนำการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจที่จัดขึ้นทุกปี มีส่วนสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมการเผยแผ่หลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย เพื่อให้คนไทยได้เข้าใจในหลักคำสอนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้ หากฟังหลักคำสอนแล้วสามารถนำกลับมาปรับใช้กับชีวิตของตนเองได้ก็ถือว่าผู้นั้นได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตขึ้นอีกขั้นหนึ่ง หลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียวเน้นการใส่ใจจิตใจไปในทางที่จะก่อให้เกิดความผาสุกเบิกบาน

ใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ทำให้ไม่เป็นคนที่ไม่เห็นแก่ตัว นอกจากนี้ ยังมีงานแนะนำศาสนาเทนรีเคียว ให้แก่สมาชิกใหม่ที่เพิ่งรู้จักกับศาสนาเทนรีเคียว ถือเป็นอีกหนึ่งความก้าวหน้าในการเผยแผ่ศาสนา

การประชุมการแปลหนังสือ เป็นส่วนสำคัญอย่างมากในการเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย เนื่องจากต้นกำเนิดของศาสนาเทนรีเคียวอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น คัมภีร์และหลักคำสอนต่างๆ จึงเป็นภาษาญี่ปุ่น ดังนั้นการจัดให้มีการแปลหนังสือหลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียวเป็นภาษาไทย ก็เพื่อให้คนไทยมีโอกาสได้เข้าใจในหลักคำสอนของศาสนาเทนรีเคียวมากยิ่งขึ้น การประชุมตัวแทนศาสนาเทนรีเคียวจากภูมิภาคต่างๆ ในประเทศไทย โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่ายในการเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย

งานแนะนำศาสนาเทนรีเคียวในต่างจังหวัด ศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยได้จัดให้มีงานแนะนำศาสนาเทนรีเคียวขึ้น เป็นการบรรยายเพื่อแนะนำศาสนาเทนรีเคียวให้กับสมาชิกผู้เลื่อมใสใหม่ที่เพิ่งรู้จักศาสนาเทนรีเคียวให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น ถือเป็นความก้าวหน้าอีกอย่างหนึ่งในการเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในไทย

การปฏิบัติตนอันเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ที่เข้ามาเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย ส่งผลให้ผู้คนที่อยู่รอบข้างเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธามากยิ่งขึ้น เนื่องจากแบบอย่างของการกระทำที่ดีเป็นสิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจน จึงส่งผลให้ผู้ที่ได้พบเห็นเกิดความคิดที่จะปฏิบัติตามถือเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีจากการมองเห็น

วิเคราะห์ปัญหาหรืออุปสรรคในการเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย

การเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย แม้ว่าจะมีระยะเวลากว่า 40 ปี แต่เพราะเหตุใดมีคนไทยเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นที่รู้จักศาสนานี้ อาจเป็นเพราะคนในประเทศไทยส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธตั้งแต่อดีตเรื่อยมา ดังนั้น การที่จะมีศาสนาอื่นๆ เข้ามาเผยแผ่ในประเทศไทยจึงถือเป็นเรื่องแปลกก็เป็นได้ แต่ประเทศไทยก็เป็นอีกหนึ่งประเทศที่เปิดกว้างสำหรับทุกๆ ศาสนาที่ต้องการจะเข้ามาเผยแผ่ เป็นเรื่องที่น่ายินดียิ่งนักที่คนไทยมีโอกาสได้เลือกที่จะยึดถือหลักคำสอนหรือแนวปฏิบัติในการดำรงชีวิตอย่างไร และศาสนาเทนรีเคียวก็เป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำหรับคนในประเทศไทยเช่นกัน ด้วยคำสอนที่เน้นการใช้จิตใจไปในทางที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สำหรับคนไทยแล้ว เมื่อได้ยินชื่อของศาสนาเทนรีเคียวก็มักจะเข้าใจผิดคิดว่าเป็นศาสนาที่เคยก่อความไม่สงบในอดีตหรือไม่ จึงอาจเกิดความคิดที่เป็นอคติและไม่ยอมรับขึ้นในใจ ผู้วิจัยขอ

อธิบายถึงประเด็นตรงนี้ว่า เป็นเรื่องเข้าใจผิดในเรื่องของภาษา เนื่องจากในภาษาญี่ปุ่นคำว่า “เคียว” หมายถึงศาสนา เทนริเคียวจึงหมายถึงศาสนาเทนรินั่นเอง และแน่นอนว่าหากมีศาสนา หรือลัทธิใดที่เกิดขึ้นใหม่ในประเทศญี่ปุ่นก็เป็นไปได้ว่าจะลงท้ายคำว่าเคียวเหมือนๆ กัน จึงทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้

อีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือ อาจเป็นไปได้ว่านักบวชหรือผู้เผยแพร่ของศาสนาเทนริเคียวในประเทศไทยไม่สามารถใส่ชุดที่มีลักษณะเฉพาะของศาสนาเทนริเคียวในการเผยแพร่คำสอนได้ เนื่องจากข้อบังคับทางกฎหมายบางประการที่ยังจำกัดขอบเขตในการเผยแพร่ศาสนาอื่นๆ ในประเทศไทย จึงไม่มีความเด่นชัดอย่างนักบวชในศาสนาพุทธ, บาทหลวงในศาสนาคริสต์หรือผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม เป็นต้น นักบวชหรือผู้เผยแพร่ของศาสนาเทนริเคียวที่อยู่ในประเทศไทยจึงต้องแต่งกายเหมือนคนทั่วไปเมื่อเวลาอยู่ข้างนอกและจะใส่ชุดที่เรียกว่าเคียวฟุคุเพื่อทำพิธีกรรมในการนมัสการในโอกาสต่างๆ หรือใส่เสื้อที่เรียกว่าฮัปปิในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาเท่านั้น นอกจากนี้ หน่วยเผยแพร่ของศาสนาเทนริเคียวหรือที่เรียกว่าโบสถ์ที่มีอยู่ในประเทศไทยนั้น ไม่ได้มีเอกลักษณ์ที่ชัดเจนเหมือนวัดในศาสนาพุทธ, โบสถ์ของศาสนาคริสต์หรือสุเหร่าในศาสนาอิสลาม ภายนอกอาจจะเพียงบ้านพักธรรมดาหรือตึกแถว แต่ภายในมีการตั้งศาลของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าเพื่อทำการนมัสการ ดังนั้นผู้ที่นับถือศาสนาเทนริเคียวในประเทศไทยที่ต้องการจะเผยแพร่คำสอนของศาสนาเทนริเคียวจึงมีลักษณะเป็นการบอกต่อหรือการชักชวนกันระหว่างคนรู้จักหรือเพื่อนร่วมงานเท่านั้น

นอกจากนี้ อุปสรรคอีกอย่างหนึ่งที่เป็นสิ่งที่ยากที่จะยอมรับก็คือ เรื่องของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า เนื่องจากคนส่วนใหญ่ในประเทศไทยนับถือศาสนาพุทธซึ่งไม่มีพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าที่สร้างโลก แต่ก็มี ความเชื่อว่ามีสิ่งศักดิ์สิทธิ์อะไรบางอย่างที่แฝงตัวอยู่ในธรรมชาติที่คอยคุ้มครองเราอยู่ อย่างเช่น ประเพณีลอยกระทงที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการขอขมาต่อแม่น้ำ เพราะเชื่อว่ามีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่ในแม่น้ำ อย่างพระแม่คงคา หรือเรียกสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่ในดินว่าพระแม่ธรณี เป็นต้น ซึ่งเรื่องนี้ในศาสนาเทนริเคียวก็มีคำสอนที่มีลักษณะคล้ายๆ กันคือ เรื่องของพรพิทักษ์คุ้มครองทั้ง 10 ประการ ซึ่งเน้นให้ คนเรามีความรู้สึกเคารพและรู้สึกขอบคุณต่อการคุ้มครองต่างๆ ในชีวิตประจำวัน แต่ว่าก็ยังคงมีน้อยคนนักที่จะเชื่อว่ามีพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าที่สร้างทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นมาเพียงองค์เดียว

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องบทบาทของศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย ปรากฏผลสรุปจนกลายเป็นข้อเสนอแนะได้ว่า ศาสนาเทนรีเคียวมีบทบาทต่อประเทศไทยโดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ บทบาทด้านการศึกษา, บทบาทด้านการบริการสังคมและบทบาทด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน บทบาทในด้านต่างๆ เป็นกิจกรรมที่ผู้ที่นับถือศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทยได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลาหลายปี จากผลสรุปดังกล่าวผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งผู้วิจัยคาดว่าน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่มีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องราวของศาสนาเทนรีเคียวในโอกาสต่อไป คือ การหาโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นของศูนย์ศาสนาเทนรีเคียวแห่งประเทศไทยหรือตามหน่วยเผยแพร่ศาสนาฯ ต่างๆ นอกจากนี้จากการศึกษาบทบาทของศาสนาเทนรีเคียวในประเทศไทย ทำให้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำการวิจัยเพื่อการศึกษาในครั้งต่อไป คือ

1. การศึกษาเชิงเปรียบเทียบแนวคิดเรื่องพระเจ้าในศาสนาคริสต์กับศาสนาเทนรีเคียว
2. การศึกษาเชิงเปรียบเทียบเรื่องจิตกับกายในพระพุทธศาสนากับศาสนาเทนรีเคียว
3. การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องความดี-ความชั่วในศาสนาเทนรีเคียว

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว. 2546. **เกร็ดพระชีวประวัติของโอะยะซะมะพระแม่ศาสดาเจ้าแห่งศาสนาเทนรีเคียว**. ประเทศญี่ปุ่น: เทนรี จิโฮเซี่ยะ. แปลจาก Tenrikyo Kyokai Honbu. n.d. Tenrikyo Kyosoten Itsuwahen. Japan: Tenrikyo Kyokai Honbu.

_____. 2548. **คำแนะนำสำหรับผู้ที่จะเข้าฟังคำบรรยายเบสเซคิ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ประเทศญี่ปุ่น: เทนรี จิโฮเซี่ยะ. แปลจาก Tenrikyo Doyusha. n.d. Besseki o hakobu hito no tame ni. Japan : Tenrikyo Doyusha.

_____. 2549. **คู่มือประจำตัวชิโยคะ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. ม.ป.ท. แปลจาก Tenrikyo Kyokai Honbu. n.d. Shuyoka. Japan: Tenrikyo Kyokai Honbu.

_____. 2550. **คู่มือสำหรับโยโบะคุ**. ประเทศญี่ปุ่น: เทนรี จิโฮเซี่ยะ. แปลจาก Tenrikyo Doyusha. n.d. Yoboku hando bukku. Japan : Tenrikyo Doyusha.

กองจัดการศึกษาและการอบรมศาสนาเทนรีเคียว. 2550. **การบรรยายขั้นพื้นฐานศาสนาเทนรีเคียวหนทางแห่งการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ประเทศญี่ปุ่น: เทนรี จิโฮเซี่ยะ.

กองเผยแผ่ศาสนาเทนรีเคียวในต่างประเทศ. 2536. **โอะฟูเตะซะคิ**. ประเทศญี่ปุ่น: เทนรี จิโฮเซี่ยะ. แปลจาก Oyasama. n.d. Ofudesaki. n.p.

_____. 2537ก. **พระชีวประวัติของโอะยะซะมะ พระแม่ศาสดาเจ้าแห่งศาสนาเทนรีเคียว**. ประเทศญี่ปุ่น: เทนรี จิโฮเซี่ยะ. แปลจาก Tenrikyo Kyokai Honbu. n.d. Tenrikyo Kyosoten. Japan: Tenrikyo Kyokai Honbu.

_____. 2537ข. **มิคะงุระ-อุตะ บทเพลงสำหรับจิโตะมะ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. ประเทศญี่ปุ่น: เทนรีจิโฮเซี่ยะ. แปลจาก Oyasama. n.d. Mikagura-Uta. n.p.

- กองเผยแพร่ศาสนาเทนริเคียวในต่างประเทศ. 2539. **หลักศาสนาเทนริเคียว**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ประเทศญี่ปุ่น: เทนริ จิโฮเซียวะ. แปลจาก Tenrikyo Kyokai Honbu. 1984. Tenrikyo Kyoten. 2nd ed. Japan: Tenrikyo Kyokai Honbu.
- โคจิ โนสุ. 2547. “ความร่วมมือทางวิชาการ.” **วารสารเทนริสัมพันธ์** (57): 13.
- ไซจิ ซาโต้. 2548. “รายงานการไปเยี่ยมสถานที่ที่ประสบภัยสึนามิ.” **วารสารเทนริสัมพันธ์** (62): 2-3.
- เดือน คำดี. 2545. **ศาสนศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทองหล่อ วงษ์ธรรมมา. 2549. **ปรัชญาทั่วไป**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นภาพร เดชภูวานันท์. 2544. “HINOKISHIN DAY.” **วารสารเทนริสัมพันธ์** (44): 7
- ประทีป สวาโย. 2545. **สิบเอ็ดศาสนาของโลก**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เปรมจิต ประกฤตพิงศ์. 2546. “บริจาดสิ่งของการกุศลที่จังหวัดมหาสารคาม.” **วารสารเทนริสัมพันธ์** (54): 2-4.
- พิทักษ์ เปงอินทร์. 2539. “วันฮิโนะคิซิง.” **วารสารเทนริสัมพันธ์** (26): 12-14.
- _____. 2540. “วันฮิโนะคิซิง.” **วารสารเทนริสัมพันธ์** (28): 14-15.
- พื่น ดอกบัว. 2549. **ศาสนาเปรียบเทียบ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไสภณการพิมพ์.
- มาซาฮิระ นาคาคูเน่. 2539. “การช่วยเหลือจากโบสถ์ใหญ่ชิชิบุ.” (27): 15.
- _____. 2540. “ท่านเซนจิและท่านฮารุเอะมาเยือนประเทศไทย.” (28): 3.
- ยะมะโมะโตะ ชะโตะโยชิและยะมะโมะโตะ ฮารุโนะ. 2549. “บริจาดสิ่งของที่ จ.มหาสารคาม.” **วารสารเทนริสัมพันธ์** (68): 2-5.
- ยะมะโมะโตะ ชะโตะโยชิ. 2552. “ฮิโนะคิซิงโบสถ์ชิชิมา.” **วารสารเทนริสัมพันธ์** (88): 5.

ลดาวัลย์ อิศรางกูร ณ อยุธยา. 2550. “กิจกรรมบริจาคที่ จ.มหาสารคามประจำปี 2550.”

วารสารเทนริสัมพันธ์ (74): 2-5.

วิรุณา วรจินดา. 2550. “วันอิโนะคิซิง ศูนย์รวมสมาชิกบัณฑิตมหาสารคาม ทำอิโนะคิซิงที่ละนิดให้

ชีวิตเบิกบานแจ่มใส.” วารสารเทนริสัมพันธ์ (76): 5.

ศูนย์ศาสนาเทนริเคียวแห่งประเทศไทย. 2530. วารสารเทนริสัมพันธ์ (1): 8.

_____. 2531ก. วารสารเทนริสัมพันธ์ (2): 5.

_____. 2531ข. วารสารเทนริสัมพันธ์ (3): 2, 5, 12.

_____. 2532ก. วารสารเทนริสัมพันธ์ (4): 15.

_____. 2532ข. วารสารเทนริสัมพันธ์ (5): 3.

_____. 2533ก. วารสารเทนริสัมพันธ์ (6): 14.

_____. 2533ข. วารสารเทนริสัมพันธ์ (7): 10-11.

_____. 2533ค. วารสารเทนริสัมพันธ์ (8): 10-11, 15.

_____. 2534. วารสารเทนริสัมพันธ์ (10): 14.

_____. 2535. วารสารเทนริสัมพันธ์ (12): 10-11.

_____. 2536ก. วารสารเทนริสัมพันธ์ (14): 5-7.

_____. 2536ข. วารสารเทนริสัมพันธ์ (15): 9.

_____. 2536ค. วารสารเทนริสัมพันธ์ (17): 9, 15, 16-18, 19-20.

_____. 2537ก. วารสารเทนริสัมพันธ์ (20): 2-4, 5, 11.

_____. 2537ข. วารสารเทนริสัมพันธ์ (21): 16-17, 18-19.

ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย. 2538. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (24): 3-5.

_____. 2539ก. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (25): 15.

_____. 2539ข. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (26): 6.

_____. 2540ก. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (29): 3-4, 5-6.

_____. 2540ข. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (30): 2-3, 15.

_____. 2541ก. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (32): 13-15.

_____. 2541ข. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (34): 20-21.

_____. 2541ค. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (35): 7, 12-13.

_____. 2542ก. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (36): 18.

_____. 2542ข. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (38): 2-3, 13.

_____. 2542ค. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (39): 2, 12, 17.

_____. 2543ก. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (40): 5, 24-25.

_____. 2543ข. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (41): 6-9, 19, 21.

_____. 2543ค. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (42): 2-7, 8, 9 .

_____. 2543ง. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (43): 2, 21.

_____. 2544ก. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (44): 6, 8-9, 10.

_____. 2544ข. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (45): 6-8, 18.

_____. 2544ค. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (46): 8, 9, 10,15.

ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย. 2544ง. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (47): 10-11,12-13,14,21.

_____. 2545ก. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (48): 6.

_____. 2545ข. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (49): 2-6.

_____. 2545ค. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (50): 3-4, 5, 6.

_____. 2545ง. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (51): 17.

_____. 2546ก. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (52): 4, 27.

_____. 2546ข. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (55): 8-9, 10, 11.

_____. 2546ค. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (56): 8.

_____. 2547ก. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (57): 5, 6, 7.

_____. 2547ข. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (58): 2-5.

_____. 2547ค. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (59): 2-3.

_____. 2547ง. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (60): 6, 7.

_____. 2548ก. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (61): 2-3, 7, 8.

_____. 2548ข. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (62): 4-6.

_____. 2548ค. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (63): 2-4, 5-7, 10-11.

_____. 2548ง. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (64): 2-3, 4, 6-7.

_____. 2548จ. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (65): 8, 9.

_____. 2548ฉ. วารสารเทวรีสัมพันธ์ (66): 8-9.

ศูนย์ศาสนาเทวรีเคียวแห่งประเทศไทย. 2549ก. **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (67): 16.

_____. 2549ข. **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (70): 2-3, 4-5.

_____. 2549ค. **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (71): 3, 4, 5.

_____. 2549ง. **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (72): 10-11.

_____. 2550ก. **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (75): 16.

_____. 2550ข. **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (76): 2-4, 5.

_____. 2550ค. **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (77): 2.

_____. 2550ง. **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (78): 4-5.

_____. 2551ก. **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (80): 6-7, 8-10.

_____. 2551ข. **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (82): 2-4, 5, 7.

_____. 2551ค. **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (83): 2.

_____. 2551ง. **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (84): 4-5.

_____. 2552ก. **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (86): 2-5, 7.

_____. 2552ข. **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (88): 2-5, 6.

_____. 2553. **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (91): 4-7.

เสฐียร พันธรั้งชี. 2529. **ศาสนาใหม่ในประเทศญี่ปุ่น**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

อิมามูระ เซ็ตซุจิ. 2549. "ท่านซิมบะชิระและภริยามาเยือนประเทศไทย." **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (73): 2-5.

_____. 2552. "ข่าวการถึงแก่กรรม." **วารสารเทวรีสัมพันธ์** (85): 10.

อำนาจ เสรีวัฒนาชัย. 2545. “รายงานการทำฮิโนะคิซิงเท็นรีเคียวนครศรีธรรมราชร่วมกับ
 สโมสรไลออนส์นครศรีธรรมราช.” **วารสารเทณีสัมพันธ์** (51): 16.

Earhart, B.H. 1983. **Japanese Religion in the Modern Century**. 2nd ed. Japan:
 University of Tokyo Press. Translated from Murakami, S. 1968. the Japanese
 original **Nihon Hyakunen No Shukyo**. Japan: Kodansha.

Saunders, D.E. 1972. **Buddhism in Japan**. Japan: Charles E. Tuttle Company, Inc.

Tenrikyo Overseas Mission Department. 1998. **Tenrikyo: the Path to Joyousness**.
 Japan: Tenri Jihosha.

The Agency for Cultural Affairs. 1984. **Japanese Religion**. 3rd ed. Japan: Kodansha
 International Ltd.

The Organizing Committee of “Tenrikyo-Christian Dialogue”. 1999. **Tenrikyo-Christian
 Dialogue**. Japan: Tenri University Press.

ภาคผนวก

ภาพผนวกที่ ก 1 ประตูทางเข้าด้านหน้าโบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียว

ภาพผนวกที่ ก 2 โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียว ห้องโถงสักการะทศิไต้

ภาพผนวกที่ ก 3 โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนริเคียว ห้องโถงสักการะทิศตะวันตก

ภาพผนวกที่ ก 4 โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนริเคียว ห้องโถงสักการะทิศตะวันออก

ภาพผนวกที่ ก 5 โบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนริเคียว ห้องโถงสักการะทิศเหนือ

ภาพผนวกที่ ก 6 พระตำหนักของพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะ

ภาพผนวกที่ ก 7 หอบูชาดวงวิญญาณภรรยาพรุซุซุ

ภาพผนวกที่ ก 8 ศาสนิกชนผู้เข้าร่วมในวันนมัสการประจำเดือน

ภาพผนวกที่ ก 9 สถานที่รับฟังการบรรยายเบสชะคี

ภาพผนวกที่ ก 10 พิพิธภัณฑ์ (สถานที่ฟังการบรรยายหลักคำสอนขั้นพื้นฐานศาสนาเทนริเคียว)

ภาพผนวกที่ ก 11 นักเรียนชั้นประถมของโรงเรียนเทนริสวอดมนต์เข้าก่อนไปโรงเรียน

ภาพผนวกที่ ก 12 นักเรียนชั้นประถมของโรงเรียนเทนริสวอดมนต์เข้าก่อนไปโรงเรียน

ภาพผนวกที่ ก 13 นักเรียนชั้นมัธยมต้นของโรงเรียนเทนิสวดมนต์เข้าก่อนไปโรงเรียน

ภาพผนวกที่ ก 14 นักเรียนชั้นมัธยมปลายของโรงเรียนเทนิสวดมนต์เข้าก่อนไปโรงเรียน

ภาพผนวกที่ ก 15 สถาบันภาษาแห่งศาสนาเทนรีเคียว (Tenrikyo Language Institute)

ภาพผนวกที่ ก 16 สถาบันภาษาแห่งศาสนาเทนรีเคียว (Tenrikyo Language Institute)

ภาพผนวกที่ ก 17 นักเรียนภาควิชาภาษาญี่ปุ่นจากประเทศต่างๆ ของสถาบัน TLI

ภาพผนวกที่ ก 18 บรรยากาศภายในห้องเรียนของสถาบัน TLI

ภาพผนวกที่ ก 19 อาคารอบรมหลักสูตรชีวิตโยคะ

ภาพผนวกที่ ก 20 ส่วนหนึ่งของผู้เข้าร่วมอบรมหลักสูตรชีวิตโยคะ

ภาพผนวกที่ ก 21 บรรยายภาคภายในห้องเรียนของการอบรมหลักสูตรชีวิตโยคะ

ภาพผนวกที่ ก 22 บรรยายภาคภายในห้องเรียนของการอบรมหลักสูตรชีวิตโยคะ

ภาพผนวกที่ ก 23 บรรยากาศภายในห้องเรียนจำลองของการอบรมหลักสูตรชีวิตโยคะ

ภาพผนวกที่ ก 24 บรรยากาศภายในห้องเรียนจำลองของการอบรมหลักสูตรชีวิตโยคะ

ภาพผนวกที่ ก 25 ห้องเรียนเครื่องดนตรีสำหรับผู้หญิง (เซี่ยะมิเซ็ง) ของหลักสูตรชีวจิโยคะ

ภาพผนวกที่ ก 26 ห้องเรียนเครื่องดนตรีสำหรับผู้หญิง (เซี่ยะมิเซ็ง) ของหลักสูตรชีวจิโยคะ

ภาคผนวก ข
พิธีกรรมทางศาสนา

ภาพผนวกที่ ข 1 ตัวอย่างโบสถ์สาขาในพิธีน้มน้สการประจำเดือน

ภาพผนวกที่ ข 2 ศาลพระผู้เป็นเจ้าของโอะยะงะมิในโบสถ์สาขา (พิธีน้มน้สการประจำเดือน)

ภาพผนวกที่ ข 3 ด้านขวาของภาพคือศาลพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะซะมะในโบสถ์สาขา

ภาพผนวกที่ ข 4 ตรงกลางของภาพคือศาลบูชาดวงวิญญาณบรรพบุรุษในโบสถ์สาขา

ภาพผนวกที่ ข 5 ตัวอย่างโบสถ์สาขาในพิธีน้มน้สการประจำเดือน

ภาพผนวกที่ ข 6 ตัวอย่างโบสถ์สาขาในพิธีน้มน้สการประจำเดือน

ภาพผนวกที่ ข 7 พิธีนมัสการประจำเดือนในโบสถ์สาขา (รำมือทำนั่ง)

ภาพผนวกที่ ข 8 พิธีนมัสการประจำเดือนในโบสถ์สาขา (รำมือทำยืน)

ภาพผนวกที่ ข 9 การปฏิบัติพิธีโตะเมะเข้าและเย็นในโบสถ์สาขา

ภาพผนวกที่ ข 10 สภาพโดยทั่วไปภายในโบสถ์สาขา

ภาพผนวกที่ ข 11 หนังสือบทเพลงมโหรีระ-อุตะและอุปกรณ์สำหรับผู้ขับร้อง

ภาพผนวกที่ ข 12 เชือกสำหรับนับบทสวดบทที่ 1 จำนวน 21 ครั้ง

ภาพผนวกที่ ข 13 เครื่องดนตรีสำหรับผู้ชาย - ขลุ่ย

ภาพผนวกที่ ข 14 เครื่องดนตรีสำหรับผู้ชาย - ฉาบ

ภาพผนวกที่ ข 15 เครื่องดนตรีสำหรับผู้ชาย - ไม้กรับคู่

ภาพผนวกที่ ข 16 เครื่องดนตรีสำหรับผู้ชาย - กลอง

ภาพผนวกที่ ข 17 เครื่องดนตรีสำหรับผู้ชาย - ซ้อง

ภาพผนวกที่ ข 18 เครื่องดนตรีสำหรับผู้ชาย - กลองเล็ก

ภาพผนวกที่ ข 19 เครื่องดนตรีสำหรับผู้หญิงมี 3 ชนิดได้แก่ โคะโตะ เซียะมิเซ็งและโคะคิว

ภาพผนวกที่ ข 20 พัดที่ใช้ในการปฏิบัติศิลปะโตะมะเนในทำยีนรำมือ

ภาพผนวกที่ ข 21 ชุดจี้โตะเมะ-จิ (ใช้ในพิธีน้มน้สการประจำเดือน, รับสัจจะแห่งชะชูเคะ ฯลฯ)

ภาพผนวกที่ ข 22 ชุดเคียวฟุคุ (ใช้ในการปฏิบัติจี้โตะเมะเข้าและเย็น, ใช้สำหรับย้ผู้สอนศาสนา)
ที่มา: กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว (2550: 100)

ภาพผนวกที่ ข 23 เสื้อฮัปปิ

เสื้อฮัปปิ เป็นเสื้อสีดำมีคำว่า “เทนริเคียว” เป็นอักษรตัวสีขาวอยู่ด้านหลัง ส่วนسابเสื้อด้านหน้ามีชื่อโบสถ์ของแต่ละคนเป็นสีขาว เดิมเป็นเสื้อ ที่ใช้ในการทำอิโนะคิซิง แต่ปัจจุบันนี้ใช้ได้ ในกรณีต่างๆ

ณ โอะยะซะโตะ บ้านพ่อเมืองแม่แห่งนี้ เจ้าหน้าที่ของโบสถ์ศูนย์กลางฯ หรือผู้รับการอบรมชีวโยคะจะสวมเป็นประจำ เหมือนเป็นเครื่องแบบ นอกจากนี้ก็จะใช้เป็นชุดแบบทางการโดยผู้ชายสวมเสื้อเชิ้ตผูกเนคไท (ผู้หญิงจะสวมเสื้อเชิ้ตแบบผู้หญิงสีขาว) อยู่ได้เสื้อฮัปปิในกิจกรรมหรือพิธีต่างๆ ในโอะยะซะโตะหรือที่ต่างๆ

นอกจากนี้ ยังสวมเสื้อนี้ในโอกาสมุ่งตรงสู่พระผู้เป็นเจ้าโอะยะซะงะมิด้วยความตั้งใจจริงหรือกรณีแสวงหาคำสอน เช่น การเข้าร่วมปฏิบัติจิตโตะเมะเข้าและเย็น หรือพิธีนมัสการประจำของโบสถ์ศูนย์กลางฯ หรือโบสถ์ต่างๆ หรือเวลาฝึกหัดรำมือ ฝึกเล่นเครื่องดนตรี หรือเวลาศึกษาคำสอน เป็นต้น (กองการต่างประเทศศาสนาเทนริเคียว, 2550: 101)

ภาพผนวกที่ ข 24 ผู้ที่ได้รับสัจจะแห่งชะชูเคะ (ซึ่งถืออว่าเป็นการเกิดใหม่เพื่อทำหน้าที่โยโบะคุ)

ภาพผนวกที่ ข 25 การทำหน้าที่ของโยโบะคุในการถ่ายทอดสัจจะแห่งชะชูเคะให้แก่ผู้ป่วย

ภาพผนวกที่ ข 26 การถ่ายรูปหมู่ในพิธีสมรส (ซึ่งจัดขึ้นบริเวณโบสถ์ศูนย์กลางศาสนาเทนรีเคียว)

ในพิธีสมรส ประธานพิธี เจ้าบ่าวและเจ้าสาวจะใส่ชุดจีโตะเมะ- จิสิดำ ชุดจีโตะเมะ- จินั้น อาจจะไม่เป็นที่คุ้นตาสำหรับผู้ที่เคยชินกับภาพของชุดแต่งงานทั่วไป แต่เป็นเครื่องแบบของโยโบะคุ ดังนั้น คู่บ่าวสาวจึงจะปฏิบัติตามตน ณ เบื้องหน้าโอะยะชะมะโดยสวมชุดจีโตะเมะ- จิ เพื่อก้าวออกไปสู่วีถีใหม่ (กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว, 2550: 100)

ภาพผนวกที่ ข 27 สุสานของผู้นับถือศาสนาเทนรีเคียว

ภาพผนวกที่ ข 28 สุสานของผู้นับถือศาสนาเทนรีเคียว

มิคะจระ-อุตะ บทเพลงสำหรับการปฏิบัติจิตะเมะ

มิคะจระ-อุตะ เป็นบทเพลงในการปฏิบัติจิตะเมะ ซึ่งประกอบด้วยบทเพลงสำหรับการรำมือในท่าหนึ่ง เริ่มตั้งแต่บทที่ 1 ถึงบทที่ 3 และบทเพลงสำหรับทะเลาะโตะริ เป็นการรำมือในท่าอื่น มีบทที่ 4 เรียกว่าบทโยโรชโย และบทที่ 5 ซึ่งมีทั้งหมด 12 ตอน มีเนื้อร้องและความหมายดังนี้ (กองเผยแพร่ศาสนาเทริเคียวในต่างประเทศ, 2537 ข: 2-29)

บทที่ 1

บทสวด อาซึคิโอะ ฮาโรโอะเท ทาซุเคทามาเอ
เทนิโอะโน-มีโคโท
ความหมาย โปรดปิดขจัดสิ่งชั่วทั้งปวงและพิทักษ์เราทั้งหลาย
เทนิโอะ-โนะ มิโคะโตะ (ซ้ำ 21 เที้ยว)

บทที่ 2

บทสวด โซ(เอ)โท ฮานาซึ คามิโน ยูโคโท คิเท คูเร
อาซึคิโน โคะโท(โ)วา ฮิวานเดนา
โคโนโยโน จึอิโทเทโทโอ คาทาโดริเท
ฟูฟูโอ โคซึราเอ คิทารูเดนา
โคเรวา โคะโนโยโน ฮาจิเมดาซึ
นามู เทนิโอะโน-มีโคโท
ความหมาย จงฟังพระวาจาของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของสัณนิตเกิด
ข้าฯ ไม่เคยพูดสิ่งใดชั่ว
ข้าฯ ได้นิรมิตฟ้ากับดิน
แล้วจึงเสกสร้างสามภรรษา
นี่คือการเริ่มต้นของโลกนี้แหละ
นโม เทนิโอะ-โนะ มิโคะโตะ

บทที่ 3

บทสวด อาซึคิโอะ ฮาโรโอะเท ทาซุเค เซคิโคมุ
อิชิเรซุ ซูมาซึเท คานโรดาย
ความหมาย โปรดปิดขจัดสิ่งชั่วทั้งปวงและเร่งมาพิทักษ์เรา
ให้มวลมนุษยย์มีใจใสสะอาด รับน้ำอมฤตที่คั่นระใด กันเกิด
(ซ้ำ 3 รอบ รอบละ 3 เที้ยว)

บทที่ 4 โยโรชุย

บทสวด โยโรชุยโน เซคาอิ อีชีเรชู มีฮาราเซโด
 มุเนโน วาคารีทา โมโนวา นาอิ
 โซโนฮาซุยา โทอิเท คีคาซึทา โคโทวา นาอิ
 ซึรานงา มูรีเดวา นาอิวาอึนา
 โคโนทาบีวา คามิงา โอโมเทเอ อาราวาเรเท
 นานีคา อีซาอึโอ โทคึคึคาชู
 โคโนโทโคโร ยามาโทโน จึบาโน คามิงาทาโท
 ยูอุเท อึเรโคโม โมโท ซึรานู
 โคโนโมโทโอ คูวาซึคู คึอิทา โคโท นาราบา
 อึคานา โมโนเดโม โคอิซึนารู
 คึคึทาคุบา ทาซึเน คูรูนาธา ยูเทคึคาชู
 โยโรชู อึซาอึโน โมโทนารูโอ
 คามึ งาเดเท นานีคา อึซาอึโอ โทคุนาราบา
 เซคาอิ อึชีเรชู อึซามุนารึ
 อึชีเรชูนิ ฮายาคู ทาซึเคโอ อึโซงุคารา
 เซคาอึโน โคโคโรโม อึซาเม คาเค
 นามู เทนริโอโน-มีโคโท

ความหมาย ข้าฯ ได้สอดส่องมองไปทั่วหล้าทุกกาลสมัย
 แต่หาผู้ใดหยั่งรู้ถึงจิตใจข้าฯ
 น่าจะเป็นอย่างนั้น เพราะข้าฯไม่เคยอธิบายให้ฟัง
 จึงไม่แปลกเลยที่พวกเขาไม่รู้อะไร
 บัดนี้ข้าฯ ได้ปรากฏตนออกมา
 และจะเล่าทุกสิ่งสรรพให้พวกเขาฟัง
 แห่งนี้ที่พวกเขาเรียกกันว่า จิบะ แห่ง ยะมะโตะ
 แต่คงไม่รู้ความเป็นมาของแหล่งนี้
 ถ้าพวกเขาได้ฟังคำมูลดั้งเดิมอย่างละเอียดแล้ว
 ไม่ว่าจะใครจะเกิดความรักอยากมาหาที่นี่
 ถ้าพวกเขาอยากฟังอยากเข้ามาหาข้าฯ

ข้าฯ จะบอกความดั้งเดิมทุกอย่างให้ฟัง
 เมื่อข้าฯ พระผู้เป็นเจ้าของออกมาอธิบายสรรพสิ่ง
 ดวงจิตของมนุษย์ทั่วทั้งโลกจะห้าวหาญขึ้น
 เพราะข้าฯ เร่งรีบจะช่วยพวกเจ้าทั่วทั้งโลก
 ข้าฯ จึงต้องปลุกจิตใจของมวลมนุษย์ให้ห้าวหาญ
 นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ

บทที่ 5

ตอนที่ 1 ฮีโตะ คุดะริ-เมะ

บทสวด	ฮีโทชู	เซียวโองาชู(อุ) โคเอโน ซาชูเควา, ยาเร เมชูราชีอิ
	นีอินิ	นีอิโคริ(อิ) ซาชูเค โมโรทารา, ยาเร ทาโนโมชียา
	ซานนี	ซานซาอิ โคโคโรโอ ซาดาเม
	โยโงชู	โยโนนาคา(อา)
	อิชูชู	รีโอ ฟุคุ(อุ)
	มูอูชู	มุเซียวโอนิ เดเคมาวาชู
	นานาชู	นานิคานิ(อิ) ชูคูริ โทรู นารา(อา)
	ยาอาชู	ยามาโทวา โฮโงเนนยา
	โคโคโนชู	โคโคมาเด ชูอิเท โคอิ
	โทโงโด	โทริเมงา ซาดามาริทา
	นามู	เทนรีโอโน-มิโคโท, นามู เทนรีโอโน-มิโคโท

ความหมาย

- ที่ 1 ได้ชะงูเคะในวันขึ้นปีใหม่เป็นนุ่ย, ประหลาดจริง
- ที่ 2 ยิ้มแยมแจ่มใสเมื่อได้รับชะงูเคะ, ดุมีหวังมากในปีนี้
- ที่ 3 ทำใจให้บริสุทธิ์ดุจเด็กสามขวบเกิด
- ที่ 4 ผลิตพืชผลดงามสมบูรณ์ดี
- ที่ 5 การพิทักษ์คุ้มครองของพระผู้เป็นเจ้าก็ปรากฏตามมา
- ที่ 6 ความอุดมสมบูรณ์มีทั่วทุกแห่งไม่สิ้นสุด
- ที่ 7 เมื่อพวกเจ้าปลูกและเก็บเกี่ยวทุกสิ่งสรรพ
- ที่ 8 เมื่อยะมะโตะจะได้พืชผลมั่งคั่งสมบูรณ์
- ที่ 9 มาเกิด จงตามข้าฯ มาที่นี่
- ที่ 10 แล้วเก็บเกี่ยวได้มากคงที่ทุกปี

นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ, นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ

ตอนที่ 2 ฟุตะ คุดะริ-เมะ

บทสวด โทน โทน(น) โทนโท เชียวโองาซุ(อุ) โอโดรี ฮาจีเมวา, ยาระ โอโมชิโรอิ

ฟูทาซุ ฟุซึงนา(อา) ฟุซึน คาคาเรบา, ยาระ นังวาซึยา

มีอิซุ มีนี ซุคุ(อุ)

โยโอซุ โยนาโอริ(อิ)

อิซุซุ อิซุเรโม ซุคิคุรุ นาราบา

มูซุซุ มุโชนโน เนเอโอ คิโร

นานาซุ นานจิอูโอ ซุคุอิ อางูเรบา(อา)

ยาอาซุ ยามาอิโน เน(เอ)โอ คิโร

โคโคโนซุ โคโคโรโอ ซาดาเม อีโยนารา(อา)

โทโอเด โทโคโรโน โอซามารียา

นามู เทนรีโอโน-มีโคโท, นามู เทนรีโอโน-มีโคโท

ความหมาย

ซยับ ซยับ ซยับ เริ่มฟ้อนรำในวันขึ้นปีใหม่, สนุกจริงแฮ

ที่ 2 เมื่อลงมือก่อสร้างอันอัศจรรย์แล้ว, ช่างมีชีวิตชีวาจริงๆ เชียว

ที่ 3 พวกเขาจะได้รับการบำรุงทะนุถนอม

ที่ 4 โลกจะเปลี่ยนไปสู่โลกที่เจริญรุ่งเรือง

ที่ 5 หากพวกเขาทุกๆ คนจะตามข้าฯ มา

ที่ 6 ข้าฯจะตัดรากเหง้าแห่งกฎต่อต้าน

ที่ 7 ถ้าพวกเขาช่วยผู้กำลังตกทุกข์ได้ยากให้รอดพ้น

ที่ 8 ข้าฯ จะตัดรากเหง้าแห่งโรคภัยไข้เจ็บ

ที่ 9 หากพวกเขาตั้งใจให้มั่นคงแน่วแน่แล้ว

ที่ 10 สันติภาพจะครอบครองทุกแห่งหน

นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ, นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ

ตอนที่ 3 มิ คุดะริ-เมะ

บทสวด ฮีโทซุ ฮีโนโมโท เชียวยาซึคิโน

ซุโทเมโน บาเซียว(โอ)วา โยโนโมโทยา

ฟูทาซุ ฟุซึงนา(อา) ซุโทเม บาเซียว(โอ)วา(อา)

ทาเรณี ทาโนมีวา คาเคนเน โดโม
 มีชู มีนา เซคาอังกา โยรีโอโอเท
 เดเคทาซี คีทาธุงา โครฟูซัง
 โยชู โยโอโยโอ โคโคมาเด ชูอืเท คีทา
 จีชูโน ทาชูเควา โครเรคารายา
 อีชูชู อีชูโม วาราวาเว โซซึราเวเท
 เมชูราซี ทาชูเคโอ ชูรูโฮโดนี
 มูชู มูรีนา เนงาอึวา ซีเทคูเรนา
 ฮีโทชูจี โงโคโรนี นารีเท โคอี
 นานาชู นานเดโม โครเรคารา ฮีโทชูจีนี
 คามีนี โมทาเวเท ยูคึมาชูรู
 ยาชู ยามูโฮโด ชูรา(ฮา)อี โคโทวา นาอี
 วาซีโม โครเรคารา ฮีโนคี่ซึน
 โคโคโนชู โคโคมาเด ซึนจึน ซีทาเคเรโด
 โมโทโน คามี่ โทวา ซีรานานดา
 โทโอโด โคโน ทาปี อาราวาเวทา
 จีชูโน คามีนีวา โซโออี นาอี
 นามู เทนรีโอโน-มีโคโท, นามู เทนรีโอโน-มีโคโท

ความหมาย

- ที่ 1 ที่ทำจีโตะเมะ ณ เที่ยวระยะซึคิ ซึ่งอยู่ใต้พระอาทิตย์นี้
 เป็นที่ตั้งเดิมของมนุษยโลก
 ที่ 2 ที่ทำจีโตะเมะ อันอัศจรรย์แห่งนี้
 ข้าฯ ไม่ได้ขอใครให้สร้างขึ้น
 ที่ 3 มวลมนุษย์ได้ร่วมมือร่วมมือกันต่างหาก
 การก่อสร้างจึงสำเร็จไป นำอัศจรรย์แฮ
 ที่ 4 พวกเจ้าอุตสาหกรรมติดตามข้าฯ มาจนถึงนี้
 การช่วยเหลือจริงๆ จะเริ่มต้นแต่ไป
 ที่ 5 ถูกหัวเราะเยาะเย้ยเป็นเนืองนิจ
 แต่ข้าฯ จะทำการช่วยเหลืออันมหัศจรรย์

- ที่ 6 จงอย่าอ่อนนวกนขอสิ่งสุดวิสัย
จงตามข้าฯ มาด้วยจิตแน่วแน่
- ที่ 7 แม้จะมีอุปสรรคอย่างไรก็ตาม
จะยึดถือพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าเป็นสรณะ
- ที่ 8 ไม่มีสิ่งใดทุกขหรือทนเท่าโรคพาธ
ข้าฯ ก็จะไปทำการฮิโนะคิซิงแต่บัดนี้
- ที่ 9 แม้เชื้อศรัทธามาจนบัดนี้ก็จริง
แต่เพิ่งทราบว่าเป็นพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าอันดั้งเดิม
ที่สุดท้าย บัดนี้พระองค์ได้ปรากฏตัวออกมาแล้ว
ไม่ต้องสงสัย พระองค์เป็นพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าที่แท้จริง
นโม เทนริโอ-โนะ มิโคะโตะ, นโม เทนริโอ-โนะ มิโคะโตะ

ตอนที่ 4 โยะ คุดะริ-เมะ

บทสวด	ฮิโทชู	ฮิโทงา นานิงโงโท อีโวโอโทโม คามิงา มีเทอิรุ คีโ อี ชิชูเม
	ฟูทาชู	ฟูทาร์โน โคโคโรโอ โอซาเมอีโย นาคาคาโน โคโทโอโม อาราวาเรรู
	มีชู	มีนา มีเทอีโย โซบานา โมโน คามิโน ชูรู โคโท นาชู โคโทโอ
	โยชู	โยรู ฮิรู โดนชาน ชูโทเม ชูรู โซบาโม ยาคามาซึ คูทาเทคาโร
	อีชูชู	อีชูโม ทาชูเคงา เซคูคารานี ฮายาคู โยโอคินี นาริเท โคอี
	มุชู	มุราคาทา ฮายาคูนิ ทาชูเคทาอี นาเรโด โคโคโรงา วาคาราอีเด
	นานาชู	นาคาคา โยโรชูโน ทาชูเคอาอี มุเนโน คูชิโยริ ชิอาน เซโย
	ยาชู	ยามาอีโน ชูคูคิรี เนวา นูเครู โคโคโรวา ดานดาน อีซามิ คูรู
	โคโคโนชู	โคโควา โคโน โยโน โงคูราคุยา

วาซีโม ฮายาบายา มาฮีรทาอี
 โทโอโด โคโน ทาบี มูเนโน คูซี
 ชูมีคิรี มาซีทางา อาริงทาอี
 นามู เทนรีโอโน-มีโคโท, นามู เทนรีโอโน-มีโคโท

ความหมาย

- ที่ 1 ถึงใครจะว่าอย่างไรก็ตาม
 พระผู้เป็นเจ้าของพระองค์พระเนตรอยู่ จงใจเย็นๆ
  - ที่ 2 จงรวมจิตใจผัวเมียทั้งสองให้มั่นคง
 แล้วทุกสิ่งจะสมปรารถนา
  - ที่ 3 ทุกคนที่อยู่ใกล้ชิดข้าฯ จงดูไปเถิด
 ซึ่งสิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าจะกระทำไป
  - ที่ 4 ปฏิบัติจิตตะมะะทั้งวันทั้งคืนทำเสียงห่างเห่ง
 เพื่อนบ้านที่ไม่รู้อะไรนั้นคงหนวกหูรำคาญใจระมัง
  - ที่ 5 ข้าฯ รีบเร่งเสมอที่จะช่วยพวกเจ้า
 ฉะนั้นจงรีบมาหาข้าฯ ด้วยใจอันผาสุกเบิกบาน
  - ที่ 6 ข้าฯ อยากจะช่วยเพื่อนบ้านโดยเร็ว
 แต่พวกเขาไม่เข้าใจจิตใจข้าฯ
  - ที่ 7 จงพยายามช่วยเหลือซึ่งกันและกันในสรรพสิ่ง
 และไต่ร่ตรองให้ดีจากส่วนลึกของหัวใจ
  - ที่ 8 โรคพยาธิทั้งปวงจะอันตรายกันไป
 แล้วดวงจิตจะค่อยๆ ห้าวหาญขึ้น
  - ที่ 9 ที่นี่แหละ คือสุขาวดีบนแผ่นดินนี้
 ข้าฯ เองก็อยากจะรีบมานมัสการ
- ที่สุดท้าย บัดนี้ภายในดวงจิตของข้าฯ ก็ผ่องใสแล้ว
 ข้าฯ รู้สึกขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งนัก

นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ, นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ

ตอนที่ 5 อิจิ คุดะริ-มะะ

บทสวด ฮีโทชู ฮีโรอี่ ฉวคาอีโน คูชินาเรบา
 ทาชูเครุ โทโคโรงา มามา อาโรโอ

พุททาฐุ พุชี่งี่นา ทาฐุเควา โคโน โทโคโร
 โอบียา โฮโฮไซโน ฎฐุชี่ ดาฐุ
 มีฐุ มีฐุโท คามีโทวา โอนาจี โคโน
 โคโนโรโน โยงเรโอ อาราชี่รุ
 โยฐุ โยคุโน นาอี่โมโน นาเคเรโดโม
 คามีโน มาเอเนีวา โยคุวา นาอี่
 อี่ฐุฐุ อี่ฐุมาเด ชี่นจี่น ชี่ทา โทเทโม
 โยโอดี ฐุคุเมเด อารุ โฮโดนี
 มุฐุ มุงอี่ โคโนโรโอ ฐุชี่วาฐุเร
 ยาชาชี่คี่ โคโนโรนี นารี่เท โคโน
 นานาฐุ นานเดโม นานงี่วา ซาซานุ ซื่อเอ
 ทาฐุเค อี่ชี่จี่โน โคโน โทโคโร
 ยาฐุ ยามาโท บาคารี่ยา นาอี่ โฮโดนี
 คุนึ่งูนี้ มาเดเอโม ทาฐุเค ฎฐุ
 โคโนโนฐุ โคโนวา โคโน โยโน โมนโคโน จี่บา
 เมฐุราชี่ โทโคโรงา อาราวาเรทา
 ไดโอเดโม ชี่นจี่น ฐุรุ นารวาบา
 โคโนโอ มุฐุโบยา นาอี่คาอี่นา
 นามุ เทนรื่อโน-มีโคโท, นามุ เทนรื่อโน-มีโคโท

ความหมาย

- ที่ 1 เนื่องจากโลกนี้กว้างใหญ่ไพศาล
สถานที่ที่จะช่วยเหลือคนคงมีมาก
- ที่ 2 ณ สถานที่นี้ทำการช่วยเหลืออันอัศจรรย์
อนุญาตให้คลอบุตรปลดภักย์และไม่เป็นใช้ทรัพย์สิน
- ที่ 3 พระผู้เป็นเจ้าของสระแสน้ำ
ชำระความสกปรกออกจากดวงจิตจนหมดสิ้น
- ที่ 4 แม้ที่ไม่มีผู้ใดจะหลีกเลี่ยงโลกกิเลสได้
แต่ต่อหน้าพระผู้เป็นเจ้าของจะไม่มีการโลกกิเลสใด
- ที่ 5 พวกเขาจะเลื่อมใสศรัทธาไปถึงไหนก็ตาม

- จงดำรงชีวิตที่เปี่ยมไปด้วยความผาสุกเบิกบานใจเถิด
- ที่ 6 จงละทิ้งจิตใจอำมหิตโหดร้าย
มาหาข้าฯ ด้วยจิตใจเมตตาอ่อนโยน
- ที่ 7 ข้าฯ รับรองไม่ให้พวกเจ้าเดือดร้อนแต่อย่างใด
เพราะที่นี่เป็นที่ช่วยเหลือนด้วยใจจริง
- ที่ 8 ไม่เพียงแต่ภายในเมืองยะมะโตะ
ข้าฯ จะไปช่วยตามเมืองต่างๆ จนทั่วโลก
- ที่ 9 ที่นี่คือจิบะปฐมเดิมแห่งโลกนี้
สถานที่แปลกประหลาดได้จากภูเขื่อน
เมื่อตั้งมั่นในศรัทธาแล้ว
จงตั้งเป็นคณะในถิ่นต่างๆ กันเถิด
นโม เทนริโอ-โนะ มิโคะโตะ, นโม เทนริโอ-โนะ มิโคะโตะ

ตอนที่ 6 มุ คุดะริ-เมะ

บทสวด	ฮิโทชู	ฮิโทโน โคะโคโรโท ยูอุโมโนวา อุทงาฮิ บุกา(ฮา)ฮิ โมโน นารูไซ
	ฟูทาชู	ฟูซึเง็น ทาชูเคโอ ชูรู คารานี ฮิคานารู โคะโท(โอ)โม มีซาตาเมรู
	มีชู	มีนา เซคาฮิโน มูเนโน คูชิ คางามิโน โงโทคุนี อุชูรูนาเร
	โยชู	โยโอโคโซ ชูโทเมนี ชูฮิเท คีทา โคเรงา ทาชูเคโน โมโทดาเทยา
	ฮิชูชู	ฮิชูโม คางูรายา เทโอโดริยา ชูเอเดวา เมชูราชิ ทาชูเค ชูรู
	มุชู	มุเซียวโอ ยาทารานี เนงาฮิเดรู คูเคโทรู ชูจิ(ฮิ)โม เซนชูจียา
	นานาชู	นานโบ ซึนจิน ชีทา โทเทโม โคโคโรเอ ซึงาฮิวา นารานโซเอ
	ยาชู	ยาฮาปารี ซึนจิน เซเนีย นาราน โคโคโรเอ ซึงาฮิวา เดนาโอชียา

โคโคโนชู โคโค มาเด ซึนจึน ซึเท คาราวา
 ฮีโทชูโน โคโอโอโม มีเนีย นาราน
 โทโอโด โคโน ทาบี มีเอ มาซึทา
 โออิงโน อูคางาอิ โคเร ฟุซึง
 นามู เทนริโอโน-มีโคโท, นามู เทนริโอโน-มีโคโท

ความหมาย

- ที่ 1 อันว่าจิตใจของมนุษย์นั้น
 ซึ่สงสัยเต็มทีจริงๆ นะ
- ที่ 2 เพราะข้าฯ จะทำการช่วยเหลืออันอัศจรรย์
 ข้าฯ สังเกตเห็นทุกสิ่งได้ชัดเจน
- ที่ 3 กั้นบังหัวใจของมวลมนุษย์
 ส่งสะท้อนถึงข้าฯ เหมือนมองที่กระจก
- ที่ 4 ข้าฯ ดีใจที่พวกเจ้าติดตามมาทำจิตะมะกัน
 นี่แหละคือรากฐานที่จะทำการช่วยเหลือ
- ที่ 5 ปฏิบัติจะงูระและทะโอะโตะริกันเป็นนิจ
 ในอนาคตข้าฯ จะทำการช่วยเหลืออันอัศจรรย์
- ที่ 6 หากพวกเจ้าแม้แต่อ้อนวอนขอสิ่งอย่างไร้ความคิด
 วิธีสนองตอบของข้าฯ ก็จะมีพันอย่าง
- ที่ 7 ถึงพวกเจ้านับถือเชื่อในข้าฯ ลึกเพียงใดก็ตาม
 พวกเจ้าต้องไม่มีอคติใดๆ
- ที่ 8 อย่างไรก็ตามพวกเจ้าต้องเลื่อมใสต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง
 หากพวกเจ้ามีอคติพวกเจ้าจะต้องออกไปเพื่อจะเกิดใหม่
- ที่ 9 เมื่อเลื่อมใสมาแต่แรกจนถึงบัดนี้แล้ว
 ต้องแสดงคุณสมบัตินั้นออกมาให้เห็นสักอย่าง
- ที่สุดท้าย บัดนี้ได้ปรากฏออกมาแล้ว
 ถ้ามพระประสงค์ด้วยพัดก็ได้ นำอัศจรรย์ยิ่งนัก
- นโม เทนริโอ-โนะ มิโคะโตะ, นโม เทนริโอ-โนะ มิโคะโตะ

ตอนที่ 7 นนะนะ คุดะริ-เมะ

บทสวด ฮีโทชู ฮีโทโคโท ฮานาซึวา ฮีโนคิซึน

นี้ไออี บาจารย์ไอ คาเคเท โอคู
 ฟุทาซุ ฟุคาอี โคโคโรงา อารูนาเรบา
 ทาเรโม โทเมรุเด นาอีโฮโดนี
 มีซุ มีนา เซคาอีโน โคโคโรนีวา
 เดนจีโน อีรา(ฮา)นู โมโนวา นาอี
 โยซุ โยคีจิงา อารา(ฮา)บา อีชีเรซุณี
 ทาเรโม โฮชีอึเด อารโองานา
 อีซุซุ อีซุเรโน คาทา(ฮา)โม โอนาจี โคโท
 วาซีโม ฮาโน จีโอ โมโทเม ทาอี
 มุซุ มูรีนี โคโอเซโท อีวานเดนา
 โซโควา เมอีเมโน มูเน ซีดาคี
 นานาซุ นานเดโม เดนจีงา โฮชีอึคารา
 อาทาเอวา นานีโฮโด อีรูโทเทโม
 ยาซุ ยาซีคิว่า คามิอีโน เดนจียาเด
 มาอีทารู ทาเน(เอ)วา มีนา ฮาเอรู
 โคโคโนซุ โคโควา โคโนโยโน เดนจินารวา
 วาซีโม ซีอึคารี ทาเนโอ มาโค
 โทโอโด โคโน ทาบี อีชีเรซุณี
 โยโคโซ ทาเน(เอ)โอ มาคินี คีทา
 ทาเนโอ มาอีทารู โซโน คาทาวา
 โคเอโอ โอคาซุณี ซุคูรี โทรี
 นามู เทนรีโอโน-มีโคโท, นามู เทนรีโอโน-มีโคโท

ความหมาย

- ที่ 1 การพูดสักคำนั้นก็เป็นการกระทำฮิโนะคิซิง
เพียงแต่จะพรมกลิ่นหอมรอบๆ ตัวข้าฯ ไว้
- ที่ 2 เพราะความตั้งใจของข้าฯ ลึกซึ้งมาก
ไม่มีใครจะยับยั้งได้
- ที่ 3 ไม่มีใครในโลกนี้
ที่ไม่อยากได้ครองที่นา

- ที่ 4 หากมีที่นาสมบุรณ์ดี
ทุกคนคงอยากได้ครอบครองที่นานั้น
- ที่ 5 ใครๆ ก็เช่นเดียวกัน
ข้าฯ เองก็อยากได้ที่นาเช่นกัน
- ที่ 6 ข้าฯ ไม่บังคับให้ทำอย่างไรอย่างหนึ่ง
ปล่อยให้ใจของพวกเขาเจ้าตัดสินใจเอง
- ที่ 7 ข้าฯ อยากได้ที่นาแบบนั้นให้จงได้
จะต้องเสียมูลค่าสักเท่าใดก็ยอมทั้งนั้น
- ที่ 8 ฤทธาสน์นี้เป็นที่นาของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของ
ทุกเมล็ดพืชที่หว่านลงไปจะงอกงามขึ้นมาหมด
- ที่ 9 เมื่อที่นี้เป็นที่นาของโลกนี้แล้วไซ้
ข้าฯ ก็ตั้งใจจะหว่านเมล็ดอย่างเต็มสติกำลัง
- ที่สุดท้าย บัดนี้ข้าฯ ดีใจที่ได้เห็นพวกเขาพร้อมหน้ากันมาที่นี่
เพื่อจะหว่านเมล็ดพืช
ผู้ที่ได้หว่านเมล็ดพืชแล้วนั้นแหละ
จะเก็บเกี่ยวได้มาก โดยไม่ต้องใส่ปุ๋ยเลย
นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ, นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ

ตอนที่ 8 ยะ คุดะริ-มะะ

- บทสวด ฮีโทชู ฮีโรอึ เซคาอึยา คุณีนาคานิ
อึซึโม ทาซึคึโม นาอึคาอึนา
- ฟูทาชู ฟุซึงึนา ฟุซึนโอะ ชูรูนาเรโด
ทาเรนี ทาโนมีวา คาเคน เดนา
- มีชู มีนา ดานดานโท เซคาอึคารา
โยริคึทา โคโทนารา เดเคเท คูรู
- โยชู โยคุโน โคโคโรโอะ คูซึวาชูเร
โทคุโท โคโคโรโอะ ซาดามะ คาเค
- อึชูชู อึชูมาเด มีอวาเซ อึทารู โทโม
คูซึคารา ชูรูโนยา นาอึโฮโดนี
- มุชู มุเซียวโอะ ยาทารานี เซคิโคมุนา

มูเนโน อูชีโยรี ชีอาน เซโย
 นานาซุ นานีคา โคโคโรงา ซุนดา นารา
 ฮายาคู ฟุซึนนี่ โทริคาคาเร
 ยาซุ ยามาโน นาคาเอโท อีริโคเนเด
 อีชีโม ทาซึคิโม มีเท โออีทา
 โคโคโนซุ โคโน คี คีโรโอคา อาโน อีชีโท
 โอโมเอโด คามี(อึ)โน มูเน ชีดาอึ
 โทโอโด โคโน ทาบี อีชีเรซุนี้
 ซูมีคิรี มาซึทงา มูเนโน อูชี
 นามู เทนริโอโน-มีโคโท, นามู เทนริโอโน-มีโคโท

ความหมาย

- ที่ 1 ในโลกในเมืองต่างๆ อันกว้างใหญ่
ไม่มีหินสักก้อน ไม่ยื่นต้นสักต้นหรือ
- ที่ 2 แม้ข้าฯ จะทำการก่อสร้างอันอัศจรรย์
ข้าฯ ก็ไม่ขอรับรองให้ใครช่วย
- ที่ 3 หากมารวมกันจากที่ต่างๆ ในโลกนี้แล้ว
งานก่อสร้างก็จะเสร็จสำเร็จเอง
- ที่ 4 ละทิ้งเสียซึ่งโลกจรริต
จงตั้งจิตของพวกเจ้าให้แน่วแน่
- ที่ 5 แม้พวกเจ้าจะลงใจไปถึงไหน
พวกเจ้าจะสำเร็จด้วยตนเองไม่ได้แน่
- ที่ 6 อย่ามัวเร่งรีบอย่างไร้ความคิด
จงไตร่ตรองจากส่วนลึกของหัวใจ
- ที่ 7 เมื่อจิตใจของพวกเจ้าใสสะอาดขึ้นแล้ว
จงรีบลงมือทำการก่อสร้างเสีย
- ที่ 8 ข้าฯ ได้เข้าไปในภูเขา
แล้วดูหินและไม่ยื่นต้นไว้แล้ว
- ที่ 9 จะโค่นต้นไม้หรือจะเอาหินนั้นออกมา
นั้นสุดแล้วแต่น้ำพระทัยของพระเจ้า

ที่สุดท้าย ครั้งนี้แหละ หัวใจทุกๆ ดวง
ก็ใสสะอาดขึ้นแล้วเท่าเทียมกัน
นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ, นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ

ตอนที่ 9 โคะโคโนะ คุดะริ-เมะ

บทสวด ฮีโทชู ฮีโรฮิ เซคาฮิโอะ คูซึ มาวาริ
ฮีสเซน นีเซนเด ทาชูเค คุคุ
ฟูทาชู ฟุจิอู นาเคโยนี ซึเท ยาโรโอะ
คามีน โคะโคโรนี โมทาเร ชูเค
มีชู มีเรบา เซคาฮิโน โคะโคโรนีวา
โยคูงา มาจึริเท อารู โฮโดนี
โยชู โยคูงา อารูนาร่า ยาเมเท คุเร
คามีน โคะโคโรนี เดเคน คาร่า
ฮิชูชู ฮิชูเรโน คาทา(ฮา)โม โอนาจิ โคะโท
ซึฮาน ซาดามะเท ชูฮิเท โคะฮิ
มุชู มุรินี เดโยโอะโท คุคุเด นาฮิ
โคโคโร ซาดามะโน ชูคุ มาเดวา
นานาชู นาคานาคา โคะโน ทาปี ฮิชิเรชูนี
ซึฮิคาริ ซึฮานโอะ เซเนีย นาราน
ยาชู ยามาโน นาคาเดโม อาฮิโคฮิโท
เทนรีโอโอ(โอะ)โน ชูโทเม ชูรู
โคโคโนชู โคะโคเด ชูโทเมโอ ซึเท ฮิเรโด
มุเนโน วาคาริทา โมโนวา นาฮิ
โทเทโม คามีนโอะ โยปีดาเซบา
ฮายาคู โคะโมโทเอ ทาชูเน เดโย
นามู เทนรีโอโน-มิโคโท, นามู เทนรีโอโน-มิโคโท

ความหมาย

- ที่ 1   ปรบมือกันพลางเดินผ่านทั่วทั้งโลก
ข้าฯ จะช่วยชาวโลกไปโดยฟอกจิตใจมนุษย์เรื่อยไป
- ที่ 2   ข้าฯ จะไม่ให้พวกเจ้าขัดสนลำบากใจ

- จงอาศัยหทัยของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าเป็นที่พึ่ง
- ที่ 3 เฟงดูดวงจิตของมวลมนุษย์แล้ว
เห็นความโลภกิเลสมีวุ่นผสมผสานอยู่บ้าง
- ที่ 4 หากมีโลกจรรตก็ปลิดทิ้งไปเสีย
เพราะพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าจะรับจิตใจเช่นนั้นไม่ได้
- ที่ 5 ใครคนไหนก็เช่นเดียวกัน
จงตั้งจิตให้มั่นและตามข้าฯ มา
- ที่ 6 ข้าฯ ไม่เคยบังคับให้พวกเจ้าตามข้าฯ มา
จนกว่าพวกเจ้าจะสมัครใจเอง
- ที่ 7 คราวนี้ถึงเวลาสำคัญแล้ว
พวกเจ้าต้องไตร่ตรองให้แน่นอน
- ที่ 8 แม้แต่ในภูเขาในที่โน้นและที่นี่
ทำการจีโตะเมะของเทนรีโอกันอยู่
- ที่ 9 แม้แต่ในคนที่ทำการจีโตะเมะอยู่ ณ ที่นี้
ก็ไม่มีใครสักคนที่เข้าใจดวงจิตของข้าฯ โดยแท้
- เมื่อพวกเจ้าเอยนามพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าอยู่แล้ว
จงรีบกลับมาหาข้าฯ ณ สถานที่ดั้งเดิม
- นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ, นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ

ตอนที่ 10 โทะ คุดะริ-เมะ

- บทสวด ฮีโทะชู โโฮโทโน โคโคโรโทะ ยูคุ โมโนวา
ไซ(ฮิ)โทนี วาคาราน โมโน นารูไซ
- ฟูทาชู ฟุซึงึนา ทาชูเคโอ ซึเท ฮิเรโด
อาราวาเร เครูโนงา ฮิมา ฮาจีเม
- มีชู มีชูโน นาคา นารู โคโน โดโรโฮ
ฮายาคู ฮิดาซึเท โมราฮิทาฮิ
- โยชู โยคุนี คีรินาฮิ โดโรมีชูยา
โคโคโร ชูมีคิเร โงคุราคุยา
- ฮิชูชู ฮิชูฮิชู มาเด(เอ)โม โคโน โคโทวา
ฮานาซึโน ทาเน(เอ)นี นารู โฮโดนี

มูชฺฐ มูงฺกัฏฐิ โคโทปาโอ ดาซีทาฐโม
 ฮายาคู ทาฐุเคโอ อีไซงู คารา
 นานาฐฺฐ นานัง ฐฐโนโม โคโคโร คารา
 วางามิ อูรามิเต อารู ไฮโดนี
 ยาฐฺฐ ยามาอีวา ฐฐรา(อา)อี โมโน นาเวโด
 โมโทโอ ซีรีทาฐฺฐ โมโนวา นาอี
 โคโคโนฐฺฐ โคโน ทาปี มาเด(เอ)วา อีซีเรฐฺฐนี
 ยามาอีโน โมโท(โอ)วา ซีเรนานดา
 โทโอโด โคโนทาปี อาราวาเรทา
 ยามาอีโน โมโท(โอ)วา โคโคโร คารา
 นามู เทนรีโอโน-มีโคโท, นามู เทนรีโอโน-มีโคโท

ความหมาย

- ที่ 1 อันว่าจิตใจของมนุษย์นั้น
จะหยั่งรู้ความจริงได้ไม่ถือง่ายนะ
- ที่ 2 แม้ข้าฯ ทำการช่วยเหลืออันอัศจรรย์อยู่ก็จริง
นี่เป็นครั้งแรกที่ข้าฯ ได้ปรากฏออกมาในมนุษยโลก
- ที่ 3 เปือกตมในน้ำนี้
ข้าฯ ประสงค์จะให้พวกเจ้าตักทิ้งไปโดยด่วน
- ที่ 4 ความโลกเหมือนเปือกตมที่อยู่ในน้ำไม่มีขอบเขต
เมื่อจิตใจใสสะอาดแล้ว ก็เหมือนอยู่ในสุขาวดี
- ที่ 5 เรื่องนี้คงจะถูกนำไปกล่าวสืบกันไป
ชั่วกาลเวลาอันยาวนานแสนนาน
- ที่ 6 ที่ข้าฯ พุดรุนแรงมาเช่นนี้
ก็เพราะข้าฯ ปรารถนาที่จะช่วยพวกเจ้า
- ที่ 7 ความลำบากทุกข์ร้อนมาจากใจของพวกเขาเอง
ต้องตำหนิตัวเอง กลับใจเสียเถิด
- ที่ 8 แม้ว่าโรคภัยไข้เจ็บแสนทรมาณยิ่ง
แต่ไม่มีใครรู้ถึงสาเหตุของมัน
- ที่ 9 จนกระทั่งบัดนี้พวกเจ้าทั้งมวล

ยังไม่รู้จักสาเหตุของโรค
 ที่สุดท้าย บัดนี้เป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่า
 มูลเหตุของโรคนั้นอยู่ที่จิตใจของพวกเขาเอง
 นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ, นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ

ตอนที่ 11 จิวอิชิ คุดะริ-เมะ

บทสวด ฮีโทชู ฮีโนโมโท เซียวยาซึคิโน
 คามิโน ยาคาทาโน จึบา ซาดาเม
 ฟุทาชู ฟุคุฟู โซโรโอเท ฮีโนคิซึน
 โคเรงา ดาอึฮิชิ โมโนดาเนยา
 มีชู มีเรบา เซคาฮิงา ดานดานโท
 โมโอโค นีโนโอเท ฮีโนคิซึน
 โยชู โยคุโอ วาซุเรเท ฮีโนคิซึน
 โคเรงา ดาอึฮิชิ โคเอโท นารู
 อึชูชู อึชูอึชู มาเด(เอ)โม ชูชิโมซึยา
 มาดา อารุนารา(ฮา)บา วาซึโม ยูโค
 มุชู มุรินี โทเมรุยา นาอึ โฮโดนี
 โคโคโร อารุนารา ทาเร นารึโท
 นานาชู นานึคา เมซุราซึ ชูชิโมซึยา
 โคเรงา คิซึนโท นารู นาราบา
 ยาชู ยาซึคิโน ชูชิ(อึ)โอ โฮริโทริเท
 โทโคโร คาเอ(เอ)รู บาคารึยาเด
 โคโคโนชู โคโน ทาปี มาเด(เอ)วา ฮิชิเรชูนี
 มุเนงา วาคาราน ซานเนนนา
 โทโอโด โคโทซึวา โคเอ โอคาชู
 จิวมน โมโน(โอ)โอ ชูคูริ โทริ
 ยาเร ทาโนโมซึ(อึ)ยา อารึงาทายา
 นามู เทนรีโอโน-มิโคโท, นามู เทนรีโอโน-มิโคโท

ความหมาย

ที่ 1 ที่หมู่บ้านเซียวะซึคิบ้านเดิมแห่งพระอาทิตย์

- วินิจฉัยได้เป็นจีบะซึ่งเป็นคฤหาสน์แห่งพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า
- ที่ 2 ผู้เมียทั้งสองทำฮิโนะคิซิงด้วยกันได้นี้แหละ
เป็นเมล็ดพืชพันธุ์เมล็ดแรกแห่งสรรพสิ่งเขียนะ
- ที่ 3 ข้าฯ เห็นผู้คนค่อยๆ มาจากทุกมุมโลก
หอบตะกร้าฟางมากันในงานฮิโนะคิซิง
- ที่ 4 ลืมความโลภแล้วทำงานในฮิโนะคิซิง
นี่กลายเป็นบุญแรกในตัวของพวกเขา
- ที่ 5 ต้องขนดินไปเรื่อยๆ อย่าหยุดยั้ง
ถ้ายังมี ข้าฯ จะไปด้วย
- ที่ 6 ไม่ห้ามผู้ใดโดยใช่เหตุ
ข้าฯ ยินดีต้อนรับทุกคนที่มาสมัครด้วยใจจริง
- ที่ 7 นำประหลาดแท้ๆ การขนดินแบบนี้
หากนี่จะเป็นการรับใช้ของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า
- ที่ 8 ขุดเอาดินในคฤหาสน์
แล้วเอาไปที่อื่นเท่านั้นแหละ
- ที่ 9 จนบัดนี้ไม่มีใครในโลกนี้เข้าใจจิตใจของข้าฯ
เสียใจยิ่งนักเชียว
- ที่สุดท้าย ปีนีเราเก็บเกี่ยวพืชผลได้เพียงพอ
โดยไม่ได้ใส่บุญเลย
โอ เราดีใจอะไรอย่างนี้ เราจะขอบพระคุณอย่างไรนะ

ตอนที่ 12 จิวนิ คุดะริ-เมะ

- บทสวด ฮีโทชู อีชีนี ดาฮิคุโน อูคางาฮินี
นานีคาโน โคโท(โอ)โม มาคาเซ โอคุ
- ฟูทาชู ฟุชินโอ ชูรู นาราบา
อูคางาฮิ ทาเท(เอ)เท อีฮิชูเคโย
- มีชู มินา เซคาฮิ คารา ดานดานโท
คิทารู ดาฮิคุนี นีโอฮิ งาเค
- โยชู โย(โอ)คิ โทโอเรียวงา อารู นาราบา
ฮายาคู โคโมโทเอ โยเซเท โอเค

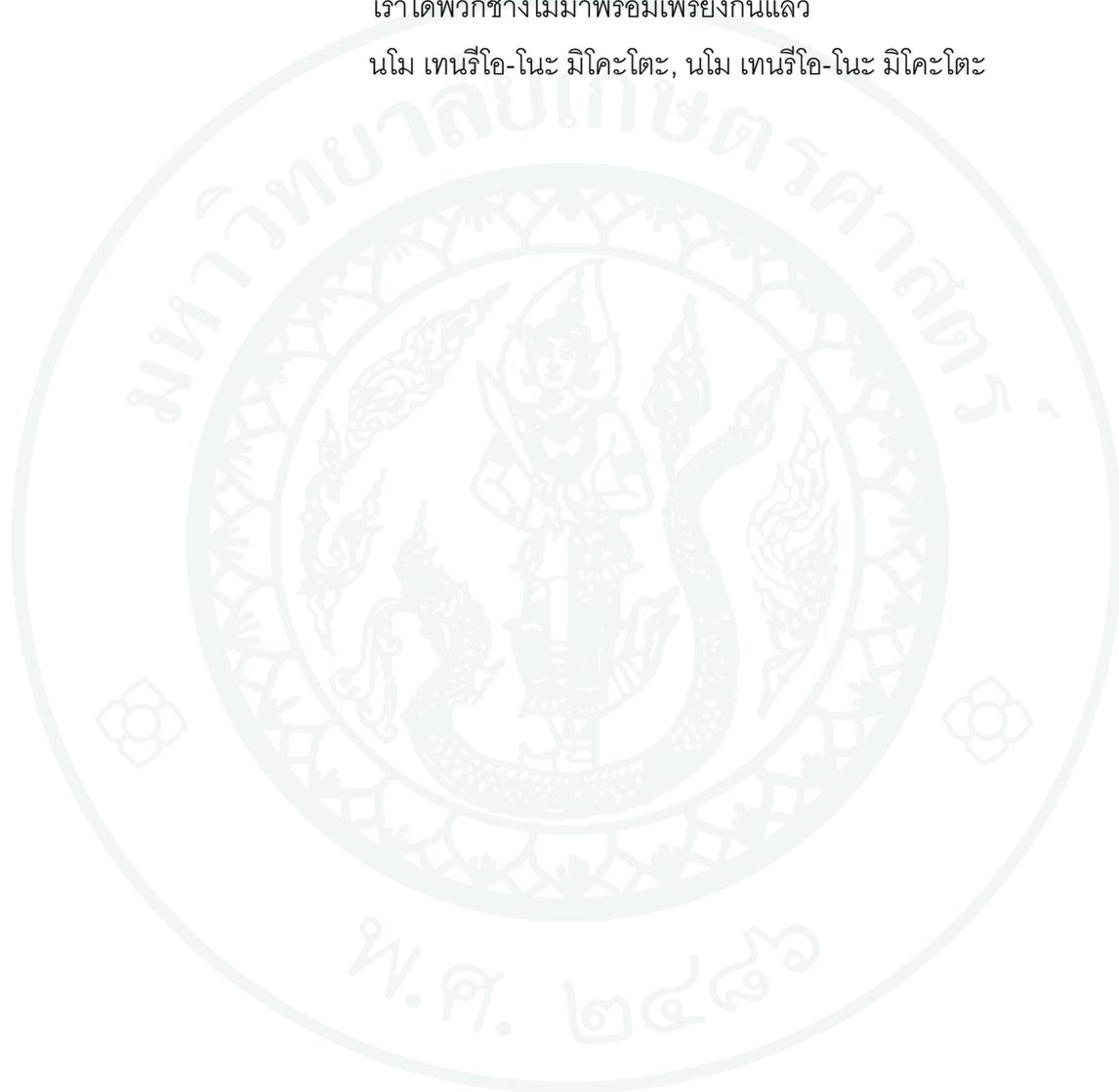
อีชูชู อีชูเร โทโอเรียวโอ โยเนิน อีรู
 ฮายาคู อูคางาอี ทาทเท มีโย
 มูชู มูรีนี โคอีโทวา อีวานเดนา
 อีชูเร ดานดาน ชูคิคุรูเด
 นานาชู นานีคา เมชูราซี โคโน ฟุชิน
 ชีคาเคทา โคโนนารา คีรีวา นาอี
 ยาชู ยามาโน นาคาเอโท ยูคู นารวาบา
 อาราคี โทโอเรียวโอ ชูเรเท ยูเค
 โคโคโนชู โคเรวา โคซาอีคู โทโอเรียวโอยา
 ทาเทมาเอ โทโอเรียวโอ โคเร คานนา
 โทโอโด โคโน ทาบี อีชีเรชูนี
 ดาอีคุโน นิน(น)โม โซโรอี คีทา
 นามู เทนรีโอโน-มีโคโท, นามู เทนรีโอโน-มีโคโท

ความหมาย

- ที่ 1 เริ่มแรกต่อคำถามของช่างไม้
รายละเอียดทุกอย่าง ข้าฯ ได้มอบให้ไว้ที่เขาแล้ว
- ที่ 2 เมื่อจะทำการก่อสร้างอันอัศจรรย์
จงสั่งการไปเสียหลังจากถามความตั้งใจของข้าฯ
- ที่ 3 จากทุกมุมโลกช่างไม้จะทยอยกันกลับมา
ฉะนั้นจงไปเรียกกลิ่นหอมของข้าฯ ให้พวกเขา
- ที่ 4 หากมีนายช่างไม้ที่มีฝีมือดี
ก็รีบนำพวกนั้นมาที่นี้ไว้เถิด
- ที่ 5 วันหนึ่งช่างหน้าเราต้องการหัวหน้าช่างไม้ถึงสี่คน
จงรีบลองถามความประสงค์ของข้าฯ ดูเถิด
- ที่ 6 ข้าฯ ไม่ได้บังคับให้มานี้ละ
แต่พวกเขาก็ทยอยกันมาถึงนี่เองไม่ช้าก็เร็ว
- ที่ 7 งานก่อสร้างนี้แปลกประหลาดจริงๆ แะ
เมื่อลงมือทำแล้วก็จะไม่มีที่สิ้นสุด
- ที่ 8 เมื่อพวกเขาจะเข้าไปในภูเขา

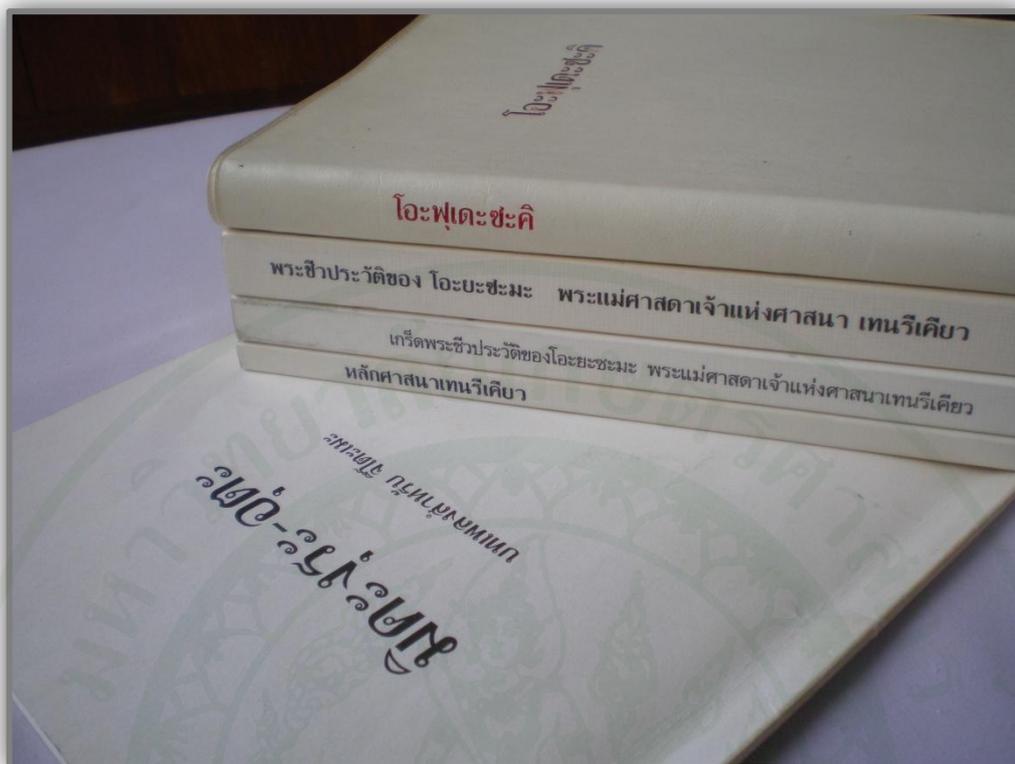
จงพาหัวหน้าช่างไม้สำหรับงานละเอียด
 ที่ 9 ที่มีหัวหน้าช่างไม้สำหรับงานละเอียด
 หัวหน้าต่อไม้ปลูกบ้านและหัวหน้ากบไสไม้
 ที่สุดท้าย บัดนี้

เราได้พวกช่างไม้มาพร้อมเพรียงกันแล้ว
 นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ, นโม เทนรีโอ-โนะ มิโคะโตะ

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างสื่อต่างๆ ในการเผยแพร่ศาสนาเทนรีเคียว

ภาพผนวกที่ ค 1 หนังสือหลักคำสอนที่แปลเป็นภาษาไทย

ภาพผนวกที่ ค 2 ตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เป็นภาษาไทย

ภาพผนวกที่ ค 3 ตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ

ภาพผนวกที่ ค 4 ตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ

ภาพผนวกที่ ค 5 ตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เป็นภาษาญี่ปุ่น

ภาคผนวก ง
เปรียบเทียบศาสนาในด้านต่างๆ

เปรียบเทียบศาสนาในด้านต่างๆ

ในการเปรียบเทียบนั้น ผู้วิจัยขอลำดับถึงศาสนาสากลหรือศาสนาโลกซึ่งเป็นศาสนาที่แพร่ขยายจากถิ่นกำเนิดของตนไปสู่ดินแดนต่างๆ ทั่วโลก มีความสำคัญต่อมนุษยระดับโลก มีอยู่ 3 ศาสนาคือ พระพุทธศาสนา ศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลาม ทั้ง 3 ศาสนานี้ได้แสดงบทบาทและหน้าที่ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมต่างๆ และเป็นบ่อเกิดแห่งวัฒนธรรมและอารยธรรมของโลกในปัจจุบัน (เดียนคำดี, 2545: 134-135) นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอลำดับถึงศาสนาจีนโตด้วย เนื่องจากเป็นศาสนาในประเทศญี่ปุ่นและในหนังสือบางเล่มกล่าวถึงศาสนาเทริเคียวว่าเป็นนิกายหนึ่งที่แยกออกมาจากศาสนาจีนโต การเปรียบเทียบนี้ ผู้วิจัยมิได้มีจุดประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นแนวความคิดของแต่ละฝ่ายว่าเด่นหรือด้อยกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง แต่นำเสนอเพื่อให้การวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นเท่านั้น โดยจะเปรียบเทียบแนวคิดในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. แนวคิดเรื่องพระเจ้า

ศาสนาพุทธ เป็นศาสนาประเภทเอกเทวนิยม ปฏิเสธเรื่องพระเจ้าสร้างโลก ศาสนาพุทธไม่มีพระเจ้าในความหมายที่มีตัวตนสร้างสรรพสิ่งอย่างที่ศาสนาทั้งหลายนับถือกัน แต่ถ้าในความหมายที่พระเจ้าเป็นนามธรรม เป็นธรรมชาติ พระพุทธศาสนาก็มีพระเจ้าด้วย นั่นก็คือธรรมนั่นเอง ศาสนาพุทธสอนว่าทุกอย่างจะเกิดขึ้นได้และดำรงอยู่ได้ก็เพราะเหตุปัจจัย ทุกอย่างต้องอิงอาศัยกัน ไม่มีอะไรที่เกิดขึ้นได้เอง ดำรงอยู่ได้ด้วยตัวเองโดยไม่อิงอาศัยอะไร (พิน ดอกบัว, 2549: 278)

ศาสนาคริสต์ เป็นศาสนาประเภทเอกเทวนิยม นับถือพระเจ้าสูงสุดเพียงองค์เดียวคือ พระเยซูคริสต์ ถึงแม้จะมีตัวตนแต่กายเป็นทิพย์ จึงไม่มีใครมองเห็น พระองค์มี 3 ลักษณะคือ พระบิดา พระบุตรและพระจิต แต่ก็เป็นองค์เดียวกันจึงเรียกว่าตรีเอกานุภาพ พระองค์ทรงเป็นผู้สร้าง รักษา และทำลายโลก พระองค์ทรงสร้างมนุษย์เลียนแบบพระองค์ (พิน ดอกบัว, 2549: 195)

ศาสนาอิสลาม เป็นศาสนาประเภทเอกเทวนิยม นับถือพระอัลเลาะห์เพียงองค์เดียวเท่านั้น ชาวมุสลิมเชื่อว่าพระอัลเลาะห์ทรงสร้างโลกและสรรพสิ่ง ทรงกำหนดชะตากรรมของมนุษย์ พระอัลเลาะห์ทรงมีรูปร่างแต่ทรงเป็นพระกายทิพย์จึงไม่มีใครเห็นพระองค์ได้ แต่เมื่อพระองค์ประสงค์จะติดต่อผู้ใดก็จะทรงติดต่ออยู่ 3 ทางคือ ทรงมอบหมายให้ทูตมาติดต่อ ทรงเข้าฝันและทรงบันดาลจิตใจผู้ใดโดยตรง (พิน ดอกบัว, 2549: 278)

ศาสนาซินโต เป็นศาสนาประเภทพหุเทวนิยม นับถือเทพเจ้ามากมายและเคารพบูชา เทพีอะมะเตระสุ โอมิกามิอย่างสูงสุด ชาวญี่ปุ่นเชื่อว่า จอมเทพทั้ง 2 คือ อะมะเตระสุ โอมิกามิ และสึกิโยมิ ทรงเกิดมาจากปฐมเทพคู่แรกคือเทพอิซานาคิและเทพอิซานามิ ตลอดทั้งสิ่งทั้งปวงก็เกิดมาจากเทพคู่แรกนี้ (ฟิน ดอกบัว, 2549: 92)

ศาสนาเทวีเคียว เป็นศาสนาประเภทเอกเทวนิยม นับถือพระเจ้าสูงสุดเพียงองค์เดียวคือ พระผู้เป็นเจ้าของโอะยะะสะมิหรือที่เราภาวนาถึงพระองค์ว่า เทวีโอ-โนะ มิโคโตะ พระองค์คือพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าดั้งเดิมหรือพระผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริง พระองค์ทรงสร้างโลก สร้างมนุษย์ สร้างทุกสรรพสิ่งเพื่อเป็นปัจจัยในการดำรงชีพของมนุษย์ พระองค์มีพระประสงค์ที่จะทำให้ลูกๆ ของพระองค์ ซึ่งก็คือมนุษย์สามารถดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจได้ พระองค์จึงพิทักษ์คุ้มครองชีวิตทั้งหมดที่พระองค์ทรงสร้างขึ้นมา เรียกว่าพระองค์ทรงเป็นบิดามารดาที่แท้จริงของมนุษย์

2. มूलเหตุที่ได้เป็นศาสดา

ศาสนาพุทธ พระผู้เป็นเจ้าของทรงเห็นว่าสังสารวัฏเป็นภัยอันใหญ่หลวงของสรรพสัตว์ จึงทรงแสวงหาสังขารสูงสุดเพื่อพ้นไปจากสังสารวัฏ โดยเสด็จอกภพเพื่อค้นหาสังขารนั้น และในคืนวันเพ็ญเดือนวิสาขะ ก่อนพุทธศักราช 45 ปี ก็ได้ตรัสรู้อรหันต์ 4 พบความเจริญสูงสุดนั้น (ฟิน ดอกบัว, 2549: 265)

ศาสนาคริสต์ พระเยซูได้ครุ่นคิดหาหลักธรรมมาให้ชาวยิวปฏิบัติ จะได้พ้นจากความทุกข์ทรมานเพราะการตกเป็นทาสของชาติโรมัน วันหนึ่งในช่วงอายุได้ 30 ปี พระเยซูได้ไปให้จอห์น อาบน้ำล้างบาปที่แม่น้ำจอร์แดน ตามตำนานกล่าวว่า ขณะที่พระเยซูกำลังอาบน้ำล้างบาปอยู่นั้น ท้องฟ้าเปิดออก วิญญาณของพระเจ้ามีเสด็จลงมายังนกพิราบมาเกาะที่ป่าพระเยซู พร้อมมีเสียงดังลั่นจากฟ้าว่า ท่านผู้นี้เป็นบุตรสุดที่รักของเรา เราชอบใจมาก จึงถือว่าพระเยซูได้สำเร็จ จงมีธรรมสูงสุดตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นมา (ฟิน ดอกบัว, 2549: 265)

ศาสนาอิสลาม นบีมุฮัมมัดได้คิดหาหลักธรรมให้สังคมอาหรับปฏิบัติ เพราะสังคมอาหรับในสมัยนั้นเสื่อมทรามมาก เต็มไปด้วยการผิดศีลธรรมและแตกแยกกัน จึงขึ้นไปบำเพ็ญเพียรทางจิตอยู่ที่ถ้ำหิเราะะ ในช่วงที่นบีมุฮัมมัดครุ่นคิดหาหลักธรรมอยู่นั้นเอง เทพยิบรอฮิลเทวทูตของพระเจ้าได้มาหาและบอกให้นบีมุฮัมมัดอ่านโองการของพระเจ้าและบอกว่าพระเจ้าอัลเลาะห์ได้ทรงแต่งตั้งให้นบีมุฮัมมัดเป็นนบีหรือศาสดาของพระองค์ จึงถือกันว่านบีมุฮัมมัดเป็นศาสดานับแต่บัดนี้เป็นต้นมา (ฟิน ดอกบัว, 2549: 265)

ศาสนาซันโตเป็นศาสนาที่มีเทพเจ้าเป็นผู้ตั้ง แต่ไม่มีศาสดา (พีน ดอกบัว, 2549: 262)

ศาสนาเทวีเคียว ศาสดาของศาสนาเทวีเคียว คือ พระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะ ซึ่งเป็นศาสดาที่ประทับของพระผู้เป็นเจ้าโอะยะชะมะ พระผู้เป็นเจ้าโอะยะชะมะทรงแสดงเทววิรรมณ์ให้กับครอบครัวของนางมิจิ นะคะยะมะ ซึ่งขณะนั้นนางมิจิมีอายุได้ 41 ปี โดยผ่านปากคำของนางมิจิว่า “ข้าฯ คือพระผู้เป็นเจ้าดั้งเดิมหรือพระผู้เป็นเจ้าที่แท้จริง เพราะข้ามีเหตุบังจ้าย ณ ตรงที่คฤหาสน์นี้ บัดนี้ข้าฯ จึงได้อวตารลงมา เพื่อที่จะช่วยเหลือมนุษยชาติทั้งปวงในโลกนี้ ข้าฯ ใคร่จะขอสังฆารของนางมิจิ เพื่อจะให้เป็นศาสดาที่ข้าฯ จะสิงสถิตอยู่ต่อไป” (กองเผยแผ่ศาสนาเทวีเคียวในต่างประเทศ, 2539: 3)

ทั้งหมดนี้คือ ปฐมวิจนะแห่งพระผู้เป็นเจ้าโอะยะชะมะ ครอบครัวของนางมิจิ ต่างก็ตกตะลึงกันไปหมดด้วยเทววิรรมณ์นี้ เพราะพระผู้เป็นเจ้าปรากฏออกมาอย่างที่ไม่ไม่มีใครคาดถึง จึงขอปฏิเสธไปโดยอ้างเหตุผลต่างๆ นานาครั้งแล้วครั้งเล่า แต่พระผู้เป็นเจ้าก็ได้ทรงยื่นกรานไม่ยอมเสด็จลอยออกไปเป็นอันขาด ด้วยเหตุนี้ ในที่สุดครอบครัวของนางจึงได้ตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยว ที่จะตัดขาดจากความนึกคิดทั้งปวงที่เป็นมนุษย์วิสัย รวมทั้งได้สละทิ้งความสะดวกทางครอบครัวโดยสิ้นเชิง แล้วสนองตอบไปว่า จะยอมทำตามพระกระแสทุกประการ สังฆารของท่านก็กลายเป็นศาสดาแห่งพระผู้เป็นเจ้า หลังจากนั้นเราจึงเรียกท่านว่าพระแม่ศาสดาเจ้าโอะยะชะมะ ผู้เป็นศาสดาแห่งพระผู้เป็นเจ้า คือ ร่างกายนั้นเป็นเช่นเดียวกับมนุษย์ธรรมดาสามัญ แต่จิตใจนั้นเป็นของพระผู้เป็นเจ้า

3. จุดมุ่งหมายสูงสุดของชีวิต

ศาสนาพุทธ มีจุดหมายปลายทางสูงสุดของชีวิตอยู่ที่การบรรลุพระนิพพาน สิ้นกิเลสทั้งปวงไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป วิธีปฏิบัติเพื่อเข้าถึงจุดหมายสูงสุดของชีวิตอยู่ที่การปฏิบัติตามอริยมรรคมีองค์ 8 และมีความเชื่อว่าชีวิตในโลกนี้มีหลายครั้ง เวียนว่ายตายเกิดอยู่เรื่อยไปตราบที่ยังไม่สิ้นกิเลส (พีน ดอกบัว, 2549: 291-292)

ศาสนาคริสต์ มีจุดหมายปลายทางสูงสุดของชีวิตอยู่ที่ตายไปแล้วได้ไปบังเกิดในสวรรค์อยู่กับพระเจ้าชั่วนิรันดร์ วิธีปฏิบัติเพื่อเข้าถึงจุดหมายสูงสุดของชีวิตอยู่ที่การรักดีและปฏิบัติตามคำสอนของพระเจ้า มีความเชื่อว่าชีวิตในโลกนี้มีเพียงครั้งเดียว ตายไปแล้วก็จะไปอยู่ในนรกหรือสวรรค์ชั่วนิรันดร์ แต่ในพระคัมภีร์ใหม่ (New Testament) มีกล่าวถึงเอลิยา ศาสดาพยากรณ์ซึ่งสิ้นชีวิตตั้งแต่ 854 ก่อนคริสต์ศักราชว่ามาเกิดเป็นจอห์นผู้ล้างบาปหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกันว่าเพลได้มาเกิดเป็นเซนต์ออกัสติน แสดงว่าศาสนาคริสต์ก็มีความเชื่อเรื่องสังสารวัฏบ้างเหมือนกัน (พีน ดอกบัว, 2549: 292-293)

ศาสนาอิสลาม มีจุดหมายปลายทางสูงสุดของชีวิตอยู่ที่ตายไปแล้วได้ไปบังเกิดในสวรรค์ อยู่ร่วมกับพระอัลเลาะห์ที่วันรันดร วิธีปฏิบัติเพื่อเข้าถึงจุดหมายสูงสุดของชีวิต โดยการภักดีต่อพระอัลเลาะห์และปฏิบัติตามคำสอนของพระองค์ มีความเชื่อว่าชีวิตในโลกนี้มีเพียงครั้งเดียว จากนั้นจะไปอยู่ในนรกหรือสวรรค์ที่วันรันดร (ฟีน ดอกบัว, 2549: 294)

ศาสนาซินโต มีจุดหมายปลายทางสูงสุดของชีวิตอยู่ที่ตายไปแล้วได้ไปเกิดเป็นเทพเจ้า วิธีปฏิบัติเพื่อเข้าถึงจุดหมายสูงสุดของชีวิต โดยการภักดีและปฏิบัติตามคำสอนของเทพเจ้า มีความเชื่อว่าชีวิตในโลกนี้มีครั้งเดียว ตายไปแล้วจะไปอยู่ในโลกวิญญาณที่วันรันดร (ฟีน ดอกบัว, 2549: 290)

ศาสนาเทนรีเคียว มีจุดมุ่งหมายสูงสุดที่มนุษย์ทุกคนควรแสวงหาในชีวิต คือ การทำให้โลกแห่งการดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจปรากฏขึ้นเป็นจริงบนโลกนี้ การดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจนั้น จะปรากฏเป็นจริงได้ก็ต่อเมื่อผู้คนที่หลากหลายดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความปิติยินดีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตทางด้านจิตใจของมนุษย์ โดยได้รับการพิทักษ์คุ้มครองอย่างอบอุ่นของพระเจ้าโอะยะะงะมิ

ความคิดโดยทั่วไปมักจะคิดกันว่า การเกิดนั้นเป็นเรื่องมงคล ส่วนการตายเป็นเรื่องน่าเศร้า สำหรับศาสนาเทนรีเคียวแล้ว การตายนั่นไม่ใช่เป็นการจบลงหรือสิ้นสุดลงเพียงแค่นั้น แต่เป็นโอกาสครั้งสำคัญหรือจุดเริ่มต้นที่จะกลับมาเกิดใหม่ เมื่อคิดเช่นนี้แล้วก็จะเข้าใจว่า ถ้าไม่มีการตายก็ไม่มีการเกิด การเกิดกับการตายนั่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แยกจากกันไม่ได้ การตายไม่ใช่จุดอวสานแต่เป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตใหม่ และการเกิดก็ไม่ใช่เป็นเพียงการเริ่มต้นของชีวิต แต่เป็นการสืบเนื่องของชีวิตต่อจากชาติที่แล้ว การหมุนเวียนของชีวิตด้วยการส่งต่อไม่ผลัดแห่งชีวิตครั้งแล้วครั้งเล่านี้จะดำเนินไปพร้อมกับการก้าวเข้าสู่การดำรงชีวิตอันผาสุกเบิกบานใจ (กองการต่างประเทศศาสนาเทนรีเคียว, 2550: 70)

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ -นามสกุล   นางสาวภาศินี โกมลมิศร์

วัน เดือน ปี ที่เกิด   วันศุกร์ที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2527

สถานที่เกิด   กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา   ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศาสนาและปรัชญา) มหาวิทยาลัยบูรพา

